

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

27'nci Toplantı

13 Mart 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine, YENİ YOL Partisi Grubundan Komisyon üyeliğine seçilen Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a hoş geldiniz dediğine ve Komisyon üyeliğinden ayrılan Gelecek Partisi İstanbul Milletvekili Selim Temurci'ye katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 47 Milletvekilinin Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2983)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

-----0-----

27'nci Toplantı
13 Mart 2025 Perşembe

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.08'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş, Komisyonun bugünkü gündemine, YENİ YOL Partisi Grubundan Komisyon üyeliğine seçilen Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a hoş geldiniz dediğine ve Komisyon üyeliğinden ayrılan Gelecek Partisi İstanbul Milletvekili Selim Temurci'ye katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin açıklama yaptı.

Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 47 Milletvekilinin Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2983), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli ve 5 milletvekilinin, (2/2983) esas numaralı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin Anayasa'nın 7 ve 104'üncü maddeleri hükümlerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasına ilişkin önergesi kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 17.37'de son verildi.

13 Mart 2025 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.08
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, toplantı yetersayımız vardır.

Komisyonumuzun 27'nci Birleşimini açıyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Eskiden ikramiye emekli maaşından fazlaydı, şu anda en düşük emekli maaşının sadece yüzde 28'i Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) - 4 emekli, 1 koyun alamayacak Kurban Bayramı'nda.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde (2/2983) esas numaralı Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 38 Milletvekilinin Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Zengin için dolduruşa geliyorsunuz da vatandaş için niye dolduruşa gelmiyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Emekliler hakkını helal etmiyor. Bayram ikramiyesi artırılmalıdır. Bu nedir? Dalga geçer gibi bin liralık artış mı olur ya, alay mı ediyorsunuz emekliyle?

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine, YENİ YOL Partisi Grubundan Komisyon üyeliğine seçilen Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a hoş geldiniz dediğine ve Komisyon üyeliğinden ayrılan Gelecek Partisi İstanbul Milletvekili Selim Temurci'ye katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce, Komisyon üyeliğimizde geçtiğimiz günlerde bir değişiklik olmuştu. YENİ YOL Partisi Grubundan Komisyon üyeliğine seçilen Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık'a hoş geldiniz diyor, kendisine Komisyon çalışmalarında başarılar diliyorum. Bu vesileyle, Komisyon üyeliğinden ayrılan Gelecek Partisi İstanbul Milletvekili Sayın Selim Temurci'ye de Komisyon çalışmalarındaki katkılarından dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklif sahibinin sunumuna geçmeden önce, Komisyon salonunda bulunan kurum temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ile 47 Milletvekilinin Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2983) ¹

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi, teklife ilişkin sunumlarını yapmak, konuşmasını yapmak üzere ilk imza sahiplerinden Aksaray Milletvekili Sayın Hüseyin Altınsoy'a söz veriyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Altınsoy'u niye kurban ettiniz? Günah değil mi adama?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, teklif verdi Sayın Altınsoy.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İş zor vallahi; bakalım 4 bin lirayı nasıl açıklayacaksınız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Altınsoy.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; sizleri saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Ramazan ayınızı tebrik ediyorum.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğumuz 18 maddeden oluşan ve Komisyonumuzda görüşmelerine başladığımız Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizi AK PARTİ Grubumuz, Burdur Milletvekilimiz Mustafa Oğuz ve teklifte imzası bulunan 38 milletvekili arkadaşlarımızla beraber hazırlamış bulunmaktayız. Plan ve Bütçe Komisyonumuzun bu kanun teklifine vereceği desteğe olan inancımla sunacağınız katkılar için şimdiden sizlere teşekkür ediyorum.

Konuşmama başlamadan önce Türk milletinin bağımsızlık iradesinin, azminin ve kararlılığının destanı olan İstiklal Marşı'nın Gazi Meclisimizde kabul edilşinin 104'üncü yıl dönümünü kutluyor, bu vesileyle kahraman ecdadımızı ve İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'u rahmetle yâd ediyorum.

¹ (2983) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

İnsan sağlığını ve hayat hakkını koruyan, her koşulda sorumluluğunun bilincinde olan doktorlarımızın ve tüm sağlık alışanlarımızın 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutluyor, özverili çalışmalarından dolayı kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

Yine, Hırvatistan'da düzenlenen Avrupa Havalı Silahlar şampiyonası'nda ülkemizi temsil eden Yusuf Dike ve şevval İlayda Tarhan ikilisi 10 metre havalı tabanca karışık takım finalinde ekyalı rakiplerini 16-14 yenerek altın madalya kazandı. Türkiye'nin karışık takımda elde ettiği ilk Avrupa şampiyonluğu olan bu büyük başarıyı yürekten kutluyor, her iki sporcumuzu da tebrik ediyorum.

Kanun teklifimizle kamu zararının önlenmesi, haksız kazanç ve haksız rekabetin engellenmesi, Türkiye Varlık Fonu'na ilişkin denetim süreçlerinin etkinleştirilmesi, aileye yönelik sosyal desteklerin artırılması, kaynak israfının önüne geçilmesi, bazı kabahatlere ilişkin cezalarda caydırıcılığın artırılması, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla düzenlemeler yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 1/2/2024 tarihli 2021-38 esas ve 2024-25 sayılı kararıyla 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 216/A maddesinin ikinci fıkrasının iptaline karar verilmiş. Teklifimizle Bakanlık tarafından yetiştirilen olimpiik, paralimpiik ve deaflimpiik sporcular için yapılan giderlere yönelik 3289 sayılı Kanun'da düzenleme yapılarak yasal zemin oluşturulmaktadır.

Teklifimizle yine, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun ilgili maddesinde Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin oda ve birlik genel kurullarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Bu çerçevede, yaşanan dijital dönüşüme uyum ve kaynakların etkin kullanılması sağlanması amacıyla yapılması öngörülen düzenlemeyle genel kurul toplantılarına taahhütlü posta marifetiyle davet usulü kaldırılmakta ve genel kurul toplantılarına yönelik duyuruların odaların resm internet sitesi üzerinden yapılmasına da imkn sağlanmaktadır.

Yine, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nun 48'inci maddesinde meslek mensuplarına yönelik disiplin hükümleri düzenlenmekteydi. Bilindiği üzere, doğası gereği meslek mensuplarının mesleğin icrasına taalluk eden işleri bizzat yapmaları zorunlu olup bu zorunluluğa uymayanların meslek mensubu olarak kalmalarına olanak bulunmamaktadır. Ancak söz konusu husus, 3568 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde yer almamakta, bu çerçevede meslek ruhsatnamesini bir başkasına kiraya verdikleri veya herhangi bir şekilde bir başkasına kullandırdıkları tespit edilen meslek mensupları ile başka meslek mensuplarının ad ve ünvanları kullanılarak beyanname düzenleyen, imzalayan ya da gönderen meslek mensuplarına meslekten çıkarma cezası verilmesi hüküm altına alınmaktadır. Öte yandan, disiplin cezalarının uygulanmasının kesinleşmesi sonrası başlayacağı düzenlenerek mükellefiyet mağduriyetlerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle yetki belgesiz taşımacılığa yönelik idari para cezalarında alt ve üst sınırlar düzenlenmekte ve belirli süreler içerisinde tekrarı hlinde cezaların artırımı olarak uygulanacağı öngörülmektedir.

4925 sayılı Kanun kapsamında yabancı plakalı taşıtlara yönelik geçiş ücretlerine ilişkin hüküm bulunmakla birlikte, kabotaj cezası dışında yabancı plakalı taşıtlarca ülkemizdeki uluslararası taşıma faaliyetlerinde yapılan ihlallere yönelik idari para cezasına ilişkin hüküm bulunmamaktadır. Teklifimizle uluslararası anlaşmalarda yer alan hükümlere veya Bakanlıkça hazırlanacak yönetmeliğe aykırı taşıma yapmaları hlinde yabancı plakalı taşıtlara ceza uygulanması mümkün hle gelebilecektir.

Teklifimizle 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle vergi incelemesine tabi tutulan tesislerin vergi incelemesi sürecinde lisans devrini engelleyen tedbirin süresi en fazla bir yılla sınırlandırılmakta ve üç ayda bir gözden geçirilerek değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

Yine, teklifimizle Cumhurbaşkanı iken bu görevden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine ödenmekte olan yaşlılık aylığı hlihazırda bu amaçla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına yapılan yaşlılık aylığının yüzde 5 artırımı tutar esas alınmak üzere yeniden düzenlenmektedir.

Yine, teklifimizle 5510 sayılı Kanun'un Ek 18'inci maddesi uyarınca kurumca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda 3 bin TL tutarında ödenen bayram ikramiyesinin 4 bin TL'ye yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

6001 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin mevcut hükümleri çerçevesinde yabancı plakalı araçlar Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen otoyollara ait geçiş ücretini ve varsa idari para cezasını en nihayetinde bu maddenin 8'inci fıkrası kapsamında gümrük kapılarında ödemek şartıyla ülkeyi terk etmektedirler. Bahse konu geçiş ücretleri ve varsa idari para cezaları tahsil edilmeden yurt dışına çıkışlarına da izin verilmemektedir ancak 4046, 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollardan geçiş yapan yabancı plakalı araçların gişede veya banka aracılığıyla geçiş ücretini ödememesi hlinde ödeme yapmayan bu araçların otoyoldan çıkmasını engelleyen bir kanun hükmü bugüne kadar bulunmamaktaydı.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen otoyolları kullanan yabancı plakalı araçların geçiş ücretini ödemesi veya en nihayetinde gümrükte ülkeyi terk etmeden önce tahsil edilebilmesi ancak özel şirketler tarafından işletilen otoyolları kullanan yabancı plakalı araçların geçiş ücretini ödememesi ve tahsilatının da Kanun'un 30'uncu madde kapsamında genel hükümler çerçevesinde yapılması imknı da bulunmaması uygulamada eşişsizlik yaratmakta ve uluslararası düzeydeki prestijimizi olumlu olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapılan düzenlemeyle yabancı plakalı araçların özel şirketler tarafından işletilen otoyollardan ödemesiz geçiş yapmaları hlinde ülkeyi terk etmeden önce gümrüklerde geçiş creti ve varsa cezalarının tahsil edilmesiyle bahsedilen haksız rekabet hlinin ortadan kaldırılması ve ilerleyen süreçte ödemesiz geçiş yapan yabancı plakalı araç sayısının asgari düzeye indirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye Varlık Fonu'nun denetim raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması ve Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerine ilişkin süreleri yeniden düzenlenmekte; teklifimizle, Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilen denetim elemanları tarafından hazırlanacak denetim raporlarının kasım ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanı'na sunulması, Cumhurbaşkanlığı tarafından

Türkiye Büyük Millet Meclisine aralık ayı sonuna kadar sunulması ve ilgili raporların söz konusu ayı takip eden ocak ayı sonuna kadar Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesine yönelik değişiklikler yapılmaktadır.

Yine, yapılan bir düzenlemeyle mülkiyeti hazineye ait olup faaliyet izni kaldırılan vakıf yükseköğretim kurumlarına bedelsiz olarak devredilmiş olan taşınır ve taşınmaz mallar ile hakların tasfiye sürecine dâhil edilmemesi ve bunların hazineye intikalinin sağlanması öngörülmektedir. Teklifimizle, vakıf yükseköğretim kurumlarının mülkiyeti hazineye ait olup bedelsiz olarak devredilmiş olan taşınır ve taşınmaz mallar ile hakların tasfiye sürecine tabi tutulmadan hazineye intikalinin sağlanması hedeflenmektedir.

Cumhurbaşkanı ödeneğine yönelik herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamakta olup teklifimizle 3055 sayılı Kanun'un başlığı değiştirilmek suretiyle Cumhurbaşkanı da anılan Kanun kapsamına alınarak mali haklarının mezkûr kanunda belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Yine, teklifimizle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 38'inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, madde kapsamında yapılmakta olan ve maaşın esas unsuru olan tazminat ödemelerinin ödeme zamanı, usulü, hak kazanımı ve benzeri hususlarda hak sahiplerinin farklı statülerde bulunmasından kaynaklı tereddütlerin önlenmesi ve uygulamanın 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin genel sistematığına uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün yürütmekle sorumlu olduğu havalimanı işletme ve hava seyrüsefer hizmetleri yüksek düzeyde bilgi ve teknoloji gerektirmekte olup havacılık emniyeti dâhilinde ulusal ve uluslararası standartlarda sürdürülmektedir. Kuruluş personelinin maliyetlerinin büyük bir kısmı Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı yani EUROCONTROL tarafından karşılanmaktadır.

Teklifimizle, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü personeline prim ödemesi getirilerek EUROCONTROL tarafından daha fazla ödeme alınması yoluyla döviz girişi sağlanması ve personel maliyetinin azaltılması, personelin performansına dayalı bir ödeme yapılması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Hâlihazırda uygulanmakta olan doğum yardımı sistemi değiştirilerek doğum yardımı tutarlarının artırılması, ailelerin mali yükünün hafifletilmesi ve doğurganlık oranını yükseltmek amacıyla çocuk sayısı ile orantılı teşvik edici destek sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4'üncü maddesinde yer alan değişiklik nedeniyle uygulamada çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla geçiş hükmü düzenlenmektedir.

Hazırlamış olduğumuz teklifle ilgili sizlere genel gerekçelerimizi özet bilgiler hâlinde sunduk. Maddelere geçince tek tek madde gerekçelerini detaylı olarak görüşeceğiz. Ben bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen ve katkı sunan milletvekillerimize, tüm kurum ve kuruluşlarımıza ve ilgili bakanlıklarımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Hüseyin Bey, bitti mi?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Evet Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum, on üç dakikada bitirmişsiniz.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Ramazan ayında bu kadar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne anlatsın; emekli maaşını konuşmadı, ne anlatsın? Ne diyecekti? Ramazanda yalan da söylenmez ki bu kadar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, şimdi sayın milletvekillerinin teklifle alakalı görüşlerini alacağım öncelikle grup sözcülerinden başlamak suretiyle.

Sayın Türelî'yle başlıyoruz.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, gene bir torba kanunla karşı karşıyayız. Bu geneli üzerine konuşmalar, bunun kendi içinde bir bütünlük olmadığı için, her ne kadar Hüseyin Bey tabii hepsinden de biraz bahsettiyse de doğru bir usul değil. Bunu defalarca söyledik yani bu şekildeki torba kanun sistematığı doğru bir sistematik değil, bu şekilde görüşülmez kanunlar. Kanunların bütünlüğü yok kendi içinde. "Gerekçesi" dediğimiz her maddenin kendi gerekçesi var fakat o ilgili değişen maddedeki değişikliğin esas itibarıyla o içinde bulunduğu kanunla olan uyumu, kanunun gerekçesine uygun olup olmadığı gibi hususların hiçbirisi burada görüşülüyor. Sadece bir değişiklik var, o değişiklik, işte, bilmem herhangi bir şu sayılı kanunda bir değişiklik yapıldı. Böyle bir görüşme sistematığı yok arkadaşlar.

İki, tali komisyon... Bakın, 3 tane tali komisyona gitmiş sadece bizim Plan ve Bütçe Komisyonu dışında, hiçbir görüşmemiş. Tamam, buradaki usulde sadece bu Plan ve Bütçe Komisyonuna ilişkin değil ama şunu söylüyoruz: Tali komisyonların görüşmesi için buna bir zaman verilmesi lazım, bu Meclis sistematığının değişmesi lazım. Bu şekildeki görüşme doğru değil.

Esas gelmek istediğim nokta şu: Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ne kadar ucube sistem olduğunu gösteren bir şey bu. Bakın, burada bir kanun teklifi var, milletvekili arkadaşlarımız veriyor kanun tekliflerini. İyi ama bayram ikramiyesinin ne kadar olacağını burada bu teklifin altında imzası olan arkadaşlarımız mı belirledi? Hayır, Cumhurbaşkanı belirledi. Eskiden olsaydı bu tasarı olarak gelecekti çünkü Bakanlar Kurulunun belirlediği bir şey olarak gelecekti, bir tasarı ve teklifin farkı vardı. Şimdi, öyle değil. Şimdi, her şeyi Cumhurbaşkanı belirliyor ama bir kısım milletvekillerine imzalatılıyor, kanun teklifi olarak geliyor. Neden? Şey tutsun diye, şekli tuturalım diye, usulü tuturalım diye. Böyle ucube bir sistem olmaz.

Bayram ikramiyesi geldi, her bayramda tekrar ne olacak, artacak mı, artmayacak mı konuşuyoruz; böyle bir şey olur mu? Bu alınır, bir sisteme oturtulur bayram ikramiyesi. Madem artık bir parçası oldu bu, bir çeşit ücret rejiminin, mali haklar rejiminin, ona göre denir ki: Enflasyon kadar artacak, asgari ücret kadar artışı olacak. Bayram ikramiyesi bu şekilde artırılır ama

öyle olmuyor. Bayram ikramiyesi her seferinde geliyor buraya, Komisyona geliyor, oradan Genel Kurula, orada görüşülüyor. Yani bunu bir sisteme bağlayamaz mıyız? Enflasyon kadar artıramaz mıyız? Yeniden değerlendirme oranı kadar artıramaz mıyız? Asgari ücret kadar artıramaz mıyız? Her sefer neden yeniden tekrar bayram ikramiyesi Meclisin önüne gelsin ve bütün kamuoyu da bununla uğraşsın.

Diğer taraftan, zaten bu bayram ikramiyesi şu anda 3 bin liradan 4 bin liraya gitti. Arkadaşlar, bunun hiçbir anlamı yok. Bakın, buradaki rakam çok düşük bir rakam, cüzi bir rakam? Ha, şöyle mi düşünüyorsunuz: Bayram ikramiyesi yoktu eskiden, 2018 yılında bizim iktidarımız döneminde verildi, ne olacak, vermeye de bilirdik ama veriyoruz işte, olsun, bununla ne yetişsin, yeter. Öyle bir şey yok. Bakın, Türkiye'deki işçi, memur, emekli, asgari ücretli, esnaf, çiftçi eziliyor, kan ağlıyor; Türkiye, belki de cumhuriyet tarihinin en büyük dönüşüm şokunu yaşıyor; var olan krizi bugün ekonomiye ilişkin bütün göstergelerde görüyoruz ama özellikle bölüşüme baktığımızda, gelir dağılımındaki dengesizliğin artmasına, yoksulluğun artmasına baktığımızda bunu çok daha açık ve net olarak görüyoruz. Yani burada asgari ücret hesabı yapılmış olsa -2018'de ilk çıktığından beri- 13.788 lira olması lazım, en düşük emekli aylığı üzerinden gitssek 14.469 lira olması lazım, yuvarlak olarak söylüyorum. Yani bu, anlamını yitirmiş bir şey ve biz burada bunu konuşuyoruz ve bundan önce, acaba artacak mı, artmayacak mı diye insanlar günlerdir elleri yüreklerinde bekliyorlar, ne olacak acaba, ne gelecek? İyi de ne oldu şimdi, bin lira geldi; nedir bu bin lira, neyi çözüyoruz, ne yapıyoruz burada? Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak, sonra Genel Kurulda milletvekilleri olarak ne konuşuyoruz ya, bu bin lirayı mı konuşacağız? Biz burada diyeceğiz "Yetersiz." siz de "Hayır." diyeceksiniz çünkü karar verilmiş yani biz burada usul olarak, şeklen yapıyoruz kanunu ama karar verilmiş, burada vermiyoruz bu kararı. Dediğim gibi, eski sistemde tasarı olarak gelirdi, Bakanlar Kurulunun iradesinin şekillendiği bir hukuki yapıydı bu. Bu şekilde olması yanlış.

Diğer taraftan, Varlık Fonuna ilişkin, Türkiye Varlık Fonunun görüşülmesine ilişkin olarak da biliyorsunuz, işte, ocak ayında görüşmemizi yaptık denetim raporları üzerinde. Orada da bir gecikmeyle oldu aynı zamanda. Tabii, birçok eleştirimiz var, sonrasında da bir ek görüş raporu yazdık, umarım diğer milletvekili arkadaşlarımız da bunu okumuşlardır, önemli bir rapordur. Türkiye'nin en önemli kurumlarından, millî gelirin üçte 1'inden fazlasına sahip olan -içindeki varlıklar açısından söylüyorum- bir kurumun nasıl yönetildiği, orada içinde var olan, sonradan kurulmuş olan alt şirketler var, alt fonlar var, onların nasıl bir performans gösterdiği, bütün bunların hepsinin ciddi olarak tartışıldığı bir ek görüş raporu yazdık ve burada konuşurken ben bizzat şunu ifade ettim "Bakın, normal şartlar altında kanunda yazılan sürelerle uymuyorsunuz, ekim ayında görüşülmesi gerekirken -bu sene için söyledim- ocak ayında, bir önceki yılda şubat ayında görüştük. O zaman gelin, gerekirse bir değişiklik yapalım, buna göre eğer kanunu gelirse biz de burada gerekli desteği veririz." dedim. O değişiklik yapılmış, görüyorum. Çünkü buradaki mantık neydi? Önce bir bağımsız denetim var, bağımsız denetim raporu hazırlanıyor, sonra bağımsız denetim raporu üzerine Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen kamu denetçileri bir denetim yapıyorlar fakat o denetimin süresi çok kısa ve yetişmiyor. O yüzden, bunun süresinde her zaman bir gecikme oluyor, doğal olarak Meclise gelmesi de belli bir gecikmeyle oluyor, görüşülmesi de belli gecikmeyle. O zaman, ona göre bir tarihler belirlenebilir dedim. Burada bu değişiklik yapılmış; güzel, önemlidir bu, bu şekil şartları açısından bence eleştirimiz karşılanmış. Ama esas bizim eleştirimiz, onun dışında, özel içeriğe ilişkindi; gerekli denetimin olmaması, kamuda yapılan denetimin sadece bağımsız denetimin -ki bağımsız denetim, finansal tablolar üzerinden yapılıyor- onun uluslararası muhasebe standartlarına uygunluğu denetimiyle sınırlı olduğunu, oysa içinde, bünyesinde KİT'lerin bulunduğunu bildiğimizde -biliyorsunuz, kamu iktisadi teşebbüsleri var bunun içinde- olması gereken denetimin sadece oturup finansal tabloların denetimi değil, bütün bunların yaptığı tüm işlemlerin hukuka uygunluk, gereklilik açısından incelenmesi olduğunu söylüyoruz ama burada ciddi sıkıntılar var, bu hâlâ devam ediyor. Şimdi biraz süre uzadı ama yarın gene bu kamu denetçileri raporu gelecek önümüze işte bağımsız denetim kuruluşunun hazırladığı rapor şu şekilde, şu standartları tutturmuştur diye bir rapor gelecek. Sorun bu değil. Türkiye Varlık Fonunda her türlü denetimden ari, 30'a yakın muafiyet var; Sayıştay denetimi yok, Devlet Personel Yasası burada geçerli değil, Devlet Memurları Kanunu geçerli değil, Kamu İhale Kanunu, Devlet İhale Kanunu burada geçerli değil, Rekabet Kanunu geçerli değil, SPK ve ikincil mevzuat burada geçerli değil yani sonuçta, şeffaf olmayan, hesap vermeyen bir kurum var. Biz, esas burada onu görmek isterdik. Gelin, burada onu yapalım, Türkiye Varlık Fonunu gerçek anlamda bir denetime alalım.

Ve diğer taraftan da yapısı... Biliyorsunuz, Türkiye Varlık Fonunda hangi kurumların yer alacağına karar veren kişi Cumhurbaşkanı, çalışma usullerini de Cumhurbaşkanı belirliyor ama aynı zamanda Cumhurbaşkanı Türkiye Varlık Fonu şirketinin de Yönetim Kurulu Başkanı, diğer yönetim kurulu üyelerini de kendisi atıyor. O kamu denetçileri, bağımsız denetim raporunu inceleyecek kamu denetçilerinin de kimler olacağını belirleyen gene Cumhurbaşkanı yani hem Cumhurbaşkanı şapkasıyla hem de Türkiye Varlık Fonu şirketi şapkasıyla bütün yetkileri kullanan, hepsinin bir kişide, tek adamda birleştiği bir yapı var. Bu, yanlış. Gelin, hem bu yapıyı düzeltelim hem de aynı zamanda Türkiye Varlık Fonu ve içindeki şirketleri, fonları, alt fonları, alt şirketlerin hepsini ciddi anlamda bir kamusal denetime tabi tutalım. Bunun olmasını bekliyoruz, bunun olmasını beklerdik.

Diğer taraftan, bu doğum yardımıyla ilgili olarak Cumhurbaşkanına verilmiş bir kısım yetkiler var. Bakın arkadaşlar, daha önce de konuştuk, bu, Anayasa'ya aykırı. Cumhurbaşkanının böyle bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa 7'ye göre çünkü yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Burada bir yasama yetkisi kullanıyor Cumhurbaşkanı, bunu kullanamaz. Neden bu konuda hâlâ ısrar edildiğini anlayabilmiş değilim. Anayasa Mahkemesine gidiyor, bunlar dönüyor. Daha önce de bütün diğer torba kanunlarda da söyledik, hepsinde de söylüyoruz, Cumhurbaşkanının böyle bir yetkisi yok, Anayasa 104'te de yok böyle bir yetki yani hem Anayasa 7 hem de Anayasa 104'üncü maddelere aykırıdır. Birazdan Anayasa'ya aykırılık önergemizi de vereceğiz. Yani burada kapsam açısından baktığımızda, kaç çocuk için yardım verilecek, ne kadar yardım verilecek, bunların hepsini Cumhurbaşkanı belirleyecek. Böyle bir şey olur mu? Gelin, buradaki ilgili kanunda belirleyelim, koyalım. Zaten daha önce devam eden bir doğum yardımı var Aile, Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde yürütülen. Orada, eğer gerçekten de teşvik edilmesi gerekiyorsa bunun demografik bir pencerenin devam etmesi açısından -bunlar

tartışılıyor kamuoyunda, zaten genel gerekçede ve madde gerekçesinde de var- gelinir, burada konuşulur, ona uygun olarak bir rakam belirlenir, o rakam da belli oranlarda artırılır. Böyle yapmıyoruz, şimdi Cumhurbaşkanı ne kadar, ne yapacak, kaç çocuk için verecek, para ne kadar; hiçbir şey belli değil. Ya, böyle bir şey olur mu arkadaşlar? Cumhurbaşkanının yetkisi bu mu? Ha, onu da orada söylemek isterim: Bu sene 2025 Aile Yılı herhâlde, değil mi değerli milletvekilim? O anlamda da herhâlde geldi. Geçen sene de Emekliler Yılıydı yani eğer Emekliler Yılında emekliye reva gördüğünüz muamele bu sene de aileye reva götürülecekse vay hâlimize! Bakın, bu işlerin hepsinin belli bir ciddiyetle yapılmasına ihtiyaç var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Önümüze bir kanun teklifi geldiği zaman hepimiz bizler oturuyoruz, muhalefet milletvekilleri olarak çalışıyoruz, mutlaka iktidar grubu da öyledir. Çalışıyoruz, hem eleştirilerimizi söylüyoruz hem ne olması gerektiğini söylüyoruz. Bakın, deminden beri söylüyorum ne olması gerektiğini çünkü memleketin sorunlarının çözüm yeri Türkiye Büyük Millet Meclisidir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olmalıdır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi görevlerini, yetkilerini korumalıdır, hatta, şöyle kısıkanç bir biçimde korumalıdır çünkü ona ait olan, ona atfedilmiş olan o yetkiler Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde kalmalıdır. Bunların herhangi bir biçimde Cumhurbaşkanına, başka bir kişiye, başka bir makama verilmesi doğru değil. Ha, onun için de bazı uygulama esaslarına ilişkin yönetmelikler çıkabilir. Tabii ki çıkacak, onlar nasıl uygulanacak? Bakanlıklar çıkarır, Cumhurbaşkanlığında belirlenir doğal olarak çünkü yasalar her şeyi kapsayamaz yasaların belli bir genellik ve soyutluk ilkesi çerçevesinde hazırlandığını düşündüğümüzde ama dediğim gibi bu şekilde bir durum var.

Onun dışında da gene burada çok ciddi anlamda konuşacaklarımız var, onlara maddelere geldiğimiz zaman değineceğiz.

Yine, hava kontrolörlüğünün birtakım sorunları var, daha doğrusu bu hava kontrol sisteminde seyrüsefer sistemine ilişkin birtakım sorunlar var, öyle anlaşıyor, ona ilişkin birtakım düzenlemeler var, o düzenlemelerin de burada yapılacağını görüyoruz ama onu yaparken de yine bu konuda çalışan değişik, farklı farklı gruplar var, bunların kendi arasındaki o dengenin de korunması ihtiyacının önemli olduğunu düşünüyorum. Yani geneli üzerine ne yapayım, tek tek gidip diğer maddeleri de mi söyleyeceğiz? Yani böyle bir böyle bir görüşme usulü yok gerçekten.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Türel.

Sayın Oluç, buyurun lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli bürokratlar, hoş geldiniz.

Şimdi, bu konuyu, emekliler ve asgari ücret meselesini konuşmaktan gerçekten sıkılıyor insan ama her seferinde konuşacağız.

Sayın vekil, size de biraz belki haksızlık olacak ama kurban edilmişsiniz bu konuda, kusura bakmayın bu lafı söylediğim için.

Şimdi, bu ülkede gelir dağılımı adaletsizliği, bölüşüm adaletsizliği ve servet adaletsizliğinin tarihe baktığımızda en yüksek düzeye çıktığını bütün endeksler gösteriyor yani bütün rakamları hileli olan TÜİK endeksleri de bunu gösteriyor, uluslararası araştırmalar da bunu gösteriyor, OECD raporları da bunu gösteriyor, her yerde görünüyor bu. Yani gerçekten adaletsizliklerin en yüksek seviyeye çıktığı bir dönemi yaşıyor Türkiye. Neden böyle? Çünkü bu iktidarın ekonomi politikası esas itibarıyla işçiyi, emekliyi, yoksulu, çiftçiyi, esnafı, onların yaşam standartlarını yükseltmeyi hedefleyen bir ekonomi politikası değil. Bunu hep söyledik, toplumsal adaletsizliklerin her geçen gün arttığını görüyoruz.

Şimdi, geçen gün, bir İngiliz firması, gayrimenkul şirketi -uluslararası alanda çalışıyor- bir rapor yayınladı, servet raporu, 2025 yılında yayınladı. Bu rapora göre, Türkiye'de 10 milyon doların üzerinde servete sahip olanların sayısı -resmî verilere göre tabii bu saptanıyor, gayiresmî çok daha yüksektir belki ama- resmî verilere göre 6.138 kişiye ulaşmış, rekor, Türkiye'de serveti 10 milyon doların üzerinde olanlar. Daha önce 30 milyon doların üzerinde olanlara ilişkin veriler de vardı ama şimdi onu geçelim. Bu, nüfusun ne kadarını oluşturuyor biliyor musunuz? Yüzde 0,3'ünü. Yani nüfusun çok küçük bir kesimi büyük bir zenginleşme yaşıyor, nüfusun çok büyük bir kesimi büyük bir yoksullaşma yaşıyor; bunu gösteriyor.

Şimdi, nereden çıkartıyorsun diyeceksiniz. TÜİK'in açıkladığı 2024 yılı gelir dağılımı istatistiklerinde de görünüyor bu, en yüksek yüzde 20'lik gelir grubunun toplam gelirden aldığı pay yüzde 48,1; en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun payı ise sadece yüzde 6,3; bir tarafta yüzde 48, bir tarafta yüzde 6, üstelik de bu en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun geliri de asgari ücret düzeyinde kalmış vaziyette. Şimdi, böyle bir durumla karşı karşıyayız. Çok daha veri sunabilirim ama büyük bir adaletsizlik ortada, bölüşüm adaletsizliği, servet adaletsizliği, gelir dağılımı adaletsizliği ortada, çok net olarak görünüyor.

Bunu kolay anlayın diye söylüyorum bunu, kusura bakmayın böyle konuştuğum için ama mesela nereden anlarız insanların sıkıntıda olduklarını? Sadece çarşıda, pazarda yerden artıkları toparlamalarından mı anlarız? Hayır, başka şeylerden de anlarız. Borçlardan anlarız, borçlardan; toplumun borçluluğu her geçen gün artıyor, borçluluk arttığı gibi oransal olarak baktığımızda hem tüketici kredileri açısından hem kredi kartlarının kullanımındaki borçlar açısından baktığımızda her yıl büyük bir artış görüyoruz. 2024 Şubat ayı ile 2025 Şubat ayı sonunun oranlarını karşılaştırdığımızda bunu görüyoruz, bütün rakamlar ortada, sizlerde de vardır bu rakamlar, bunları da BDDK veriyor bu rakamları da üstelik, orada çok net olarak görünüyor. Sadece borçluluk değil, kredi kartı ve tüketici kredileri, borçlu değil, takipteki alacaklara düşen sayısında da artış var. İcra dosyalarında büyük bir artış var. Bu nereden kaynaklanıyor? İşte, gelir dağılımı adaletsizliğinden, insanlar geçinemiyor, ya tüketici kredisi olarak ya kredi kartı borçlarını büyütür geçinmeye çalışıyor ve sonunda takibe düşüyor. İşte, bundan kaynaklanıyor. Burada da görünüyor bu durum. Yani bu ekonomideki kötü yönetim, yanlış politikalar -hani faiz, enflasyon, hep hatırlatacağız bunu, unutmayın diye, bir daha aynı yanlışla düşmeyin diye hatırlatıyoruz bunu- yurttaşın yükünü her geçen gün artırdı ama birilerinin de cebini her geçen gün şişirdi; bu, çok açık olarak ortada görünüyor.

Şimdi, bakın, ekonomi politikaları diyoruz, fiyat istikrarı sağlanabildi mi? Sağlanamadı, rakamlar ortada, enflasyon artış oranları ortada. Hedeflenen sözde rakamlar var, tabii ki o hedeflenen rakamlar hiçbir zaman tutmuyor, Merkez Bankası yılda

birkaç kez revize etmek zorunda kalıyor hedeflerini, zaten açıklanan oranlar da ortada, hissedilen oranlar da ortada. Hissedilen, açıklananın en az 2 katı oluyor. Hissedilen yani vatandaşın çarşıda pazarda gördüğünden, hissettiğinden bahsediyoruz. TÜİK bir kere bunu ifade etmişti. Yani bu fiyat istikrarının sağlanamamış olmasının yarattığı yükler tabii ki çok büyük. Burada kaç kere konuştuk, daha evvel de konuştuk, yine bir kere daha hatırlatayım bunu; bu kur korumalı mevduat hikâyesinin Türkiye'nin hazinesine yarattığı büyük zarar, koca kara delik, hani her seferinde hatırlatmak gerekiyor. "Carry trade" yapıyorsunuz, aynı sorun yaşanacak dedik defalarca, yaşanmaya devam ediyor. Kazanan oluyor "carry trade"den, tabii ciddi kazanan oluyor ki hem de bunun bedelini de yine kim ödüyor? Kuru ekmeğe bile muhtaç edilmiş yurttaşlar ödüyor, milyonlarca yurttaş ödüyor. Yani 2025 yılı bütçesinde -burada konuştuk, tartıştık- faiz ödemelerine 1 trilyon 950 milyar gibi bir devasa rakam ayrılmıştı hatırlarsanız; bu, bütçe büyüklüğünün yaklaşık yüzde 13'ü. Büyük bir orandan bahsediyoruz, faiz ödemeleri. Bu "carry trade"ın başımıza açacağı derterin ne kadar büyük olduğunu göreceğiz, hani sonunda tekrar bunu konuşacağız elbette ki.

Şimdi, son yirmi yıla baktığımızda, bu AK PARTİ hükûmetleri faize yaklaşık 550 milyar dolar -artısı vardır, eksisi yoktur- ödemiş yirmi yılda, devasa bir rakam yani kaynaklar böyle akmış gitmiş faize. Kim zenginleşmiş? Hani bu sorunun cevabını siz benden daha iyi biliyorsunuz.

Şimdi, uygulanan politikalara bakıyoruz, burada Plan ve Bütçe Komisyonunda birkaç kez işte kamuda tasarruf meselesi üzerine konuştuk, kanun teklifleri geldi, tasarruftan yana olduğumuz için iyidir dedik ama yetersiz olduğunu söyledik. Ya, o yetersiz olan kanun ve ona bağlı olarak çıkarılan tasarruf genelgeleri bile uygulanmıyor hâlâ. Yani başta saray olmak üzere kamu kurumları tasarruf genelgesine uygun davranmıyor yani Hazine ve Maliye Bakanının bu konuda hakikaten ısrarlı çabaları var çünkü gerçeği görüyor, nasıl bir israf olduğunu fakat Hazine ve Maliye Bakanı bu konuda etkisiz kalıyor maalesef, tasarruf tedbirlerinin yerine getirilmesi konusunda. Kamu kurumlarında fütursuz harcamalar devam ediyor, bir taraftan da yoksullara verilen sosyal yardımlar azaltılıyor.

Peki "sosyal yardımlar" dediğimiz zaman, hani çok övünerek bu AK PARTİ iktidarı "Biz şöyle sosyal yardım veriyoruz." diye anlatıyor fakat önemli olan şu; sosyal yardım almak zorunda kalan yurttaşların sayısının artması yanlış ekonomi politikalarına dayanıyor. Yani siz sosyal yardım almak zorunda kalanların sayısını artırarak iyi bir şey yapmıyorsunuz "Onlara sosyal yardım yapıyoruz." diye konuşarak iyi bir şey yapmıyorsunuz, iyi politikadan kaynaklanmıyor bu durum. Bunu da anlatamıyoruz ama 16 milyon civarında yurttaşımız sosyal yardımlarla hayatını idame ettirecek duruma düşmüş vaziyette. Bakın, düşmüş diyorum, 16 milyon insandan bahsediyoruz. Az bir şey mi? Bir tarafta milyon dolarlık servete sahip olanlardan bahsediyoruz, nüfusun yüzde 0,3'ü; bir tarafta 16 milyon yurttaşımız sosyal yardımla hayatını idame ettiriyor yani yoksul sayısı artıyor sizin ekonomi politikalarınız sonucunda. Yüksek enflasyon devam ediyor, yavaşlayan büyüme devam ediyor, bozulan gelir dağılımı devam ediyor, artan yoksulluk devam ediyor. Baskılanan döviz kuru gibi ciddi sorunlara henüz çözüm getiremediniz. Döviz kurunun artmamasının nedeni sizin bu konudaki bu döviz baskılamanızdan kaynaklanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu sorunlar devam ediyor. Peki, emekliler meselesi? Yani bu konuya dair çok konuştuk, konuşmaya devam edeceğiz. Birincisi şunu söyleyeyim yani bu ikramiye konuşacağız da emeklilerin talebi ve beklentisi: "Bayram ikramiyemiz artsın." Tabii ki artmasını da istiyorlar, hepimiz de istiyoruz bunu ama esas talepleri ve beklentileri emeklilik maaşının insanca yaşayabilecek bir düzeye yükseltilmesi, esas mesele bu, beklentileri bu. Yani bakıyoruz şimdi, en düşük emekli maaşı ne? 14.469 lira oldu, değil mi? Peki, TÜRK-İŞ tarafından açıklanan şubat ayı açlık sınırı ne kadar? 23.324 lira. Yani TÜRK-İŞ'in açıkladığı açlık sınırının altında en düşük emekli maaşı. Bu vahim bir durum değil mi sizce? TÜRK-İŞ'in açıkladığı yoksulluk sınırına baktığımızda 76 bin liraya dayanmış vaziyette 4 kişilik bir aile için. Bu 14.469 lira vahim bir şey değil mi? Vahim bir şey. Sizler biliyorsunuz bunu, itiraf etmiyorsunuz bizim önümüzde ama yani tabii ki kafanızdan geçiyor bütün bunlar. Şimdi yani biz bu vahim tablonun içindeki bayram ikramiyesini konuşuyoruz, bunu konuşuyoruz yani esas vahim, bayram ikramiyesi de vahim, ayıp yani 3 bin liradan 4 bin liraya çıkardınız. Peki, 3 bin liradan 4 bin liraya çıkarırken -etki analizi geldi önümüze- ne kadar tutuyor? 28,4 milyar Türk lirası etki analizine göre. Öyle mi? 28,4 milyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Oluç, lütfen tamamlayalım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum efendim.

Peki, 2025 bütçesindeki vergi muafiyet ve istisna tutarına dair sayıyı, rakamı hatırlıyor musunuz? 3 trilyon 5 milyar liraydı, 3 trilyon 5 milyar, küsuratı da var. Yani 15,5 milyon emekliye ödenecek 4 bin Türk lirasının maliyeti 28,4 milyar, 2025 bütçesi vergi muafiyet ve istisna tutarı 3 trilyon 5 milyar, bunun tam 105 katı. Ya, burada büyük bir adaletsizlik yok mu? Siz bu vergi muafiyet ve istisna tutarını sağladığınız zaman kaç kişiye bunu sağlamış oluyorsunuz?

Soruyorum ben Sayın Vekil, var mı elinizde bu konuda bir rakam? Kaç şirket ve kaç kişiyi etkiliyor bu diye sorduğumuzda bir cevap verin. Öbür tarafta 15,5 milyon emekliyi ilgilendiren 28,4 milyar Türk lirası bir tutardan söz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum efendim.

Yani 3 bin liradan 4 bin liraya çıkardığınız bu. Nasıl bir eşitsizlik var, değil mi? Bu vergi muafiyeti ve istisnaları kime gidiyor? Sizin yandaş şirketlerinize, holdinglerinize ağırlıklı olarak. Şimdi bana söylemeyin içinde asgari ücret vesaire... Onların hepsini biliyoruz, o rakamları ama ağırlıklı olarak sizin şirketlerinize, yanınızda yer alan, sizinle birlikte çalışan şirketlere, holdinglere gidiyor ama emekliye gelince bayram ikramiyesi 3 bin liradan 4 bin liraya çıkıyor. Konuştuğumuz mesele bu kadar açık ve sarıh; aslında herkes de bunu görüyor. Ben bu rakamları bunun için veriyorum, siz bilmediğiniz için değil; biliyorsunuz, ben hatırlatayım bir kez daha. Genel Kurulda da konuşurken tabii toplumun çoğunluğuna da bunu anlatacağız. Şimdi böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen selamlayalım, dördüncü kez uzattım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Ağırlıklı olarak bu konu üzerinde durdum çünkü toplumu ilgilendiren çok acil bir konu olduğu için bu konu üzerinde durdum. Diğerlerini maddeler geldiğinde de konuşacağız. İçinde doğru olan maddeler de var yani doğru olanlara "Doğrudur." diyeceğiz elbette, yanlış olanları eleştireceğiz ama zaten bu torba yasa geldiği için Genel Kurula geldiğimizde de doğru olana doğru, "evet" oyu veremeyeceğiz torba yasa olduğu için yani yanlış olana "evet" oyu vermek zorunda bırakıyorsunuz bizi; bundan da vazgeçmiyorsunuz, bu torba yasa tekniğinden. Bu da sizin iktidarınızın bir alametifarikası oldu. Bunu da söylemiş olayım.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten, ben de torba yasanın geneli üzerinde konuşmanın zorluğu içerisinde bu konuşmayı yapacağım.

Şimdi, tabii, toplumda Parlamentodan, Hükûmetten ciddi beklentiler var. Özellikle dar ve sabit gelirli dediğimiz kesimin yani işçi, memur, emekli kesimin bizden beklentileri var, bizden talepleri var. Bilmiyorum, iktidar partisi milletvekillerine bu mesajlar geliyor mu ama bizim mesaj kutularımız dolu arkadaşlar yani sürekli olarak vatandaş "Ya, şu sorunumuzu gündeme getirin, şu sorunun çözümü için çalışın, edin." falan diye. Birazdan bunların neler olduğundan tek tek bahsetmeye çalışacağım. Bunlar sürekli bize geliyor fakat tabii, burada bakıyoruz, bunların hiçbirisi yok yani Parlamentoda görüşülen kanun tekliflerinde toplumun beklediği meseleler falan yok.

Ne bekliyor insanlar şimdi? "Emekli" diyoruz. Mesela, 2023 seçimleri öncesinde Cumhurbaşkanı söz verdi, ya "tweet"i hâlâ orada duruyor. "Memurlara temmuzda yapacağımız düzenlemenin aynısını memur emeklilerine de yansıtacağız." dedi. O günden beri memur emeklileri seyyanen zam bekliyor değerli arkadaşlar. Var mı bu teklifte? Yok.

En düşük emekli maaşıyla ilgili düzeltme bekleniliyor. En düşük emekli maaşı açlık sınırının yarısında neredeyse. Bununla ilgili bir düzenleme var mı? Yok.

Enflasyonla ilgili daha yeni bir güncelleme yapıldı, değil mi? "Enflasyon yüzde 21." denildi ve ocak ayı aslında memur maaşları, memur emekli maaşları belirlenirken o enflasyon, hedef enflasyon dikkate alındı yani ondan sonra hemen 3 puan güncelleme geldi. Şu anda piyasa beklentisi bunun çok çok üzerinde. E, bununla ilgili bir şey yapmak gerekiyor. Bakıyorsunuz kanun teklifinde, gündeme alınan hususlarda bunlar var mı? Yok.

Vergi dilimleriyle ilgili olan sıkıntının ne kadar yüksek olduğunu biliyoruz. Vergi dilimlerinin yeniden değerlendirilmesinin altında artırılmasından kaynaklanan adı konulmamış bir vergileme var. Efektif vergi yükü çalışanlarda çok yükselmiş. Bununla ilgili bir düzenleme var mı? Yok.

3600 ek göstergıyla ilgili Cumhurbaşkanı söz verdi. Ya, Cumhurbaşkanı ya, bu ülkenin Cumhurbaşkanı söz veriyor 3600 ek göstergıyla ilgili. E, bu yarım yapıldı. Birinci dereceye yükselenlere de bu verilecekti? Birazdan detaylarına gireceğim, dün grup toplantımızda Genel Başkanımız, çalışanlar ve emekliler için "İYİ Parti refah paketi" adı altında bir kanun teklifi hazırlığımızı orada anlattı. Yani mesela orada 3600 ek göstergiyi biz kapsamamıştık çünkü bu kapsamlı bir çalışma gerektiriyor. Şu anda onun üzerinde çalışıyoruz, önümüzdeki günlerde getireceğiz. Emin olun yani dün bütün gece insanlar, 3600 mağdurları bize mesaj attılar "Bizim bu konumuzu da gündeme getirin." şeklinde. Burada verilmiş sözler var ortada, mağduriyetler var, adaletsizlikler var arkadaşlar, daha da önemlisi adaletsizlik var. Hani para olmasa hiç kimseye veremezsin, şikâyet eder vatandaş ama adaletsizlikten şikâyet etmez, der ki "Devletin imkânı yok." veya "Hükûmet yanlış politikalar uyguladı, para yok; ona da veremiyor, bana da veremiyor." Ama en kötü şey ne? Adaletsizlik. Birisine verip hak ettiği hâlde adalet gözetmeksin diğerine verememek insanları inciten bir şey. 3600 ek gösterge meselesi de böyle oldu. E, bununla ilgili de bir şey yok.

Burada konuştuk, geçen sefer ben yine gündeme getirdim, Komisyon Başkanı "Uygun." dedi. Cumhurbaşkanı Yardımcısı "Evet, o konuyu gündeme almamız lazım." dedi, iktidar tarafı, Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ'den de zannediyordum oldu, işte, bu uzman maaşlarının, kariyer uzmanlarının ve denetim elemanlarının maaşlarının düzeltilmesi meselesi. Sözler verildi burada. Ya, bu kanun teklifinde niye yok? Yani şimdi gelmeyecek de bunlar ne zaman gelecek? Buradaki sıkıntıları biliyoruz. Orada ciddi şekilde maaşlar düşmüş, artık kamuda nitelikli insan tutamıyoruz. Bu anlamda, teknik çalışma anlamında baktığınızda devlet ciddi bir risk altında. E, bununla ilgili bir görüş birliği de oluşuyor fakat kanun teklifinde yok.

Sonra, kademeli emeklilik meselesi var. Bir EYT yasası çıktı, çıkması gerekiyordu, çıktı fakat yanlış çıktı yani bir anda orada ciddi adaletsizlik oluştu, bir günle on yedi yıllık bir emeklilik farkı oluştu. E, bununla ilgili insanların buradan beklentisi var. Yani en azından bunların konuşulması lazım, bununla ilgili bir çalışmanın yapılması lazım. Belki hemen teklif hâline getirilemeyebilir ama bununla ilgili bir şey olması lazım ve bunlar yok.

Staj ve çıraklık mağdurlarının sorunları... Yani artık sürekli olarak milletvekillerinin, Parlametonun peşinde koşuyor insanlar bu sorunlar dile getirilsin diye. Bunlar yok, bunlara ilişkin hiçbir şey yok.

2018'de taşeronlara kadro verildi, verilmesi gerekiyordu, o zaman biz de destekledik onu; daha doğrusu, talebi bizler yükselttik. O zaman ben de Milliyetçi Hareket Partisi milletvekiliydim. Milliyetçi Hareket Partisi o zaman muhalif bir partiydi. Efendim, o talepleri yükselttik, en sonunda bu kadro verildi fakat orada ciddi adaletsizlikler yapıldı. Aynı odada çalışan insanlardan birisine verildi, öbürüne verilmedi birtakım nedenlerle -detayına girmeyeceğim- yani ihale sistemindeki farklılıktan dolayı veya işe alınırkenki o farklılıktan dolayı. Bunların düzeltilmesi lazım. Orada yaklaşık 700-800 bin kişinin böyle bir talebi var. O günden beri, aradan geçmiş beş altı yıl, bu talepler yükseltiliyor. E, bunlara ilişkin hiçbir çözüm yok.

Mesela, fahri Kur'an kursu öğreticileri meselesi var. Sürekli bizi arıyorlar, bir kadro talepleri var. Hani her birinin detayını konuşamayacağım ama bunlar bilinen şeyler olduğu için sadece işte sıralayarak geçmek durumundayım. Sorun o kadar çok ki... Bunların kadro talepleri var, çok haklı bir talep. Benzeri durumda olan başkaları kadrolar aldı, bu insanlara kadro verilmedi; bu talepler karşılanmıyor.

Yine, Cumhurbaşkanı söz verdi "Esnaf BAĞ-KUR'luların prim gün sayısının 9000'den 7200 güne düşüreceğiz." dedi. Ya, arkadaş, bu ülkede Cumhurbaşkanı lafı bu kadar ucuz mu ya? Kaç tane sözü var, hiçbirisi yerine getirilmedi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yerine getirmediği hiçbir sözü yok, sadece o var.

ERHAN USTA (Samsun) - Seçim öncesi söz veriyorsunuz millete, ondan sonra da sözü yerine getirmiyorsunuz. Böyle bir şey olabilir mi? Verilmedi mi bu söz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdiye kadar Cumhurbaşkanımız ne söz verdiyse yerine getirdi.

ERHAN USTA (Samsun) - Hiçbirisi yerine getirilmedi

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sadece buna söz verdi, süre vermedi.

ERHAN USTA (Samsun) - "Söz verdi, süre vermedi." Aa, ne kadar güzel değil mi? Bu da yeni sistem: "Söz verdi, süre vermedi." Allah biliyor...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdiye kadar verdiği tüm sözleri yerine getirdi.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok güzel, çok güzel bir şey söylediniz, bunu kullanacağız.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) - Arkadaşlar, Cumhurbaşkanı seçim öncesi söz veriyor, süre vermiyormuş yani önümüzdeki on yıl içerisinde, on beş yıl içerisinde, yirmi yıl içerisinde tabii bunlar Allah nasip ederse yerine getirilirmiş. AK PARTİ'nin meseleye bakışı böyle, AK PARTİ'nin vatandaşla bakışı böyle. Demek ki vatandaş kandırmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz siz, tamam mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Şimdiye kadar vermiş olduğu tüm sözleri yerine getirdi.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, evet...

Şimdi, astsubayların, hem muvazzaf astsubayların hem de emekli astsubayların ciddi sorunları... Bunlarla ilgili bir şey yok. Ne var arkadaş burada, ne var?

Bakın, çok acı ya, hakikaten biraz sıkılmanız lazım. Burada ne var? Efendim, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılan yollardan, işte, ne bileyim ben, bir kısım kaçak geçişler oluyormuş, yabancılar falan, bunlardan para alınamıyormuş. Türkiye'nin önceliği bu, biliyor musunuz? Bakın, bu kanunda bu var. Niye? Çünkü o yandaş müteahhitler size baskı yaptılar, "Bununla ilgili hemen kanun geçirmemiz gerekir." falan. Şimdi, bana şunu söyleyin: "Buradan da Hazine 5 milyon dolar falan kazanacak." Sizin derdiniz değil Hazinesin 5 milyon dolar kazanması, eğer sizin böyle bir derdiniz olsaydı Çinli Trendyol'un cebine bir maddeyle 46 milyar lira bırakmazdınız; 1,5 milyar doları... Burada, nesebi gayrisahih çocuk gibi, hiç kimse de savunamadı bu maddeyi; tamam ama bu madde buradan geçti. Ya, kanunu değiştirdiniz siz yani daha önce yapılmış kanunla alınacak lisans bedelini almama hususunda buradan kanun geçti. Yani Hazine hassasiyeti falan değil ama ne hassasiyeti orada? Yandaş firma, tamam mı, adam beş kuruşun hesabını yapıyor, onun kanun maddesini getiriyorsunuz. Toplumda bu kadar bekleyen sorun var, hiçbirisiyle ilgili bir madde getirmiyorsunuz.

Yapılan kanun teklifleri var tabii. Kimlerin kanun teklifleri var? İşte, muhalefet olarak bizler veriyoruz, daha önceden verilmişler var. Şimdi, mesela, yeni verdik, birazdan detaylarını bir miktar açıklamaya çalışacağım bu refah paketinin. Biz, şimdi, hem Komisyon Başkanlığından hem Meclis Başkanlığından bunların gündeme alınmasını bekliyoruz. Gelin, bunları tartışalım arkadaşlar. "Ya, biz böyle getirdik; böyle değil, biraz farklı olsun." deyin ama konuşulması gereken hususlar bunlar. Bunların hiçbirini konuşmadan yani artık memur... Diyanet "Emekliye fitre verilebilir, zekât verilebilir." fetvası vermiş bu ülkede ya, daha ne olacak? Ya, bu çılgılık daha ne kadar yükselecek arkadaşlar? Bir şey yapmanız için ne olması lazım yani bu insanların hepsinin topluca ölmesi mi gerekiyor? Allah Allah! Ondan sonra sıkılmadan bana cevap veriyor oradan.

Şimdi, Sayın Başkan, bizim İYİ Parti Grubu olarak en azından bu sorunların bir kısmının çözülmesine ilişkin olarak dün Parlamente'ye getirdiğimiz bir kanun teklifimiz var. Bu çok iyi çalışılmış bir kanun teklifi, bütün etki analizi -buradaki gibi uydurma etki analizi falan da değil- detaylarıyla çalışılmış, bir kısmını da açıkladık, burada sorular olursa teknisyen arkadaşlar var, onların her birinin cevabını da veririz. Artı, kaynağını da gösterdik yani gerçekçi, sahih kaynaklar. Şuradan şu kadar, şuradan şu kadar para alınırsa bizim şu paketin maliyeti 1,1 trilyon lira, bunun nasıl karşılanacağına ilişkin de birazdan detaylarını vereceğim, o hesapları da yaptık. Yani biz bunun bu Parlamente'nin, Komisyonun gündemine alınmasını talep ediyoruz. Bu kanun teklifi gündeme alınsın; gelin, burada en azından bunun hepsini yapamıyorsak da bir kısmını yapalım.

Şimdi, neler var burada? Bir tanesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, ek süre vereceğim ama uzunsa maddelerde anlaşırsanız daha iyi olur.

ERHAN USTA (Samsun) - Bir kısmını topluca konuşmak gerekiyor Başkanım, bütün maddelerde konuşmayacağız zaten, katıldığımız maddeler var, onların hepsini geçeceğiz hızlıca; merak etmeyin herhangi bir şekilde sizin iyi niyetinizi istismar etmeyiz.

Şimdi, vergi dilimi meselesi, arkadaşlar, bakın, bir hesap yaptık, 2000 yılından itibaren. Kanun nedir? Mevzuat diyor ki: "Vergi dilimlerinin limitleri -o şeyler var ya, işte, alt limit, üst limit, neyse onlar- yeniden değerlendirilerek artırılır." diyor ama geçmişte Bakanlar Kurulunun, şimdi de Cumhurbaşkanının yetkileri çerçevesinde bu daha düşük yapılabiliyor, hatta Maliye Bakanlığı bunu bir tebliğle yapıyordu yanlış hatırlamıyorsam.

Şimdi, 2000 yılından itibaren aldık. Niye? Çünkü o program aslında 2000 yılından başladı. 2000 yılından itibaren yeniden değerlendirilerek artırılmış olsaydı, bugün şu anda 158 bin TL olan çalışanlar için alt sınır 415 bin lira olacaktı arkadaşlar. Görebiliyor musunuz farklılığı? Yani yeniden değerlendirilerek artırılmasından kaynaklanan, güya vergi oranları değişmiyor ama efektif vergi yükü acayip bir şekilde değişiyor. Bir anda insanlar, matrahı 158 binden 159 bine çıktığında yüzde 15'ten yüzde 20'lik vergi dilimine giriyor. Oysaki yeniden değerlendirilerek artırılmasında düzenli bir şekilde 2000'den beri artırılmış olsaydı 415 bin liradan girecekti. Buradan kaynaklanan... Bu, tabii, asgari ücretli veya maaşı çok düşük olanlarda çok fazla bir şey değiştirmeyecek çünkü asgari ücret zaten vergi dışı bırakıldı ama orta ve ortanın birazcık üstünde maaşı olanlarda bunun

yıllık etkisi yaklaşık 20 bin lira yani aslında bir şekilde adı konulmamış vergi dilimleri üzerinden insanlardan 20 bin lira fazla vergi alınıyor. Dolayısıyla, net gelir bu kadar düşüyor. Bu düzenleme, buna ilişkin düzenlememiz var, maddemiz var. Mesela bu yapılmış olsa, dediğim gibi, bu tarif ettiğim çalışanların yıllık geliri 20 bin lira civarında artacak. Bu talep haksız bir talep değil arkadaşlar yani son derece haklı bir talep, hatta olması gereken şey, kanunun da öngördüğü bir şey bu; burada bir dilim üzerinden, vergi dilimi üzerinden bir zulüm var.

Diğer bir mesele, şimdi her aralık ayı geldiğinde asgari ücret ne olacak diye konuşuyoruz, değil mi? Asgari ücretin esas alındığı memur maaşlarında, emekli maaşlarında, işçi ücretlerinde, asgari ücrette esas alınan temel şey nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, toparlayacağım.

TÜFE, Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı enflasyon rakamı. TÜFE'nin baskı altında olduğu, TÜFE'nin hele hele bir dönem hiçbir şekilde gerçeği yansıtmadığı artık arşa yükseldi yani bunu herkes biliyor. Şimdi, bunun üzerinden yapıyor.

Biz burada daha başka bir sistem öneriyoruz, önerdiğimiz sistem şu: Millî gelir rakamlarını açıklıyoruz, değil mi? Millî gelir aralık ayında, 1 Aralıkta veya 30 Kasım'da 3 çeyreğin millî geliri açıklanıyor. "Millî gelir cari fiyatlarla şu kadar arttı." deniliyor. Onun içerisinde ne var? Hem enflasyon var hem de büyüme var. Biz diyoruz ki o aralık ayı başında kurulan komisyonun tartışmaya baz alacağı rakam, hemen bir gün önce Türkiye İstatistik Kurumunun millî gelir artışı olarak açıkladığı rakam olsun, bundan daha tabii, daha rasyonel nasıl bir talep olabilir? Bu çok haklı bir talep. Madem millî gelir bu kadar büyüdü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bir de temel nedir? Millî gelir içerisinde çalışanların payının düşmemesini bekleriz veya mağdur olmasın, işte, bölüşüm meselesi diye çok sık konuştuğumuz. Mesela bu yapılmış olsa, o bölüşümle ilgili adaletsizlik zaman zaman... Mesela geçmiş birkaç yıl öncesine filan bir bakın yani millî gelirden çalışanların veya ücretlilerin aldığı pay 10 puana yakın düşmüştü. Yani söyledikimiz bu. Ha, bir de şu var tabii: Millî gelir rakamlarını Hükûmet yüksek gösterme eğiliminde olur genelde, enflasyonu da düşük gösterme. "Madem yüksek gösteriyorsun, o zaman gel asgari ücretleri yüksek ver." anlamı çıkar, dolayısıyla orayı da bir dengelemiş olacağız. Bu yapılmış olsaydı, mesela bu yıl asgari ücret 29 bin lira olacaktı. Buna ilişkin bir kural öngörüyoruz, 2'nci maddemiz bu ve bunun yapılması lazım, mutlak surette yapılması lazım.

Arkadaşlar, en düşük emekli maaşı 2002 yılında yüzde 65 fazlamış asgari ücretten. E, şimdi yüzde 65'ine düşmüş neredeyse yani onun çok çok altında kalmış. Tabii, bunu bir anda yapmak imkânsız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bitireceğim, biliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Emin olun, şu kanun teklifini şu şekilde hazırladık yani sanki devleti yönetme görevini yarın devralacakmış gibi bir sorumluluk içerisinde hazırladık. Mesela beş yıllık bir dönemde kademeli bir artış yani nihayetinde yine en düşük emekli maaşı asgari ücrete gelsin ama işte, şu anda yüzde 65 olan ilk yılda yüzde 75, 80, 85 diye kademeli, bütçeye de aşırı yük getirmesin diye... Mesela bir maddemiz bu, bunun da olması lazım yani emeklilerin başka türlü meselelerini çözemeyiz.

E, seyyanen artışı az önce konuştuk, Cumhurbaşkanının memur emeklilerine seyyanen artış sözü var. Burada da çalışana verilenin yarısı kadar verilsin. Güncelleme yapıldığında, o rakama, o göstergeye güncelleme yapıldığında bugün itibarıyla yaklaşık bu 8.088 lira yapıyor; emeklilere böyle bir şeyin verilmesini talep ediyoruz. Hiç kimse merak etmesin, bunların hepsinin maliyet hesabı ve kaynak hesabı yapıldı.

Şimdi, enflasyon güncellemesi yapıldı dedik. Oradan kaynaklanan bir fark var, o yüzden bütün memurlara ve bütün emeklilere hem SSK, BAĞ-KUR hem de memur emeklilerine 5 puan ilave artış yapılsın dedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bayram ikramiyesi konusunu maddesi gelince görüşeceğiz. Burası bir fecaat ya, böyle bir şey olmaz. Bayram ikramiyesinde hangi göstergeye bakarsınız bakın, arkadaşlar, dolar cinsinden bakın, altın cinsinden bakın, kurban cinsinden bakın; değil mi, bunun bir tanesi de kurban ikramiyesi olduğuna göre kurban cinsinden bakın. Mesela, 11.750 lira şimdi... Önce şeyi söyleyeyim: İlk çıktığı 2018 yılında, arkadaşlar, Diyanetin vekâlet yoluyla yurt içerisinde kesilecek kurban fiyatı 850 liraymış yani o günkü bayram ikramiyesiyle vekâleten bir kurban girilebiliyormuş, hatta yüzde 118 fazlası yani bin liraydı o zaman, 150 lira da artıyor. Bugün, arkadaşlar, 2025 rakamı açıklanmadı, 2024'te 11.750 lira ama 2025'te muhtemel 16 bin lira civarında olacak. Şimdi, 4 bin liraya yükseltiliyor. Bakın, 4 emekli yan yana geldiğinde aldığı ikramiyeyle 1 tane vekâleten kurban girebiliyor. Nereden nereye gelmiş? Yani 2018'de bir emekli ikramiyesiyle fazlasıyla karşılanırken şimdi ancak 4 emekli ikramiyeyle 1 tane vekâleten kurban girebiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, lütfen... Son kez söz veriyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun detaylarını maddesinde konuşacağım. Buna enflasyon açısından da baksanız, nereden bakarsanız bakın, burada bir sorun var, bunun düzeltilmesi lazım.

En son olarak da şimdi, o zaman maliyet... Maliyetin detaylarını sonra verebilirim, vaktim çok şey yaptı. Kaynağı ne arkadaşlar? Kaynağı bütçenin içerisinde. Bakın, hemen, bunları tek tek söyleyeceğim: Bir defa 1,1 trilyon lira harcamanın yaratacağı KDV ve ÖTV etkisi var; 130 milyar lira direkt, doğrudan zaten vergilerimiz artacak. Kamunun cari harcamalarında yüzde 20 tasarruf yapılması durumunda -ki mutlak surette yapılabilecek bir şeydir- 200 milyar lira kaynak buradan yaratılacak. Kamu-özel iş birliği sözleşmelerinin yeniden düzenlenmesinden 70 milyar lira ek gelir sağlanacak. İrrasyonel ekonomi politikaları, özellikle KİT ve kamu bankalarının zararlarının azaltılması suretiyle -bunların neler olacağını daha önceden konuştuk- buradan da 200 milyar lira kaynak çok rahat bir şekilde bulunabilir.

Şimdi, Trendyolun cebine bıraktığımız 46 milyar lirayı geri alalım; bu, her yıl gelecek bir kaynak zaten. 46 milyar lira buradan gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Kayıt dışılığın 1 puan düşürülmesinden de 110 milyar lira gelecek. Herhâlde yüzde 30 olan kayıt dışılığın 1 puan düşürülmesi o kadar zor bir şey değil. Mehmet Şimşek de sürekli "Düşüreceğiz, düşüreceğiz." diyor.

Dolayısıyla, sistemli bir şekilde bunların üzerine gidilmesi durumunda, çok rahat bir şekilde, az önce ortaya koyduğumuz emeklilerin ve çalışanların sorunlarına önemli ölçüde hakikaten katkı getirecek bu paket finanse edilebilir değerli arkadaşlar. O yüzden, hem bunu sizinle paylaşmak istedim hem de Başkanlığımızdan bunun gündeme alınması konusunda kendilerinden bir gayret bekliyoruz.

Ben maddelerde bazı maddelerde daha detaylara gireceğim.

Sabrınız için teşekkür ediyorum.

Heyeti saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kısacık, buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sizi, değerli kurul üyelerini, bürokratları ve basın mensuplarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün benim Plan ve Bütçe Komisyonundaki ilk günüm. Şimdi, usule baktığımız zaman, bu kanun teklifi zannedersem cuma günü Meclise sunuldu, bize de salı günü mesaj geldi "Perşembe günü kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecek." diye. Şimdi, baktığınız zaman...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık, pazartesi günü duyuruldu ve aynı gün dağıtıldı.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bu pazartesi mi Sayın Başkanım? Tamam.

Şimdi, aslında baktığınız zaman, bugün 12 farklı kanunu içeren bir torba yasa düzenlemesini konuşuyoruz. Şimdi, 12 farklı kanunu içeren bir düzenleme için bu süre, çalışma süresi, muhalefetin çalışma süresi bence çok az. Burada eğer biz Meclisi kaliteli, çalışılabilir, düşünen bir Meclis, üreten bir Meclis hâline getirmek istiyorsak, bu süreyi biraz daha uzun tutup uzmanlarımızın, bizlerin daha farklı şeylerde çalışmasını sağlamalıyız çünkü dediğim gibi 12 kanun teklifini içeriyor; bunların diğer kanunlara etkileri var, diğer yönetmeliklere etkileri var yani bu süreyi biraz daha uzun tutmamız, Meclisin çalışması, üretmesi, düşünmesi açısından önemli.

Şimdi, tabii, diğer sözcülerimiz de bahsetti, evet, torba kanun aslında çok tasvip edilen bir yöntem değil. Şimdi, biz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Genel Kurulda da mesela istiyoruz ki iktidar ve muhalefetin el birliğiyle, oy birliğiyle hepsi onaylansın, bazı kanunlar da geçsin yani muhalefet her şeye de "Hayır." her şeye de "Yok." her şeye de "İstemezük." demesin ama torba kanunlar öyle profesyonel hazırlanıyor ki mesela -şimdi olduğu gibi- 7-8 maddesi çok iyi, arada 1-2 tane böyle tehlikeli, zehirli madde var. Şimdi, biz o tehlikeli, zehirli madde yüzünden tamamına "Evet." diyemiyoruz. Dolayısıyla, orada sanki muhalefet her şeye "Yok." diyen, ne gelirse gelsin "Yok." diyen bir pozisyona düşüyor, o pozisyona da düşmek istemiyoruz. Onun için, şu torba kanunu Meclisin artık gündeminden çıkarıp da böyle kanunları düzgün, konu bazlı çalışsak daha iyi olur düşüncesindeyiz.

Şimdi, mesela buna bir örnek, işte, bu gelen kanun teklifinde Mali Müşavirlik Kanunu'nda bir değişiklik öngörülüyor. Buna göre, Mali Müşavirler Odası seçimlerinde tebligat yerine internet sitesinden duyuru geliyor. Doğrudur, artık dijital çağdayız, internet çağındayız, birçok şeyi artık dijitalden öğreniyoruz ama bunu sadece bu şekilde yazdığımız zaman biraz sığ kalıyor. Biz burada kanunları düşünürken bunun kötüye kullanımını, uygulamasını vesairesini de düşünmemiz lazım.

Şimdi, köylerde bazı tarla düzenlemeleri olur toplulaştırmada vesairede derler ki: "Bu askıya asılsın." Muhtar gider, muhtarlık ya da kahveye asmaz da kahvenin deposunun kapısının arkasına asar askıya ya da gider kendi odasının iç odasının askısına asar, biri geldiği zaman "Askıda mı?" "Askıda." diye.

Şimdi, burada diyelim duyuru yapılacak. Peki, bu duyuru nasıl yapılacak? Adam ilk siteye girdiği zaman açılacak mı, görecek mi? Ya da gidip köşe bucağa, bir yere mi koyacak? Nereye koyacak belli değil. Siteye koydun mu? Koydum. Ama ara ki bul. Şimdi, bu tür şeyleri de bir... Evet, tebligatın özelliği nedir? "Ben aldım bunu, evet, haberim oldu."dur. Biz, şimdi, bu haberim oldu mekanizmasını nasıl sağlayacağız? İşte, mesela bu tür şeyleri dijitalle konuşmak gerekiyor, belki belli altyapısını hazırlamak gerekiyor. Bizim hayal ettiğimiz Meclis, burada bunları düşünen, tartışan, kaliteli yani böyle, işte, boş söylemler değil de her bir maddeyle ilgili konuşulan bir Meclistir. Bu anlamda, ben burada rica ediyorum, bunlara da bir kafa yorsak iyi olur, Plan ve Bütçe Komisyonunu da bu hâle getirsek, diğer komisyonları da bu hâle getirsek çok iyi olur.

Şimdi, buradaki temel şey, tabii, emeklilerimizin beklediği emekli ikramiyelerinin durumu, bugün bu teklifi de görüşeceğiz. 3 bin TL'den 4 bin TL'ye çıkıyor. Açıkça söyleyeyim, şimdi, emekliye 4 bin TL ikramiyeyi burada konuşmaya ben utaniyorum. Ya, 4 bin TL'nin şu anda artık ikramiye anlamında bir hükmü, bir anlamı vesairesi kalmamıştır; yıllar boyu emeklilerimiz gittikçe erimiştir, zaten bu rakamlarla da ortadadır. Şimdi, bizim emeklilerimizin önünü açacak bir düzenleme, sıçrama yapacak bir düzenleme yapmamız lazım. Yani artık emeklilerimize böyle 3 bin lira ver, 4 bin lira ver, yok kurbanlar falan, bunlarla emeklilerin kurtulacak hâli kalmamıştır.

Şunu da söyleyeyim: Tabii, maşallah, hem Mecliste hem şeyde ekonomist çok ama ekonominin bir temel kuralı vardır, mesela Keynes'in, Keynesyen politikaların bir kuralı vardır. Siz toplumsal refahı artırmak istiyorsanız ne yaparsınız? Vatandaş, tabana muslukları açarsınız. Eğer siz gelir ücretini artırırsanız toplumda bir refah sağlanır. Şimdi, biz ne yapıyoruz? Biz musluğu kimin için açıyoruz? Yine, bütçeyi görüştük rakamlarla, 1 trilyon 950 milyar. Kim için açıyoruz? Kur korumalı mevduat için açıyoruz. Şimdi, açıkça ne oluyor? Bu tabana yansıyor mu? Yansımıyor çünkü zengin olan daha da zengin oluyor. Yani diyelim ki adam bugün 100 bin yatırıyor, yarın 120 bin yatırıyor, öbür gün 130 bin yatırıyor mevduata; bu mevduat büyüyor, mevduat büyüyor. Bakın, arkadaşlar, inanın, biz emekliye versek bunu, emekli para biriktirmez, emekli yastıkaltı yapmaz, emekli mevduata para yatırmaz; emekli bunu ya harcar, ya torununa harçlık verir, ya zorda olan oğluna, kızına, çocuğuna destek verir. Emekliye vereceğimiz her şey tabanda bir refaha sebep olur ama biz her şeyi zengine verdiğimizde adam zaten harcayacağını harcıyor, harcamayacağını biriktiriyor; biz biriktiren adama veriyoruz, biz biriktiren adamı büyütüyoruz; biz harcayacak adama 3 bin lira, 4

bin lira verip zaten hep ekside yaşıyor, hep borçlandırıyoruz. İnanın, emekliye vereceğimiz her kuruluş aynı zamanda bizim genel anlamda ekonomimizin rahatlamasına da neden olacaktır. Onu kanun anlamında...

Tabii, 4 bin lira eleştirilecek bir konu yani aslında bunu her zaman söylüyoruz. Son yaşına gelmiş, artık bir huzur içerisinde yaşam geçirmek isteyen büyüklerimize, atalarımıza biz haksızlık yapıyoruz. Adam yıllarca çalışıp didinmiş, uğraşmış, çoluk çocuk sahibi olmuş, belli bir yere gelmiş, son zamanda da artık elektrik faturasını, su faturasını, doğal gaz faturasını düşünmesin, "Aman, doğal gazı biraz kısayım da biraz battaniyeye sarılayım." demesin. Türkiye'de ne zaman büyük ülke oluruz? Emeklimizi rahat bir şekilde yaşattığımız zaman biz büyük ülke, güçlü ülke oluruz. Bize emek vermiş, ülkemize emek vermiş atalarımıza, dedelerimize rahat bir hayat, son yaşında rahat bir refah sağlarsak büyük ülke oluruz ama biz şu anda emekliyi gördüğümüz ama zaman boynumuzu büküyoruz, yeri geliyor emeklinin anlattıkları karşısında gözlerimiz doluyor.

Sayın milletvekilleri, bizim emeklilerimiz üzerinde hâlâ yük var. Bizim Türkiye'de yaşam şartları ağır, emekli olduğu zaman adam sadece kendine bakmıyor, işsiz oğlu var, işsiz kızı var, oğlu işten çıkarılmış torununun okul masrafı var yani emeklilerimiz, babalarımız, annelerimiz bir de onları da düşünüyor, öyle düşünün. Emeklilerimiz bizim ülkede maalesef, kendini kurtarmış değil, sadece kendine bakan değil, aynı zamanda aile sorumluluğunu hâlâ taşıyan bir varlık. Onun için, emeklilerimize ne yapsak az ama bu kanun teklifinde maalesef, 4 bin TL layık görülmüş.

Şimdi, diğer bir taraftan, burada, kanun teklifinde doğum yardımlarının artırılması yönünde bir düzenleme var. Şimdi, 2015 yılında 1'inci çocuk için 300, 2'nci çocuk için 400, sonraki çocuklar için 600 TL doğum yardımı yapılmaktaydı. Şimdi, bakın, enflasyon demiyorum, dolar demiyorum, altın demiyorum, sadece asgari ücret artışına göre bir artış yapılırsa bugün 3'üncü çocuk için yapılan doğum yardımının 14 bin TL olması lazım. Yani 2015'teki desteklere göre, bakın, sadece asgari ücret çerçevesinde artırsak 14 bin TL olması lazım ama bunun ne kadarını verebileceğiz? Bizim hesaplamalarımıza göre galiba 5 bin TL'yi falan bulacak şu anda doğum yardımı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkanım, bitiriyorum.

Şimdi, bir de bu kapsamda şunu sorayım: Ya, şimdi 5 bin lira, 3 bin lira, 2 bin lira alacağım diye kim çocuk yapmak ister, bu çocuk yapmayı teşvik edici bir şey mi? Yani bir kere çocuk olacak, sonra 5 bin lira doğum yardımı alacağım.

Bakın, ülke olarak doğurganlık hızımız düşüyor, risk altındayız, yaşıyoruz, genç nüfusumuz azalıyor. Eğer biz ülkede doğurganlık hızını artırmak istiyorsak, bir kere ülkeyi ekonomik refah olarak yaşanabilir bir ülke hâline getirmemiz lazım, enflasyonu düşürmemiz lazım, hayat pahalılığını düşürmemiz lazım, hayatı kolaylaştırmamız lazım. Yani şu anda değil 3 bin, 5 bin, 20 bin verin, kimin çocuk yapmayı gözü kesebilir? Şu anda gençler evlenemiyor ki, yuva kuramıyor ki, gelsin de daha sonra çocuk sahibi olması için bu 3 bin, 5 bin teşvik onları teşvik etsin. Sayın vekillerim, şu anda hepimiz yaşıyoruz, siz de işin içindesiniz yani şu anda hayat kurmak, yuva kurmak, evlenmek çok zor, evlendikten sonra çocuk sahibi olmak ayrı zor. Yeni evlenip de eşi hamile olup da borç içinde olmayan birini görmüyorum. Hayatın şöyle bir gerçeği de var, onu da konuşalım: Şimdi, şu anda maalesef sağlık kalitesi, ilk önce özellikle 2002'den başlayarak 2008, 2010, 2012 yıllarına kadar ülkemizin çok iyi sağlık kalitesi vardı ama sağlık kalitemiz de gittikçe düşüyor, eski şikâyetlere geri dönüyoruz. Artık MR'ların, hastaya verilen randevuların süresi gittikçe uzuyor, sizleri de arıyorlardır, yani kanser hastasına iki ay, üç ay sonraya MR günü veriliyor. Şimdi, doğum hastanelerinin kalitesi de düştü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Adana'dan örnek vereyim: Şimdi, devlet hastanesindeki bir doğum hastanesinin tamamı şu anda Suriyelilere hizmet veriyor yani oraya bizim bir vatandaş gidip de sıraya girip de normal bir memur arkadaş ya da işte normal bir orta sınıftaki bir arkadaş, beyaz yakalı bir arkadaş, mavi yakalı bir arkadaş şu anda mesela kadın doğum hastanesine gidemiyor, çoğu özele gitmek zorunda kalıyor. Özel hastanelerin fiyatları -özellikle bu bir süreç biliyorsunuz, dokuz ay boyunca belli aylarda gidiliyor- ciddi rakamlar. Şimdi varı yoğu bir çocuğu var, onu da yani bir şey olacak... Şu anda gebeliklerin çoğu riskli hâle geldi, riskli gebelik diye geçiyor yani şu andaki maalesef işte yediğimizden içtiğimizden, yaşların artmasından dolayı. Dolayısıyla şu anda gerçekten yani yuva kurmak ayrı bir dert.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bitiriyorum Başkanım.

Hamilelik süreci ayrı bir dert, hayat pahalılığı ayrı dert, yaşam ayrı bir dert, büyüttüğünüz çocukların okutması apayrı bir dert. Dolayısıyla tüm bunları üst üste koyduğumuz zaman biz burada şu desteği vermesek de olur. Ben bu desteğin hiçbir anlam ifade etmediğini düşünüyorum. Yani kimse bu destekler için aman ben teşvik alayım, işte 3 bin, 5 bin lira alacağım da çocuk yapayım demeyecektir. Biz hayatı kolaylaştırmalıyız, yaşamı ucuzlatmalıyız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakanlık ve kamu kurumlarımızın, odalarımızın, sendikalarımızın, basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Sadullah Bey'e de Komisyonumuza hoş geldin diyorum, hayırlı olsun diyorum.

Evet, öncelikle bu torba kanun meselesine kısaca değineceğim: Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim bu konudaki düşüncelerimiz defalarca zabıtlara girdi. Bu torba kanun düzenlenmesini Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemine bağlamak son derece yanlış, parlamenter sistem döneminde milletvekilliği yapan arkadaşlarımız da bilirler; bu, geçmişten beri bir sorunuz. Parlamenter sistem döneminde -şunu da söyleyeyim- biz bunun kitabını da yazdık, Antalya Milletvekilimiz Mehmet Günel "Torbadaki Hukuk" diye bunun kitabını bile yazdı, burada bizim çözüm önerimiz de var, bunu defaatle hep söylüyoruz; İç Tüzük

yani bu konuda kaliteli bir yasama, kaliteli bir denetim için İç Tüzük'te gerekli düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Geçmişte de bu konuda siyasi partiler arasında uzlaşma olmuştu, komisyonlar kuruldu, önemli tespitler ve öneriler ortaya konuldu ama bir türlü İç Tüzük değişikliği yapılamadı. Benim yine çağırım MHP olarak biz tüm siyasi parti gruplarımızı İç Tüzük değişikliği için davet ediyor, biz buna hazır olduğumuzu ifade ediyorum.

Evet, kanun teklifinde çok önemli düzenlemeler var; doğum yardımı. Daha önce işte birinci çocuk için 300 lira, ikinci çocuk için 400 lira, üçüncü ve sonraki çocuklar için 600 lira öngören bir düzenlememiz vardı ve on yıldır da o düzenlemede bildiğim kadarıyla bir değişiklik olmadı. Şimdi, bu düzenlemede değişiklik yapılarak 5 yaşını tamamlayınca kadar çocuk doğum yardımı yapılması bu teklifte düzenleniyor. Teklifte bir parasal tutar belirtilmemiş ama yapılan açıklamada defaten 5 bin lira ve sonra beş yıl için 1.500'er lira yani toplamda 11.500 lira gibi bir rakam ortaya çıkıyor. Aslında çok önemli bir düzenleme, destekliyoruz ama "Bunu Cumhurbaşkanı belirler." diyor teklifte. Rakam belliyse rakamı koyalım, daha doğru olur. Niye dersiniz; 1'inci maddede de bu paralimpik, olimpiik sporculara verilen harçlıkta Anayasa Mahkemesi CBK'yle yapılan düzenlemeyi iptal ettiği için, "Bu mülkiyet hakkıdır." diye iptal ettiği için şimdi kanunla düzenliyoruz. Burada da yine kanunla bu rakamı düzenlememizde yarar olduğunu düşünüyorum daha sonra aynı sıkıntıyla karşılaşmamak için. Dediğim gibi, çok önemli bir düzenleme, biz bunu destekliyoruz.

Burada bir de devlet memurlarının durumunun dikkate alınması lazım. Devlet Memurları Kanunu'nda da doğum yardımı var. Şimdi, ikisi farklılaşmış olacak, aralarında bayağı fark olacak. Yani bir doğum yardımı yapılıyorsa memur da olsa, esnaf da olsa, çiftçi de olsa aynı şekilde yararlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu anlamda da Devlet Memurları Kanunu'ndaki hükümde de bir düzenleme yapılması gerektiğini ifade ediyorum.

Bir diğer konu, önemli, yıllardır da Devlet Hava Meydanları İşletmemizin personelinin beklentisi olan performans primi ödemesiyle ilgili düzenleme yapılıyor. Burada şunu ifade edeceğim: Bu EUROCONTROL hangi kriterlere göre, ne kadar karşılayabiliyor? Eğer bunun karşılanma imkânı varsa personel arasında bir aşırı ücret farklılaşmasına neden olmamak için yararlandırılabileceğimiz kadar personele yararlandırmamızda fayda var diyorum. Değilse, personelin ücretleri arasında bayağı bir uçurum olacak. Bir de "sıfır maliyet" deniliyor, "Tamamen EUROCONTROL karşılayacak." deniliyor bu rakamı. Eğer öyle bir imkân varsa, bunun kapsamını daha da geniş tutma imkânı varsa bu yönde bir düzenleme yapmamızda fayda var diye düşünüyorum.

Bir diğer konu, biraz önce bahsettiğim olimpiik, paralimpik ve deaflimpik spor dallarında 8 bin sporcu yetiştirmek üzere beslenme, barınma, yol giderlerinin karşılanması, ayrıca net asgari ücreti geçmemek üzere harçlık verilmesiyle ilgili. Eğer bu olimpiyat oyunlarında ve dünya şampiyonasında ilk 3 dereceye girenlere de net asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere harçlık verilmesi düzenlemesi var. Bu, aslında CBK'yle yapılmış bir düzenlemeydi. Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için şimdi kanunla düzenliyoruz. Yani yetki bakımından iptal etti Anayasa Mahkemesi, "Bu mülkiyet hakkıdır." dedi. Cumhurbaşkanının mülkiyet hakkıyla ilgili düzenleme yetkisi yok. Bunun kanunla düzenlenmesi gerektiği sonucuna varılarak bu düzenleme yapılıyor; bu da önemli bir düzenleme.

Bir diğer konu, bu Karayolu Taşıma Kanunu kapsamında uygulanan idari para cezalarıyla ilgili düzenleme. Buradan benim gördüğüm temel amaç, bu korsan taşımacılığın önüne geçebilmek ki kayıtlı, vergisini veren esnafımız gerçekten büyük haksız rekabete uğruyor, kayıt dışılık söz konusu burada. Bu konuda cezalarda, bir de kamyoncuya verilen ceza ile lojistik firmasına verilen ceza aynı tutarda, onu da farklılaştırabilmek için belirli aralıklar da konulmuş. Dolayısıyla, o düzenleme de bu açıdan büyük önem arz ediyor, destekliyoruz.

Bir diğer düzenleme TÜRMOB'la ilgili oda ve birlik genel kurul çağrılarının internet sitesinden yapılması konusu; biz destekliyoruz yani bu TÜRMOB'a, odalara önemli bir maliyet getiriyor posta giderleri, kâğıt masrafları. Bu şekilde 140 bin civarında herhâlde meslek üyemiz; bu üyelerimizin genel kurullara katılmasını internet sitesinden duyurarak sağlayabiliriz.

Bir başka düzenleme, ruhsat kullandırma ve başka meslek mensuplarının ad ve ünvanlarını kullanarak beyanname düzenlenmesi ve imzalanması ya da gönderilmesi konusu meslekten çıkarma cezasını gerektiren hâller arasına alınıyor. Bilmiyorum TÜRMOB ne diyecek de, doğru bir düzenleme olarak görüyorum bunu.

Bir başka konu, Vergi Denetim Kurulu tarafından haklarında Vergi Usul Kanunu 359 kapsamında vergi incelemesi başlatılan petrol piyasasındaki tesislerin faaliyetinin geçici olarak durdurması hâlinde mevcut durumda söz konusu tesis için başka bir kişiye, gerçek veya tüzel kişiye lisans verilemiyor idi; bunu, Danıştay teşebbüs özgürlüğünün ve mülkiyet hakkının ölçsüz şekilde sınırlandırıldığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine götürmüş, Anayasa Mahkemesi de bu düzenlemeyi kısmen iptal etmiş. Yeni düzenlemeyle şöyle bir uygulama getiriliyor: Lisans verilmeme tedbiri üç ayda bir Vergi Denetim Kurulundan temin edilecek bilgilere göre Enerji Piyasası Denetleme Kurumu tarafından değerlendirilecek ve bu tedbirin süresi bir yılı geçemeyecek. Bu anlamda da Anayasa Mahkememizin ve Danıştayın ifade ettiği gerekçe yerine getirilmiş oluyor.

Bir başka konu, işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollardan geçiş yapan yabancı plakalı araçlarla ilgili geçiş ücretinin ve trafik cezasının gümrük kapılarında ödenmesi. Biliyorsunuz, Karayolları Genel Müdürlüğünün işlettiği yerlerle ilgili bu düzenleme var ama özel sektörün işlettiği otoyollarda bu uygulama yok. Bunların da yabancı plakalı araçlar ücretsiz geçtiyse ya da ceza yediyse bunun da gümrük kapılarında tahsili öngörülüyor.

Varlık Fonuyla ilgili burada hep tartışmasını yaptığımız denetim konusu tarihi ileri alınarak bir anlamda çözüme kavuşuyor. Ancak şöyle bir endişemiz var: Ocak ayında denetim yapmamız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Biliyorsunuz, bütçe ve kesin hesabı yıl sonuna kadar bitirmemiz gerekiyor yani bu, tabii, bütçe ve kesin hesap kapsamına girmiyor ama aynı mantıkla hukukçu arkadaşlarımız bakarsa yani ocakta yaparsak bunu acaba bir sıkıntı doğar mı? O konuda bir endişem var.

Bir başka konu, kısa kısa onlara da değineyim: Faaliyet izni kaldırılan vakıf yükseköğretim kurumlarına Hazine tarafından bedelsiz devredilen taşınır ve taşınmazların tekrar Hazineye intikaliyle ilgili doğru bir düzenleme yapılıyor. Evet, mevcut

Cumhurbaşkanı ve emekli Cumhurbaşkanı aylığıyla ilgili düzenleme yapılıyor, milletvekili ve bakanlarla ilgili düzenlemelere göre bir standartlık sağlanıyor.

Bayram ikramiyesi 3 bin liradan 4 bin liraya yükseltiliyor. Maddelerde de görüşlerimizi ifade ederiz yani uygulanan program, vatandaşımızın alım gücünü ve gelir dağılımını kalıcı olarak iyileştirmek için fiyat istikrarını sağlamak üzerine kurulu ve hiç kimse merak etmesin, Cumhur İttifakı verdiği tüm sözleri yerine getirir daha önce getirdiği gibi.

Kısa kısa birkaç tane sözlerimizi ifade edeyim: Eskiden emeklilere bayram ikramiyesi yoktu, Cumhur İttifakı döneminde çıktı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayemizde, sayemizde Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Emekli aylıklarında alt sınır yoktu, alt sınır getirildi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayemizde ama sayemizde.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili düzenleme yapıldı. Asgari ücret vergi dışı bırakıldı. Bunlar hep Cumhur İttifakı'nın taahhütleriydi, yerine getirildi. Yine, öğretmen, kamu avukatı, polis, bekçi, uzman çavuş, jandarma, sağlık personeli, din görevlileri, müdür gibi ünvanların ek göstergeleri 3600'e çıkarıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bitiriyorum Başkanım.

Muhtarların ve güvenlik korucularının maaşları net asgari ücret tutarına yükseltildi. Tazminat alamayan emekli belediye başkanlarının tazminatlardan faydalanması sağlandı. Tıp ve diş hekimliği fakültesi son sınıf öğrencilerine asgari ücret kadar aylık verilmesi sağlandı. Sağlık çalışanlarına ve infaz koruma memurlarına yıpranma payı hakkı verildi. Mübaşirler genel idare hizmetleri sınıfına alındı. Gençlerimizin KYK kredi borç faizleri silindi. Çarşı ve mahalle bekçisi istihdamı sağlandı; daha çok sayacağım, bunların hepsi AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisinin dolayısıyla Cumhur İttifakı'nın taahhüt ettiği konulardı, bir bir hepsi yerine geldi; bundan sonra da, daha önce, seçim zamanında veya sonrasında taahhüt edilen tüm konular yerine gelecektir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN ORHAN ERDEM - Sayın Kalaycı, teşekkür edelim.

Böylece siyasi parti grupları adına ilk söz talepleri karşılanmış oldu.

Şimdi, Komisyon üyelerinden söz talebi olanların talebini karşılayacağız.

Sayın Bakırloğlu, süreniz on dakika.

Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin adı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; yürürlük ve yürütme maddeleriyle beraber 18 maddelik bir torba yasadandır bahsediyoruz. Ne var bunun içinde? Yok, yok yani bir madde 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nda değişiklik öngörüyor; üç tane maddesi 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Yasası'nda değişiklikler öngörüyor, 4295 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda değişiklikler öngörüyor, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nda değişiklikler öngörüyor, Türkiye Varlık Fonunda değişiklikler öngörüyor, Cumhurbaşkanı emekli maaşıyla alakalı düzenlemeler var, vakıf üniversiteleriyle ilgili düzenlemeler var, Devlet Hava Meydanlarıyla ilgili düzenlemeler var, doğum yardımıyla ilgili düzenleme var, emekli ikramiyesiyle alakalı düzenleme var; toplamda 12 tane kanunda değişiklik yapılıyor. Biraz evvel söz alan, aramıza yeni katılan Sayın Milletvekilimiz Sadullah Kısacık bir serzenişte bulunmuştu: "Ya, 18 tane madde var, 12 tane kanunda değişiklik yapılıyor ancak bu kanun teklifi bize pazartesi günü geldi, nasıl çalışacağız?" dedi. Ben kendisine Plan ve Bütçe Komisyonuna -kendisi şu an burada yok ama- hoş geldin diyorum. Burası Plan ve Bütçe, Plan ve Bütçeye ilk geldiğimde saçlarımda tek tük de olsa siyahlar vardı, şu anda hiçbir tanesi kalmadı. Sağlık problemlerim yoktu, şimdi hipertansiyon hastası hâline geldim. Sadullah Bey'e de şu anki fotoğrafını çekmesini ve bir yıl sonra o fotoğrafa tekrardan bakmasını tavsiye ediyorum. Gerçekten de "İzahı olmayan şeylerin mizahı olur." diyordu büyük üstat, Allah rahmet eylesin, ışıklar içinde yatsın. Hakikaten de bir insanın yapabileceği bir şey değil bu tempo.

Şimdi, bu kanun teklifi içerisinde kamuoyunun en çok merakla beklediği şeylerden bir tanesi hiç şüphe yok ki emekli ikramiyeleriydi. Biliyorsunuz, emekli ikramiyesi Haziran 2015 seçimlerinden önce Cumhuriyet Halk Partisinin seçim beyannamesinde yer alıyordu. O dönemde "Nasıl yapacaksınız?" diyorlardı. 2015 seçimlerinde iş zora girince, tekrarlanınca, tekrarlanma işi ortaya çıkınca bu sefer "Ben de yapacağım." denildi. Seçim öncesinde iktidar söz vermişti, emeklilerin oyunu almıştı ancak seçimden sonra emekliyle işi bitti iktidarın, işi oyu alana kadardı. Ne zaman aklına geldi emekli ve emekli ikramiyesi? 2018 seçimleri öncesinde aklına geldi ve 2018 seçimlerinde o günkü parayla bin lira emekli ikramiyesi verildi, bir Ramazan Bayramı'nda verilmişti bildiğim kadarıyla. Şimdi, 2018-2019-2020 yıllarında biner lira olarak verildi her iki bayramda da, 2021-2022'de 1.100 lira olarak verildi, 2023'te 2 bin liraya çıkartıldı, 2024 yılında 3 bin liraya çıkartıldı ve 2025 yılında da bayramlarda 3 bin liradan 4 bin liraya çıkartılıyor, yüzde 33'lük bir artış söz konusu, bin liralık bir artış söz konusu. Dün zannederseniz grup toplantısı sonrasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'a gazetecilerden biri "Bu 4 bin lira artar mı?" tarzında bir soru sordu. Cumhurbaşkanımızın verdiği cevap enteresandı "Daha ne olsun? Beni dolduruşa mı getiriyorsunuz?" tarzında hakikaten ibretlik bir cevap verdi. Daha ne olsun? Yani hakikaten de düşünmemiz gereken şeylerden bir tanesi iktidarın bakış açısını da bize gösteriyor. Daha ne olsun? Yani bakın, bu ülkede en düşük emekli maaşı 14.469 lira, açlık sınırı 22.000'leri geçmiş durumda, yoksulluk sınırı 65.000 lira, bizim emeklimize verdiğimiz bayram ikramiyesini 3.000 liradan 4.000 liraya çıkarıyoruz ve buna da "Daha ne olsun?" diyoruz. Daha ne olması lazım? Biraz bunun üzerinde kafa yormamız gerekir.

Şimdi, biraz evvel biz toplantıya başlamadan önce de arkadaşlarımız söyledi, Diyanetin bir fetvası var. Diyanete göre emekliye fitre verilebiliyor. Yani devlet şunu yapsa, dese ki: "Ben emekliye bayram ikramiyesi vermeyeceğim, onun yerine fitre vereyim. Diyanet de böyle bir fetva vermiş. Fitre vereyim." demiş olsa fitrenin bu seneki bedeli Diyanetin hesaplamasına göre 180 lira; bir aylık fitre bedeli de 5.400 lira. Yani devlet "Ben bayram ikramiyesi vermeyeceğim, fitre vereceğim dese -ki fetva vermiş o şekilde Diyanet- 5.400 lira vermesi lazım ancak karşımıza gelen rakam 4.000 lira. Daha ne olsun? "Daha ne olsun?" diye

baktığımız zaman çeşitli hesaplamalar yapılıyor. İşte 2018 yılında 1.000 lirayla neler alınabiliyor? Bugün 4.000 lirayla neler alınabiliyor? Bunların mukayesesi yapılmakta. Genelde biz altın hesabı yapıyorduk fakat iktidar temsilcileri bize altın hesabı yaptığımız zaman kızıyor. O zaman "bayram" deyince aklımıza ne geliyor? Çocukluğumuzdan beri şeker gelir, baklava gelir, tatlı gelir. Özellikle Ramazan Bayramı'nın bir adı da Şeker Bayramı'dır, tatlı bayramıdır. Biz de baklava üzerinden bir hesaplama yaptık yani 2018 yılında 1.000 lira bayram ikramiyesini alan bir emeklimiz baklavacıya gittiği zaman -90 liraymış o zaman kilosuna- 11 kilo baklava alıyormuş ikramiyesiyle, üzerine para da kalıyormuş. Bugün gelinen noktada baklavanın kilosuna 1.000 lira, dilimi 90 lira. Şu anda dilim baklava satılıyor 90 liradan. Yani 2018 yılında kilosuna 90 liraymış, bugün dilimi 90 lira hâline gelmiş. İkramiye 4.000 liraya çıktı. Kilosu 1.000 liradan hesapladığımız zaman 4 kilogram ancak baklava alabiliyor. 2018 yılında 11 kilogram alırken bugün 4 kilogram alıyor. Peki, aradaki 7 kilogram nerede?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Burada.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - 7 kilogram nerede? Esas sormamız gereken soru o. Yani geçmişte, 2018'de emeklilerimizin torunlarının kursağındaki o baklava, 7 kilogram baklava nerede? Torunlar yemiyor, onu biliyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Burada, burada.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet.

Torunlar yemiyor. Bu baklavayı kim yedi? Ben size söyleyeyim: Bu baklavayı, aradaki 7 kilogram baklavayı Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan yedi, onun yanı sıra ekonomi politikaları yedi yani enflasyon canavarı yedi. 90 liradan binlere çıkmış ki bu masum bir rakam, 1.250-1.300 liraya satılan baklavalara da var. Gelinen noktada yanlış ekonomik politikalar, enflasyon, bütçenin içinde bulunduğu durum ikramiye için artık itibarsız hâle getirmiş durumda. Öyle hâle gelmiş ki tabii, Türk girişimcisi bu durumlarda mutlaka bir çözüm üretir, onlar da bir çözüm üretmiş, baklavacılarımız da, artık boş baklava yapılıyor. İnsanlar eskiden bir misafirliliğe giderken "Hiç olmazsa bir baklava alalım da 1 kilo elimiz boş gitmesin." diyordu. Artık bu büyük bir lüks hâline gelmiş. İnsanlar boş baklavayı götürmek zorunda kalıyor misafirliliklerine.

Arkadaşlar, bakın, bu 4.000 liralık bayram ikramiyesi hakikaten de kabul edilemez. İşin tuhafı ne, biliyor musunuz? Kimi basında, işte, "4.000 liraya çıkarıldığı zaman emeklilerimiz çok şaşırды, üzüldü." falan... Emeklilerin şaşırдыğı, üzüldüğü yok, ben size söyleyeyim. Yani bu rakam açıklanmazdan önce "Beklentiniz ne?" diye sorduğumda "3.500 lira verir Tayyip, verse verse en fazla 4.000 lira." diyordu yani emekliler arasında şu anki iktidardan tamamıyla umudunu kesmiş durumda, gelinen nokta o.

Başka ne var bu kanun teklifinde? Doğum yardımı var. Evet yani daha önce 300-400-600 lira olan doğum yardımı üzerinde bir düzenleme yapılmakta. Burada bu doğum yardımıyla ilgili rakamı ve usulleri, esasların hepsini Cumhurbaşkanı belirleyeceği söylenmekte. Bir kere, biz buna karşıyız. Ya, neden bunu Cumhurbaşkanı belirlesin? Daha önce, dediğim gibi, 1'inci çocuk için 300, 2'inci çocuk için 400 3'üncü çocuk için 600 lira vardı ve 2024 yılında toplam doğum yardımı 211 milyon liraymış. Şimdi, etki analizine bakıyorum, bir rakam vermiş burada: 22,8 milyar lira. Yani bu ödeme 100 katına çıkarılacak önümüzdeki sene, bu 2025 senesinde. Şimdi, ben teklif sahibine soruyorum: Bu etki analizini neye göre yaptınız? Yani Cumhurbaşkanının niyetini mi okudunuz? Neye göre bir etki analizi yaptınız da böyle bir rakamla karşımıza çıktınız? Basından takip ettiğimiz kadarıyla ortada bir rakam var. 2025 yılında doğan çocuk için tek seferlik 5.000 lira ücret verilecek, para verilecek. 2025 yılından sonra 2'inci çocuk doğarsa 1,500 lira her ay verilecek. 3'üncü çocuk için de aylık toplamda 6.500 aileye para verilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İki dakika ek süre veriyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tamam.

Peki, bu ücretler yeterli mi? Yani bu tek seferde 5.000 lira gerçekten yeterli mi? Bir araştırma yapmıştık biz. Bir aylık çocuğun, yeni doğmuş bir çocuğun bir aylık bez masrafı 1,300 lira, ıslak mendil en normali 70 lira, biberon 400 lira, emzik 200 lira, ateşölçer 1.000 lira, aylık mama masrafı 1,500 lira, bebek arabası en uygunu 5.000 lira, hastane ücretleri de 30.000 lira ile 50.000 lira arasında değişmekte; yani bu rakamlar yeterli değil.

Peki, neden birdenbire bu doğum yardımını artırma ihtiyacı duyduk, neden 2025 yılını "Aile Yılı" diye ilan ettik? Doğurganlık hızının 1,51'e düşmesi iktidarı endişelendirdi. Esasına bakılırsa uzun zamandan beri alarm vermekteydi çünkü bu 1,51 oranı yenilenme düzeyinde olan 2,10'un oldukça altında. Peki, neden bu hâle gelindi? Bakıyorsunuz kaba doğum hızında oldukça düşüş var, binde 11,2'ye düşmüş ve buna bağlı olarak da nüfus hızının artışında da ciddi azalmalar söz konusu. Doğum yapan annelerin ortalama yaşı 29,2'ye çıkmış, 26,7'den. Nüfus hızı yavaşlamış, binde 13,1'den binde 3,4'e düşmüş. Evlenme sayısı azalıyor, buna karşılık boşanma sayısı artıyor ve hakikaten de aile kurumu ciddi bir sarsıntı içerisinde. Peki, gençler neden evlenmiyor? Neden evlenmeyi düşünmüyor? TÜİK'in 2021 yılında yapmış olduğu bir çalışma var. Buna göre ankete katılan erkeklerin yüzde 22,5'i "Maddi kazancım yerinde değil, önümüzdeki beş yıl içerisinde evlenmeyi düşünmüyorum." diye cevabını vermiş. Yüzde 11,2'si ise "İş garantim yok." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen selamlayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Selamlayacağım.

Yani yüzde 34'ü, yüzde 35'i maddi gerekçelerle evlenmeyi öteliyor. Şu andaki gençlerimizin, 15-24 yaş arasındaki gençlerimizin yüzde 27'si ne eğitimde var ne istihdamda var, "ev gençleri" denilmekte ve geniş tanımlı işsizlik oranı da yüzde 28,2'ye çıkmış durumda. Yani hâl böyleyken, insanların aile kurma, evlenme imkânları yokken buna benzer pansumanlarla aile kurumunu ayakta tutmayı beklemek hakikaten de çok zor gözüküyor. Daha sonra bütün maddelerde de tek tek eleştirilerimizi getireceğiz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim Sayın Bakırlioğlu.

Ekranda görünen Komisyon üyesi söz taleplerine Cevdet Akay, Veli Ağbaba, Ayyüce Türkeş Taş olarak devam edeceğiz. Komisyon üyesi olmayanlara daha sonra söz vereceğiz.

Sayın Cevdet Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir torba yasa, Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. Az önce vekiller de saydı, işte 9 Kanunda ve 3 Kanun Hükmünde Kararnamede önemli değişiklikler var. Tabii ki bu kanun teklifinin en önemli maddelerinden biri de emekli ikramiyesiyle ilgili olan. Ben de öncelikli olarak ondan başlayacağım. Tabii ki tekrar gibi olacak bazı şeyler ama bazı konuların tekrarlanıp hafızalara kazınmasında da fayda var ki bir sonraki dönemlerde de buralardaki düzeltmelerin haktan, hukuktan yana, emekten yana olarak hayata geçmesini sağlamak.

Şimdi, çıktığında, 2018 yılında 1.000 TL olan bu ikramiye o zaman için anlamlı bir ikramiyeydi. 2018, 2019, 2020 yıllarında da devam etti. Daha sonra 1.100, işte, 2.000, 3.000 ve şimdi de 4.000 TL. İlk çıktığı zaman asgari ücretin yüzde 62'sine tekabül ediyordu, şimdi yüzde 18'ine tekabül ediyor. Sırf buradan hesap yapıp gidecek olsak 13.788 TL olması gerekirdi. Yine, 2019 yılında en düşük emekli aylığıyla ilgili uygulama hayata geçti. O zaman bu tutar, en düşük emekli aylığına tekabül ediyordu. Ona istinaden bakacak olsak 14.469 TL olması gerekirdi fakat görüyoruz ki buraların çok çok gerisinde, çok çok altında bir tutar. Etki analizine baktım, hani buradan aşağı yukarı ne kadar bir gider olacak diye baktığımızda; etki analizinde 28,4 milyarlık bir rakam var ama bizim hesaplamamıza göre 31,7 milyar civarında bir maliyet olacak. 4.000 liranın maliyeti de 127 milyar civarında olacak; bu, çok cüzi bir rakam, gerçekten çok düşük bir rakam, rahatlıkla bunun çok çok daha üstünde rakamlar verilebilir. Yani nasıl verilebilir? Ben örnek vereceğim: Hepimiz 2025 yılı bütçesinde bu konulara değindik; tahsilinden vazgeçilen vergi, muafiyet, istisna ve indirim yoluyla vergi harcamaları dediğimiz tutar var, toplam 3 trilyon 5 milyar ama bunların arasında verimsiz muafiyet ve istisnalar var, indirimler var. Yaklaşık 700 ile 900 milyar liralık bir rakam olduğunu tahmin ediyoruz bizim çalışmamızda. Bunun 701 milyarı da kurumlar vergisi tahsilatından vazgeçilen, daha çok içinde de yap-işlet-devret projeleri ve KÖİ projeleri olan firmalar. Şimdi, sırf bu 701 milyara göre bir hesap yapsak, inanın bu 701 milyardan bir tasarruf sağlamış olsak her bir emekliye 44.171 TL ödeyebilirdik. Yılda 2 kere ödüyoruz, Ramazan ve Kurban Bayramlarında yani her bir bayramda 22.000 TL ödeme yapılabilirdi. O da şu anda bizim savunduğumuz "Emekli ikramiyeleri ve en düşük emekli maaşı net asgari ücret seviyesinde olsun." diye ifade ettiğimiz ve bu komisyonlarda ve Genel Kurulda da sürekli dile getirdiğimiz bir husus, 22.104 liraya yakın bir tutar.

Tabii ki bu asgari ücret de gerçekten çok yetersiz bir tutar, 22.000 lira, onun da artması gerektiğini, yine, mart sonu, en kötü ihtimalle de haziran sonu itibarıyla güncellenmesi gerektiğini ifade ediyoruz çünkü hissedilen enflasyon çok yüksek, gıda enflasyonu çok yüksek, faizler çok yüksek, faiz giderleri çok yüksek. Bunlarla ilgili de gerekli tedbirlerin ve tasarrufların sağlanması gerekir.

Faiz gideri dediğimiz zaman, faiz gideri 2025 yılında 1 trilyon 950 milyar. Şimdi bundan yüzde 10 tasarruf sağlayabilirsek yani bu faiz giderini yüzde 10 aşağıya çekmeyi başarabilirsek, 12.287 TL her bir emekliye para ödeme şansımız var. Yani bu faiz giderleriyle, bu borç, anapara, faiz sarmalıyla bu bütçe disiplinini sağlamak ve uzun soluklu bu ekonomiyi idare etmek mümkün değil. Bir de buna kur farkı giderleri eklenecek. Şu anda kur baskılanmakta, kur artışı istenilen seviyenin altında yani enflasyon oranının altında arttığı için ciddi bir kur farkı gideri bir tarafta birikiyor ama kur artışı olduğu zaman da çok ciddi tutarlara ulaşacak çünkü kamunun iç ve dış toplam borç stoku 9,6 trilyon. 2024 yılı başında bu kur farkı giderinin toplam borca oranı yüzde 25'ler civarındaydı. Bu oranların olduğu düşünüldüğünde çok ciddi bir yük bizi burada bekliyor, buna da önlem almamız gerekirdi.

Yine, başka bir örnek daha vereceğim: Dâhilde alınan KDV uygulaması var. 2025 yılında 2 trilyon 884 milyar dâhilde alınacak KDV tutarı var. Bunun da yüzde 48,12'si KDV iadesine tabi yani iadeye tabi bir KDV'den bahsediyoruz. Burada yüzde 25'lik bir tasarruf sağlayabilirsek 347 milyar civarında bir tutar yapar. Bununla da her bir emekliye 21.865 TL ödememiz söz konusu olur.

Bu konuya girdikten sonra, bir de bu konuda burada işte mali müşavirlerle ilgili düzenlemeler var, yine EPDK'yi ilgilendiren düzenlemeler var, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'yla ilgili düzenlemeler var. Burada da şöyle bir düzenleme daha var, onu oraya bağlamak istiyorum: Vergi Denetim Kurulu tarafından denetlemeye gidildiğinde akaryakıt ticaretiyle uğraşan işletmelerin, işte, Vergi Usul Kanunu 359'uncu maddeye istinaden yanıltıcı belge yani sahte belge gibi düzenleme durumlarının tespitinde tesislerle ilgili lisansın başka birilerine devredilmesi engelleniyor. Düzgün bir uygulama, olumlu bir uygulama ama teşebbüsler lehine de bir yıllık bir sınırlama var, Mustafa Bey Vekilim de bahsetti, üç ayda bir gözden geçirilecek. Şimdi, burada da gerçekten çok ciddi sahte evrak olayları var. Yani bu konuların üzerine ciddi bir şekilde gidilip bu işin durdurulması ve gerekli cezaların da kesilmesi... Burada ciddi hapis cezası da var üç yıldan sekiz yıla kadar yanılmıyorsa herhâlde ama bunlar da yeterli olmuyor demek ki. Bunların da mutlaka önleminin alınması gerekiyor, bu da kayan bir yara.

Aynı şekliyle, bazı mali müşavirlerin belgelerinin başka kişiler tarafından kullanılması neticesinde de bazı şirketlerin kurulup buradan da bu tip faturalı işlemlerin yapılması yaygın bir kanı, bundan Oda da çok rahatsız, bunlarla ilgili önlemlerde alınıyor. Bunların da ciddi bir şekilde sonuçlandırılması ve ortadan kaldırılması mutlaka gerekiyor.

Yine, burada kara yollarıyla ilgili bir düzenleme var. Kara yollarıyla ilgili düzenlemede otoyollardan kaçak geçişle ilgili, yabancı araç plakalarıyla ilgili, özellikle ödenemeyen, tahsil edilemeyen bir sürü tutarlar var burada. Bu otoyol projelerini yapan firmalar da KÖİ firmaları, yap-işlet-devret modeliyle yapılan firmalar. Şimdi, bunlar tahsil edilemiyor ama bunlara yapılan birtakım garanti ödemeleri var. Şimdi, 2018-2024 yılları arasında Sayıştay raporlarından, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından ve Karayolları Genel Müdürlüğü paylaşımlarından hesapladığımız yaklaşık tahmini rakamları söylüyorum; 3 milyon civarında bir kaçak geçiş olmuş ve bu kaçak geçiş ücretleriyle ilgili tahsilatlar -araç sayısı bu- yapılamamış ama bu yapılamayan tahsilatlarla ilgili bu firmalara hani 44 firma diyoruz ya, yap-işlet-devret KÖİ projesi yapan, bu özel otoyol projesi yapan firmalara bizim hesaplamalarımıza göre hazine 1 milyar TL'lik bir para ödenmiş. Yani böyle bir şey mümkün değil, bu paranın süratle geri alınması lazım. Bu mukavelelere de kim imza attıysa bunlardan hesap sorulması gerekir. Şimdi de burada bir paylaşım var, biliyorsunuz, yüzde 60'ı devlete kalacak, yüzde 40'ı bu firmalara kalacak. Şimdi, bu yüzde 40 tahsilatlar yapılmadan önce bu firmaların devlete olan borçlarının olup olmadığının mutlaka kontrolü gerekiyor. Yani bu kontrol neticesinde eğer bir borç varsa da mahsubun yapılarak bu payın transfer edilmesi lazım. Az önce ifade ettiğim 1 milyarın da bu firmalardan tahsil edilmesi, bu

ödemeler yapılmadan en azından mahsuplaşma işleminin mutlaka yapılması gerekir. Bunu bir daha buradan önemle vurgulamış olalım.

Yine, burada bahsetmek istediğimiz bir konu da tasarruf tedbirleriyle ilgili bir konu olacak. Yani şimdi, Mali Müşavirler Odasıyla ilgili, işte, yasal bildirimlerle ilgili, mail üzerinden bildirimlerin yapılmasıyla ilgili ufak ufak tasarruflar yapılırken bir taraftan maalesef tasarruf tedbirlerine uyulmuyor, harcamalar, israf had safhada devam ediyor. Bir taraftan, dün işte, Genel Kurulda görüştük, kanunlaştı, 190 sayılı Siber Güvenlik Kanunu, ayrı bir başkanlık kuruluyor, 135 kişi istihdam edilecek. Ayrıca nitelikli personel alımıyla ilgili Cumhurbaşkanına da alım yetkisi veriliyor; kaç personel alınacağı orada belli değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ek süre veriyorum.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ayrıca Siber Güvenlik Başkanlığı yurt içinde istediği kadar temsilcilik açabilecek. Yine, yurt dışında Cumhurbaşkanının onayına sunulacak, Cumhurbaşkanının onayıyla bu temsilcilikler yurt dışında da açılabilir. Burada da bu Başkanlıkta da yine bir devasa bütçe olacak. Maalesef, Plan ve Bütçede görüşülmesi gereken konular vardı Sayın Başkanım, burada görüşülmedi. Siber Güvenlik Başkanlığının gelirleri var, burada da bütçe içi, bütçe dışı kurulmuş fonlar ve kurulacak fonlardan, bu fonların gelirlerinin yüzde 10'una kadarına Cumhurbaşkanı onayıyla bu Başkanlığa aktarım yetkisi verildi bu kanun teklifinde. Hangi fonlardan aktarılacak? Savunma Sanayi Destekleme Fonundan mı aktarılacak, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan mı, Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan mı, yoksa Türkiye Varlık Fonundan mı? Bunları bilmiyoruz, bunları burada konuşmamız ve bunların tutarlarını da öğrenmemiz gerekirdi çünkü kurulacak fonlardan da pay aktarılabilir; maalesef, tali komisyon olarak da olsa Plan ve Bütçe Komisyonunda bu kanunun görüşülmemiş olması bir handikap hepimiz için, burada da görüşülmesi gerekirdi diye söylüyorum.

Maddeler üzerinde konuşacaklarımız olacak.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, teşekkür ederim.

Sayın Veli Ağbaba, buyurun.

Sürenizi on dakikadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başkan, çok teşekkür ederim.

Tabii, biraz önce gazeteleri okurken bazı şeyler gördüm, hakikaten nereden nereye diye insan sormadan edemiyor. Şimdi, biliyorsunuz, bu ekim ayından itibaren müzakereler, görüşmeler sürüyor İmralı'yla, Öcalan'la; anlaşılıyor ki bir yıldan beri devam ediyor bu görüşmeler. Tabii, hakikaten bu "kurucu önder" lafı çok enteresan, "kurucu önder" lafı çok enteresan. Bu, ne için söyleniyormuş? Teknik bir gerçeklikten dolayı söyleniyormuş. Geçmişte Öcalan'a Mecliste "sayın" denildiği için parti kapatma davası açıldı, Öcalan'a "sayın" denildiği için parti kapatma davaları açıldı, milletvekillerine fezleke geldi ama değerli arkadaşlar, Mecliste herhangi birisi söylese bu "kurucu önderlik" lafını AK PARTİ'liler üzerimize yürür ama bunu MHP söylüyor ve ne diyor? "Teknik bir gerçeklikten dolayı kurucu önderlik." diyor. Bunu da tarihe not düşmek adına ifade etmiş olayım.

Tabii, bunlar söyleniyor? Diğer taraftan da Cumhuriyet Halk Partisinin belediye meclis üyeleri ömürlerinde bırakın bir örgütle ilişkili olmayı gelip Cumhuriyet Halk Partisine üye olmuşlar ve belediye meclis üyesi olmuş bu arkadaşlarımız -HDK kapsamında gözaltı- tutuklanıyor. Diyor ki: "Bir iş birliği var." Evet, bir iş birliği var. Bizim belediye meclislerimizde geçmişte AK PARTİ'de siyaset yapmış insanlar var, MHP'de siyaset yapmış insanlar var, DEM'de siyaset yapmış insanlar var, İYİ Parti'de siyaset yapmış insanlar var; "kurucu önderlik" lafına bir şey yok ama bu insanlar CHP'de siyaset yaptığı için gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Yine sanatçılar gözaltına alınıyor, bir taraftan birileriyle kol kola girip barış yaptıklarını iddia edenler, diğer taraftan maalesef muhalefete saldırmaya devam ediyor. Bunu da tarihe not düşün diye ifade etmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yıl Emekli Yılı'ydı, bu yıl Aile Yılı; Allah aileleri korusun, Allah aileleri korusun. Şimdi, boşanma oranları artmış, efendime söyleyeyim, nüfus hızı gittikçe düşüyor, yüzde 1,5'lara gelmiş durumda. Bu koşullarda insanların bırakın çocuk yapmalarını, evlenmeleri, aile kurmaları da sizin döneminizde biraz zor gözüküyor. Allah, aileleri sizin Aile Yılı'nızdan korusun. Burada bunu söyleyeyim.

Şimdi, biraz önce arkadaşlar konuşuyor "Şunu yaptık, bunu yaptık." Bakın, arkadaşlar, seçim döneminde sözler verdiniz. Ne sözü verdiniz? Seçimden iki yıl geçti, unuttunuz. Ne dediniz? "Emekliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz." dediniz. Emeklinin hâli ortada, emekli 14.469 lira maaş alıyor. Esnaflara, küçük esnaflara, BAĞ-KUR'lulara "Esnaf prim gününü 9000'den 7200'e çekeceğiz." dediniz, seçime on gün kala meydanlarda bağırıdınız ama yok. Taşerondan kadroya geçenlerin sorunları hâlâ devam ediyor. "Tüm memurlara 3600 ek gösterge ve memur emeklilerine seyyanen zam vereceğiz." dediniz, maalesef memur emeklisi sürünmeye devam ediyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, aslında kamuoyunun da dikkatini çeken en önemli konu emekli ikramiyesi. Burada 16 milyon yani nüfusunun beşte 1'ini ilgilendiren çok önemli bir konu var, o da emekli. Emekli bayram öncesi dört gözle sizden müjde beklerken yine büyük bir hayal kırıklığıyla karşı karşıya kaldı. 3 bin lira emekli ikramiyesi bin lira zam verilerek 4 bin TL yapıldı. Bakın, bu bin TL arkadaşlarımız söyledi, bin TL'yi artık çocuklar harçlık olarak kabul etmiyor. İki yüz liranın değeri düşmüş 12 liralara alım gücü anlamında yani bin liranın hiçbir anlamının olmadığını söylemek isteriz. Maalesef 4 bin TL ikramiye yıllar içinde yüzde 72 kayba uğradı. 2018'de emekli ikramiyesi, bin lira ikramiye çıktığında en düşük emekli maaşı 939 liraydı; emekli ikramiyesi maaşın 1,06 katıydı; 2025 için emekli ikramiyesi 4 bin lira olarak ödenecek, maalesef değerli arkadaşlar, bu o bin liranın çok çok altında alım gücü anlamında. 2018'de bayram ikramiyesi bin TL olarak ödenmeye başlandı. En düşük emekli maaşı 939 TL'ydı yani bir maaş kadar bayram ikramiyesi alınıyordu. Yüzde 72 kayba uğramış durumda, bayram ikramiyesinin kayba uğramaması için 2025'te en az 15.337 TL olması lazım. Değerli arkadaşlar, bakın bu tabloya, 2018'den nerelere gelmiş? Emekli ikramiyesi maaşın 1,06 katı iken şu anda ikramiye ile en düşük emekli maaşı oranı 0,28'e kadar gerilemiş durumda. Nereden nereye? 1,06 katı iken emekli ikramiyesi emekli maaşının şu anda emekli ikramiyesi emekli maaşının 0,28'ine kadar gerilemiş durumda. Şimdi, emekli bağırıyor, biz söylüyoruz. Bakın, bizi dinlemiyorsanız Sayın Başkan, Diyanet İşleri Başkanını dinleyin.

Diyanet İşleri Başkanı ne diyor: "Emekliye fitre verilebilir." Ya, getirdiğiniz durum bu. Değerli arkadaşlar, fitreye bakıyoruz, ne açılmış? 180 TL. 4 kişilik ailenin gıda harcaması 720 TL, aylık 21.600 TL yapar. Verdiğiniz bin lira ikramiyeyle bir kilo baklava alınırsa 750 TL, bir kilo bayram şekeri alınırsa 300 TL, bir kilo et alınırsa 700 TL. Bakın, değerli arkadaşlar, biraz önce bir sepet gösterdim. Burada ne var? Bir kilo tavuk 251 TL, iki kilo ayçiçeği yağı 230, bir kilo Çaykur Turist çayı 250 TL, bir kilo salça 110 TL, peynir 223 TL. Bu verilen ikramiyeyle bile yetmediğini söyleyebiliriz. Şimdi, emekli, maalesef, yaptığınız zamlarla bunu bile alamıyor. Maalesef, emeklinin durumu perişan.

Şimdi, yine, emekli maaşının bir yıllık alım gücüne baktığımız zaman değerli arkadaşlar, maalesef Ocak 2024'le şu anki arasında dağlar kadar fark var. Orada da bir tablo var, o tabloyu da görüyorsunuz. Bakın, eğer emekli maaşı tavuk etinin alım gücüne göre hesaplanırsa 24.817 lira olması lazım, ete göre 20.580 TL olması lazım, ayçiçeği yağına göre 21.300 TL olması lazım. Avrupa ülkelerinde de en düşük emekli aylığı alan ülke, ülkemiz maalesef. Değerli arkadaşlar, asgari ücret 2012'de 174 TL, en düşük emekli aylığı 216 TL iken 2025'te tam tersine dönmüş, en düşük asgari ücret 22.104 TL, en düşük emekli aylığı da 14.469 TL'ye düşmüş durumda. 2002'de en düşük emekli aylığı asgari ücretin yüzde 24 ve üzerindeyken 2025'te yüzde 65,5'in altına düşmüş durumda.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir de çalışan emekliler var. Bakın, 16 milyon 677 bin emekli hak sahibi maaş alıyor. Bunların yalnızca 11 milyon 959 bini yaşlılık aylığı almakta. Türkiye'de yaşlılık aylığı alanların yüzde 50'si çalışıyor değerli arkadaşlar, bakın, yüzde 50'si çalışıyor. Hâlâ 79 yaşında, 78 yaşında insanlar maalesef, inşaattan düşerek ölüyor.

Şimdi, burada emekli dernekleri de var. Arkadaşlar, bu emekli dernekleri, emekliler ayağa kalkmadığı sürece, sesini yükseltmediği sürece iktidarın sizi duyma şansı yok. Bakın, iktidar pazara gitse, çarşıya gitse bin lirayı size reva görmez. Emekliler size söylüyorum: Kalkın ayağa, kalkın, korkmayın bunlardan. Ne yapacaklar, öldürecekler mi sizi? İdam mı edecekler? 14.469 lirayla ne yapabiliyorsunuz? Zaten ölmüşsünüz, ayağa kalkın, vallahi bir ayağa kalkın istediğinizi yaparlar. Biraz sesinizi çıkarın, korkmayın arkadaşlar. Korkmayın, ne yapıyorsunuz? Ekmeğiniz için, çoluğunuz için, çocuğunuz için, alın teriniz için mücadele ediyorsunuz. Bunlar sizi görmez, vallahi bunların tuzu kuru, bunlar sizi görmez. Siz de sinerseniz, sesiniz çıkmazsa vallahi bunlar size bir şey vermez. Kalkın ayağa arkadaşlar, emekli neyini kaybedecek? Ya, çıkın sokağa. Arkadaşlar, vallahi emekli ceket alamıyor, ceket; gömlek alamıyor, ayakkabı alamıyor. Ben pazar pazar geziyorum. Emekli bırakın çoluğuna çocuğuna harçlığı... Değerli arkadaşlar, Malatya'da kerpiç evin kirası olmuş 15 bin lira, kerpiç ev. En düşük emekli aylığı ne kadar? 14.469 TL. Siz bağışladığınız sürece, siz Türkiye'de bu konuları gündeme getirmediğiniz sürece ezilmeye devam edeceksiniz. Sadece Cumhuriyet Halk Partisinin, muhalefetin muhalefetiyle olmaz. Sadece Mecliste de muhalefet olmaz, çıkın sokağa, biz arkanızdayız. Ne yapacaklar sizi, öldürecekler mi? Ne yapacaklar? Emekli sesini çıkarmadığı sürece, emekli bağışladığı sürece bu eziyeti çekmeye devam edeceksiniz. Hüseyin Bey, bu 1.000 TL var ya 1.000 TL hakikaten çok ayıp, sadaka bile değil, sadaka, sadaka bile değil. Hepinizin evinde emekli var, ananız, babanız bir şey demiyor mu size? Anneniz, babanız, komşunuz bir şey demiyor mu? "4.000 TL ikramiye olur mu?" demiyor mu arkadaşlar size? Sizin emekli komşunuz yok mu, sizin emekli akrabanız yok mu, sizin emekli ananız, babanız yok mu? Bu maaşla nasıl geçinecek insanlar? Hakikaten, vicdanlı olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Veli Bey, teşekkür ederim.

Sayın Ayyüce Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ramazan ayınız hayırlı olsun diyorum.

Evet, dün 12 Mart'tı, İstiklal Marşı'mızın kabulünün 104'üncü yıl dönümüydü. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının bu büyük Türk milletiyle beraber verdiği kurtuluş mücadelesinin eseri olarak karşımıza çıkan, bağımsızlığımızın sembolü İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümünde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm şehitlerimizi ve millî şair Mehmet Akif Ersoy'u rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Bu vesileyle, kendi bağımsızlığını bileğinin hakkıyla kazanmış ve bu kurtuluş destanını yazmış olan yüce Türk milletinin gücünü bir kez daha hatırlatmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Bu millet her şeye tahammül eder ama vatanının elden gitmesine asla tahammül etmez ve fırsat vermez, bunu çok iyi bilin ey terörist seviciler, ey hain bebek katilini, terörist başını kurucu önder ilan edenler, ey bu milleti çarpanlarına ayırmak isteyenler! Sizi bir kez daha bu yüce Mecliste uyarıyorum: Yanlış yoldasınız, yanlış yapmaktasınız. Ne kadar allayıp pullamaya çalışsanız da ne kadar kelime oyunları ile bu ihanet sürecini kahramanlık hikâyesine dönüştürmeye çalışsanız da her gün bir önceki günden daha hızlı foyalarınız ortaya çıkmaktadır. Yol yakın mı bilmiyorum ama yoldan geri dönmenizin gerekli olduğunu çok iyi biliyorum. Gerçek tektir ve tartışma götürmez: Abdullah Öcalan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin birliğine, dirliğine göz dikmiş, bu devleti yıkmaya yemin etmiş eli kanlı, hain bir teröristbaşı, bebek katilidir. PKK ve türevleri de ne kılığa girerse girsin terör örgütüdür ve Türkiye için ciddi bir beka problemidir. Hiçbir devlet, hele hele büyük Türk devleti ne teröristten ne de onun aparatlarından medet ummaz; nokta. Terörist de terör örgütü de ne yaparsa yapsın teröristtir, terör örgütüdür diyorum ve konuya geçiyorum.

Ben, öncelikle mali müşavirlerle ilgili yapılan düzenlemeyle ilgili konuşmak istiyorum. Mali müşavirlerden de çok talep gelmekte, çalışma koşullarının zorluğuyla ilgili konuşmaktalar. Siz de bir kaç düzenleme yapmışsınız, onlar da tabii doğrudur ama devede kulak gibi gözükmemekte. Bize ulaşan mali müşavirlerin şikâyetlerini burada biraz dile getirmek istiyorum özet olarak. Öncelikle Türkiye'deki mali müşavirler sürekli değişen vergi yasaları, muhasebe standartları ve düzenlemelere ayak uydurmakta zorluk çektiklerini belirtiyorlar. Vergi mevzuatındaki sık değişiklikler mali müşavirlerin güncel kalmalarını zorlaştırıyor. Ayrıca, birçok müşterinin beklentileri ile mevcut mevzuat arasında da uyumsuzluk olabildiğini dile getiriyorlar. Müşterilerin artan beklentileriyle birlikte iş yüklerinin giderek ağırlaştığını, serbest çalışan mali müşavirlerin düşük fiyatlarla rekabet etmek zorunda kaldıklarını ve küçük işletmelerin ödeme güçlüğü nedeniyle de tahsilat sorunu yaşadıklarını dile getiriyorlar. Dijitalleşme ve teknoloji tabii ki muhasebe ve mali müşavirlik sektörünü de dönüştürüyor ancak yeni yazılım ve araçların öğrenilmesi, işletmelerin dijital dönüşüme ayak uydurması mali müşavirler için de bir zorluk oluşturuyor. Dijital veri güvenliği ve siber saldırılara karşı alınması gereken önlemler bu dönüşümü daha karmaşık ve maliyetli hâle getiriyor. Vergi cezaları ve yanlış beyanlar nedeniyle

ağır sorumluluk taşıdıklarını ve bu konuda yetkilerinin sınırlı olduğunu, gerekli müdahaleleri yapamadıklarını söylüyorlar. "Ruhsatsız çalışan kişiler sektörde haksız rekabet yaratıyor." diyorlar, bu konuyla ilgili zaten düzenleme yapılmış. Mali müşavirlik mesleği sürekli olarak gelişen bir alan olduğundan uzmanlık gerektiren pek çok yeni alan var. Bu nedenle, mali müşavirlerin de devamlı kendilerini geliştirmesi gerekiyor ama bu da yine zaman ve maliyet unsuru onlar için. Vergi daireleri, kamu kurumlarıyla yapılması gereken bürokratik işlemlerden şikâyetçiler, çok fazla belge onayı, beyanname hazırlanması ve son dakika yapılan düzenlemeleri çalışmak onların iş akışını gerçekten zorlaştırıyor. Mali müşavirler genellikle bağımsız çalıştığı ve serbest meslek sahibi olduğu için sosyal güvenlik hakları ve çalışma koşullarıyla ilgili sorunlar yaşayabiliyorlar. Ayrıca, özellikle küçük ofislerde çalışan mali müşavirler iş yükü ve stresle de başa çıkmakta zorlandıklarını dile getiriyorlar.

Benim bu kanun teklifinde dikkatimi çeken bir diğer konu da Varlık Fonuyla ilgili olacak. Bu Fonun denetiminin zamanıyla ilgili bir değişiklik yapılmış ama benim dikkatimi çeken nokta bu Fonun Başkanı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve bu Fon bağımsız denetçiler tarafından denetleniyor, aynı zamanda da Cumhurbaşkanının atadığı -altını çiziyorum bunun- yani Cumhurbaşkanının, bu Fonun Başkanının atadığı sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az 3 merkezî denetim elemanı tarafından da denetleniyor. Bu nasıl bir denetleme oluyor? Bunu anlamakta zorluk çekiyorum ben. Burada sağlıklı ve bağımsız bir denetim gerçekten yapılabilir mi? Bu konuda da ciddi meraklarımız ve sorularımız var.

Bunun gibi bir durum da Borsa İstanbul'da mevcut. Ben burada mesela 2 kişiden bahsedeceğim Borsa İstanbul yönetim kurulunda var olan. Biri Salih Tanrıku, 2015 yılından itibaren bu Bey Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu üyeliği yapıyor. Devlet Denetleme Kurulu üyesiyken 2 Kasım 2023'te Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyeliğine atanıyor ve Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyesiyken bir daha terfi ediyor, 7 Haziran 2024'te Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Başkanlığına atanıyor. Bu da gerçekten ilginç çünkü ben anlayamadım yani acaba bu kurum denetlenmesin diye mi bu insan buranın yönetim kurulunda var oluyor, bunu anlamak zor. Borsayı kim denetliyor? Bağımsız denetçiler denetliyor, aynı zamanda SPK denetleyebiliyor. "Cumhurbaşkanı Denetleme Kurulu buna dâhil olabiliyor mu?" diye sorarsanız, hatırlanacağı üzere Cumhurbaşkanlığı Denetleme Kurulu Varlık Fonunu denetlemişti. Borsa İstanbul da Varlık Fonunun altında faaliyet gösteren bir şirket olduğuna göre onu da denetleyebilir.

Diğer dikkatimi çeken husus Fahrettin Altun'un burada yine yönetim kurulu üyesi olması çünkü bildiğiniz üzere makro bazlı konular borsa yönetimini ve kararlarını doğrudan etkilemektedir. Sistem risk kapsamında sayılan, ön görülen, siyasette alınan kararlar, atılan adımlar menkul kıymet fiyatlarını da doğrudan etkilemektedir. Bilimsel açıdan çok sayıda çalışmaya konu olan kurumsal yönetim ilkesine bu durum ters değil mi ve siz bunu gerçekten etik buluyor musunuz, merak ediyorum.

Borsa kurulu açısından bakılınca da borsa yönetiminde yer alan her bir yönetici içeriden bilgi sahibi olan kişi tanımındadır yani "inside info" açısından potansiyele sahip kişilerdir. Dolayısıyla içeriden bilgi sahibi olan birinin devletin yürütme organında yer alması ciddi bir çelişkiye sebep olmaktadır bence. Devletin yürütme organında görevli birisinin bağımsız olması gereken kritik bir kurumda bulunması bu kurumu bağımlı hâle getirmiyor mu diye sormadan edemiyorum ve ayrıca yatırımcıların doğru karar vermesinde belirsizlik yaratılabilecek bir özellik olduğunu da buradan vurgulamak istiyorum.

Diğer bir konu da benim dikkatimi çeken bu doğum meselesi. Bizim burada tabii ki doğumu teşvik etmemizin kaçınılmaz bir gerçek olduğu ortada, bilimsel rakamlarla da karşımıza çıkıyor ama bu doğum oranının neden düştüğü üzerine bir araştırma, bir çalışma yapılmadan direkt böyle ne kadar da olduğu belli olmayan bir yardımın açıklanmasının doğum oranını ne kadar artıracak da tartışılır. Burada 633 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede demin de sayın vekillerin bahsettiği gibi bu yardım miktarları belirliyen yeni düzenlemede bu yardım miktarları belirsiz hâle getirildi. Bu yardımın ne kadar olacağı, tek seferde mi yoksa aylık olarak mı yapılacağı tamamen Cumhurbaşkanına bırakıldı. Bu durum hukuk devletinin temel ilkelerinden biri olan hukuki güvenlik ilkesini ciddi şekilde zedelemektedir. Sosyal yardımlar bireylerin haklarıyla ilgili düzenlemelerdir ve bu tür düzenlemeler ancak ve ancak kanunla yapılabilir. Bir hukuk devleti sosyal yardımların belirsizliğe düşmesine izin veremez. Bu noktada kanun koyucunun da çok nettir. Bu tür önemli düzenlemeler herhangi bir kaynağa dayandırılmadan, bir kişinin de inisiyatifine kesinlikle bırakılmamalıdır.

Maddenin en ciddi eksikliklerinden biri de 1 Ocak 2025 sonrası doğan çocuklar için başvuru hakkı tanınmasıdır. Bu düzenleme, hâlihazırda 5 yaşına kadar çocuğu olan aileleri kapsam dışı bırakarak sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmayan ayrımcı bir durum yaratmaktadır. Aynı ekonomik koşullarda yeni çocuk sahibi olmuş bir aile bu yardımdan faydalanabilecekken, örneğin 3 yaşındaki çocuğu olan bu aile bu yardımdan faydalanamayacaktır. Bu nedenle teklifin kapsamının genişletilmesi gerekmektedir eğer bu geçecekse.

Ben daha önceden bunu dile getirmiştim ama bir daha dile getirmekte fayda var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKİŞ TAŞ (Adana) - Son cümlem.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

AYYÜCE TÜRKİŞ TAŞ (Adana) - Mevcut yasalara göre de doğum borçlanmasından yararlanmak için doğumun sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başlamadan sonra gerçekleşmiş olması gerekmektedir ama nasıl erkekler askerliği saydırabiliyorsa neden kadınlar da sigortalı olmadan önce doğum yaptıysa o dönemi sigortalı olarak saydıramıyorlar? Bunu da talep ediyoruz, hem de merak ediyoruz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Hayırlı, uğurlu olsun şimdiden.

BAŞKAN ORHAN ERDEM - Sayın Türkiye Taş, teşekkür ederim.

Sayın Mustafa Erdem...

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Anlaşılan o ki yasa yapma tekniği artık torbanın ötesine geçemiyor; yine bir torba yasayla, torba kanunla bir aradayız. Umarım, bundan sonra iktidar bu düzenlemelerde Anayasa'ya uygunluğu da göze alarak gerçek yasa yapma tekniğine döner.

Teklifin 1'inci maddesi Anayasa Mahkemesinin "Kanunla düzenlenmiş alanlarda Cumhurbaşkanlığı karnamesiyle düzenleme yapılamaz." gerekçesiyle iptal ettiği, sporculara harçlık ödenmesine dair madde. Bunu daha önce söyledik "Anayasa'ya aykırı" diye ama, şimdi bu kanunlaştırmak için getirmiştir.

Teklifin 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü maddesi, benim de dâhil olduğum serbest muhasebeci mali müşavir meslek mensuplarımızın taleplerini içeriyor. Bu konuda çalışmalar yapan TÜRMOB Genel Başkanımıza ve yöneticilerine ve kanunun hayata geçirilmesine katkı sunan herkese teşekkür ediyorum.

2'nci ve 3'üncü maddeyle yapılan düzenlemelerle hem serbest muhasebeci mali müşavirler odaları ile yeminli mali müşavirler odalarının genel kurul toplantılarına üyelerinin taahhütlü postayla çağrılacağı hükmü hem de duyuruların tirajı 100 binin üzerinde olan bir gazeteyle ilan edileceği ve ayrıca delegelerin taahhütlü postayla çağrılacağı hükmü kaldırılarak duyuların çağın gereklerine uygun olarak resmî internet sitesi üzerinden yapılmasına imkân sağlanmaktadır. Bu düzenleme, mesleğin doğasından kaynaklı zaten çok yoğun olan odalarımızın hem iş gücü yükünü hafifletecek hem de gereksiz bir maliyeti ortadan kaldıracaktır.

4'üncü maddeyle de meslek ruhsatını bedelli veya bedelsiz olarak kullandırdıkları tespit edilen meslek mensupları ile başka meslek mensuplarının ad ve ünvanlarını kullanarak beyanname düzenleyen, imzalayan ya da gönderen meslek mensuplarına meslekten çıkarma cezası verilmesi hüküm altına alınmıştır. Bu da yine meslek mensuplarının mesleği sağlıklı yürütülmesi ve itibarı için talep ettiği bir düzenlemedir.

Tabii, başında da söylediğimiz gibi, bu düzenlemelerin torba yasalarla parça parça yapılması yerine bir bütün hâlinde ele alınması daha doğru olacaktır.

Meslek mensuplarımızın hâlâ yıllardır eksik birçok talepleri vardır. Üst birliğimiz TÜRMOB'la bu konuların kapsamlı bir çalışmayla ele alınması, verginin tahsilinde en önemli rolü oynayan meslek mensuplarımızın diğer taleplerinin de kanuni düzenlemelerle hayata geçirilmesi çok önem arz etmektedir ve bunu meslek camiamız ivedilikle beklemektedir.

Teklifin 5'inci maddesiyle, 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 26'ncı maddesinde değişiklik yapılarak, kanuna aykırı taşımacılık yapanlara kesilecek cezalarının alt, üst sınırının farklı durumlara göre 10 kata kadar artırılması öngörülmüştür. Burada cezaların alt, üst aralıklarının 10 kat olarak belirtilmesi sonrasında bu cezaların hangi ölçütlerde takdir edileceğinin teklifte açık yazılmasında, idarenin keyfiyetine bırakılmamasında yarar vardır. Teklifin 7'nci ve 12'nci maddeleriyle Cumhurbaşkanı emeklilerinin emekli aylığı ve maaşlarıyla ilgili düzenlemeler yapılıyor. Burada uygulamanın doğru olduğunu düşünüyoruz.

Uydurma TÜİK rakamlarıyla yapılan zamlarla emekli ve çalışanlar bugün temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayamaz durumdadır. Bunlarla ilgili de burada bir gündemin oluşması gerekirdi diye düşünüyorum. Sunduğunuz teklifin 8'inci maddesi de zaten bunu açıkça ortaya koyuyor. Emeklilere, Ramazan ve Kurban Bayramlarında verilen bayram ikramiyesinin 3 bin liradan 4 bin TL'ye çıkarılması teklif ediliyor. Her şeyden önce, bu, gerçekten utanç verici. İkramiye sadece bin TL arttı, oysa emekliler bayram ikramiyesinin en az 13.793 TL olması gerektiğini düşünüyordu çünkü emekli bayram ikramiyeleri 2018'de asgari ücretin yüzde 62'sine tekabül ediyordu, bugün aynı oranda artırılsaydı, bugün verilecek olan ikramiyenin 13.793 lira olması gerekiyordu. Aslında bizim gerçek talebimiz, teklifimiz emekliye bayram ikramiyesinin 1 asgari ücret civarında olması.

Evet, sizin emekli ve ücretli çalışanlara mahkûm ettiğiniz ekonomik tabloda Diyanet İşleri Başkanınız çıkıp "Emekli ve asgari ücretliye de fitre verilebilir." diyor. Siz, milyonları sadakaya muhtaç ettiniz. Yine, Diyanet -tekrar oluyor, arkadaşlarımız da konuştu- günlük fitre miktarını en az 180 TL olarak açıklamış yani sizin verdiğiniz ikramiyeyle bir aylık fitre bile veremiyor emeklilerimiz. Emekli "Açız, geçinemiyoruz, sağlık hizmetine erişemiyoruz, kıramıza yetişemiyoruz, elektrik faturası yüksek gelmesin diye karanlıkta oturuyoruz." diyor ama saray ve çevresi emekliyi duymamaya, görmemeye maalesef devam ediyor. Buradan tekrar dile getiriyorum: Bayram ikramiyesi en az bir maaş olarak düzenlenmelidir.

Doğum yardımı tamamen bir fiyasko. Tek kelimeyle bu yardımlarla hiç merak etmeyin, kimse doğum yapmaz değerli arkadaşlar.

Teklifin 11'inci maddesiyle, kapatılan vakıf üniversitelerine bedelsiz olarak tahsis edilen hazineye ait taşınır ve taşınmaz mallar ile haklar ve varlıkların tasfiye sürecinde hazineye iade edilmesi düzenleniyor. Burada şunları sormak isterim: Faaliyet izni kaldırılan ve tasfiye edilerek mal varlığı kurucu vakfa intikal ettirilen vakıf yükseköğretim kurumları hangileridir? Şimdiye kadar hazineye hangi taşınır ve taşınmaz mallar ile haklar hazineye dönmesi gerekirken hangi kuruluşlarda kalmıştır? İşlem bazında oluşmuş olan kamu zararı var ise miktarı ne kadardır? Eğer şimdiye kadar hazineye dönmemiş ve özel kişilerin eline geçmiş hazine varlıkları söz konusu ise geriye dönük bir düzenlemenin ayrıca yapılması gerekiyor mu?

Yine, 14'üncü maddeyle, Devlet Hava Meydanları İşletmesi memur ve sözleşmeli personeline performans primi ile ek ödeme getiriliyor. Bu maddeyi de yine daha önce burada dile getirmiştik, hatta iş yavaşlatmalar oldu, uçaklar rötar yaptı, o zaman dikkate alınmadı fakat yine bu dönemde maddeye ilişkin yapılan düzenlemenin gerekli ve yerinde olduğunu düşünüyoruz. Burada da, yine, Hava Meydanlarında çalışan diğer personelin maaşlarıyla ilgili de artış taleplerini dile getirmek isterim.

Bir de, değerli arkadaşlar, bizim, önce, kendi kapımızın önünü temizlememiz gerektiğini düşünüyorum. Kendi beraber çalıştığımız danışman arkadaşlarımızın tazminat hakkı dâhil, hiçbir sosyal güvencesi yok. Gelin, önce kendi kapımızın önünden başlayalım, beraber çalıştığımız arkadaşların sosyal güvencesini sağlayacak kanun değişikliğini yerine getirelim diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem, teşekkür ederim.

Sayın Kaçmaz Sayyigît, buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 15'inci ve 16'ncı maddeler üzerine zaten detaylı konuşacağız ama ben burada bazı genel değerlendirmeler yapmak istiyorum. 2025 yılını Aile Yılı olarak ilan eden iktidar aslında uzun süredir Bakanlığın isminden başlayarak kadının adını her yerden silme gayreti içerisinde, bunun yerine "aile" kavramını yerleştirdi. Sonrasında yine iktidar bu politikalarını hayata

geçirmek için aileyi korumak ve güçlendirmek amacıyla bir Aile Enstitüsü kurdu. Doğurganlık oranının azalmasına neden olan faktörleri inceleyip tedbir alması amacıyla da Nüfus Politikaları Kurulunu hızlıca kurup hayata geçirdi. Ancak kadınların kendilerini eve kapatarak hane içi şiddet riskini artıracak aile politikalarına da kaç çocuk doğuracağına da karar verecek nüfus politikalarına da nafaka hakkını elinden almaya çalışan düzenlemelere de ihtiyacı yok; bunu açık bir şekilde ifade etmek gerekiyor. Aksine, kadınların kadına yönelik şiddetle mücadeleyi güçlendirici politikalara, kendilerinin ve çocuklarının yaşamlarını güvenceye alacak politikalara ve kazanılmış haklarının korunmasına yönelik politikalara ihtiyacı var.

Yine, iktidarın doğurganlığı artırma girişimlerinden ziyade, kadın cinayetlerini önlemeye, kadınları çocuklarla beraber eve hapsedmekten ziyade ücretsiz kreş hizmetleri vermeye, ev içi şiddetin meşrulaştırmaktan ziyade kadınlara her türlü şiddetten koruyacak mekanizmalara hızlı bir şekilde kafa yorması gerekiyor.

Yine, binlerce kadın derinleşen yoksulluk koşullarında yaşamsal ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak durumda bu ücretlerin altında çalışıyorlar. Kadınların emekleri her gün sömürülüyor. Bu koşullar altında iktidarın aileci politikaları ancak kadını özne olmaktan çıkararak, sadece aile içine hapseden bir zemin yaratıyor maalesef.

Yine, "Aile Yılı" adı altında yapılan tüm düzenlemelerde kadınların emeği ve toplumdaki yeri yalnızca çocuk doğurmakla tanımlanıyor fakat aile kurumunun güçlendirilmesi adına yapılan bu çağrılar, kadınların sadece evde, aile içinde var olmalarına yönelik bir baskıyı daha da pekiştirmekten öteye gitmiyor, kadınların sosyal toplumdaki yerini ve özgürlüğünü fazlasıyla kısıtlıyor bu politikalar.

Yine, kadınları sadece çocuk doğurmakla tanımlamak, onların bireysel kimliklerini, eğitim, çalışma ve sosyal hayattaki eşitlikçi haklarını da göz ardı ediyor maalesef. Bizler DEM PARTİ olarak 2025 yılını kadınları her alandan silmeye ve sadece aile içine sıkıştırmaya çalışan politikaları meşrulaştırmaya çalışan "Aile Yılı" kavramını kesinlikle kabul etmiyoruz. Kadınların eşit ve özgür bireyler olarak hayatın her alanında ve kendileriyle ilgili her konuda söz kurabilecek özne olduğu toplumsal eşitlik yılı olarak kabul ediyoruz; bunun da altını çizmek istiyorum.

Şimdi, doğum yardımıyla ilgili de bir şeyler ifade etmek istiyorum. Yine, bu 15'inci, 16'ncı maddelerle getirilmek istenen düzenlemelerde doğum yardımı düzenlenmekte ve kapsamı genişletilmek istenmekte, doğum yardımı için verilecek miktar belirtilmemiş ve Cumhurbaşkanının kararına bırakılmış bu. Daha önceden verilen doğum yardımlarının çoğu zaman bez ve mama parasını dahi karşılamadığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Bunun adına "destek" dahi denilmeyen, denilemeyecek bir gerçeklik ortada. Ancak iktidar mevcut düzenlemeyle kadınları daha çok doğurmaya teşvik etmek isterken ailelere çocuk bakımı için gereken destekleri dahi -"sunamıyor" demeyeceğim- sunmuyor. Bu konuda yapılabilecek asıl destek, ücretsiz kreşlerin yaygınlaştırılması, ilkokulda çocuklara bir öğün ücretsiz yemek verilmesi gibi kadınların ve çocukların yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayan, hayatlarını kolaylaştıran destekler olacaktır.

Yine, öte yandan, 2015 yılından bu yana uygulamada olan doğum yardımının 300 lira -yani 2023 yılı itibarıyla- olduğu Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Göktaş tarafından açıklanmıştı. Yani bu yardım 2023 yılı itibarıyla sekiz yılda 112 dolardan 10 dolara düştü. Hiçbir kadının ya da çocuğun hayatını kolaylaştırmaya yetmeyen bir miktardan bahsediyoruz burada. Dolayısıyla dâhil olan hiçbir öznenin refahını gözlemeyecek bir yardım söz konusu.

Bugün kadınların istihdama katılımındaki en büyük engellerden biri de çocuk bakımı. Kadınların iş görüşmelerinde sıklıkla muhatap oldukları bir sorun da çocuklarının olup olmadığı, doğum iznine ayrılıp ayrılmayacakları gibi performanslarına göre ayrımcı yaklaşımlar olarak maalesef karşımıza çıkmakta.

Yine, çocukları olan kadınların büyük bir çoğunluğu ücretsiz kreş gibi yardımlardan yararlanamadıkları için maaşlarının büyük bir kısmını özel kreşlere ya da bakıcılara veriyorlar veya iş bırakma durumunda kalıyorlar maalesef.

Yine, çocukların aç yatıp okula beslenme götüremediği, okulların tuvaletlerinin dahi temizlenmediği bir sistemde, miktarını Cumhurbaşkanının belirleyeceği doğum yardımına ilişkin bir düzenlemenin aciliyeti ve niyeti bizler açısından ortada. Kadınların daha çok çocuk doğurması için değil, kadınların özgür iradesiyle yaşamı ve bedeni üzerinden söz sahibi olabilmesi yönünde düzenlemelere ihtiyacımız var. Yine, çocuk sahibi olmaya karar veren kadınlara da yardım miktarını bir erkeğin değil, kadınların kendi ihtiyaçlarına göre vermesi gerekiyor. İktidar, nüfus mühendisliği yapmak yerine kadınların ve çocukların temel hak ve ihtiyaçlarına yönelik düzenlemeler yapmalı, bu konuda tüm kadın kurum ve dernekleriyle ve kadın örgütleriyle birlikte hareket edilmesi gerekiyor.

Yine, "Aile Yılı" adı altında sunulan doğum teşvik paketleri ve faizsiz evlilik kredileri toplumsal sorumluluklarını yerine getirmek için kadınlara tek bir rol biçiyor: Evde anne olmak ve doğurmak. Oysaki kadınların gerçekten ihtiyaç duyduğu şey, sosyal hukuk devletinde olması gereken, çocukların sağlıklı koşullarda büyüebilmesi için sosyal güvence, güvenli kreşler, eşit işe eşit ücret, tam zamanlı, güvenceli, kayıtlı istihdam ve aile içinde kadına zimmetlenen bakım emeğinin toplumsallaştırılmasını sağlayacak politikaların hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi. Şimdi, kadınların hem iş gücüne katılımını hem de sosyal alandaki özgürlüklerini teşvik edecek, aile kurumu içerisinde kadını baskı altına almayan, toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan politikalar elzemdir. Devletin görevi de kadını doğurma üzerinden tanımlamak değil, kadınların kendi bedenleri ve hayatlarıyla ilgili seçim yapabilme, eğitim alma, çalışma, sosyal alanda daha eşitlikçi haplara sahip olma ve özgürlüklerini kullanabilme imkânı sunmaktır. Devletin asli görevlerinden biri budur.

Şimdi, uzmanların görüşlerine de ben kısmen değinmek istiyorum bazı rakamlar üzerinden, uzmanlar şunu ifade ediyor: Sağlığı ilgilendiren, hele ki kadın sağlığını ilgilendiren konuların tabii ki politikası olmalı ama bu konular politik amaçla asla ve asla kullanılmamalı. Doğumla ilgili hamlelerin kadını kapsamaması elbette anlaşılır bir yaklaşımdır ancak kadınların üreme sağlığıyla ilgili hastalık yükleri diğer cinsiyete kıyasla sizler de biliyorsunuz en az 3 kat daha fazla. Bu konuda atılacak her yanlış adımda fatura maalesef kadına çıkıyor, fatura hep kadını ödetiliyor. Yine gebelik, doğurganlık iki cinsiyetin sorumluluk alması gereken bir olgu. Hem üremeyle ilgili tüm yükü kadına yükleyeceksiniz hem de onu demografik amacın bir aracı olarak göreceksiniz. Bu, kabul edilir bir politika değildir, bunu da söyleyelim. Kadın tabii ki gebe kalacak, doğum yapacak ancak bu konudaki esas karar kadının kendisine aittir. Yine, Türkiye Cumhuriyeti'nin kabul ettiği ve Meclisin onayladığı uluslararası yasalar da bunu emrediyor. Kadının, doğurganlığını kontrol edebilme hakkı ona diğer insan haklarını da yeterince kullanabilme hakkı veriyor.

Şimdi, 4+4+4 eğitim sistemiyle kız çocuklarının farklı eğitim almalarının, erken yaşta evlenmelerinin önünü açan bir pratiğiniz vardı, sonra da onların doğurganlığını kontrol etmek için mevcut yasaları göz ardı ettiniz. Bakın, Türkiye'de çocuk anne sayısı ürkütücü boyutta artıyor. TÜİK verilerine göre -yani TÜİK'in ne kadar güvenilir olduğu da ortada ama TÜİK'in bile verdiği veriler gerçekten tüyler ürpertici- Türkiye'de 2023 yılında 15 yaşından küçük 130 çocuk doğum yaptı. Yine bunlardan 4'ünün 2'nci doğumu diyor, 130 çocuktan 4'ü 2'nci doğumunu yapmış diyor. Yine, 15 ile 17 yaş grubunda ise 6.505 çocuk doğum yapmış Türkiye'de 2023 yılı verilerine göre. Şimdi, durum bu kadar vahimken, durum ortadayken kadın örgütlerinden bağımsız, kadın derneklerinden bağımsız, kadın grubu kurumlarından bağımsız bir şekilde, hiçbir görüş almadan kendi politikalarımızı hayata geçirmek, günü kurtarma derdiyle yaklaşmak gerçekten size de bir şey kazandırmayacak bu ülkeye de bir şey kazandırmayacak, bunu açık ve net bir şekilde ifade edelim. Maddeler üzerinde zaten daha detaylı konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sayyigit, teşekkür ederim.

Sayın Cavit Arı, buyurun.

Süreniz on dakika.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar; ben de öncelikle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugünkü düzenlemeler üzerinde şöyle bir genel değerlendirme yaparsak, yine, özellikle Anayasa Mahkemesinden gelen iptal kararları ve ortaya çıkan ani sorunlarla ilgili geçici çözümleri kapsayan düzenlemeler olduğunu görüyoruz.

Şimdi buradan devamla, özellikle taşımacılık faaliyetiyle ilgili, taşımacılık yapan gerçek ve tüzel kişilerde aranacak şartlar, verilecek yetki belgeleri, mesleki yeterlilik belgeleri ve taşıt kartları ile diğer belge ve hizmetlerin ücret, süre, kapsam, tür ve şekilleri, her türlü belge için yani kısacası, bu konularla ilgili verilen cezalar 10 kat artırılmakta. Daha öncesinde mevcut cezaların şimdi sadece 10 kat artırılması şeklinde bir düzenleme var. Aslında şunu söyleyeyim: Yani bir ceza eğer 10 kat artıyorsa aslında ülkeyi ekonomik olarak nereye getirdiğinizin de açıkça bir işaretidir ekonomik anlamda çünkü alınan cezalar artık yeterli değil yani enflasyon o kadar artmış, rakamlar, mevcut ceza oranları o kadar düşmüş ki bir anda 10 kat cezaları artırabilir vaziyete gelmişsiniz. O açıdan baktığınızda da aslında AKP iktidarının ekonomide yarattığı durumu buradan görebiliyoruz.

Bununla devam ediyorum, dün gelen bir talebi bu vesileyle de iletmek istiyorum. Ülkemizde birçok alanda şu an borcunu ödeyemeyen vatandaşımız var. İşte, başta esnafımız olmak üzere, ödeme yükümlülüğünün olduğu harçları, vergileri ya da borçları ödeyemeyenlerin bir yapılandırma beklediğini, özellikle SGK ve Maliyeye borcu olanların bu yapılandırmayı beklediğini hepimiz biliyoruz ve şunu da biliyoruz ki özellikle de Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden silkeleme yöntemiyle SGK ve Maliye alacakları İller Bankası kaynaklarından yapılan kesintilerle tamamlandıktan sonra bir yapılandırma getirme niyetinde olduğunuzu da biliyoruz ancak vatandaşın da tabiri caizse bu arada canı çıkmakta. Özellikle dün ulaşan taşımacı esnafı bir an evvel yapılandırma bekliyor çünkü almış olduğu cezaları ödeyemeyip altında ezilenler ve bu cezalar nedeniyle şu an ciddi tehdit altında olan taşımacı esnafımız acilen yapılandırma bekliyor diğer vatandaşlarımız gibi.

Çok konuşuldu, her fırsatta da konuşuyoruz. Bugün burada emekli dernekleri temsilcilerimiz var, emeklilerimiz var. Biraz önce Sayın Ağbaba çok güzel bir şey söyledi: "Sayın emekliler, hakkınızı ancak siz alabilirsiniz, biz size sadece destek oluruz çünkü kendi hakkını aramayan, kendi mücadelesini vermeyen, bu iktidar döneminde hak alamaz." Bazı emekli derneklerine bakıyoruz, emeklilerle ilgili güzel sözler söylediklerinde hemen iktidara bağlı yetkililerin, işte, Sayın Cumhurbaşkanının veya bakanlarının boynuna sarılıp neredeyse teşekkürü, minneti ifade eder vaziyette. Bu vaziyette hakkınızı alamazsınız, hak mücadelesiyle ancak alırsınız ve bu ikramiye -tekrar söylüyorum, daha öncesinde de defalarca söyledik- Cumhuriyet Halk Partisi olmasa, önceki Genel Başkanımız döneminde verilmiş olan mücadele olmasa... Cumhuriyet Halk Partisine karşı o dönemlerde "Nerede bunun kaynağı?" diye bize karşı eleştiri yapıldı ve en son 2018'de bayram ikramiyesi verilmek zorunda kalındı. Şimdi, o gün verilen yani 2018 yılında verilen bin TL'nin alım gücüne baktığımızda o günün gerek et fiyatlarıyla gerek ekmek fiyatlarıyla gerek kurbanlık fiyatlarıyla gerek asgari ücret üzerinden yapılan oranlamayla nereden yaparsanız yapın bugün karşılığının en az 14 bin lira, 15 bin lira seviyesine tekabül ettiğini söylemek istiyorum, bunu siz de biliyorsunuz sayın emekliler. Şimdi getirilen teklifte 3 bin liranın 4 bin liraya çıkarılması. Yani bu rakamı vermeye vicdanınız nasıl yetiyor, nasıl uygun görüyorsunuz; anlaşılır gibi değil. Devlette para yok mu? Var ama sizin kaynakları ihtiyacı olana, emekliye, işçiye, işsize, gençlere değil belli adreslere harcadığınızı, o kaynakları oralara aktardığınızı herkes biliyor. O nedenle, biz, emekli ikramiyesinin yani daha doğrusu bayram ikramiyesinin asgari ücret seviyesinde verilmesi gerektiğini ilk başlangıçtan itibaren söylüyoruz, bu talebimizde ısrar ediyoruz ve yine emekliye söylüyoruz, diyoruz ki: Bu iktidardan size size hayır yok. Yapılacak olan ilk seçimde Cumhuriyet Halk Partisine eğer yeterli destek olur da iktidara gelirse, ilk sözümüz şudur ki hem en düşük emekli aylığının asgari ücret olmasını hem de bayram ikramiyelerinin yine aynı şekilde asgari ücret seviyesinde olmasını şimdiden söylüyoruz. Her defasında söyledik, yine söylüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu düzenleme içerisinde bir konu var ki aslında sadece bu madde yönünden baktığımızda gayet uygun, bu maddeye çok da itiraz etmiyorum. Yani şu: İşte, köprü ve benzeri yerlerden ödeme yapmadan geçiş yapmış olan özellikle yabancı plakalı araçların gümrük kapılarında bu parayı ödemedi, borcu ödemedi geçmelerinin önüne geçilmesine dair bir düzenleme var. Yani "Bu araçların bu parayı ödemedi ülkeyi terk etmesine izin verilemez." şeklinde bir düzenleme var. Şimdi, biz bu otoyolların, köprülerin ücretli olmasına baştan itibaren zaten karşıyız. Temel prensip itibarıyla özellikle bu kamu-özel iş birliği yöntemiyle yapılanlar dâhil, bu ücretli geçiş yapılanlar, işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollar ve erişme kontrolün uygulandığı kara yollarının geçiş ücretlerine söylediğim gibi baştan itibaren karşıyız. Ancak yakın tarihte yine bu konuyla ilgili bir düzenleme geçmişti; o da şuydu: Geçiş ücretinin 10 katı ceza şimdi 4 katına indirilmişti, geçtiğimiz tarihlerde. Bununla birlikte, devlete ait olan yani kamuya ait olan yerlerden geçişte kamu alacaklarına dair tahsilat yöntemleri uygulanmakta. Ancak, özel işletme niteliğinde olan yani işletme hakkı devredilen köprü ve diğer otoyollardan yapılan geçişlerde ise genel tahsilat hükümleri uygulanmakta. Yani avukat olan arkadaşlarımız bunu bilir, genel icra yöntemiyle ve burada kanuna şöyle de bir ifade eklenmiş, deniliyor ki: "En az on beş gün önceden kısa mesaj, e-posta, ihbarname, e-devlet bildirimi ve benzeri yöntemlerden en az biriyle bilgi verilir. Bu tutar genel hükümlere göre tahsil edilir." Genel hüküm nedir? Alacaklının kendine bir avukatı aracılığıyla tahsil

etmek. Şimdi, bunla ilgili yaşanmış bir size örnek veriyorum: Bakın, geçiş ücreti 280 TL olan yani geçip geçmediğinden vatandaşın haberi bile olmadan fark etmeden yaptığı bir geçiş var. Ve bununla ilgili usulüne uygun bir bildirim yapıp yapılmadığı dahi belli değil ama bir şirket avukatı tarafından yapılmış icra takibi nedeniyle 280 TL'lik geçiş ücretinin iki ay sonra toplamda 3.860 TL olarak tahsil edilen bir soygun düzeni var. Açıkça söylüyorum, bir soygun düzeni var. Gelin, bu konuda da bir düzenleme yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, mikrofon kapandı, açıyorum.

Bir dakika ekledim.

CAVİT ARI (Antalya) - Yurt içinde yaşayan vatandaşlarımıza önce tebligatla uyarı mekanizmasını işletmeyi zorunlu görelim. Aksi hâlde, geçip geçmediğini bilmeyen vatandaş 280 TL karşılığı iki ay içerisinde 3.860 TL ödemek zorunda kalacak, sayenizde soyulacak arkadaşlar. Bu konuda bir düzenleme yapılması gerektiğini tekrar hatırlatıyorum ve ilk bölümle ilgili son konuşmamı da şöyle bitireceğim: Değerli arkadaşlar, ülkemiz bir turizm ülkesidir ve bu turizm ülkesinde, yurt dışından turistlerin gelmesini istiyoruz, gelen turistler başta olmak üzere, yurt içerisinde de hepimizin, özellikle de havaalanında daha sağlıklı, daha hızlı bir yolculuk yapma beklentisi içerisinde olduğumuzu herkes biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, bitiriyorum bu konuyu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, buyurun, toparlayın.

CAVİT ARI (Antalya) - Şimdi, değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yaz, biliyorsunuz ki Devlet Hava Meydanlarında çalışan değerli arkadaşlarımız bir inisiyatif kullandılar. Şimdi, onunla ilgili burada bir madde var ve onlara prim niteliğinde bir destekleme var. Öncelikle, bu desteklemeyi biz de destekliyoruz, burada prim verilmesini destekliyoruz ve hak edene hak ettiği şekilde bu desteğin verilmesi gerektiğini de savunuyoruz ama çok yeterli olmadığını ancak bunun bir başlangıç olduğunu söylüyoruz. Tabii, buradan yola çıkarak da orada görev alan kontrolör arkadaşların hak ettiği ücretleri alırken bundan istifade ederek, böyle bir yetkisi, görevi olmayanların da bu ikramiyelerden yararlanması noktasında da çekincelerimiz olduğunu ifade etmek istiyorum. Ancak bununla beraber tekrar söylüyorum; bu kontrolör arkadaşların, inisiyatif kullanan arkadaşların ne kadar önemli olduğunu, görevlerinin ne kadar hassas olduğunu geçen süreçte gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Dolayısıyla burada, alacak oldukları paranın ülkemize yani genel bütçeye bir maliyeti yok. Tam tersi, EUROCONTROL denilen sistemden gelen bir paradan o ücretlerini, primlerini aldıklarını biliyoruz. Dolayısıyla oradan ne kadar çok para gelirse ülkemize o kadar da çok gelir vergisi sağlanmış olacaktır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, maddesinde konuşuruz, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu konuda her ne kadar yeterli olmasa da bunu da desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Şimdilik teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi olmayan Sayın Gürer var.

Sayın Gürer, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yine bir torba yasa. Bu torba yasada kamuoyunun en çok gündemde olan konusu ise emeklilerle ilgili bin liralık bayram ikramiyesindeki artış. Emekliler, yaşamlarının en zor günlerini yaşıyor. Emekli, emekliliğini yaşayamadığı gibi ek iş arıyor, artan yaşına rağmen aç kalmama mücadelesi veriyor; fitreye muhtaç duruma düşürüldü, giysiden, ayakkabıdan vazgeçti, ev kirası ile günlük hane gıda ihtiyacını karşılamaya çalışıyor. Emekli bayram ikramiyesi kanun teklifiyle bin liralık artışa Cumhurbaşkanı, AKP Genel Başkanı "Daha ne olsun?" diyor ve yeterli görüyor. Bayram ikramiyesi, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçildiğinde, 2018 yılında asgari ücretin yüzde 63'ü iken bugün verilecek oranla yüzde 18'e düştü. Görülmemiş olabilir mi? Emekli ikramiyesi satın alma gücü, iktidarın ekonomik politikalarıyla eridi. Bugün bayram ikramiyesi asgari ücrete çıkarılsa bu kaybı anca karşılıyor. Emekliler için intibak düzenlemesinin yapılması, ilaç katkı payının kaldırılması şart duruma geldi. Seyyanen, ayrımsız tüm emeklilere en az 15 bin lira artış sağlanmalıdır. Emekli aylık bağlama oranı AK PARTİ tarafından 2008 yılında yüzde 70'ten yüzde 40'lara düşürülmüştü. Yeniden emeklilere aylık bağlama oranı katsayısı yüzde 70'e çıkarılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, çoğunuz çocukluğunuzdan anımsarsınız, Ramazan Bayramı, çocuklar için Şeker Bayramı'ydı. Bu bayramda eski Türkiye'de evlerde tepsi tepsi tatlılar yapılırdı. Kapiya gelen çocuklara tepside şeker, lokum, kolonya ikram edilirdi. Geliri iyi olan çikolata ikram ederdi; çorap, mendil verilirdi. Misafirlere ek olarak sağlıklı zararlı olan sigara ve tatlı ikramı da âdetti. Aile büyükleri, sabah gün doğarken yatağın başucuna çocuklara hediye olarak ayakkabı alır koyardı. Bayram öncesi yeni takım elbiseler dikilirdi, sabaha kadar terziler çalışırdı. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde uygulanan ekonomik politikalarla ne yazık ki bayramın tadı da kaçırıldı, bayram da bayram olmaktan çıkarıldı. Cumhurbaşkanlığı sistemi aile yapısını dahi bozdu; boşanmalar patladı. Bu anlamda insanların sorunları da her geçen gün derinleşiyor. İntiharlar, derin yoksulluk da ülkenin sanki kaderi durumuna savruldu.

2018 yılında bayram ikramiyesiyle -daha 2018 yılı Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin başladığı dönemde- 100 kilo şeker alınabiliyordu. Şekerin kilosu ortalama 10 liraydı. 2025 yılına geldik, şekerin kilosu 20 lira, 20 kilo şeker alınabiliyor. Şeker, lokum, çikolata, kolonya ve de sigara tepsiye konup kapıda gelen gidenlere ikram edilecek olsa verilen artış bin lira, bunu karşılamıyor. Keza, baklava kaliteli bir markada 1.500 lira, oradan da iyi bir baklavaya erişim de zor. Nişasta bazlı şuruplu ikinci ve üçüncü kalite baklavayı ancak alabilecek durumda.

2018 yılında bayram ikramiyesi bin lirayken 5 gram altına tekabül ediyordu. Bugünkü artışla 1 gram altın alınamıyor. 2018 yılında bayram ikramiyesiyle 214 dolar alınıyordu, bugün 104 dolara düşmüş bulunuyor. 15 milyon 500 bin emekli, bin lira

teklifle büyük bir hayal kırıklığı yaşadı. Burada emeklilerle ilgili artışı sanki milletvekilleri yapıyormuş gibi bir de algı yaratılıyor. Kamuoyunda da "Meclise geliyor." deniyor. Onlar da altına yazıyor "Gözünüze dizinize dursun, bize bunu mu reva gördünüz?" diye. Oysa bu emeklilerin bin liralık artışını milletvekilleri yapmıyor, sarayda hazırlanıyor, buraya, milletvekili arkadaşlarımıza bildiriliyor, onlar da Meclise getiriyor. Belirleyici unsur Cumhurbaşkanlığı. Cumhurbaşkanlığının reva gördüğü bu artış milletvekilinin artışı gibi tanımlanıyor. Yapalım, birlikte karar alalım, eğer milletvekilleri buna karar veriyorsa, gelin, bu bayram ikramiyelerini asgari ücret düzeyine bu Komisyonunda çıkaralım ve böylece milletvekillerinin işlevi var mı, yok mu anlaşılsın. Bu anlamda, bugüne kadar yapılan düzenlemelerin çoğu sarayda hazırlanıp buraya geliyor. Ha, burada şöyle de bir şey var, sistemin gereği bu. Bugün Tayyip Erdoğan, Sayın Cumhurbaşkanı olur, yarı başkan olur. Çünkü tek kişiye dayalı, tek kişinin yetki aldığı mekanizmada milletvekilleri, oradan gelen kanun tekliflerini burada değerlendiriyorlar. Buradaki artışın yetersizliğini bir kere daha vurgulamak için şunu söylemek de gerekiyor: 1 kilo pirzola'yı bu ikramiye artışıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Gürer.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bir cümle daha söyleyeyim de Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer, buyurun.

Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Şimdi, arkadaşlar, Et ve Süt Kurumunun önüne gitmeyeniniz varsa lütfen oraya bir gidin. Ben sabah 05.30'da gittim. Kuyruk oluyor insanlar, ellerine numara alıyor, Et ve Süt Kurumu bir çadır yapmış, onun içinde 08.30'a kadar bekliyorlar. Bekledikleri 1 kilo kıyma alabilmek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bu duruma bu toplumu, bu emekliyi düşürmek hakkaniyet ve adalete sığmaz. Sizlere de tavsiye ediyorum, Et ve Süt Kurumunun önüne bir gün sabah 05.30-06.00'da gidin, yaşanan dramı görün, ona göre vicdanınızda bu emekli ikramiyelerini daha yukarı bir ücrete getirme yönünde bir karar alın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Başkanım, cümleyi de bitirtmedin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu...

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin hazırlanması sürecinde, özellikle teklif sahipleri, değerli milletvekillerimiz Hüseyin Altınsoy ve Sayın Mustafa Oğuz Milletvekillerimize ve kamu bürokrasisine hazırlık noktasındaki emeklileri nedeniyle teşekkür ediyorum.

Tabii, dün 12 Mart İstiklal Marşı'mızın kabulünün yıl dönümüydü ve yine, 14 Mart Tıp Bayramı nedeniyle hem Tıp Bayramını tebrik ediyorum hem de Rabb'im bu millete tekrar İstiklal Marşı yazdırmasını diye dua ederek İstiklal Marşı'mızın yazılışının yıl dönümünü de tekrar ihya ettiğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, maddelerde söz almayacağım için süremi de kısa tutarak 2 madde üzerinde özellikle paylaşımda bulunmak istiyorum ama bunun öncesinde de değerli milletvekillerimizin, muhalefet partisi milletvekillerimizin, teklifin gelişile ilgili, özellikle "Meclis çalışma sistematığının değişmesi lazım." noktasında Sayın Aşkın Bey'in biraz önce bir ifadesi oldu. Açıkçası, İç Tüzük dâhil çalışma şeklinin değişmesi noktasında hemfikiriz ve bu konuda kısa sürede de inşallah bir çalışmayı ortaya koyarız.

Yine, diğer milletvekillerimiz, özellikle "Türkiye'de bölüşüm şoku yaşanıyor, gelir adaletiyle ilgili, millî gelirin paylaşılmasıyla ilgili ciddi bir sorun var." noktasında, özellikle emekli maaşları ve emekli ikramiyesiyle ilgili konu özelinde daha geniş bir yorum ortaya koydular. Evet, şunu iddia etmiyoruz: "Emekli maaşı yeterlidir, emekli ikramiyesi yeterlidir." Bu iddia içinde değiliz. Milyonlarca emeklimizin geçmişten ortaya koydukları çalışmalarının alın terinin ve bugün artık yaşları belli bir noktaya geldikten sonra gelirlerinin daha iyi olması gerektiği noktasında, elbette ki kanaatimiz aynı, bu noktada hemfikiriz, farklı düşünmüyoruz ancak şunu paylaşmakta fayda var: Ülkenin gelirlerinin paylaşımını en iyi bilimsel olarak ortaya koyan çerçeve "Gini katsayısı" dediğimiz çerçeve ve 1960 öncesinde Türkiye'de Gini katsayısı yönünden millî gelirin paylaşımı noktasında istatistiki bilimsel bir veri de yok, varlık vergileri vesaire olduğu dönemler var. 1960'ta Devlet Planlama Teşkilatının kuruluşuyla beraber bilimsel ölçümlerle bu husus tespit ediliyor ve 1960'tan 2000'e kadarki süreçte Gini katsayısı 0,50 ile 0,45 arasında gidip geliyor yani biliyorsunuz, sıfıra yaklaştığı ölçüde gelirin eşit dağılımı, 1'e çıktığı ölçüde de eğer Gini katsayısı 1 ise bir kişinin bütün geliri aldığıyla ilgili bir tezdür Gini katsayısı süreci ve 2002'de 0,44 iken Gini katsayısı, bugün 0,41'lere gelmiş durumdadır yani Türkiye Cumhuriyeti'nin bilimsel anlamda verileri ölçtüğü dönemde Gini katsayısı özelinde bakarsak açıkçası gelir adaleti...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kaçtan kaç geldi? 2006'yla kıyaslayın bakalım, 0,36'dan geldi.

ERHAN USTA (Samsun) - 2006, 2007...

ERSAN AKSU (Samsun) - İdeal noktadayız demiyorum ama ilk defa bu kadar iyi bir düzlemde olduğunu, geçmişe nazaran mukayese ederek ama meslekler...

ERHAN USTA (Samsun) - On yıl önce daha iyi...

ERSAN AKSU (Samsun) - Ama toplumun kimi kesimleriyle ilgili sorunlar olabileceğini kabul ediyoruz, bunları da düzeltteceğiz. Elbette ki BAĞ-KUR ve SSK emeklileriyle ilgili, 9000 günden 7200 güne düşürülmesiyle ilgili sözümüz var ve Allah'ın izniyle bu zamana kadar verdiğimiz sözleri tuttuğumuz gibi bunun da gereğini yerine getireceğiz.

Şimdi, özellikle evlenme, doğum yardımıyla ilgili hususa da değinerek sözümü tamamlamak istiyorum. Tabii, Türkiye'de evlenme yaşının yükselmesiyle ilgili Sayın Cumhurbaşkanımızın partimizin kuruluş yıllarından bu yana ısrarla ifade ettiği, "3 çocuk" dediği bir konu var. Cumhurbaşkanımızın bu yaklaşımı ne kadar vizyoner olduğunu ve ileri görüşlülüğünü ortaya koyması açısından da son derece kıymetli.

Değerli arkadaşlar, sadece burada şunu gözlemledim; "Kişilerin geliri yükselirse doğumlar artar, evlilikler artar." Böyle bir bakış açısı var arkadaşlarımızın yaklaşımlarında ancak -bu hususun, Türkiye'de her şeye rağmen evlenme oranlarının- Eurostat verilerine göre, 2024'te 2023'e göre evlenen çift sayısında artış olduğunu ve Avrupa'da da en yüksek evlenme oranına hâlen sahip olduğumuzu bu noktada ifade etmek isterim. Ancak çocuk sayısı ile ilgili olarak da ve doğum yardımı noktasında da ortaya

konulan yaklaşım, sadece gelirle ölçümlenebilecek bir husus asla ve kata değildir çünkü eğer öyle olsaydı Avrupa'nın gelişmiş ülkelerindeki, millî geliri, kişi başına düşen millî geliri 40-50 bin eurolarda olan ülkelerdeki evlilik ve çocuk sayısının çok daha yüksek olacağı açık ama görüyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkan, kısa bir süre daha istirahat ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERSAN AKSU (Samsun) - Avrupa ortalaması özellikle evlenme oranlarında 4,3, Türkiye'de 2022'de evlenme oranı yüzde 6,8'le Avrupa'nın en yüksek seviyesinde. E, o zaman biz neyi ifade etmeye çalışıyoruz, konu ne? Değerli arkadaşlar, bu çocuk edinme, çocuk sayısının artması meselesi, eğitimle, eğitim yöntemleriyle, gelirle elbette ki bağlantılıdır ama bir yandan "bireyselleşme" dediğimiz, "dünyada küreselleşme, toplumlarda bireyselleşme" yaklaşımlarıyla, cinsiyet eşitliği ve yine LGBT gibi hususlarla da bütünlük içerisinde bağlantılı olan bir mevzuyu barındırıyor.

Ben bu noktada anayasal açıdan da Cumhurbaşkanımıza yetki verilmesinin bir sorun olarak telakki edilmesini doğru bulmuyorum çünkü 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Cumhurbaşkanımıza, zaten daha önce kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmiş bir konuda Cumhurbaşkanımıza gerektiğinde... Zaten diyorsunuz ya "Fiks bir rakama bağlanması nasıl olacak? Yarınlarda sorun teşkil eder." Bu, Cumhurbaşkanımıza günün koşullarına göre bu konuda yasama organı tarafından gerekli değerlendirmenin yapılarak yeniden düzenleme yapılması konusunda bir yetki verilmesiyle ilgili bir husus. Bu nedenle, Anayasa açısından da bir sorun teşkil eden taraf olduğu kanaatinde olmadığını belirtiyor, çalışmalarda başarılar diliyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, milletvekillerimizin söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi Sayın Altınsoy, sizin söz talebiniz var mı, söyleyeceğiniz bir şey var mı?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Başkanlık Divanına 1 adet Anayasa'ya aykırılık önergesi gelmiştir, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) esas numaralı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin Anayasa'nın 7 ve 104'üncü maddeleri hükümlerine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türel
İzmir
Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük
Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Türel.

RAHMI AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu maddenin ikinci fıkrasıyla doğum yardımı yapılacak çocuk sayısı, her bir çocuk için yapılacak yardım miktarı ile maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasların Cumhurbaşkanlığınca belirlenmesi düzenlenmiştir. Maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yapılmasında bir problem yok, Cumhurbaşkanı Anayasa madde 104'e göre zaten yönetmelikle bunu düzenleyebiliyor ama burada doğum yardımı yapılacak çocuk sayısı ve her bir çocuk için ne kadar yardım yapılacak, tek seferde mi yapılacak, aylık mı yapılacak; bunlar doğru değil, Cumhurbaşkanının böyle bir yetkisi yok. Yani bu, hukuki güvenlik ilkesini de açıkça zedeleyen bir şey. Bir hukuk devletinde sosyal yardımların kanunla düzenlenmesi esastır. Konuya bu çerçevede baktığımızda bu düzenleme yetki devrinin sınırlarını aşan bir düzenleme. Cumhurbaşkanına sınırları belirsiz bir yetki veriliyor, bu da Anayasa'nın 7'nci maddesine açıkça aykırı çünkü madde 7 diyor ki: "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez." Yani yine Anayasa 104'te Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanlığı kararnameleri çıkarabiliyor ama onlar da belirlenmiş, burada öyle bir şey yok. Burada bir anlamda, kanun koyucunun yapması gereken, kanunda belirlenmesi gereken -ki geçmişte kanunla yapılmış- bir konu Cumhurbaşkanına devredilmiş; ne olacak, nasıl belirlenecek, ne kadar olacak, yıllar itibarıyla artacak mı, artmayacak mı, hiçbiri belli değil. Burada Anayasa'ya aykırılık var. Gelin, bunu kanunla düzenleyelim; burada rakamlar, miktarlar konuşsun, itirazımız yok. Bu zaten var olan bir düzenleme, miktarlar artırılsın ama bu şekildeki hâliyle kesinlikle Anayasa'ya aykırı ve Anayasa Mahkemesinden de döneceğini düşünüyoruz. Sonra yeniden, tekrar önümüze gelecek. Yani bu şekilde bir düzenleme yapılması, ısrarla bunu her zaman da söylüyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Türel.

RAHMI AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anayasa Mahkemesinden dönen birçok hükmü de aslında yeniden, tekrar, burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüştüğümüzü sizler de biliyorsunuz. Bu anlamda, bunun Anayasa'ya aykırılık olduğunu ve bu maddenin bu şekilde görüşülmesinin doğru olmadığını, ya maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerektiğini ya da yeniden uygun bir biçimde düzenlenerek kanun teklifi içinde yer almasının uygun olacağını düşünüyoruz. Bu anlamda biz de katkı vermeye hazırız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi de teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, daha önceki uygulamalarımızda olduğu gibi ilişkili maddeleri birlikte okutup işleme alacağım ve eğer uygun görürseniz, maddeler dağıtıldığı şekliyle önünüzde, tekrar okutmadan direkt maddeyi müzakereye açacağım.

1'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun lütfen.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, burada mevcut durumda 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklediğimiz 216/A maddesi uyarınca her yaz ve kış olimpiyat oyunlarına hazırlanmak amacıyla olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 8 bin sporcu Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yetiştirilmekte ve bu sporcuların sportif amaçlı beslenme, barınma ve yol gideri Bakanlık tarafından karşılanmakta ve ayrıca, asgari ücretin net tutarını geçmemek üzere harçlık ödenmekteydi. Anayasa Mahkemesi 2024 tarihinde bu kararnamenin ikinci fıkrasının iptaline karar verdiğinden yetiştirilen olimpiik, paralimpiik ve deaflimpiik sporcular için yapılan giderlere yönelik düzenleme 3289 sayılı Kanun'a eklenmekte. Bu kanunla beraber her ay düzenli 2022 yılında 81 milyon, 2023 yılında 219 milyon, 2024 yılında 406 milyon ve 2025 yılı Ocak ayında sporcularımızın yetiştirilmesi için 46 milyon TL sporcu harçlığı ödemesi yapılmış, hâlihazırda her yaz ve kış olimpiyat, paralimpiik oyunlarına hazırlanmak amacıyla olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 8 bin sporcuya kadar sportif amaçlı beslenme, barınma ve yol giderleri ile harçlık ödemeleri Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından her yıl belirlenen asgari ücrete istinaden karşılanmakta olduğundan gider artırıcı bir etkisi de bulunmamaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, öncelikle sporun ve sporcunun desteklenmesi gerektiğini savunuyoruz. Sporun her alanında ülkemiz başarılı olmak zorunda çünkü genç nüfusuyla ve spora yatkın bir nesille sporun her alanında başarılı olmalıyız. Ancak gelin görün ki işte, futbol takımlarındaki yabancılardan tutun, bugün olimpiyatlarda yıllar sonra ilk defa altın madalya almadan geri döndüğümüz bir dönemi yaşadık. Bu anlamda, doğru, tarafsız ve siyasetüstü bir destek ve anlayışla sporun ve sporcunun desteklenmesi gerektiğini biz de savunuyoruz.

Ancak bununla beraber şunu da tekrar etmek zorundayım: Neredeyse yaptığınız her kanun Anayasa Mahkemesi tarafından geri gönderilmekte, yapılan her düzenleme bir şekilde iptal edilmekte, bu da iktidar olarak sizin kanun yapma tekniğinizde, kanun yapma yeteneğinizde bir zafiyet olduğunu açıkça göstermektedir; bunu da bir kez daha hatırlatıyorum. Burada bazen 30 tane maddenin görüşülüp 15 tanesinin Anayasa Mahkemesinden geri döndüğü günleri hep birlikte yaşadık.

Şimdi, burada sadece sormak istediğim bir konu var, şu cümleden ne anlıyorsunuz onu soruyorum: "Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından, her yaz ve kış olimpiyat, paralimpiik ve deaflimpiik oyunlarına hazırlanmak amacıyla olimpiik, paralimpiik ve deaflimpiik spor dallarında 8 bin sporcu yetiştirilir." derken 7.999 sporcu yetiştirilmesi yasak mı ya da 8.001 sporcu yetiştirilmesi yasak mı? Yani nasıl bir yazım dilidir bu, nasıl bir kanun yapma tekniğidir bu, bunu soruyorum size. Çünkü burada 8 bin net sayı, ya 2 sporcu eksik kalırsa, ya 2 sporcu fazla olursa ne yapacaksınız?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şu anda zaten 7.956.

CAVİT ARI (Antalya) - Evet, demek ki kanuna aykırı suç işlemişler, onu gösteriyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim.

Şimdi, bu kanundaki kanun maddesine göre Türkiye Cumhuriyet devleti 8 bin sporcuyu, bunların ağırlığı, rakamlarınıza göre 4.398'i sporcu eğitim merkezlerinde, en son verilere göre 1.401'ini de Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinde yetiştiriliyor; müsabakalara hazırlıyor, olimpiyatlara hazırlıyor ve bunların, bu insanların, bu sporcularımızın barınma, ulaşım, beslenme gibi ihtiyaçları bu merkezlerde karşılanıyor ve bunlara ayrıca da harçlık veriliyor. Şimdi, ne kadar diye baktığımız zaman, işte, en fazla net asgari ücretin 2 katı kadar veriliyor ve bundan da damga vergisi düşülüyor. Şimdi, olimpiyat veyahut paralimpiik oyunlarda 1'inci olan yani bakın, dünyadaki en büyük organizasyonda, en büyük spor organizasyonunda 1'inci olan bir millî sporcumuza 2 asgari ücret veriliyor yani eline harçlık olarak verilen tutar 43.879 lira. Diyelim ki paralimpiik oyunlara veyahut olimpiyat oyunlarına katıldı, katılma hakkını kazandı sporcumuz, ona verilen para 1 net asgari ücret değil, 21.934 lira. Şimdi, burada Bakanlıktan mutlaka birileri vardır, ben sormak istiyorum. Yani bakın, bu rakamlar... Zaten Türkiye'de asgari ücret tartışmalı, asgari ücretin ne kadar düşük olduğu herkes tarafından malumumuz. Yani böylesine elit sporcular ki bu sporcular kolay yetişmiyor, hakikaten de yetişmiyor, çok büyük bir disiplin içerisinde bütün hayatlarını buna adıyorlar, bırakın kendi hayatlarını, aileleri de bütün hayatlarını bu sporcular üzerine, bu sporcuların hayatına adanmış durumda; bu rakamlar çok düşük rakamlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Dünyadaki örnekleri nedir yani bizim sporcularımızın olimpiyatlarda yarıştığı bir Amerikalı atletin geliri ile Türk atletin gelirleri arasında nasıl farklılıkları vardır? Benim bildiğim, komisyonlar kendi gündemine hâkimdir, bana kalırsa bu ücretlerin artırılması gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sporun ve sporcunun desteklenmesini biz de destekliyoruz, dolayısıyla maddeyle ilgili herhangi bir sorun yok. Ancak bunu Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinde de gündeme getirmiştim yani Anadolu'da öyle çocuklarımız ve gençlerimiz var ki hakikaten bazı dallarda çok yetenekliler ama bunların desteklenmesi gerekiyor. Hatta bir örnek vermiştim, işte bizim Samsun Havza'dan Şaziye Demir diye bir genç kızımız, daha 13-14 yaşında, dünya şampiyonu oldu bilek güreşinde; sol bilekte şampiyon, sağ bilekte de dünya 2'ncisi oldu. Bu çocuğun şeyi yok, normalde çalıştırılmamış, buna devlet hiçbir para harcamamış, buna

yönelik hiçbir eğitim almamış, sadece orada bir tane kulüpte bir tane meraklı hocasının gayretiyle bu çocuk dünya şampiyonu oluyor. Yani bazı dallarda uğraşıyoruz, milyonlarca lira para harcıyoruz, bir şey yapamıyoruz dolayısıyla böyle yetenekleri desteklememiz lazım. Yani rencide olmasın diye bu gencimiz özelinde bir şey söylemeyeceğim ama ben bu vesileyle biraz araştırdım, herhangi bir destek falan yok yani bunların desteklemesi lazım. Bunlar için, böyle bir sporcu yetiştirmek için başka ülkeler belki dünya kadar para harcıyor, bu anlamda buna bakılması lazım. Ben tutanaklara geçmesi açısından bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Başkanım, ben bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bu rakamı belirlerken, 8 bin rakamını, bunun bir ölçütü var mı, neye göre 8 bin? Yani Türkiye şartlarında illere göre mi...

CAVİT ARI (Antalya) - Üstü olursa ne olacak, nasıl bir cümle yazmışlar, böyle bir şey mi olur?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - O demin ifade edildi, bunu sanırım 8 bine kadar gibi algılamak lazım, öyle anlaşılması lazım ama bu rakam neye göre belirlendi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, söz vereyim mi?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Olur.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Türkiye gibi 85 milyonluk bir ülkede daha yüksek olamaz mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Tabii, burada değerlendirme yapılırken bütçe olanakları da göz önünde bulunduruldu. Gelen taleplerle aslında böyle biz 8 bine kadar, daha önce de uygulanan o 8 bin rakamına tam erişememiştik yani bunun da bir etkisi var, ortalama 8 bin diye görüldü, 10 bin de olabilirdi belki ama gelen talep, yetiştirilen sporcu sayısı da 8 binin üzerine şu anda ödenek anlamında çıkamayacak.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Vekilim, bakın, şimdi 8.001 oldu, 1 sporcu kaldı "Ya, kusura bakma arkadaş, kanunda 8 bin yazıyor, seni seneye bekleriz mi diyeceksiniz?" şimdi onu soruyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - 8 bini aşamıyoruz, evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hangisini yapacaksınız?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Şu anda öyle, 8 bini aşamıyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Aştığımızı varsayalım.

CAVİT ARI (Antalya) - İlk defa böyle bir kanun düzenlemesi görüyoruz sayenizde vallahi billahi!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bu yanlış bir düzenleme yani bunun düzeltilmesi lazım. Denildiği gibi 8.001 oldu, ne yapacaksınız?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yani burada bir sınırlama var, o da 8 bin.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, aslında...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir soru da ben...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani hayır, geliştirme açısından, İsmail Bey bence güzel bir konuya geldi, belki hiç üzerinde düşünmemiştik. Yani bu tür şeylerin böyle sayılarla fiyandan ziyade aslında bütçeyle bir anlamda sınırlı olması lazım. Yani bütçe imkânlarınız olur, daha fazlasını yaparsınız, daha azını yaparsınız.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Bütçe imkânlarıyla aslında hesapladık.

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle denildiği gibi yani 1 aşamaz, altında kalmaz, kanunla şey olmaz ki 8 bin sporcu yetiştirilir.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya da 8 bini tamamlamak için sporcu mu bulacaksınız yani böyle bir yazım şekli mi olur arkadaş?

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman 1 eksik olduğu zaman kanuni yükümlülüğü yerine getirmemiş oluyor veya 1 aştığı zaman. Sanki bu sayı konulması üzerinde tekrar düşünülse Genel Kurul aşamasında...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Olur mu arkadaş, ya eksik varsa...

CAVİT ARI (Antalya) - Ne alakası var ya, böyle kanun mu olur, kanun yapıyorsunuz ya?

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım... Başkanım...

CAVİT ARI (Antalya) - Şimdi, diyelim ki 7.500 oldu, suç mu işlemiş olacaksınız, kanunu uygulamamış mı olacaksınız?

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, daha önce kararnameyle yapılmış olabilir de belki Genel Kurul aşamasına gelmeden böyle bir sayı vermenin ne kadar doğru olduğu sorusunun bir çalışılmasında fayda olabilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Spor Bakanlığından kim var burada? RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben de soru soracağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz vereceğim.

Sayın Ari, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Yani kanun yapım tekniğine aykırılığını savunuyorum ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada daha önce de uygulanıyor bu zaten etki analizinde de bir kısım rakamlar var. Burada diyor ki: "Sporculara asgari ücretin net tutarını geçmemek üzere, yaş grupları, spor dalı farklılıkları, sporcuların karşılaması gereken kişisel giderler..." Buna ilişkin olarak şu ana kadar yapılan uygulamada bir şey var mı? Yani yaş grupları nedir, belirlendi mi onlar? Hangi yaş

gurupları, hangi spor dalları, hangisine ne kadar ödeniyor; buna ilişkin bir gruplama, kendi içinde bir alt detay var mıdır? Onu öğrenmek isterim. Burada da çünkü belli değil. Sonuçta yönetmelikle belirlenecek anladığım kadarıyla ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, bu sorularla alakalı var mı cevabınız?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Siz cevap verebilirsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, kendinizi tanıtır.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle 8 bin sayısı belirlenirken de: Şu anda bizim mevcutta olimpiik, paralimpik ve deaflimpik branş sayımızı, bu branşlarda bu desteği sağlayacağımız sporcularımızın bulunduğu "SEM" diye kısaltmasını yaptığımız Sporcu Eğitim Merkezleri, TOHM olarak kısalttığımız Türk Olimpiyat Hazırlık Merkezleri Türkiye şampiyonaları, Avrupa, dünya şampiyonaları ve yine ilgili branşların yaz ve kış olimpiyat, paralimpik ve deaflimpik oyunlarında dereceye giren sporcularımızı biz baz alarak ve buradaki kontenjanlarımızla belirledik. Sporcularımızın yaş aralığı da: SEM ve TOHM yani Sporcu Eğitim Merkezlerimiz ve Türk Olimpiyat Hazırlık Merkezlerimizde yönetmeliğimizle belirlediğimiz belirli yaş aralıklarımız mevcut.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu 8 bin sayısına ne diyorsunuz? "8 bin değil de bütçeye göre yapsanız." diyor milletvekilleri. Oradan niye yaklaşıyorsunuz?

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Genel Müdürüm, size şunu soruyorum: Kanun "8 bin sporcu yetiştirilir." diyor. Siz 7.999 sporcu yetiştirdiniz; bu durumda sizin hakkınızda ben suç duyurusunda bulunurum, kanuna uygun görev yapamamış duruma düşürürüm sizi. Size kanun böyle bir yükümlülük yüklemiş. Yani böyle bir kanun yazım tekniği olmaz arkadaşlar, siz de kusura bakmayın, bunu söylemek zorundayız.

ERHAN USTA (Samsun) - Yönetmelikle yazılabilir de kanun...

CAVİT ARI (Antalya) - Niye 8 bini tamamlamadın diye sizden hesap sorarım. Sizin hakkınızda görevi kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulunurum. Şimdiden söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir şey yapsanız...

CAVİT ARI (Antalya) - Böyle bir yazım olmaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye... Yasama yapıyoruz.

Değerli arkadaşlar, şöyle: Şimdi, siz 8 bin sporcuyla alakalı bir bütçe öngörüyorsunuz ya, onu bütçe üzerinden gitseniz, buradaki milletvekilinin dile getirdiği konu o. Şimdi, biz bunu buradan geçirdik, önümüzdeki hafta Genel Kurula gelmesi planlanıyor. Siz şimdi, o zamana kadar bunu bir çalışın ama şöyle değil: Gittik, geldik, olmadı değil de şimdi, burada bazı çekincelerden bahsediliyor, bazı tereddütlerden bahsediliyor. Bunu dikkate alarak, 8 binin üzerinden değil de bütçe üzerinden gidirsiniz. Ya, "Bütçe tahsisi şu kadardır, bunun üzerinden gidilemez." veya bunu geçici yaparsınız, eğer burada yapmadıysanız, o bütçe kanununda yoksa o bir sonraki bütçe kanununda yaparsınız, oraya geçici bir madde konulur, bir sonraki bütçe kanununda bunu yaparsınız. Ama yaklaşım biraz daha farklı; altında kalırsa bütçeyi tüketemezsiniz, bütçe tükendi mi zaten üstüne çıkamazsınız. Buradaki bilgiyi, buradaki aktarılanı dikkate alarak bir hazırlık yapın.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, bunlar aslında performans programına yazılması gereken rakamlar. Bütçeyi verirsiniz, orada performans programında denilir ki "8 bin, şu kadar..." dallarını da yazarsınız değil mi? Muhtemelen performans programınız öyledir. Yani bunu kanunla yazmak hakikaten çok doğru bir yaklaşım değil. Dediğim gibi, bütçeyi baz alarak performans programında yıllık hedeflerinizi koyabilirsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir çalışın buna. Buna bir hazırlık yapın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Benim sorduğum soru mesela, güreşçiler falan, var mı öyle bir şey? Öteki yıllarda verdiniz ya para. Güreşçilere ne kadar, boksörlere ne kadar, nedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Şampiyonalardaki dereceler zaten hangi branşta kime... Ama SEM ve TOHM kontenjanlarımız belirlenirken Sayın Vekilim, her branşın ilgili oyunlarda yani yaz olimpiyatı, kış olimpiyatı ya da deaflimpik ya da paralimpik oyunlarındaki kontenjanını biz baz alıyoruz, oradaki madalya disiplin sayısını, bir de ülkemizin o disiplinde, o spor dalında geçmişte aldığı madalyaları yani başarı endeksini hesaplayıp o şekilde bir kontenjan hesaplıyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Harçlığı ona göre mi veriyorsunuz? Siz aynı harçlığı mı veriyorsunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - SEM sporcusu aynı tutarı alıyor. Mesela gündüzlü SEM sporcusu hangi branşta olursa olsun asgari ücretin yüzde 10'u destek alıyor ya da TOHM sporcusu da.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yatılı okuyan çocuklar, mesela gençler, onlar daha fazla...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Daha fazla alıyorlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Öne göre ayırıyorsunuz yani.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Yani TOHM sporcuları arasında, sorduğunuz oysa Sayın Vekilim, branş ayrımı yok, harçlık aynı alıyorlar. Sadece uluslararası başarısı fazlaysa harçlığı yükseliyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Derecelerine göre üzerine koyuyorlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - "Spor dalı farklılıkları" diyor ya kanunda, onu sordum yani "spor dalı farklılıkları" yazıyor kanun metninde, onu soruyorum "spor dalı farklılıkları" derken...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Biz sporcuların ekipman ve diğer giderlerini karşılarken Sayın Vekilim onlarda o şekilde...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - O tamam, onlar ayrı, harçlık için söylüyorum.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI SPOR HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VELİ OZAN ÇAKIR - Harçlık tutarları aynı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın teklif sahibi, siz böyle sundunuz ama siz gene Spor Bakanlığı ekibiyle bu 8 bin sayısını bir çalışsanız iyi olur.
HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Şimdi, "8 bin sporcuya kadar" diye söylüyoruz aslında, etki analizimizde var.

CAVİT ARI (Antalya) - Nerede söylüyorsunuz?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Buradaki metinde zannederseniz o biraz eksik kalmış.

CAVİT ARI (Antalya) - Söylemiyorsunuz, 8 bin yazılı; yazmakla söylemek farklı.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Hayır, hayır, kanun teklifi, tamam, doğru, dediğiniz gibi ama etki analizimizde "8 bin sporcuya kadar" diye ifademiz var; onu düzeltebiliriz.

CAVİT ARI (Antalya) - Rakamla ilgili çalışın Sayın Vekil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, bir bir çalışın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Gözümüzden kaçmış, bir hukukçu gözüyle, Cavit Bey'e de teşekkür ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Yoksa suç duyurusunda bulunurum, Genel Müdür başta olmak üzere hepsi kanuna aykırı iş yapmış olmaktan sorumlu olur.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Burada güzel bir şey gördüm, düzenleyici etki analizinde baktım, burada verilen paralar -diyor ki- Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından her yıl belirlenen asgari ücrete istinaden artıyormuş yani asgari ücret kadar artıyor, öyle anlıyorum. Yani niye o zaman bayram ikramiyesini asgari ücret artışı kadar ya da diğer bütün hepsini bu şekilde yapmıyoruz? Bu yıl belki tutmuş olabilir ama yani o zaman asgari ücretten, 2018'ten bugüne kadar getirmemiz lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyoruz.

Hüseyin Bey, kanun teklifiniz içerisinde farklı iki yaklaşım koymuşsunuz ortaya herhâlde.

Maddeyle alakalı başka söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜRO MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI AHMET KIZIL - Başkanım, maddeyle ilgili söz talebimiz var ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar, siz milletvekili misiniz?

BÜRO MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI AHMET KIZIL - Hayır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, kendinizi tanıtır mısınız, hayırdır?

BÜRO MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI AHMET KIZIL - Başkanım, MEMUR-SEN Konfederasyonuna bağlı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sporla alakalı ne işiniz var?

BÜRO MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI AHMET KIZIL - Eyvallah, Gençlik ve Spor Bakanlığında yetkili sendikayız. Maddeye ilişkin görüşlerimizi paylaşmak isteriz eğer müsaade ederseniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

BÜRO MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI AHMET KIZIL - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, burada önerilen maddeyle olimpiik, paralimpiik ve deafilimpiik sporcular için yapılan giderlere yönelik bir yasal zemin oluşturuluyor. Tabii, burada, son dönemde, gerçekten Gençlik ve Spor Bakanlığı olağanüstü yatırımlarla spora ve sporcuya ilişkin birçok yatırım yapmış durumda ve tesisler hızla artmış durumda ancak bununla beraber burada, daha önceki Cumhurbaşkanlığı karnamesine eklenen bir hususun kanun yoluyla düzenlenmesi var. Bununla birlikte, bu düzenlemenin yasal zemin oluşturmasıyla birlikte bunun yanında aynı şekilde yasal zemin oluşturulması gereken bir konu daha var. Bu da bu olimpiik sporcuları yetiştirecek olan antrenörlere kıyafet yardımı veriliyordu yıllardır Gençlik ve Spor Bakanlığında. Bu kıyafet yardımı yine aynı şekilde bir yönergeyle düzenlenmişti ve yönergeyle düzenlenmesinden kaynaklı da bir iptal yaşandı. Şu anda bu sporcuları yetiştirecek olan antrenörlere herhangi bir kıyafet yardımı yapılamıyor. Bu noktada, bu maddeye, bu olimpiik sporcuları yetiştirecek olan antrenörlerin kıyafet yardımıyla ilgili yasal düzenlemenin de eklenmesi hususunu bilgilerinize arz ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Altınsoy, böyle bir talep geldi. Genel Kurula kadar değerlendirmenizde... Eğer yaklaşımınızda bir şey olursa Genel Kurulda bir çalışma yapılabilir.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 2, 3 ve 4'üncü maddeler aynı içerikte olduğu için birlikte işleme alacağım.

Sanırım bununla alakalı mali müşavirlerin burada çok bir söz talebi yok. Oylatıp araya gireceğim.

Buyurun Sayın Altınsoy.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Evet, Başkanım, burada da serbest muhasebeci, mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik oda genel kurul toplantısı ve birlik genel kurul toplantılarının e-dönüşüme uygun olarak resmî internet sitesinde Genel Kurul ilanlarını yapabilmesi öngörülmekte, diğer maddemiz ise meslekten çıkarma cezası verilmesiyle ilgili, Burada da disiplin yönetmeliğinde olmakla birlikte, kanunda yer almayan ruhsat kullandırma ve başka meslek mensuplarının ad ve unvanlarını kullanarak beyanname düzenlenmesi ve imzalanması ya da gönderilmesi fiilleri meslekten çıkarma cezası gerektiren hâller olarak kanuna alınmaktadır. Böylece ruhsatsız kişilerin çeşitli yollarla meslek icra etmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bu 3 maddeyi biz de geneli itibarıyla kabul ediyoruz. Ben de bu konuyu Samsun Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasıyla da görüştüm, onlar da "Uygun." dediler ancak bana başka kanaldan gelen bir iki tane küçük değişiklik önerisi var, onun bir değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum Sayın Başkan.

Bu 2'nci ve 3'üncü maddede internet sitesinde ilan edilmesi var toplantıların. Bir defa buraya sanki bir "görünür" ifadesini koymak lazım. İnternet sitesinin köşesinde bir yere de koyabilir bunu, hani az önceki muhtar örneğinde olduğu gibi yani "görünür bir şekilde sitede yayınlanması, ilan edilmesi" diye sanki öyle bir ifadeyi ben bir değerlendirin derim.

Bir de bu yeterli belki olmayabilir, acaba bir mail ve SMS yoluyla da bunların üyelere bildirilmesi de düşünülse sanki daha da iyi olabilir diye düşünüyorum. 2 ve 3 için böyle bir önerimiz var.

4'üncü maddeyle ilgili olarak da tabii, sahtecilik yapan herkes cezalandırılmalı, hiçbir sorun yok, kesinlikle bu anlamda buna katılıyoruz ama tabii, bu uygulama şimdi, anladığım kadarıyla yeni başlayacak. Belki ilk etapta hani, böyle bir şeyin, sahte kullanımın ortaya çıkması durumunda hani meslekten çıkarma cezası verilmesi yerine "İlk etapta bir uyarı, para cezası veya meslekten geçici çıkarma gibi bir ceza verilip sonra ikincisinde, tekrarründe mi acaba bu ceza verilse?" diye de bence bir değerlendirirse iyi olur gibi geliyor yani hiç olmayan bir hükmü şimdi getirip de en katı şekilde bir anda getirmek de başka komplikasyonlara neden olabilir diye düşünüyorum. Bunu arkadaşların değerlendirmesinde fayda var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, kademeli bu, diğer o, görünür kısmı daha önce de tartışıldı, gerekçeyi bilmiyorum, gerekçede belki açıklanabilirdi ama o da geçti. Bunu bir değerlendirmenizde fayda var Hüseyin Bey.

Sayın Erdem ve Sayın Akay'a söz vereceğim.

Sayın Erdem...

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Başkanım, ben TÜRMOB yetkilisi arkadaş var, onun görüşü için söz almıştım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada meslek ruhsatnamesinin başka kişi tarafından kullanılması, kullandırılmasına müsaade edilmesi olayında, uygulamada şirket kuruluşları yapıp bazı sahte evrakların birbirleri arasında dolaşımına müsaade edilen konular var, bunların da tespit edildiği konular var. Bu konuda Odanın mutlaka denetimleri var ama yetkili makamların tespiti var mı acaba? Burada böyle ne kadarlık bir fiktif fatura olayı var? Ne kadarlık bir kamu zararı var? Buradaki disiplin cezası buna yeterli olacak mı? Bu konuyla ilgili açıklama yapılabilirse memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - TÜRMOB'dan kim var?

Buyurun.

TÜRMOB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. İBRAHİM OKÇU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yapılan düzenlemelerle oda ve birlik genel kurul toplantılarının çağırma usulü taahhütlü posta marifetiyle çağırarak yerine, o odanın veya birliğin resmî internet sitesinde ilan usulüne geçilmesi önerilmektedir. Esasen bizde nispi temsil sistemi uygulanmaktadır, diğer meslek odalarından farklı olarak nispi temsil sistemi uygulandığı için zaten gruplar genel kurula katılım sayısını arttırmak için âdeta birbirleriyle yarışmaktadır, buna odalar da dahil. Odalar ve birlik genel kurulu, tam hazırla toplanılabilmesi için elinden geleni yapmaktadır. Dolayısıyla, sadece internet sitemizde ilanla kalınmamakta zaten e-posta marifetiyle, SMS marifetiyle, bulunabilecek bütün tebligat araçlarıyla zaten çağrı yapılmaya gayret edilmektedir. Bundan da geri adım atılmayacak, zaten bu hususa devam edilecektir.

Meslekten çıkarma cezasıyla ilgili çok kısa bir bilgilendirme yapayım. Meslekten çıkarma cezası getiren buradaki ruhsat kullanma ya da kullandırma eylemi; aslında meslek yasasının çıktığı günden beri bizim disiplin yönetmeliğimizde meslekten çıkarma cezasını gerektiren hâller arasında zaten sayılmış. 2008 yılında, 2013 yılında disiplin yönetmeliğinde değişiklik yaparak biraz daha detaylandırılmış. Buna karşı açılan iptal davasında Danıştay 8. Dairesi bu maddeyi hukuka uygun bulmuş ve buna istinaden de cezalar verilmeye devam edilmiştir; yaklaşık 300-400 tane bu alanda ceza verilmiş. Ancak 2019 yılına gelindiği zaman bir mahkememiz açılan davada suç ve cezada kanunilik ilkesinin disiplin hukukunda da geçerli olduğu, dolayısıyla disiplin yönetmeliğinde düzenlenmekle beraber bu normun yasada açık bir şekilde sayılmadığı, bu nedenle de muhataplarına meslekten çıkarma cezası verilemeyeceğine dair bir iptal kararı, bu iptal kararı Danıştayda da onandı. Bundan sonra içtihat değişti ve açılan tüm davalarda iptal kararı verilmeye başlandı. Bundan cesaret alan ve ruhsatını kullandırmaya hevesli bir kısım meslek mensupları, bunu daha aleni ve görünür bir şekilde yapmaya çalıştı. Elimize ulaşan, oda nezdinde yapılan son denetim sonuçlarına göre de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan denetime göre de piyasada sahte belge organizasyonlarına karışan meslek mensuplarının birçoğunun aslında bizzat yapmadıkları ve ruhsatını kiraladıkları yönünde tespit ve değerlendirmelere yer verildi. Dolayısıyla, kanunilik unsurunu kazandırmak amacıyla yasaya böyle bir ekleme yapılmasını arz ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Altınsoy, var mı ekleyeceğiniz bir şey?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Başkanım, burada, davet şekli usullerinde, mail ve SMS yoluyla da bilgilendirme yapılıyor diye biliyorum .

Bir de maddenin son fıkrasında yapılan bir değişiklikle "cezaların daha etkin ve tam olarak uygulanabilmesi için cezaların meslek mensubuna bildirilmesinden sonra uygulanmaya başlanması" ifadesi var; bu da önemli bir ifadedi. Daha önce Bakan onayına sunulduğu için meslek mensubuna bildiriliyordu, mükellefiyet mağduriyetleri oluyordu. Şimdi bunun önüne geçilmesi amaçlanıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Sayın Başkanım, tabii ki ilan, internet sitesinde yayınlansın ama herkes siteyi takip edemeyebilir. Bence de buraya, kanuna, SMS de mail de eklemek ne zarar ederiz yani? Maddi bir külfeti de yok; ekleyelim bence yani daha isabetli olur, daha garanti olmuş olur tebligatımız bence.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, kanunun gerekçesinde var diye biliyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - "Disiplin cezasının meslek mensubuna bildirilmesinden sonra" diye ekliyorsunuz ya, bu bildirimle ilgili sıkıntı çıkabilir yani burada, işte "Tebligat Kanunu usulü hükümleri uygulanır" falan gibi bir şey demeye de gerek var mı? Ulaşamadınız. Şimdi, eskiden "kesinleşme tarihi" denilmiş, bir anlamı var ama şimdi ilgiliye ulaşılamazsa, tebellüğden imtina ederse filan... Yani o zaman hani şey, adresine gönderiliyor, Tebligat Kanunu'na göre bildirilmiş sayılıyor falan... Bunları demeye gerek var mı, bir boşluk olur mu burada?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Bununla ilgili yönetmeliğimizde var tebligat usulleri; o yüzden eklemedik buraya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, görüşmelere 14.20'ye kadar ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.44

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.28
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli milletvekilleri, 27'nci Birleşimin İkinci Oturumu açıyorum; kaldığımız yerden devam edeceğiz.

5'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Evet, siz mi Mustafa Bey?

Buyurun lütfen.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sayın Başkanım, Karayolu Taşıma Kanunu kapsamında uygulanan idari para cezaları hakkında düzenleme yapılması hakkındaki teklifimizde 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26'ncı maddesinde değişiklik yapılmasını teklif ettik. Mevcut durumda 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'na göre kara yolu taşıma faaliyetinde bulunanlar için mali yeterlilik, mesleki yeterlilik ve mesleki saygınlık şartlarını sağlamaları kaydıyla yetki belgesi alma zorunluluğu getirilmiş ve kanunda öngörülen usul ve esaslara göre faaliyetlerini yürütmeleri zorunlu tutulmuştur. 4925 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliği'yle de sektörde gösterilen faaliyetin kapsam, tür ve şekline göre farklı yetki belgesi türleri ihdas edilerek her bir yetki belgesi için ayrı ayrı alan, sermaye, asgari kapasite, mesleki yeterlilik gibi şartlar belirlenmiştir.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 19/7/2003 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren anılan kanunun 26'ncı maddesi kapsamında düzenlenen maktu idari para cezaları varlığını koruyarak idari para cezalarının türüne ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Mevcut durumda 4925 sayılı Kanun'un basit bir kara yolu taşıma faaliyeti yapan, lojistik işletmeciliği gibi - aralarındaki farkın geniş- bir taşıma faaliyeti yapan taşımacılar için aynı idari para cezaları uygulanmaktadır. Söz konusu idari para cezalarının Anayasa'mızda belirlenen eşitlik ve adalet ilkesiyle uyumlu ve orantılı bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla 4925 sayılı Kanun'da öngörülen cezaların yürütülen faaliyet alanlarına, ihlalin tekrerrür durumuna ve ihlalin gerçekleştirenlerin mali durumuna göre adil bir şekilde düzenleyici işlemlerde belirlenmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Buna göre, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda değişiklikle, taşımacıların mali durumu, ihlaldeki tekrerrür hâli ve caydırıcılık göz önünde bulundurularak mevcut idari para cezaları için aralık belirlenmektedir. Genel olarak uygulanan idari para cezalarının 10 katına kadar uygulanabilmesi sağlanmaktadır. Caydırıcılığın sağlanabilmesi için bir kamyoncu ile daha geniş kapsamda faaliyet gösteren lojistik işletmesine farklı miktarlarda idari para cezası uygulanmasına imkân sağlanmaktadır. Kanuna aykırılıkta ısrar eden yani tekrerrür eden taşımacılar için daha ağır yaptırımların uygulanabilmesine imkân sağlanmaktadır. Denetimle yetkili olanlara, bilgi veya belge ibraz etmekten imtina edenlere idari para cezası belirlenmektedir.

Orta koridorda yabancı plakalı taşıtlarla yapılacak taşımada artışın öngörülmesi nedeniyle yabancı plakalı taşıtlarla yapılan taşımada yapılan usulsüzlükler için caydırıcı ağır cezai yaptırımlar getirilmektedir. Hâlihazırda sahte geçiş belgesi, UBAK belgesi kullanımında taşıma yaptığımız birçok ülkede ağır yaptırımların bulunması nedeniyle benzer yaptırımların mütekabiliyet çerçevesinde ülkemizde de uygulanmasına imkân sağlanmaktadır. Yabancı plakalı taşıtların uluslararası anlaşma, sözleşme ve protokollere uygun olmayan taşıma faaliyetleri için ayrıca cezai müeyyide uygulanmasına imkân sağlanmaktadır. Ülkemiz sınırları içerisinde izin verilmeyen indirme, bindirme yerlerinde yolcu alan yabancı plakalı taşıtlar için de yine cezai müeyyide uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Son olarak, ceza uygulananlar hakkında hâlihazırda kırk sekiz saatlik bir süre bulunmaktayken bu sürenin her ihlal için uygun olmadığı göz önünde bulundurularak, ihlalin niteliği ve giderilme sonrası göz önünde bulundurularak bu hususta ilgili taşımacılara düzeltme mühletinin yönetmelikle belirlenebileceği hususu getirilmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çok detaylı bir açıklama oldu.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Biraz uzun oldu Başkanım, evet; önemli bir madde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Maddelerin hepsi önemli.

Şimdi Sayın Akay.

CEVDET AKAY (Karabük) - Evet, şimdi, bu yeni kanun teklifinin (ı) bendinde (k) bendinden farklı bir şey var. Mesleki yeterlilik belgesi olmadan çalışan şoförlere de ceza konulmuş, işletme sahiplerine de ceza var. İşte, 8.500 TL ila 85.000 TL arasında; şoförlere de 3.500 TL ila 35.000 TL arasında. Bu cezadaki aralığı neye göre takdir edeceksiniz, nasıl belirleyeceksiniz? Cezalarda kanunilik ilkesi gereği daha belirlilik ve öngörülebilirlik gerekiyor, bunu nasıl sağlayacaksınız hukuk devleti açısından?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi, bu madde 5'te kara yollarında kanuna aykırı taşımacılık yapanlara kesilecek idari cezaların alt ve üst sınırları 10 kata kadar değişebilecek yapılan düzenlemeyle. Alt sınır için yeniden değerlendirme oranına göre artırılacak, üst sınır da 10 katına kadar çıkarılacak. Neye göre belirlenecek bu? İhlalin kapsamına, niteliğine ve cezanın caydırıcılığı göz önünde bulundurularak ve bakanlık yönetmeliklerle belirleyecek. Ben şimdi bir şey sormak istiyorum: Şimdi, eski analizini de bulamadım, rakamları yoktu, 2024 yılında söz konusu kabahatlere kesilen idari para cezasının tahakkuku ne kadardır? Yani ne kadar tahakkuk etmiştir ve tahsilat ne kadardır? Çünkü idari para cezalarında ve trafik cezalarında genellikle tahakkuk, tahsilat oranlarında ciddi sıkıntılar söz konusu. 2024 yılına ait rakamlar varsa Komisyonumuza belirtirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 5'inci maddeyle alakalı başka söz talebi yok...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Cevap alacak mıyız Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Efendim?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Soru sorduk, cevap alacak mıyız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - "Alt sınır 10 kata kadar artırılacak." ibaresi aslında işletme büyüklüklerine göre değişecek orada, uygulamada. Çünkü şöyle düşünün: Bir pazarcı esnafımız var, bir tane arabası var veya iki tane arabası var ama bir lojistik firmasının birçok arabası var, aracı var. Bunların uygulanması buna göre artırılıyor yani küçük esnafa biraz daha böyle alt limitten ceza uygulaması şeklinde olacak diye tahmin ediyoruz.

Bu, İPC tahakkuk, tahsilat oranları ne kadar, onu Hükümet temsilcisinde varsa bir bilgi çıkarabiliriz.

Var mı bir bilgi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ MURAT BAŞTOR - Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, gerekçe detaylı bir şekilde açıklandı ancak bir iki şeyi aktarmak isterim.

Çok basit bir taşıma yapan, 1 tane taşıtla taşıma yapan bir taşımacımız varken bin tane araca sahip yetkilendirdiğimiz firmalar da var. Tabii, kabahatin durumuna göre uygulanan cezalar "küçük esnaf" diye tabir ettiğimiz esnaf için caydırıcı olabiliyorken büyük esnafa caydırıcılık olmuyor. Biz bu düzenlemeyi yaparken Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesini esas alarak ona göre bir kurgu yaptık ve uygulayacağımız 10 kata kadar cezayı yetki belgesi verdiğimiz firmanın büyüklüğüne, mali yapısına, faaliyet alanına göre alt düzenlemelerle, yönetmeliklerle belirleyeceğiz; onların sınırlarını, hangi hâllerde, kaç katına kadar uygulanacağını da düzenlemiş olacağız. Tabii, geçtiğimiz yıl biz birçok ceza kestik ancak rakam olarak şu anda yanımızda yok, onları sizlere çıkartıp göndereceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yarına kadar hazırlayıp gönderin bize, biz Komisyon üyeleriyle paylaşalım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ MURAT BAŞTOR - Tamamdır Başkanım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Önceki yıllar nedir Sayın Genel Müdürüm yani öyle bir rakam var mıdır?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ MURAT BAŞTOR - Şöyle: Denetim sayılarımız var ama bütünü var, bizim bütün kanun kapsamında yaptığımız denetimler var ancak hani, mesleki yeterlilik konusunda bir rakam yok. Şunu da söylemekte fayda var: Basit bir motokuryeyi de biz yetkilendireceğiz. Motokuryenin mesleki yeterlilik şartından dolayı uygulanacak idari cezayla bir uluslararası taşıma yapan bir firmaya mesleki yeterlilikten dolayı uygulayacağımız cezanın aynı oranda olmamasını aslında öngörüyoruz. Özellikle geçtiğimiz sene yük ve yolcu taşımacılığı yapan 900 bin civarında yabancı plakalı taşıt ülkemiz sınırlarında ikili ve transit taşıma yaptı. Buna karşılık da bizim Türk plakalı taşıtlar 60 ülkeye yaklaşık 1 milyon 700 bin taşıma yaptı. Tabii, bizim taşımacılarımız gittikleri ülkelerde birtakım cezai müeyyidelerle karşı karşıya kalabiliyorlar ancak mevcut kanunda yabancılara uygulayabileceğimiz kabotaja aykırılık haricinde herhangi bir cezamız yok, bu teklifte aslında bunu da öngörüyoruz.

Mütekabiliyet kapsamında diğer maddelerde 10 kata kadar biz bunu belirledik ancak (1) bendinde yabancı plakalı araçlarda 100 katına kadar belirledik. Bunun da sebebi şudur: Bir suçun, bir kabahatin işlenmesi Avrupa'da örneğin bin euro olabiliyorken, Doğu ülkelerinde, Orta Asya'da ya da Orta Doğu ülkelerinde 50 euro, 100 euro gibi bir karşılığı olabiliyor. Tabii, biz burada bin euro onlara uyguladığımız zaman bizim taşımacılarımız orada çok daha ağır yaptırımlarla karşı karşıya gelebilecekler. Bunların, dediğim gibi, biz alt düzenlemeyle, yönetmelikle usul ve esaslarını belirleyeceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, burada da yabancı plakalı araçların geçiş ücretini ödememe ve güvenliğin ihlali durumlarına ilişkin bir para cezası müeyyidesi var. Mevcut durumda yabancı plakalı araçlar 6001 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin mevcut 8'inci fıkrası hükümleri çerçevesinde Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen otoyollara ait geçiş ücretini ve varsa idari para cezasını en nihayetinde gümrükte ödemek şartıyla ülkeyi terk etmekte ve eğer bu ücretleri ödememiş ise yurt dışına çıkışlarına izin verilmemekte. Ancak 4046, 3465 ve 3996 sayılı Kanunlar çerçevesinde -yani yap-işlet-devret ve KÖİ- işletme hakkı verilen ve devredilen otoyollardan geçiş yapan yabancı plakalı araçların gişede veya banka aracılığıyla geçiş ücretini ödememesi hâlinde ödeme yapmayan bu araçla otoyoldan çıkmasını engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Altınsoy, tamamlayın.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Dolayısıyla, bu durum yabancı plakalı araçlar tarafından kötüye kullanılmakta, her geçen gün bu otoyollardan ödemesiz geçiş yapan yabancı plakalı araçların sayısında da artış gözlenmekte ve aynı zamanda bu da haksız rekabetin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle, yap-işlet-devret ve KÖİ modeli çerçevesinde işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollardan geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapan -sürücüsünün Türk vatandaşı olup olmadığına bakılmaksızın- yabancı plakalı araçlardan geçiş ücretinin ve varsa cezasının ülkeyi terk etmeden önce gümrük kapılarında tahsilatının yapılması ve ödemesiz geçişlerin engellenmesi amaçlanmaktadır. Burada da elde edilecek tutarın yüzde 60'ı hizmet payı olarak genel bütçeye kaydedilecek, yüzde

40'ı da özel işletmeciyeye devredilecek. Yıllık döviz cinsinden yaklaşık 5 milyon dolar gelir elde etmesi de öngörülmekte, vazgeçilmesi üzerine herhangi bir gelir tutarı da bulunmamaktadır.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Bakırloğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Madde 9'la -anladığım şekilde, siz de izah ettiniz gerçi- kamu-özel iş birliği projeleri kapsamındaki bu özel şirketlerin işlettiği otoyollarda kaçak kullanım yapan yabancı plakalı araçlara, geçiş ücretini veya cezasını ödemediği takdirde artık bu tutar gümrüklerde ödetilecek ve ancak o şekilde bırakılacak; tahsil edilen tutarın da yüzde 60'ı genel bütçeye aktarılacak, yüzde 40'ı işletmeci firmaya.

Şimdi, ben ilk etapta bunu okuduğum zaman "Ya, bir özel şirketin alacağından bize ne? Niye biz özel şirketin kaçak geçişten doğan alacağının peşinde koşuyoruz?" diye düşünmüştüm ama benim anladığım kadarıyla biz zaten şimdiye kadar bu kaçak geçişteki ücretleri hazine olarak bu şirketlere ödemişiz yani bu yabancı plakalı araçlar kaçak geçiş yaptıklarında ve ellerini kollarını sallayarak kendi ülkelerine gittikleri zaman biz bunun bedelini hazine olarak bu şirketlere ödemişiz; doğru mu bilmiyorum, Sayıştay raporlarında böyle rakamlar var. 2018 yılından bugüne kadar da 3 milyonun üzerinde yabancı plakalı aracın bu şekilde kaçak geçiş yaptığı söylenmekte ve bunun bedeli de hazine -doğru mu bilmiyorum- tarafından şirketlere ödeniyor. Eğer bu doğruysa, benim dediğim gibiyse, bugüne kadar biz bu şirketlere ne kadar para ödedik yani yabancı plakaların kaçışlarından kaynaklı ne kadar para ödedik; bunu öğrenmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcım, diğer konuşmaları da alalım, hepsine bir cevap verelim.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, Sayın Vehbi Bakırloğlu'nun tespiti çok önemli bir tespit. Bu sorduğu soruya Bakanlık yetkilileri "Evet, doğrudur." cevabını verirse ben de ikinci bir aşamasını sorayım.

Şimdi, bu maddedeki düzenlemenin devamında "Tahsil edilen tutarların yüzde 60'ı hizmet payı olarak genel bütçeye gelir kaydedilir, yüzde 40'ı ise ilgili işletmeciyeye aktarılır." cümlesi bulunmakta. Peki, Sayın Bakırloğlu'nun sorusu doğruysa yani zaten garanti kapsamında ücretini ödemediği geçen araçlara hazine tarafından da bu ödemeler yapıldıysa bu yüzde 40'ı biz tekrar niye vereceğiz? Bu durumda mükerrer bir ödeme söz konusu olmuyor mu; ben de bunu sormak istiyorum.

Devamında -biraz önce genel konuşmamda ifade ettiğim- yine daha önce bu Komisyondan çekincelerimizle geçen, işletme hakkı verilen veya devredilen otoyollardan ve kara yollarından geçişlerle ilgili şirketlerin alacaklarının genel hükümlerle tahsiliyle ilgili bir sorunu size aktardım. Bu sorun gerçekten çok önemli çünkü vatandaş köprüden, kara yolundan ücretli geçiş yapıp yapmadığının farkında olmayabilir; farkında olmadığında, şimdi, her ne kadar bu kanunda "kısa mesaj, e-posta, ihbarname, e-devlet bildirimi gibi" dese de bakın, kısa mesaj gönderip göndermediğini görme şansımız olmayabilir, e-postalara herkes her zaman bakmayabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arı, tamamlayalım.

CAVİT ARI (Antalya) - E-devlet bildirimlerini biz dahi yılda bir kere, iki kere ya kontrol ederiz ya etmeyiz. Şimdi, yurt içinde yaşayan yani Türk vatandaşlarına yazılı ihbarname yönteminin mutlaka denenmesi gerektiğini tekrar hatırlatmak istiyorum, o tebligat masrafını gerekirse de vatandaşa yükleyin diyorum. Neden?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim, sağ olun.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, bir saniye.

Neden? İşte, size örneği. Bakın, 280 TL'ye 3.860 TL'yi iki ay, üç ay içerisinde ödedik, bu soygundur. Tekrar söylüyorum, bu şirketlere ve bunlar adına iş yapan diyorum, kişilere vatandaş soydurmaktır arkadaşlar, işte belgesi ve bununla ilgili Bakanlık yetkililerini de bu vesileyle uyaralım, bununla ilgili bir düzenleme çalışması, en azından yazılı ihbarname yönteminin uygulanması gerektiğini hatırlatalım bu şirketlere. Yoksa, şirketin zaten alacak olduğu 280 TL'yi 4 katıyla beraber bir alacak, artı icra takibiyle -ki ben de bir avukatım yani avukatın bu işlemi yapan bireysel sorumluluğu yok, mesleki dayanışma içerisinde söylüyorum ama direkt genel hükümlere göre tahsil edileceği için sonuçta icra, tebligat masrafı ve avukatlık ücretiyle beraber işte size alın para 3.860, anaparası 280 TL, belgeler burada, bunu yeniden düzeltelim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Arı, net anlaşıldı. Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Tabii, yap-işlet-devret projesiyle yapılan konularla alakalı bu otoyol projelerinde, özellikle özel sektörün işlettiği projelerde bu yabancı plakalı araçların geçiş ücretlerinin tahsil edilemediği anlaşıyor.

Şimdi, Sayıştay raporlarından baktığımız kadarıyla da -az önce Sayın Bakırloğlu da bahsetti- 3 milyon civarında bir kaçak geçiş araç sayısından bahsediliyor. Bizim o tarihteki dolara dönüp bugünkü güncel değere geldiğimiz zaman da 1 milyar TL'lik bir rakama ulaştık hesaplarda da, tabii, kabataslak bir hesaplama bu, gözden kaçanlar mutlaka olabilir.

Şimdi, bu firmalara 689 milyar üç yılda para ödenecek; 2025, 2026, 2027; 2025 yılında ödenecek rakam 204 milyar lira. Bir taraftan, Hazine bu kaçak geçen firmalar için garanti kapsamında bu firmalara parayı ödemiş. Yani bu firmalar bu paralarını almış esasında, bir de şimdi gümrükteki tahsilatta yüzde 60 devlete katkı payı, yüzde 40 da tekrar bunlar alacaklar, bu ödenen tutarların mutlaka kesilmesi, mahsup edilmesi gerekiyor. Bir de bu metne, kanuna eklenmesi gereken önemli bir şey var, bu firmaların kamuya, devlete vergi borcu, prim borcu, SGK prim borcu veya sair borçları da varsa bu ödeme yapılmadan önce mutlaka mahsup edilmesi lazım, zaten bu firmalara ciddi ödemeler yapılıyor. Ben yine sormak istiyorum: Özel sektörün işlettiği otoyollarda son beş yılda kaç aracın geçtiğinin resmî rakamları en iyi sizde vardır yani Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında vardır, Karayolları Genel Müdürlüğünde vardır. Ne kadar alacak birikmiş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamamlıyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ayrıca, yabancı plakalı araçların son beş yıl içerisinde gümrükte yapılan tahsilat miktarı ne kadar, yapılamayanlar ne kadar? Bu konuyla ilgili bize genel bir bilgi vererseniz iyi olacak diye düşünüyorum. Bu metnin eklenmesi önemli, burada özellikle vurgulamak istedim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Ulaş Bey, buyurun.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şunu öğrenmek istiyorum: Yap-işlet-devret projelerinde devletin vermiş olduğu araç geçiş garantisi mevcut. Siz, şimdi, bu yüzde 40'lık ücreti bu araç geçiş ücretlerinden düşecek misiniz, yoksa bunlara ayrıca firmalara bir katkı olarak mı ödeyeceksiniz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, başka...

ERHAN USTA (Samsun) - Benim de olacak ama bu soruların cevabını alalım, onun sonrasında.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki, Bakan Yardımcımıza söz veriyorum.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Bilhassa bu kaçak geçişlerde yap-işlet-devret modelleri için bu kanuna ilave bir madde yapılıyor. Burada özellikle açık ve net söyleyeyim ki hiçbir şekilde garanti ile bu ödemelerin bir ilişkisi yok, garanti ile kaçak geçişlerin hiçbir ilişkisi yok. Dolayısıyla kaçak geçişler görevli şirketin sorumluluğunda. Onun için de burada yapılacak ekstra herhangi bir ödeme yok. Kaçak geçişlerin hepsi geçilmiş gibi garantiye dâhil ediliyor. Dolayısıyla, onu rahatlıkla söyleyebiliriz.

CAVİT ARI (Antalya) - Herhangi bir ödeme yok yani değil mi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Garantiye dâhil değil yani garantinin içinde... Şöyle söyleyeyim: Kaçak geçişler görevli şirketin sorumluluğunda, tahsil etmekle yükümlü, garantiye mansub olarak, onun için ekstra bir ödeme yapmıyoruz. Kaçak geçişler için...

CEVDET AKAY (Karabük) - Araç geçiş sayısında sayılıyor Sayın Bakan Yardımcım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Sayılıyor, dolayısıyla...

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayılıyorsa o zaman onunla ilgili garanti olarak da ödeniyor işte yani.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Ödenmiyor, ödemiyor; kaçak geçişlerdeki...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, geçiyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Şöyle söyleyeyim: 100 tane araç var, 100 tane aracın 2 tanesi kaçak geçmiş, parası alınmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - 100 tane aracınız var, bu otoyolu 100 tane araç kullandı, 2 tanesi kaçak geçti; biz garanti hesabında 100 tane araç geçmiş gibi değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, bu 100 tane araçtan parasını tahsil etmişse görevli şirket biz buna tek bir para ödemiyoruz, 2 tane kaçak geçmişse bunun parasını da ödemiyoruz. Dolayısıyla, bizim için esas olan bu otoyolu 100 tane araç kullandı, 100 tane araç sayısı garantiye esastır, parayı tahsil edip etmediği görevli şirketin sorumluluğunda.

Kanunda yaptığımız da özellikle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Ülkenin otoyollarını kullanmayla ilgili gerçekten serbest rekabeti anlatma adına, serbest rekabeti sağlama adına -Sayın Grup Başkanımız güzel söyledi- ülkenin çok ciddi bir kaybı var. O anlamda, yurt dışına kaçak olarak geçmek isteyen bu araçları gümrüklerde durdurarak yüzde 60'ını devlete katkı olarak sağlayacağız, yüzde 40'ı da görevli şirkete bu işin işletme maliyetlerini karşılama adına bir ödeme yapılacak. Dolayısıyla, hiçbir şekilde özellikle garantiyle bir ilişkisi yok, ben onu söyleyebilirim.

Onun dışında, bu, özellikle -Sayın Vekilimiz örneğini de verdi- kaçak geçişlerle ilgili tebligat, yasal süreç takipleri var. Hani, mevzuatta üç yöntem var: Birincisi SMS yöntemiyle vatandaş bilgilendirme, ikincisi e-devlet yoluyla, üçüncüsü de tebligat yöntemiyle. Bu üç yöntemden 1'iyle kanun gereği görevli şirket kaçak geçiş yapan plakalı araç sahibine bildirmek zorunda. Bununla ilgili biz Bakanlık olarak, kurum olarak da gerekli takibati, aksamaları yakından takip ediyoruz. Dolayısıyla, orada da bir sorun olmadığını düşünüyoruz ama ufak tefek aksamalar, yanlışlıklar olabiliyor, onları da düzeltebiliriz.

Onun dışında, bu teknik bilgileri istedi araç geçiş sayılarıyla ilgili, bir de birkaç tane... Başkanım, onları yazılı olarak da cevaplayabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Kaçak geçiş sayısı yok mu yalnız Başkanım?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Arkadaşlar, şu anda Mecliste...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - Son rakamları... Yıllık, geçmişte vardı, teknik arkadaşımız burada, verebilir.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, buraya bürokratlar niye geliyor? Yani, spesifik bir konuyla ilgili geliyor, kaçak geçiş tartışıyoruz, kaçak geçiş rakamı yok. Niye geldiniz o zaman?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT - İlgili arkadaşımız şimdi bilgi verecek size.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, gelsinler bakalım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Ulaştırma Bakanlığının diğer alanlarına ilişkin bir şey sorsak tamam da yani bunu söylemedikten sonra olur mu?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta, görüşme anında gelecektir. Sizin başka ilaveniz var mı?

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır "Yazılı vereyim." dedi, o yüzden.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yok, tamam.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, şeyi anlayamadık tam yani burada iddia edilen şeyi doğrusu ben onu bilmiyordum arkadaşlar iddia edinceye kadar ama o iddiaların geçerli olmadığını söyledi Bakan Yardımcısı, değil mi? Onu anlıyoruz. Ha, geçerli değilse problem yok ama hakikaten geçerli ise çok ciddi bir problem vardı. Tabii, burada, şimdi, özel firmanın tahsilatçısı hâline getiriyoruz devleti. Ha, devlet de bir bedel alıyor yüzde...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama mesela normalde de kaçak geçiyorsa ona da ceza uyguluyoruz ya, hani öyle düşünün. Hani, mesela normal geçti...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, şimdi, normalde bu otoyollarda tahsilatı kendisi yapıyor firma değil mi? Tahsilatı yapma yükümlülüğü firmanın üzerinde, kendi elemanını koyuyor. Burada tahsilat yapamadığı konuda diyoruz ki: "Gümrükte firmanın bir elemanı yok, devletin elemanı var, bizim elemanımız var, o tahsil etsin." Biz ona hizmet vermiş oluyoruz, yüzde 60'a yüzde 40. Yani bu oran neye göre tespit ediliyor, onu sormak lazım. Bence çok fazla yani onun alamadığı bir şeyse zaten, tahsil edemediği bir şeyse niye yüzde 40'ını verelim? Mesela yüzde 80'ini alalım, yüzde 20'si verilebilir. Bunun rekabetle alakalı kısmını ben anlayamadım, ikiniz de "rekabet" dediniz yani bunun rekabetlik bir şeyi yok ama ülkemizin geliri, ülkemiz elbette özel sektör firmasıyla veya kamusuyla gelirden mahrum olmasın. Biz onun gelirden mahrum olmasını istemeyiz ama şirkete bırakılacak oran düşürülebilir bence çünkü zaten kendisi tahsil etse zaten edecek. Yani vermek istemiyorsa bize o parayı, tahsilatını yapsın. Ama hiç tahsil edemediği bir şeyde yüzde 40'ı niye cebine bırakalım? Çünkü bizim memurumuz onunla ilgili uğraşacak, çalışacak, bir iş yükü getirecek. Nihayetinde zaten bu firmalara epeyce para ödüyörüz, en azından buradan o kadar fazla para vermenin ben gerekli olduğunu düşünmüyorum. Sizin verdiğiniz bilgilerin doğru olduğu kaydıyla bunu söylüyörüm ama yani Sayın Bakırloğlu'nun dile getirdiği o iddia doğruysa o tamamen farklı bir durum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Oylamaya geçeceğiz.

9'uncu madde üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeye geçiyörüm.

Buyurun Sayın Altınsoy.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, burada da hakkında vergi incelemesi başlatılan petrol piyasasında faaliyet gösteren tesislerin lisanslarına ilişkin bir tedbir uygulaması daha önce uygulanıyordu, sonra Danıştay bunun için Anayasa Mahkemesine gitti ve bazı maddeleri iptal ettirdi. Anayasa Mahkemesi kamu zararının önlenmesi yönündeki amaç ile teşebbüs özgürlüğüne getirilen sınırlama arasında makul dengenin bozulduğu yorumu doğrultusunda Anayasa'nın 13'üncü ve 48'inci maddelerine aykırılık gerekçesiyle ilgili hükmün son cümlesinin iptaline karar verdi, kararın Resmi Gazete'de yayınlanması itibarıyla da dokuz ay bir süre verdi bize. Yapılan yeni düzenlemeyle mahkeme kararının uygulandığı şekilde kamu zararının önlenmesi amacıyla teşebbüs özgürlüğüne getirilen sınırlama arasında kalan makul denge üzerinde hassasiyetle durulmaya çalışıldı. Düzenlemeyle bent kapsamında kalan suçlara ilişkin vergi incelemesi bulunduğu Vergi Denetim Kurulu Başkanlığınca EPDK'ye bildirilmesiyle söz konusu tesis için başka hiçbir gerekçeyle bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmemesi tedbiri uygulamasına devam edeceğiz. Yeni düzenlemeyle bu tedbir üç ayda 1 Vergi Denetim Kurulu Başkanlığınca temin edilecek bilgilere göre EPDK'ye bildirilecek ve onlar da değerlendirecek. Ayrıca yeni düzenlemede tedbirin süresi vergi incelemesi daha uzun bir süre olsa bile EPDK Kurumuna yapılan bildirimden itibaren bir yıl süreyi de geçemeyecek. Yani lisansların devirleriyle ilgili bir yıllık süre şartı koyuyoruz burada.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Bu Vergi Denetim Kurulunca bu tip inceleme yapılan müesseselerin sayısı ile ilgili bir bilgi var mı acaba? Ne kadar istasyon mesela incelendi, denetlendi, bu şekilde lisansı bloke edilmiş vaziyette? Yani zaten akaryakıt satamıyor ve başka tarafa da lisans devri gerçekleştirilmiyor. Bu kanunda bir yılla sınırlama var, üç ayda bir de gözden geçirme var. Peki, burada mal sahibi açısından yani istasyonun mülkiyetine sahip olan kişi açısından, başka bir kişi değil de... Çünkü burada hileli devirler olabilir, anlıyörüm, başka bir kişiye devredip işletebilir ama mal sahibinin mağdur olmaması açısından çünkü orada artık akaryakıt satışı olamayacak, bu tip kişiler genelde ödeme gücünü de zayıflatmış kişiler olacak, kira gelirleri de tahsil edilemeyecek. Mal sahibinin kendi kurduğu şirketle bu istasyon işletilebilir mi, oraya lisans verilebilir mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyörüm.

Buyurun lütfen.

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU HUKUK DAİRESİ BAŞKANI ELİF YILDIRIM - Öncelikle, sayılarla ilgili olarak... Hâlen akaryakıt bayi istasyonu olarak toplam 1.385 lisans devir yasağı olan tesis mevcut. Bunlardan 87'si mühürlü durumda, 750'sinin lisansı sona ermiş, 498'inin ise lisansı yürürlükte.

Mülk sahipleriyle ilgili olarak sorulan soruya gelince: Bu mevzuat hâlen işletmesi devam eden faaliyeti engelleyen bir mevzuat değil. Faaliyete devam ediyor tesis sahibi, mühürleme söz konusu değil fakat vergi incelemesi sonuçlanıncaya kadar -bir yıl süreyle geçerli bu engel de- başka bir kişiye lisansın devir yasağını öngören bir düzenleme. Dolayısıyla, mülk sahibi de olsa tesisi kiracı da işletse faaliyet devam ediyor, işletmeye devam ediyor yani herhangi bir mühürleme söz konusu değil. Bir yıl içerisinde vergi incelemesi sonuçlanmazsa zaten lisans engeli kalkıyor ama sonuçlanırsa zaten vergi incelemesi olumluysa yani

savcılığa intikal ettirildiyse mühürleme yapılıyor; vergi incelemesi olumsuzsa, kişinin lehineyse zaten lisans devir yasağı kaldırılmış oluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Mesela, bu daha çok EPDK'nin üzerinde durduğu bir konu mu yoksa bunu Vergi Denetim Kurulu mu biraz sizden talep ediyor? Onların talep ettiği bir konu mu? Yani meseleye bakışınız bu vergi kaçacağını önlemek mi yoksa buradaki kayıt dışı diğer işlemleri önlemek mi, nedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, isterseniz burada ben bir söze gireyim.

Hatırlarsanız, 2021 yılında ilk defa bu düzenleme yapıldı Plan ve Bütçe Komisyonunda, o zaman da Komisyon üyeleri destekledi bunu. Buradaki temel amaç, vergi kaybını önlemek ve burada çok ciddi hem sahte fatura işi yapılıyor hem de inanılmaz bir haksız zenginleşme ortaya çıkıyor bu işlerde. Dolayısıyla, o zaman bayağı bir mesafe katedildi. Şimdi, bu en son yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesi "Tamam, bu devir yasağını koymanızı anlıyorum burada çünkü sürekli fatura kesiyor veya hemen devrediyor; A tüzel kişinin üzerindeydi, B'ye devrediyor, siz A'yla uğraşırken o B'den devam ediyor. Fakat burada vergi denetimi yapılıyorken, buradaki izinler veriliyorken bir kademelendirme getirin." dedi. Burada -Vergi Denetim Kurulundan var mı kimse, bilmiyorum- hem Vergi Denetim Kurulu, EPDK ve ilgili diğer kurumlar mutabakatla bunu hazırladılar. EPDK, bunun mühürleme kısmındaki uygulayıcısı ama asıl mihenk taşı vergi kaybının önlenmesi. Gelir İdaresi burada mı, bilmiyorum. Vergi Denetim Kurulundan arkadaşlar burada, onların da kanaatlerini alarak ortak bir noktaya geldiler. Aslında VDK'den arkadaşımız gelirse, o da bir açıklama yaparsa biraz daha durum netleşir.

Şu ön tarafa alalım sizi, teknik olarak Sayın Usta'nın dile getirdiği...

Buyurun.

VERGİ DENETİM KURULU BAŞKANLIĞI VERGİ KAÇAKÇILIĞI ANALİZİNDEN SORUMLU DAİRE BAŞKANI KADİR DEMİREL - Kıymetli hazırun, saygılarımı sunarım.

2021 yılında 7318 sayılı Kanun'la -bir torba yasayla- o dönem gelen bir bent bu, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 20/2 (g) bendiyle gelmiştir. Vergi denetimlerinde ihtiyaç duyduğumuz bir maddeydi, daha önceki yaptığımız denetimlerde sıklıkla mükellefi muhatap olarak bulamıyorduk. Buradaki sürekli tesislerin devri söz konusu değil; tesis lisansını iptal ediyor, bir anda bizim muhatap olarak incelemeye konu ettiğimiz tesiste bir başka şahıs lisans alıyordu. Bu nedenle de artık mükellefler vergi incelemesine gelme tenezzülünde bulunmuyordu. O dönemde kanun çıkar çıkmaz, daha biz vergi denetimine başlamadan kanunun etkisiyle usulsüzlüklerde aşağıya doğru bir kırılma oldu. Biz incelemelere eylül ayında başladık, bir yıl içerisinde toplam usulsüzlüklerinden en yoğun gözlemlendiği toptan satışlarda düzenlenen fatura miktarında yüzde 36 oranında bir azalma oldu, bu da 3 milyar litrelik bir akaryakıtı tekabül ediyor. Aynı dönemde sahte belge düzenleyen dağıtım şirketleri vardı. 2 Ağustos 2021 tarihinde o dönem Sayın Bakanımızın başkanlığında bir toplantı yapmıştık ve dağıtım şirketleriyle ilgili incelemeleri de bilfiil hızlandırdık bu kanundan sonra, kanunun bize getirdiği -bu (g) bendinin- güçle birlikte. O dönemde faal olan 13 sahteci dağıtım şirketi ile lisansı iptal olan toplamda 25 dağıtım şirketinin de bir yılda lisansının iptali, vergi incelemelerinin tamamlamasını sağladık.

Arz ve talep arasında 2 milyon ton civarı motorin cinsinde bir ürün farkı vardı. Bu kanun ve denetimler sayesinde arz ve talep arasındaki negatif fark ortadan kalktı. Onun için, konsensüsle çıkmış bir kanun maddesiydi. EPDK, Gelir İdaresi ve kolluk kuvvetleriyle Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Eylem Planı kapsamında birlikte çalışıyoruz (2021/22) no.lu Genelge'nin kapsamında ve bu genelgenin eylem planı da şu anda güncelleme aşamasındadır. Sayılarla ilgili, o dönemde açılan bayilerle ilgili; 1.100 bayiye aynı anda incelemeye sevk ettik. Burada yüzde 90'ın üzerinde vergi suçu raporu düzenlendi; isabetli bir analizle incelemeye aldık. Zaten tesisle, fiil ile faili illiyetli olduğunu tespit etmezsek EPDK'den tedbir uygulaması talebinde bulunmuyoruz. Burada suçun yüksek şüphe olması durumunda EPDK'ye bildirimde bulunuyoruz. Sıradan bir kayıt dışılık, kaçakçılık olmadığı durumda bu tedbir uygulamasını kullanmıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sadece biz, 2021'deki düzenlemede de desteklemiştik düzenlemeyi, bugünkü düzenlemeyi de destekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biliyorum.

Teşekkür ediyorum.

Bayağı da bir ilerleme kaydedildi bu konuda. Aslında, buradaki ilgili daire başkanı bir ifade kullandı, bilmiyorum, çok dikkatinizi çekti mi. Şimdi düzenlenen faturada -bunlar yayınlanıyor sistemde- yüzde 36 azalış var fakat piyasada bir ürün yüzde 36 azalsa piyasada bir kıtlık olur yani üçte 1 oranında düşmesine rağmen herhangi bir kısıntı, bir ürüne ulaşmakta bir problem yaşanmadı. İşte, burada yapılan düzenlemenin müdahale ettiği alanı gösteriyor ve o sahte faturanın KDV'si kullanılmış, satılmış, satılıyor ve bir taraftan o kurumlar vergisini de giderleştirmeye çalışıyorlar. Burada Meclis ciddi bir görev yapmış oldu.

ERHAN USTA (Samsun) - Muhtemelen, yalnız bu kaçakçılar hep şey yapıyor biliyorsunuz Başkanım yani başka bir yer bulmuş, başka bir usul keşfetmişlerdir, onun üzerinden gidiyorlardır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başkanım, orada da şöyle yapıyorlar... Bir şey daha yaptık hatırlarsanız: Dış satışla alakalı bir kısıtlama daha getirdik. Şimdi, dediğiniz gibi, tır garajlarına çekiyorlardı, bu sefer onu da kapattı. En son yaptığımız düzenlemeyle o da kapandı. Dolayısıyla alan sürekli daraltılıyor. Bayağı bir mesafe katedildi ama daha yapılması gereken işler var. Bu faturaları alıp kullananlara da -denetim raporlarının- VDK'nin gitmesi lazım. Yani sahte faturayı kesti birisi, bir de alıp bunu kullanan, giderleştiren var; bir de oraya doğru gidilmesi lazım.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok gidiyorlar da bulabiliyorlar mı onu bilmiyorum yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onlar daha vergi çıkan işte onlar. Vergi çıkıyor, vergiyi kurtarmak için o faturayı kullanıyor, onların üzerine de gitmeye çalışıyorlar, gidiyorlar.

Teşekkür ediyorum.

Başka itiraz yoksa maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi 7'nci ve 12'nci maddeleri birlikte gündeme alıyorum.

Buyurun.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Evet, Başkanım, Cumhurbaşkanımızın görev ve emekli aylığının her yıl Bütçe Kanunu'nda belirlenmesi yerine milletvekilleri ve bakanlar da olduğu gibi, standart hâle getirilmesine yönelik düzenleme hakkında 7 ve 12'nci maddeler sizin de bahsettiğiniz üzere beraber değerlendirilecek. "Cumhurbaşkanı iken bu görevden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, ödenmekte olan yaşlılık aylığı hâlihazırda bu amaçla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına yapılan yaşlılık aylığının yüzde 5 artırımlı tutarı esas alınmak üzere yeniden düzenlenmektedir." şeklinde bir teklifimiz var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 7 ve 12'nci maddeyle alakalı söz talebi? Yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun lütfen.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Evet, Başkanım, bayram ikramiyesi tutarının 4 bin liraya çıkarılmasıyla ilgili 11/5/2018 tarihli eklenen, 7143 sayılı Kanun'a eklenen ek 18'inci maddeyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gelir ve aylık ödemesi yapılanlara Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda 1000'er lira ikramiye ödeneceği hüküm altına alınmıştı. 2021 yılında 1.100 lira, 2023 yılında 2.000 lira, 2024 yılında 3.000 lira ve bu sene de 4.000+4.000 şeklinde ödeme yapılması uygun görülüyor. Burada 2025 yılı bütçesine ilave maliyeti yaklaşık 30 milyar TL ve yıllık olarak bakıldığında da 120 milyar TL'yi bulan bir maliyet ortaya çıkmış oluyor. Tabii, bununla ilgili sabahtan beri gündem oluyor, belki birkaç gündür de gündem oluyor ama bu vergi harcamalarıyla ilgili isterseniz ben bir bilgi vereyim, sabah da konuşuldu, özellikle Sayın Oluç...

ERHAN USTA (Samsun) - Maliyetini de sayabilir misiniz.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Biraz detaylı aldım.

ERHAN USTA (Samsun) - Rakamları yok mu?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - 3 trilyon mu?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Evet, şimdi 3 trilyon 5 milyar lira vergi harcaması hesaplandı. Bu, yatırımların teşvik edilmesi için 536,1 milyar TL; iş gücü piyasasının geliştirilmesi ve istihdamın teşviki için 876 milyar TL; eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı giderler için 259 milyar TL; AR-GE, yenilik ve tasarım faaliyetleri için 147,3 milyar TL; tarımsal faaliyetlerin teşvik edilmesi için 199,8 milyar TL...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, buyurun lütfen.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - ...yurt içi tasarrufların artırılması için 816,7 milyar TL; altyapı, enerji ve ulaştırma ve diğer kalemler için 169,3 milyar TL olmak üzere dağıtım öngörülüyor. Bu tutarın içerisinde en yüksek kalemlerden biri, tüm çalışanlarımızın yararlandığı asgari ücret istisnası. Bu kapsamda 810,4 milyar TL gelir vergisi ve 42,6 milyar TL de damga vergisi olmak üzere toplam 853 milyar TL vergi gelirinden vazgeçileceğini tahmin ediyoruz, öngörüyoruz. Bu tutar tek başına toplam vergi harcamasının yüzde 28,4'ünü oluşturmaktadır.

Yine, 2025 yılı Ocak ayında asgari ücrete yüzde 30 oranında yapılan artış nedeniyle bu istisna tutarının 848,9 milyar TL gelir vergisi ve 44,4 milyar TL de damga vergisi olmak üzere toplam 893,3 milyar TL'ye çıkması öngörülmekte ve bu bile tek başına vergi harcamasının yüzde 29,7'sini oluşturmaktadır. Geçtiğimiz dönemlerde kurumlar vergisi 5 puan artırılmış, banka ve finans kurumları için kurumlar vergisi oranı yüzde 30'a çıkarılmış.

Yine, deprem felaketinin etkilerini gidermek ve mali disipline katkı sağlamak amacıyla kurumlar vergisi mükelleflerinin 2022 yılı kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden ek vergi alınması sağlandı.

Yine, vergi düzenlemelerimiz de Komisyonumuzda. Kurumlar için birçok vergi istisna ve muafiyetinin kapsamı daraltıldı. Bu kapsamda yurt dışı merkezli çok uluslu şirketlerin vergilendirilmesinde dünya uygulamalarına paralel olarak asgari yüzde 15 kurumlar vergisi getirildi. Yurt içi asgari kurumlar vergisi düzenlemesi yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yap-işlet-devret modeliyle kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında elde edilen kazançlardan yüzde 30 oranında kurumlar vergisi alınması sağlandı. Yatırım fon ve ortakların kazanç istisnası, gayrimenkul kazançlarının yüzde 50'sinin kâr olarak dağıtılması şartına bağlandı.

Yine, serbest bölgelerde faaliyette bulunan işletmeler kazanç istisnası ihracat gelirleriyle sınırlandı. Şirketlerin vergi matrahını azaltan bazı giderlerde kısıtlama yapıldı. Ayrıca, son dönemde mevduat ve menkul kıymet gelirlerinde tevkifat oranlarında da artışa gidildi. Görüleceği üzere, son dönemde orta vadeli programda öngördüğümüz çerçevede vergi, istisna, indirim ve muafiyetleri azaltan, vergi gelirleri içerisinde dolaysız vergilerin payını artıran birçok düzenlemeyi hep birlikte hayata geçirdik. Bundan sonraki süreçte de çalışmalarımızı bu şekilde sürdüreceğiz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Altınsoy, şimdi bu vergi harcamalarının hepsinin aslında yerli yerinde olduğunu anlattınız herhâlde, değil mi? Yani "Bunlar gerekli." diyor.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Kalem kalem sayıldı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, bakın, kalem kalem sayılma değil.

Ta AKP döneminden itibaren, bütün planlarda, orta vadeli programlarda ve yıllık programlarda şu ibare var: "Vergi harcamaları etkinliklerine göre gözden geçirilecek ve daraltılacak." Ama bu hiç yapılmadı. Şimdi, sizin söylediğiniz rakamlar da devede kulak. Ne kadar toplamı? Bir rakam verin. Para değil bunlar. 3 trilyon liralık bir şey var burada ve siz bunu savunuyorsunuz. Ya sizin dediğiniz doğru ya devletin bütün dokümanlarında yer alanlar doğru. Hangisi doğru? Devletin dokümanlarıyla çelişiyorsunuz. Onuncu Plan'da öncelikli dönüşüm programları var, hepsinde aynı şey yazıyor yıllardan beri fakat yıllardan beri bunu yapmadınız; bunu yapmadığınız için 3 trilyon seviyesine geldi, yaklaşık 2 trilyonluk bütçe açığı -1 trilyon 931 milyar- onun yüzde 50 üstünde. Yani ondan sonra burada konuştuğumuz rakam 28,4 milyar lira. Lütfen, yapmayın yani böyle savunma yapmayın, böyle savunma yapmayın. 28,4 milyar, bütün bu 1.000 liralık artışın bu sene bütçeye getirdiği yük. Ne kadar biliyor musunuz? Bütçenin içindeki pay binde 1,9; binde 2 bile değil. Yani burada ciddi bir problem var "Bütçede para yok." falan, bu tip gerekçelere... Faiz giderleri 2025 yılında 1 trilyon 950 milyar lira; vergi harcamalarını konuştuk, 3 trilyon lira; KÖİ modeli için yaptığımız ödeme 2025 için 204 milyar lira. Yani büyük rakamlardan bahsediyoruz, burada binde 1,9'luk bir şey var. Yani bunu artırırsanız, bu binde 5 olsa, yüzde 1 bile olsa ne olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bütçe açığı ona göre 28 olmaz da 100 milyar artar. Yani soru olarak da söyledim, burada gelenlerin, sizin söylediğiniz şeylerin hemen hemen hiçbir şeyi... Ne kadar, bir toplamını söyler misiniz?

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - 3 trilyon 5 milyar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, hayır. "Şunu yaptık." "Bunu yaptık." falan diyorsunuz...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yüzde 25'ten...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, şu ana kadar vergi harcamasında daralttığınız şeyler ne kadar?

Ne kadar Erhan Bey?

ERHAN USTA (Samsun) - Çok az.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - En son geldi, Vergi Kanunu'nda 30 milyarlık bir şey geldi, vergi harcamasındaki daraltma 30 milyardı.

ERHAN USTA (Samsun) - Limanları daraltacaklardı, burada çektik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hatta bir kısmını da çıkardınız biliyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) - "Kim var bunun arkasında?" dedik, hiç kimse bir şey diyemedi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Serbest bölgelerle ilgili... Toplam 30 milyarlık bir şey yapıldı, 3 trilyondan bahsediyoruz yani buradaki rakamlar rakam değil; eğer samimi olsanız bunu yaparsınız, lütfen... "Biz zaten onu veriyoruz." Bu argümanlar üzerinden kurmayalım bu işi; bu, doğru değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Hayır, burada samimiyetle rakamları açıkladık...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Rakamları zaten Cevdet Yılmaz da açıkladı, daha önce Mehmet Şimşek de açıkladı.

Bütçe dönemi siz de buradaydınız, beraber konuştuk zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bu mu yani? Bunların içini görmedik ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bütün olarak söylediğinizin ne kadarı gerekli, ne kadarı gereksiz biliyor muyuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, şöyle yapalım...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Yatırıma 536 milyar teşvik...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, sakın olalım, lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir dakika... Bunun ne kadarı gerekli yani bir rakam... Hepsi yatırım için gerekli mi değil mi? Zamanında konulmuş, belki geçti gitti.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Asgari ücretten vergiyi kaldırmışız...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamam, asgari ücretten kaldırdınız, 850 milyar o; nerede diğer para? Öbürlerindeki şey nedir? Bunları kalem kalem girersiniz, kalem kalem hangisi gerekli, bunların performansını ölçersiniz ondan sonra...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Tarımsal teşvik verdik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Zaten öyle diyorsunuz, devletin dokümanları da öyle oluyor. "Etkinliklere göre gözden geçirilip daraltılacak." diye yazılmış bütün dokümanlarda yıllardır; bütün planlar bunu yazıyor, bütün OVP'ler bunu yazıyor

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de evet, Aşkın Bey'e katılıyorum. Yani yıllardır bu işi yazan birisi olarak da söylüyorum, bu vergi istisnalarını hep azaltma yönünde devletin gayreti olmuştur fakat azaltmayı da pek başaramamıştır. Dolayısıyla, vergi istisnalarının çokluğuyla övünmek bir defa doğru bir şey değil; bu, bir.

İkincisi, vergi istisnası diye bize verdiğiniz rakam, 5018 sayılı Kanun'dan kaynaklanan bir zorunluluk nedeniyle -burası çok kritik bakın- ileriye doğru verilen fakat geçmişi bilinmeyen rakamlardır arkadaşlar. Çok affedersiniz, bu rakamların tamamı üfürmedir. Şimdi, 2025'i "3 trilyon 5 milyar" diye veriyor, hadi ben soruyorum size -Maliyenin temsilcileri burada- 2023'ü ne oldu bunun? Bana 2023 rakamını verin, 2022'yi verin, 2021'i verin, 2020'yi verin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hepsi arttı, hepsi arttı.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, hayır, hiçbirisi yok, rakamı yok, hesabı yok. İleriye dönük kanuni bir zorunluluğu yerine getirmek için 3 trilyon 5 milyar... Bakın, rakamların da çoğu yuvarlaktır, mesela bir tanesi 1 trilyon lira filan, tamam mı. İleriye doğru verilmiş bir rakamdır, bir defa bunu tespit edelim; bu, önemli bir husus. Ha, bunun altında değildir, belki üstündedir ama bu

rakamlar öyle "Yatırım teşviki için şu kadar verildi, bu kadar verildi..." Bakın, yüz yıllık devletin, cumhuriyetin böyle bir hesabı maalesef yok. Maliye Bakanlığının çok büyük suçu olduğu da ifade etmek lazım. Bu hesaplar tutulmuyor; farklı farklı birimlerde olmasından mı kaynaklanır, nedir, ne değildir... Şu anda biz, mevzuat olarak vergi istisna ve harcamalarını biliyoruz ama toplamını... Kimi rakamları biliyoruz tek tek bakınca çünkü yüzlerce kalem var ama toplamını -Türkiye'nin 2023 yılında kesin hesabı çıktı değil mi- "2023 yılında vergi harcamaları ne kadardır?" diye bir rakamı hiç kimse bana veremez; yok böyle bir rakam çünkü tamam mı? O yüzden bunun üzerine çok fazla gitmeye gerek yok, bu birinci husus. Dolayısıyla bu rakamlar üfürme rakamlar.

İkincisi, şimdi durup durup, bunu Genel Kurulda da tartıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, burası önemli.

Şimdi, durup durup bize diyorlar ki: "Ya, 300..." Şimdi, muhalefet olarak "Rakam çok, burayı kısın." diyoruz, onlar da bizim karşımıza neyi getiriyor? Efendim, 810 milyar lira vergi harcama şeyi, asgari ücretin vergi dışı bırakılması nedeniyle zaten 810 milyarı asgari ücret filan...

Arkadaşlar, bakın, bir ülkede siz ücreti, maaşı neti üzerinden konuşuyorsanız, burada vergi oranının ne olduğunun hiçbir önemi yoktur. Ben alacağım parayı biliyorum ya, bana 22.104 lira veriyorsun, bunun brütü ha 30 bin olmuş ha 35 bin olmuş; bu, işvereni ilgilendirir, işçiyi ilgilendirmez. Bakın, buradan şu söyleniyor: Bu çalışana verilen bir destek değil. Yanlış olduğunu filan söylemiyorum, yanlış anlaşılmasın. Ha bu "istihdama destek" denilmiş olsa, bakın -kritik- kelimeler farklı, "istihdama destek" dense anlarım çünkü istihdam çalıştırmayı... İş gücü maliyetlerinin düşürülmesi öteden beri benim de söylediğim bir şey, OECD de hep bize söyler: "İş gücü maliyetlerinizi düşürün, primleri düşürün, vergileri düşürün." filan diye. Ama bunu bize -bir dakika dur- "Çalışana destek." diye sunmayın arkadaşlar, siz de öyle sundunuz ve Cevdet Yılmaz da aynı şeyi söylüyor ya! Söyleyip, söyleyip durmayın şunu. Çalışana destek filan değil. Bu kimdedir çalışana destek? "Hiç de değil." demeyelim, brüt maaş üzerinden konuşulan bir kısım şeyler vardır, oralarda bunun dışarı alınmasıyla net maaşta bir miktar artış olmuştur ama asgari ücretli bunun içerisinde değildir. Bak, en düşük memur maaşı bile değil. Cumhurbaşkanı ne dedi? "En düşük memur maaşını, net maaşını 22 bin lira yapacağım." dedi. Vergisini konuştuk mu hiç? Konuşmadık. Dolayısıyla benim maaşım 22 bin lira olduktan sonra bunun brütü ha 30 bin olmuş, ha 35 bin olmuş; bu, benimle alakalı bir şey değil, beni çalıştıranla alakalı bir şey, devletle alakalı ve işverenle alakalı bir şey. Kimse bize asgari ücretin vergi dışı bırakılmasının çalışana bir destek olduğunu söylemesin arkadaşlar. Yani her defasında bu şeyi açıklamak durumunda kalıyoruz.

Şimdi, diğer bir husus şu: Tedbirleri saydınız bize, alınan tedbirleri. Ya, ben burada Mehmet Şimşek'e, slaytlarla açıkladım ve Mehmet Şimşek "Katılmamakla birlikte kaliteli bir çalışma." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Çünkü aynı çalışmayı Maliye Bakanlığı bugüne kadar yapmadı. Analitik çalışmalar yaptık burada ve onları sunduk. Bakın, alınan tedbirlerin, bir kısım tedbirler alındı... Ha bize söyleyip söyleyip "deprem" diyorsunuz, "EYT" diyorsunuz, "şöyle, böyle" filan diyorsunuz ya; arkadaşlar, bakın, zaten EYT ve depremin yarasını millet kendisi sardı. Depremin yarasını siz sarmadınız, siz depremi fırsata çevirdiniz, ya Allah aşkına ya! Deprem geçici bir harcama. (AK PARTİ milletvekillerinin laf atmaları)

Tabii ki ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Allah aşkına!

ERHAN USTA (Samsun) - Tabii ki maliye olarak fırsata çevirdiniz. Sonra başını sallamakla iş bitmiyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - 500 milyon lira para harcandı, hâlâ daha...

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Şu anda kelime oyunlarıyla...

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman söyleyeyim ben sana, evet, kelime oyunu filan değil.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Kelime oyunları yapıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Kelime oyunu değil. Şimdi, bir polemik konusu buldunuz değil mi, sabahtan beri sesin çıkmıyordu, bilmediğin konulardı, şimdi bir kelimeyi, bir şeyi yakaladığını düşünüyorsun.

Bakın, arkadaş, şu, bak, tabii ki...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen nasıl...

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Bu nasıl bir itham?

ERHAN USTA (Samsun) - Tabii ki... Bak, şimdi, şöyle...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Erhan Bey ya, Erhan Bey ama bak, böyle olmaz, ağağılıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye!

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Biraz üslup.

ERHAN USTA (Samsun) - Hiç sabah beri sesin çıkmıyordu. Allah Allah!

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sesimin çıkması mı gerekiyordu?

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, savunmuyordun da, kanun teklifiyle ilgili bir şey söyleyemiyordun. Şimdi bir şey...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Arkadaşlar, bir saniye.

Bak, bu, fırsata çevirmedir. Geçici bir harcama için sürekli vergi ihdas ettiniz Yaşar Bey. Geçici bir harcama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Usta, bir saniye, söz vereceğim.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitireceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, söz ekleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, şimdi medeniyet inşa ediyoruz değil mi? Dolayısıyla medeni bir toplantı yapıyoruz. Erhan Usta'nın dediklerine biz katılmayabiliriz, deriz ki: "Sayın Usta, biz katılmıyoruz." Siz söz alırsınız, dersiniz ki: "Öyle değil, biz bunları şöyle yaptık." Bize bir izahat yaparsınız. Böyle uğultu çıktığı zaman kimse kimseyi anlamıyor. Böyle bir bakış açısı var. Biz de şimdi, bizim buradan veya bu taraftan kim aykırı bir görüş ortaya koyacaksa der ki: "Hayır, öyle değil, böyledir." Bir şekilde izahat yapılır ama böyle uğultu hâlinde geldi mi iş, kimse kimseyi anlamıyor. Dolayısıyla, Sayın Erhan Usta diyor ki: "Bu vergileri geçici değil, siz daimî koydunuz ama oradaki harcamaları bitirdiniz." Siz de dersiniz ki: "Ya, onun finansmanında borç vardı, faizi vardı, ödemesi var, 'turnover'ı var." Belki öyle bir izahat yaparsınız. Bir izah etsin, ondan sonra siz söz alın, tekrar, ona göre söz vereceğim.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, arkadaşlar, gerçekten böyle, buna itiraz edecek bir şey yok bakın. Yani belki o kelimeyi siz yanlış anladınız. "Fırsata çevirme" derken bunu siz istismar ettiniz anlamında filan demiyorum, mali açıdan, tamam mı? Yani şimdi, geçici üç yıllık, dört yıllık bir dönem için bir harcama yükü doğdu mu? Doğdu -Allah bir daha memleketimize vermesin, bunu hepimiz söylüyoruz- ama bakın, bunun fazlasını... Ya burada, ben bunu rakamlarla koydum, aynı sunumları tekrar yapmak istemiyorum ve bunu, ben işin bizzat sorumlusuna, burada, arkasında koca Bakanlık varken söyledim; bir tane itiraz geldi mi bu rakamlara, "Senin şu rakamın yanlış." diyebilen oldu mu? Olmadı.

Şimdi, deprem artı EYT'nin 1,5 katı kalıcı olarak, vergi olarak konuldu, hem de kime konuldu? Gariban vatandaşa, gariban derken geniş halk kitlelerine KDV, ÖTV olarak konuldu. KDV, ÖTV en haksız vergidir değil mi? Bunu hepimiz biliyoruz. Yani şurada bir su aldığımızda Koç ailesi de aynı miktar vergi verir, gariban işçi de aynı miktar vergi verir; adaletsiz bir vergidir. Şimdi 1,5 katını aldı. Buradan gidecek olursak -son cümle olarak söylüyorum- şimdi, bu tedbirlerin de -birtakım tedbirler alındı- az önce siz bir kısmını saydınız, şimdi küçük küçük şeyler söylüyorsunuz da onların tekabül ettiği rakamlar o kadar küçük ki yani alınan, şu mali uyum veya mali konsolidasyon anlamında -"financial adjustment" adına ne dersenez deyin- yapılan, alınan bu tedbirlerin, bütçe açığını düşürmek için alınan tedbirlerin yüzde 85'i -bunun analizini de ben burada yaptım ne Cevdet Bey ne de Mehmet Şimşek Bey buna itiraz edemedi- yaygın olarak vatandaşa yani geniş halk kitlelerine, dar ve sabit gelirinin üzerine yüklendi; yüzde 15'lik kısmı sadece daha kurumsal ve daha refah seviyesi yüksek kesime yüklendi; adaletsiz bir şey yapıldı burada yani bütün programın yükünü gariban çekiyor. Anlatabildim mi?

Hüseyin Bey, bunlara aslında hiç girmeyecektik, tabii, konumuz emekli ikramiyesiydi ama siz o açıklamaları yaptığınız için bunlara girme zarureti doğdu.

Önergede mi konuşalım Başkanım bayram ikramiyesine ilişkin düşüncelerimizi? Önergemiz de olacak o zaman mı konuşalım, şimdi mi konuşalım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi konuşun önergelerde direkt oylama yaparız.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, direkt oylama olabilir.

Biz önergemizin ne olduğunu söyleyelim. Bizim önergemiz bunun bir programa bağlanması, her dönemde "Emekli ikramiyesi şu olacak, bu olacak." falan denilmesin yani devlet bir şeyi lütuf gibi vermez, devlet kurallarıyla vardır, kurala bağlayalım. Biz diyoruz ki asgari ücretin yarısı. Ya siz deyin ki: Asgari ücretin dörtte 1'i, beşte 1'i, onda 1'i, her neyse ama bir kurala bağlayalım arkadaşlar; kimi yıl artırıyoruz, kimi yıl artırmıyoruz. Bak bu ne getiriyor? İstikrarsızlık getiriyor, bütçeye de istikrarsızlık getiriyor. Şimdi, 2018 yılında bayram ikramiyesi 1.000 lira, asgari ücretin yüzde 65'i. Bugün verdiğimiz rakam kaç? Yani 4.000 bölü 22.100 yapın yüzde 18'i. Şimdi, düşünebiliyor musunuz yüzde 65'ten yüzde 18'e; asgari ücret cinsinden ne kadar düşmüş veya kurban... Az önce söylemiştim, bakın, Diyanetin açıkladığı -başka bir vakfa, şuna falan bakmıyoruz- yurt içerisinde vekâletle kurban kesimi 2018 yılında 850 liraymış arkadaşlar ve bayram ikramiyesi 1.000 liraymış. Yani bir kurban kestirdiği gibi... Niye kurban örneği veriyorum? Çünkü bunun bir tanesini de kurban ikramiyesi olarak veriyor insanlar kurban kesebilsin diye; çıkış gerekçelerini hatırlayın, bunlar konuşuldu o zaman. Yani bir tane kurban rahatlıkla kesiyor, yüzde 18'i de cebine para kalıyordu. Şimdi yeni fiyat açıklamadı Diyanet İşleri Başkanlığı, geçen yıl 11.750 ama ama genel piyasadaki fiyata bakınca yaklaşık 15.700, 16.000 civarında bir şey olması bekleniyor. Diyanetin ne açıklayacağını bilmiyoruz. Şimdi, bakın, bu olması durumunda bir de bunun yüzde 18 fazlasını alın, hadi yüzde 18'den vazgeçtim ya, kurban 16.000 liraya çıkmış, biz şeyi 4.000 lirada tutuyoruz; geçmişte yüzde 100'den fazla verirken şimdi yüzde 25'ine düşürmüştük. Şimdi 4 emekli ancak bir araya geldiğinde 1 kurban kesebilecek. Böyle bir şey olabilir mi?

Bundan sonra Sayın Cumhurbaşkanı bu detayları bilmiyor olabilir tabii devleti yönetme yükümlülüğü içerisinde. Kendisine soruluyor "4 bin lira değişecek mi talep var?" "Daha ne olacak 4 bin liraya çıkardık ya." diyor. Bunları birisinin anlatması lazım kendisine. Yani 2018'de veren de nihayetinde bu Hükümetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım bitireceğim, konu önemli.

Enflasyonu alıyorsunuz arkadaşlar -uzatmak istemiyorum- o günden bugüne TÜFE -TÜİK'in açıkladığı rakamı söylüyorum- 8,35 katına çıkmış ilk verdiğimiz günden bugüne, Türkiye İstatistik Kurumunun rakamı. Hani bunun makyajlı olduğu, baskı altında olduğu, sahte olduğu falan da... Öyle bakınca bile bunun 8.350 lira olması lazım, dolar kurundan bakınca 9.100 lira olması gerekiyor, asgari ücretten bakınca 13.800 lira, kurbandan bakınca 17.700 lira olması gerekiyor 4.000 lirada tutuyoruz arkadaşlar; yazıktır, günahtır! Bunun hakikaten bir izahı falan yok. Dolayısıyla, bunu düzeltmek gerekir; bu 4.000 lirayı gelin, bugün burada artıralım eğer biz Parlamentoysak bunu yapmamız lazım.

Bir de şuna katılmıyorum: Ya, bunun maliyeti... Mehmet Şimşek maliyetine "37 milyar lira" dedi, bugün gelen dokümanda 28 milyar lira diye geçiyor. Neyse, dosya başı, o çok önemli değil ama esas kritik şey şu değerli arkadaşlar: Bir ülkede enflasyon varsa -teknisyenler beni iyi dinlesin, onlar mutlaka ne dediğimi çok iyi anlayacaklar- ve siz bir şeyi enflasyonun altında artırıyorsanız, enflasyon kadar artıramıyorsanız reel bir yükten bahsedemezsiniz ya, yükü yok bunun! Yani siz bunu ancak enflasyon kadar -geçmiş enflasyon neydi, yüzde 39 yani en son açıklanan TÜİK enflasyonu- yüzde 39 kadar artırırsanız, 3.000

lirayı yüzde 39 artırdığınız zaman -kaçı gidiyor, işte 4.500-5.000 liraya gider, neyse- ancak onun üzerinde artırdığınız zaman bir maliyetten bahsedersiniz. Enflasyonun altında kaldığı zaman, maliyeti olmadığı gibi reel olarak kazanca geçmişsiniz, kâra geçmişsiniz. Şimdi, topluma bunu 28 milyar, 38 milyar -her neyse, rakamlar uçuşuyor- maliyetmiş gibi söylüyor, "Çok bir şey verdik." Ya, Çinli Trendyol'a burada bir kalemde 46 milyar lira cebine bıraktınız ya! Bir kalemde bir yabancı firmanın cebine 46 milyarı bırakacaksın insafsızca; 15,5 milyon emekliye vereceğin 28 milyar lirayı da böyle davullarla, zurnalarla çok büyük bir iş yapmış gibi vereceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle bir şey yok, böyle bir şey yok! Hiç olmazsa biraz mahcup olmak lazım, biraz mahcup şekilde hareket ederek bunu söylemek lazım. Yani çok bir şey veriyormuşuz gibi bir edayla bunun yapılması doğru değil.

Dediğim gibi, tekrar önergemizde konuşmayacağım, sadece önergemizin gerekçesini okuturuz ama bunu bir kurala bağlayalım. Gelin kurala bağlayalım, her defasında bu tartışmayı; her bayramda, her sene bu tartışmayı yaşamayalım diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, dernekler, sendikalar varsa onları da dinlemek isteriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Konuşturacağım.

Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Madde üzerinde mi söz verdiniz bana?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önerge üzerinde mi istediniz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yok, tamam, madde üzerinde konuşalım.

Şimdi, Sayın Vekil teşekkür ederim, benim konuşmam üzerine bu rakamları verdiniz fakat şöyle bir şey var: Şimdi, siz de biliyorsunuz, bu Plan ve Bütçede de, Genel Kurulda da kaç yıldır bunu yaşıyoruz; bu vergi muafiyeti ve istisnaları konusunda kimi şirketlere ya da kimi sektörlerle bir kalemde yazıp kanunu çıkartıp istisnaları ve muafiyetleri sağlıyoruz yani iktidar sağlıyor tabii, biz "hayır" oyu veriyoruz; dolayısıyla, bunun nasıl yürüdüğünü burada hepimiz biliyoruz.

Şimdi, ben niye o rakamları söyledim? Söylediklerinizin, sizin verdiğiniz rakamların büyük kısmını zaten biliyoruz burada, bütçede de önümüze geldi. Şimdi, buradaki mesele rakam değil hayattan bahsediyoruz, hayatlardan bahsediyoruz. 28,4 milyar Türk lirası, bu bayram ikramiyeleriyle... Buradaki mesele tercih Sayın Vekil, tercih ediyorsunuz. 28,4 milyar Türk lirası, biraz evvel Sayın Türel söyledi, bütçenin binde 1,9'u; bir şey değil yani bir şey değil. Tercihle bulunuyorsunuz bu şekilde yoksa o rakamlara dayanarak "Zorunluluktan dolayı bunu yapıyoruz." değil. Neden şimdi böyle söylüyorsunuz? Bakın, benim geçmiş dönem mevkidaşım Sayın Elitaş, geçenlerde bir konuşma yaptı -mealen söylüyorum, tam cümle cümle önümde yok- dedi ki: "Mesela asgari ücreti 10 bin lira daha artırmak bir sorun değil, arttırabiliriz ama o 10 bin lirayı millet gider harcar, tüketim yapar, dolayısıyla enflasyon yükselir, bunun için arttırmıyoruz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Sayın Elitaş bunu söyledi yani ne bu? Tercih, politik tercihte bulunuyorsunuz, ben bunu anlatıyorum size. Bu emekli ikramiyeleri meselesi de aynen böyle bir politik tercih, yoksa 28,4 milyarı 2'ye katlasanız ne oluyor? 56 milyar, bütçenin ne kadarı ediyor? Hiçbir şey değil. O yüzden bunu bir kere yazalım; siz, emeklilerin daha iyi yaşaması yönünde bir tercihte bulunmuyorsunuz, onu söylüyorum, bulunmuyorsunuz; mesele bu.

Şimdi, emekliler, asgari ücretin üçte 2'si gibi bir oranla yaşamını idame ettirmek zorunda şu anda, asgari ücretin üçte 2'si, 14 bin lira meselesini konuşuyoruz. Yani bu kadar zorlu yaşam şartlarında bulunan insanlar bunlar. Yani gerçekten konuşurken insan ne diyeceğini bilemiyor.

Bakın, araştırmalar var, bunu da hep söylüyoruz, onları da ciddiye almıyorsunuz yurt dışında yapılıyor bunlar diye ama öyle değil. Küresel Emeklilik Endeksi'ne bakıyorsunuz, Küresel Emeklilik Endeksi'nde Türkiye 48 ülke içinde sondan 4'üncü durumda, vahim bir şey. OECD'nin iki yılda bir hazırladığı raporlar var, emeklilerin yaşam koşullarına ilişkin; orada da Türkiye'deki 65 yaş üzeri nüfusta harcanabilir gelir adaletsizliği çok yüksek seviyesinde görünüyor, çok yüksek. İki senede bir yayınlanıyor, en fazla eşitsizliğin olduğu 5'inci ülke olarak OECD ülkeleri arasında Türkiye sınıflandırılıyor. Bunlar vahim tablolar, bütün bu tabloların içinde biz şimdi bir bayram ikramiyesini konuşuyoruz, 3 bin liradan 4 bin liraya çıkmış diye ve gerçekten bu durumun çok can acıtıcı olduğunu görmeniz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - O yüzden bunun yanlış bir adım olduğunu, çok vicdansız bir adım olduğunu bir kez daha vurgulamış olalım. Yani belli ki vicdanınız hiç sızlamıyor, bir de bunu savunuyorsunuz. Yani hiç olmazsa savunmayın, başınızı öne eğin; emeklilere ne diyeceksiniz yani 14 bin lirayla geçinen emekliye? "Ben bu bayramda 3 bin değil de 4 bin verdim size, hadi bakalım, iyisiniz!" Böyle bir şey yok herhâlde değil mi? Yani siz bile yapamazsınız bunu Sayın Vekil. O yüzden, bu durumun vahim olduğunu düşünüyorum.

Önerimiz şudur: Mesele sadece işte, 4 bin değil de 8 bin, 8 bin değil de 15 bin olsun; mesele bu değil, tercihlerinizi değiştirmeniz gerekiyor. Tercihlerinizi bu ülkede işçiden, emekçiden, emekliden, esnaftan, çiftçiden yana kullanma doğrultusunda değiştirmedığınız sürece biz burada rakamlar üzerine böyle laf çevirip duracağız, ortaya bir sonuç çıkmayacak. Ancak tercihlerinizi değiştirirseniz o zaman başka bir durumla, başka bir tabloyla karşı karşıya kalabiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Tabii, buradaki konuşmalarda özellikle dolaylı dolaysız vergilerle ilgili de dolaysız vergiler lehine dönüşüm olması gerektiği ifade edildi kıymetli vekilimiz tarafından, Sayın Altınsoy tarafından. Düşünce güzel ama uygulamaya baktığımız zaman Sayın Vekilim, ocak ayında mesela dolaylı vergiler yüzde 69'a çıkmış, 2025 Ocak ayı itibarıyla yani geçen yılın da üstüne çıkmış. Bunun için işte, yap-işlet-devret projeleri yapan, KÖİ projeleri yapan firmaların kurumlar vergisi yüzde 25'ten 30'a çıktı ama 2025 yılı gelirleri için uygulanacak ve etki analizinde hatırladığım kadarıyla da 557 milyonluk bir getiri bekleniyor; bu, çok az bir tutar. Bu firmalar şu ana kadar 130 kez vergi, resim, harç istisna belgesi verilmiş; muafiyet, istisna ve indirimler uygulanmış. 3 trilyon 5 milyarın bir kısmı olumlu, uygulamada devam etmesi gereken şeyler ama önemli bir kısmı da hâlen verimsiz muafiyet, istisna ve indirimler. Bunların mutlaka düzeltilmesi gerekiyor. Şu anda bu firmalara önümüzdeki üç yılda 689 milyon ödenecek diyoruz, 2025'te 204 milyar ödenecek diyoruz. Geçmişten bugüne ödenen rakam 80 milyar doların üstünde yani ileride ödenecekler hariç. Bir taraftan da bu firmalara borç üstlenim taahhütleri veriliyor, 17 milyar dolarlık borç üstlenim taahhüdü yani hazine garantisi var. Bu firmalar hem iş alıyor hem de işin parasını yurt dışından krediyle temin edip hazineyi kefil ediyor yani bu firmalara bu kredilerde kullanılıyor. Bütün buralara paralar var ama emekliye, işçiye para yok; bu kabul edilemez, 4 bin lira kabul edilebilecek bir rakam değil. Bizim önergemiz var, burada bunu da teklif ettik zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Net asgari ücret tutarı kadar ikramiye verilmesini istiyoruz, en düşük emekli aylığının da buralara çekilmesini istiyoruz. Burada kaynak var, bu ülkede kaynak var; tercih meselesi. Kaynakların nereden nereye aktarılacağıyla ilgili olarak burada defalarca konuşuyoruz; işçiden, emekçiden, çiftçiden, esnaftan yana kullanılması, bu firmalardan bu tarafa aktarılması gerekir. Kaynakların nereden temin edileceğini de söyledik, tekrar etmeyelim. Önergemizi de burada kabul etmekle ilgili olarak gerekli desteğinizi bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, televizyonlarda "Güldür güldür" diye bir program var, seyreden vardır, ben fırsat buldukça seyrediyorum; orada "eşofmanlı hoca" diye bir hoca var, devamlı soru soruyorlar, en son bun alıyor, elindeki nesneye "Bunla anlattım anlamadınız, bununla anlattım anlamadınız, bununla anlattım anlamadınız." diyor. Şimdi, sabahın beri bu emekli ikramiyesinin ne kadar eridiğini, ne olması gerektiğini ben baklavayla anlattım; işte asgari ücretle karşılaştırdılar, şekerle karşılaştırdılar, kurban etiyle karşılaştırdılar, kurbanlıkla karşılaştırdılar; anlatmaya çalıştık. Esasına bakılırsa -Plan ve Bütçe Komisyonundayız- burada şu grafik, içinde bulunduğumuz durumu çok iyi özetliyor: 2018 yılında 12 milyon 613 bin emekli varmış ve o yıl verilen emekli ikramiyesinin bütçedeki payı yüzde 1,7'ymiş; ertesi yıl emekli sayısı artmış, 12 milyon 977 bine çıkmış ancak emekli ikramiyesinin bütçeden aldığı pay yüzde 1,5'e düşmüş, yıllar içerisinde 0,6'ya kadar düşmüş; en son, 2024 yılında emekli sayısı yüzde 32 artmasına, EYT'yle beraber 16 milyon 677 bine çıkmış olmasına rağmen yani 16 milyon 677 bin emeklinin bütçeden emekli ikramiyesi olarak aldığı pay 0,8'e düşmüş, binde 8'e düşmüş. 2025 yılıyla ilgili baktığım zaman, 2025 yılında kabaca bir hesap yaptığım zaman önümüzdeki yıl daha da düşecek, binde 7'ye; 0,7'ye düşecek. Yani şimdi, bir taraftan emekli sayısı yüzde 32, yüzde 33 artıyor, öbür taraftan emekli ikramiyesinin bütçeden aldığı pay yarı yarıya azalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani 2025 yılını 2018 yılındaki koşullara denk getirirsek, bugün verilen ikramiyenin tam 3 katına çıkmış olması gerekiyor yani en azından 12 bin lira olması gerekiyor. Esasında bu tablo şeyde de geçerli yani işte, EYT çıktıktan sonra yük oldu emekliler; öyle bir durum yok. Emeklilere ödenen aylıkların gayrisafi yurt içi hasıladaki payı her geçen yıl sayısı artmasına rağmen azalmakta; emekliler yük değil, emekli ikramiyesi yük değil. Yani esasında bu tabloya bakıldığı zaman, iktidarınızın, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının artık emekliyi gözden çıkardığını göstermekte, en son seçimler de emeklinin sizi gözden çıkardığını göstermekte. Yani siz emekliye veremiyorsunuz, veremeyeceksiniz. Neden? Çünkü 1 trilyon 950 milyar lira bütçe açığı var, bir o kadar faiz ödemesi var, 200 milyar lira bu sene kamu-özel iş birliği projelerine para aktarılacak bütçeden; emekliye yer kalmıyor, emekliye fırsat kalmıyor. Yani bu şartlar altında hakikaten de bu 4 bin liralık emekli ikramiyesi kabul edilebilir değil ve biz de önergemizi verdik, önergemizde de bayram ikramiyesinin en az net bir asgari ücret kadar olması gerektiğini söylüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada bizim emekli derneğimiz var 3 tane, onların söz talepleri var.

Buyurun lütfen.

Üçer dakika süre vereceğim size.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz, saygıdeğer hazırun; emekliler adına Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün olarak saygılarımı sunuyorum.

Özellikle, elli beş yıllık bir kuruluşu yönetiyoruz. Bugün emeklilerin aldığı her hakta alın teri olan insanlarız. Emekliye hak arama noktasında katkıda bulunan her kişi ve kuruluşa da huzurunuzda teşekkür ediyoruz. Yalnız, farkında olmadan bazı kişiler özellikle bizi itham etti. Bu noktada da sizin vicdanınıza sığınıyorum.

16 Aralık 2024 günü Sayın Cumhurbaşkanının tertiplediği bir yemeğe katıldık, orada da konuşmacı olarak bana söz verdiler. Bugüne kadar emeklilere verdikleri katkıdan dolayı başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere bütün milletvekillerimize, bakanlarımıza, emeği geçen herkese teşekkür ettik ama cümleyi orada kestiler. Cümlemin devamı şuydu: "Sayın

Cumhurbaşkanım, inanıyorum ki yeni dönemde ağız dualı hayat çıkarlarına gereken desteği sunacaksınız. Bu duygularla yeni yılın dünyamıza, ülkemize, insanlığa, hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, saygılar sunarım." diye konuşmamı bitirdim ama bazı kişi ve kuruluşlar bizi bir nevi idam sehvasına çıkardılar. Herkes şunu bilsin: 80'inci yaşını yaşayan bir insanım, 65'inci yılımı çalışıyorum. Hiçbir gün hiçbir yerde eğilmedim, hiçbir kuvvetin karşısında da susmadım, susmadan da bu dünyayı terk edeceğim ve yapılan iyiliğe her platformda kim olursa olsun teşekkür edecek kadar inançlı ve saygılı insanlarız. 2024 yılında özellikle yılın Ocak ayında memur ve memur emeklisine 49,25 bir zam verilecekti, işçi ve BAĞ-KUR emeklisine 37,57 zam verilecekti. 15 Ocak 2024 günü Safranbolu'da yaptığım bir konuşmayı Sayın Cumhurbaşkanım, parlamenterler ve partiler -bu sesimizi- dikkate aldılar ve bizi 49,25'e eşitlediler. Bugün 16 milyon 677 bin emekli, dul, yetim bulunmakta. Bir cümleyle, o kongrede yaptığım bir konuşmayla bugün sayısı 14 milyon olan emekliye yüzde 12 puan kazandırmış bir kuruluşun Genel Başkanımı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayın lütfen.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN - Bu hakkı veren insanlara, başta Cumhurbaşkanım olmak üzere, bu hakkı veren herkese huzurunuzda bir kez daha teşekkür ediyorum. Kimseye yağ çekmeyiz, bildiğimiz doğru neyse onu yaparız.

Bu duygularla, bugün bu ikramiye'nin çıkmasının arkasında geçmişe dönük kırk yıllık bir emek hareketi vardır, bizden evvelki genel başkanlarımız büyük bir gayret sarf etmişlerdir. Bu ikramiye'nin çıkışında da bütün partilere gönderdiğimiz 18 maddelik bizim bir bildirimiz vardı. Bütün partiler Türkiye Emekliler Derneğinin bünyesinden çıkan o talepleri ortaya koydular basında, medyada; hepinize teşekkür ediyorum ve -özellikle bir sisteme bağlansaydı- 2018'de o bin lirayla bir kurban kesilebiliyordu, sılayırahim yapılabiliyordu eğer bir sisteme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Başkanım.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN - Sayın Başkanım, ilave etmek zorundayım, izninizle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Size süre verdim.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN - Efendim, eğer inanmadığımız Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarıyla bile bu ölçülseydi, her yıl üzerine eklenerek konulsaydı bugün ikramiyemiz 11.048 lira 75 kuruş olacaktı ve bu emekliye ne verseniz anasının ak sütü gibi helaldir çünkü bu emekliler bugün bu ülkede, geçmişte yattığınız hastanede, yürüdüğünüz yolda, okuduğunuz okulda her türlü medeni eserde, alın teri olan insanlardır. Biz size hakkımızı helal ediyoruz ama siz de bizi büyükleriniz olarak kabul edin, lütfen bizi ona göre değerlendiriniz.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; sükûneti bir tesis edelim.

Değerli milletvekilleri, bayağı bir maddemiz var, iftardan önce maddeleri, toplantıyı bitirmeyi planlıyoruz dolayısıyla üç dakika kala da bitiremeyiz, burada insanlar yetişecekler; lütfen zaman konusunda biraz hassasiyet gösterelim.

Evet, siz de kendinizi tanıtırsanız...

Buyurun.

Üç dakika veriyorum size de.

TÜM EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI SATILMIŞ ÇALIŞKAN - Efendim, 2018'de bizim müracaatımızla Sayın Başkanın da bahsettiği gibi emeklilere bir ikramiye çıktı. O günkü ikramiyeyle bir kurban alıp kesebiliyordu emekli ve bu asgari ücretin yüzde 62'siydi ama her sene gittikçe eridi, bugün istenilen 4 bin lira asgari ücretin yüzde 18'ine tekabül etmektedir. Her ücret asgari ücrete göre endekslenirken -biz burada asgari ücrete endekslenmeyi talep ettik ve hâlâ onu talep ediyoruz- nedense bizim geçmişte taban aylığımız bile asgari ücretin 2 katı iken bugün üçte 1'ine düşmüştür, emekli aylığımız da her şekilde düşmektedir. Nedense bizim ödeneklerimiz "Asgari ücrete endekslenmekli." deyince herkes konuşuyor fakat endekslenmiyor. Biraz önce bazı maddeler görüldü, birilerinin şeyleri asgari ücretin 2 katı, 3 katı, 5 katı olarak burada konuşuldu, endekslendi ama emeklininki konuşuluyor ve burada kalıyor. Sizlerden, olması gereken asgari ücreti bugünkü duruma göre değerlendirmenizi ve asgari ücret 62,14 olduğunda, bugünkü şekline göre ücretin, 13.700 lira olması lazım emekli ikramiyemizin. Emekli ikramiyesi demek o gün emeklinin rahat bir bayram geçirmesi demektir. 4 bin lirayla nasıl bir bayram geçirilir, sizin takdirinize sunarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Evet, başka emekli derneklerinden söz isteyen? Yok.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HACI BAYRAM TONBUL - MEMUR-SEN...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika, siz sendikası. Ben Emekliler Derneği diyorum. Sendikalara söz verip vermeyeceğimizi değerlendireceğiz.

Emekli derneklerinden başka var mı? Yok.

Siz sendika değil misiniz? Emeklilerin sendikası yok, onların dernekleri var.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HACI BAYRAM TONBUL - Bizim de Emekliler Komisyonumuz var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Canım, şimdi, herkesin bir komisyonu vardır.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HACI BAYRAM TONBUL - Sendika olması için de gayret gösteriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Emeklilerin sendikası mı olacak? Onların dernekleri var ya, onlar daha kuvvetli.

Evet, buyurun.

İki dakika süre veriyorum size.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKAN YARDIMCISI HACI BAYRAM TONBUL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; MEMUR-SEN adına heyeti saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle Ramazan ve Kurban Bayramı ikramiyelerinin 3 bin TL'den 4 bin TL'ye yükseltilmesi söz konusudur. MEMUR-SEN olarak 2018 yılından önce toplu sözleşme masasına taşıdığımız ve bugün itibarıyla bayram ikramiyesi alamayan tek grup olan kamu görevlilerimize de bayram ikramiyesinin verilmesi ve tutarın ekonomik gerçeklere uygun bir tutara yükseltilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyonumuza ulaşan önergeler var, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) esas numaralı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 8- 5510 sayılı Kanunun Ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "3.000'er TL" ibaresi "net asgari ücret" şeklinde değiştirilmiştir.

Rahmi Aşkın Türel
İzmir
Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Manisa

Cavit Arı
Antalya
Mustafa Erdem
Antalya

Cevdet Akay
Karabük
Veli Ağbaba
Malatya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün burada emekli ikramiyesini, bayram ikramiyesini konuşuyoruz ama aynı zamanda emeklilerin durumunu da konuşuyoruz. Genel anlamda baktığımızda, genel ücret seviyesi içinde emeklilerin durumu gittikçe kötüleşiyor. En tipik göstergelerden biri Ocak 2003 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,47 katı iken şimdi yüzde 65'ine düşmüş. Yani baktığımız zaman, en düşük emekli maaşı üzerinden bir belirleme yaptığımızda da bu çok açık ve net olarak gösteriyor. Bu anlamda, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim zaten önerimiz en düşük emekli maaşının da asgari ücrete çekilmesidir. Burada ilk zamanda biz bunu Cumhuriyet Halk Partisi olarak dillendirdiğimizde -bunun olması gerektiğini, bayram ikramiyesinin- orada da bir maaş kadar diye düşünmüştük. Yani burada aslında doğru olan, bize göre bunun asgari ücrete endekslenmesidir.

Diğer taraftan, geneli üzerinde konuşmada da söyledim; her sene yeniden böyle tekrar artacak mı, artmayacak mı; yeniden tekrar buraya bir kanun teklifi içinde gelmesi doğru bir şey değil. Yani bu alınır, doğrudur, bir kere önce rakamı artıralım, doğru bir seviyeye çıkaralım, asgari ücrete çıkaralım, arkasından da bunu asgari ücretteki artışa mı endeksleyeceğiz, enflasyona mı endeksleyeceğiz, yeniden değerlendirme artışı mı olacak, bunu yapalım. Yani burada her seferinde bütün toplumdaki insanlar, 16 milyon emekli bekliyor "Ne olacak?" diye; eli yüreğinde. Yani böyle bir şey olmaz.

Bakın, burada 1'inci maddede konuşurken ne gördük? Her sene için belli bir artış var, harçlıkların arttırılması, orada ne kadar arttırılıyor? Enflasyon kadar arttırılıyor, asgari ücret artışı kadar arttırılıyor. Yani böyle bir yapı yapmamız lazım. Yoksa dediğim gibi, her bayramda gene bu benzer şeyler yaşanır. Gelin, öncelikle hem yüksek bir seviyeye, emeklinin en azından maaşındaki düşüklüğü telafi edebilecek bir seviyeye getirelim bayram ikramiyesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - ...arkasından da bunu, dediğim gibi burada bir madde koyalım ve diyelim ki... Bunu - beraber karar verelim- neye endeksleyeceksek, enflasyona mı, yeniden değerlendirme oranına mı, asgari ücrete mi, ona göre de buradaki artışı sağlayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 8- 5510 sayılı Kanunun Ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "3.000'er TL ibaresi "19.000'ar TL" şeklinde değiştirilmiştir.

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyle alakalı...

Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2024 yıllık enflasyon oranı TÜİK tarafından yüzde 44,38 olarak açıklanırken iktidardan bağımsız akademisyenler, bilim insanları ve ekonomi uzmanlarından oluşan Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) tarafından yüzde 83,40 olarak hesaplanmıştır. Enflasyonun bu kadar yükseldiği günümüzde asgari ücret 22.104 TL, aylık sınırı 23.324 TL, yoksulluk sınırı ise 75.973 TL olarak hesaplanmıştır. Bu sebeple, emeklilere yapılan zamlar emekli maaşlarının yoksulluk sınırının çok altında, kahir ekseriyeti ise asgari ücret ve yoksulluk sınırının altında kalmasına sebep olmuştur.

Enflasyon oranı yüzde 40'lardayken aylık sınırı 24 bine, yoksulluk sınırı 76 bine dayanmıştır. TBMM'ye sunulan son kanun teklifinde emekli ikramiyelerinin sadece yüzde 25 zam oranıyla 4 bin TL'ye çıkarılması öngörülmektedir. Yapılan bu düzenleme, hâlihazırda zor durumda olan emeklilerin sorunlarına hiçbir çözüm üretemeyeceği gibi, geleceğe dair ümitsizliklerini artırmakta, yaşamlarını daha da zorlu kılmaktadır. Bu sebeple, bayram ikramiyeleri yılda 2 defa ve ilgili ayda, sendikalar tarafından açıklanan en yüksek yoksulluk sınırının en az yüzde 25'ine denk gelecek şekilde -2025 Şubat ayı için 19 bin TL- yeniden düzenlenmelidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "4.000'er TL" ibaresinin "cari yıl için belirlenen net asgari ücret tutarının yarısı kadar" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, önerge...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ülkemizde emekliler uzun yıllar boyunca çalışma hayatına katkıda bulunmuş, ülke ekonomisinin gelişmesine ve toplumsal refahın sağlanmasına büyük emek vermiş vatandaşlarımızdır. Son yıllarda artan enflasyon, hayat pahalılığı ve ekonomik zorluklar nedeniyle emeklilerin yaşam standartları kabul edilemez seviyeye düşmüştür. Özellikle sabit ve düşük gelire sahip emekliler için bayram ikramiyeleri bayram dönemlerinde bir nebze olsun rahatlama sağlamakta ve temel ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir destek olmaktadır.

Uygulamada emeklilere ödenen bayram ikramiyesi sabit bir tutar olarak belirlenmektedir. Ancak ekonomik koşullar değiştikçe sabit tutarın reel değeri hızla erimekte ve emeklilerin alım gücü azalmakta, dolayısıyla bu destek amacına ulaşamamaktadır. Sabit tutar belirleme yöntemi yerine bayram ikramiyesinin cari yıl için belirlenen net asgari ücretin yarısı kadar olması ikramiye tutarının ekonomik koşullara uygun şekilde güncellenmesini sağlayacaktır. Böylece emeklilerin alım gücü korunacak ve bayram ikramiyelerinin reel anlamda etkili bir destek mekanizması olmasının önü açılacaktır.

Bayram ikramiyesi uygulamasının başladığı tarihte belirlenen bin TL'lik ikramiye tutarı yaklaşık 250 dolara tekabül ederken, günümüzde aynı döviz kuru baz alındığında 250 doların karşılığı 9 bin TL'yi aşmaktadır.

Ayrıca, TÜİK tarafından yayınlanan enflasyon verileri incelendiğinde dahi söz konusu uygulamanın yürürlüğe girdiği tarihten bugüne genel fiyat seviyesinin 8,3 kat arttığı görülmektedir. Buna rağmen, bayram ikramiyesi bugüne kadar yalnızca 3 kat artırılarak 3 bin TL seviyesine yükseltilmiştir. Görüşülen teklifle de 4 bin TL olması amaçlanmıştır.

Bu düzenleme emeklilerimizin insanca yaşam şartlarına ulaşmasına katkı sağlayacak ve sosyal devlet anlayışıyla bağdaşan bir çözüm olacaktır. Bayram ikramiyelerinin asgari ücrete endekslenmesi, iktidarın geçmişte yaptığı ve bugün yapmak istediği gibi keyfi artışlarla emeklilerin haklarını sınırlamasının da önüne geçecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

10'uncu maddeye geçiyoruz.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, bu, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu Yönetim Anonim Şirketinin denetim tarihlerine ilişkin bir düzenleme, bunu zaten Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bizler de talep etmiştik; Cumhurbaşkanlığı tarafından görevlendirilecek denetim elemanları tarafından hazırlanacak denetim raporlarının her yıl ağustos ayı yerine kasım ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığına sunulması. Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda Cumhurbaşkanlığı tarafından gönderilen denetim raporları üzerine her yıl ekim ayında gerçekleştirilen denetimin Cumhurbaşkanlığı tarafından aralık ayı sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak denetim raporları üzerinden aralık ayını takip eden ocak ayı sonuna kadar gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Türkiye Varlık Fonu gerçekten çok önemli bir kurum oldu artık yani büyüklük açısından da baktığımız zaman 330 milyar doların üzerinde bir varlık büyüklüğünden bahsediyoruz, altında da bir sürü kamu kurum ve kuruluşu var. Yönetim açısından da denetlenme açısından da geniş zamanların ayrılması, Plan ve Bütçe Komisyonu denetim görevi var. Bu süreler önemli, değişiklik fiiliyata uygun hâle getirildi; ocak ayı içerisinde zaten görüşüyorduk, şimdi yasal hâle getirmiş oluyoruz. Bu açıdan olumlu buluyoruz değişikliği fakat Varlık Fonunun yapısındaki birtakım gelişmeler bizde endişe uyandırıyor.

Şimdi, bütçeyle ilgili, 2025 yılı bütçesiyle ilgili faiz giderleri 1 trilyon 950 milyar, biliyorsunuz; ciddi borçlanmalar var, net borçlanma gerekliliği sürekli artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Toparlıyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Varlık Fonunun alt fonları, PDF mesela, kamu bankalarını desteklemekle görevli, oraya sermaye aktarımında bulunuyor çünkü kamu bankalarının görev zararları ciddi boyuta ulaştı. Buradaki aktarımı, sermaye desteğini yaparken Maliye Bakanlığıyla yaptığı anlaşma gereği oradan kredi kullanıyor, bu kredi kamu bankalarına aktarılıyor; örneğin, Ziraat Bankasına aktarılmış. Şimdi bir örnek vereceğim: 3,7 milyar euroluk bir kredi kullanıyor hazine, vadesi geliyor ancak 100 milyon eurosunu ödeyebiliyor Varlık Fonu, üstünü ödeyemiyor -bir de faizini ödüyor tabii- üstünü 3,6 milyar euro olarak sermaye desteği sağladığı kamu bankalarından kredi kullanarak hazineye ödüyor yani Ziraattan, Halktan Vakıftan, katılım bankalarından tekrar kredi kullanıyor. Bu uygulama doğru bir uygulama değil; hem sermaye desteği vereceksiniz hem kredi kullanacaksınız hem bu kredi vadesi geldiğinde bu bankalardan kredi kullanacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım, önemli olduğu için...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu bankaların görevi çiftçiyi, esnafı, KOBİ'yi desteklemek; kredileri buraya aktarmak, aktarıırken de sübvansiyonlu kredileri aktarmak çünkü görev zararı varsa amacına uygun bu hazine desteklerinin kullanılması lazım; çiftçilerin maliyetinin aşağı çekilmesi lazım, KOBİ'lerin desteklenmesi, esnafın düşük faizli kredi kullanması lazım.

Bu denetlemeyle ilgili sürelerin bir günle kısıtlanmaması, mümkünse daha detaylı inceleme Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılmasının -madem ocak ayında yasal süreyi de oluşturduk- dikkate alınmasını buradan rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Teklif sahipleri veya Varlık Fonundan bir açıklama var mı?

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım, bir şey daha sorabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Nisanda bir sendikasyon kredisi yenilenmesi olayı vardı, teminatsız yenilenme durumu netleştirdi mi acaba onu soracağım.

TÜRKİYE VARLIK FONU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BİLAL BEDİR - Sayın Vekilim, onun tarihi muhtemelen bu ay içerisinde belli olacak; durumu, detayları vesaire belli olduğu zaman sizlere bilgilendirme yapalım.

BAŞKAN ORHAN ERDEM - Peki, teşekkür ederim.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim.

Sabah geneli üzerinde yaptığımız konuşmada da aslında bu konuya değinmiştim ve bu yapılan değişiklik en azından kanunda var olan sürelerle uyma açısından önemli olacak çünkü o sürelerle uymuyorduk, sürelerle uymadığımız için şimdi kanunu uydurmuş olduk. Sonuç itibarıyla, burada bizim istediğimiz neydi? Zamansal bir sıkıntıdan bahsediliyordu. Bağımsız denetim kuruluşunun yaptığı raporun, Cumhurbaşkanı tarafından atanan kamu denetçileri tarafından yapılan denetiminin zaman darlığı nedeniyle yeteri kadar yapılmadığı ve bu şekilde geciktiği söz konusuydu. Bu anlamda, onun biraz daha süre olmuş olması çok daha iyi yapılması anlamına gelir; bu açıdan olumludur. Ancak hep söylediğimiz bir hikaye var, hem Türkiye Varlık Fonu yapısına ilişkin çok ciddi eleştirilerimiz var hem de diğer taraftan Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kamu kurumları bulundurmasına rağmen ciddi hiçbir kamusal denetime tabi değil. Bir bağımsız denetim kurumu, finansal raporlar üzerinden bir denetim yapıyor; sonra, Cumhurbaşkanı tarafından atanan kamu denetim elemanları da bu finansal raporların uluslararası muhasebe standartlarına uygun olup olmadığını denetliyor. İyi ama bizim ihtiyacımız bu değil; bu denetim, denetim değil. Oysa Fonun yapısı ve işleyişi, yapılan işlemlerin hukuka uygun olup olmadığı, yerindeliği, gereklilik, diğer planlarla ve programlarla, ekonomik amaç ve hedeflerle uygun olup olmadığı şeklinde bir denetim olmalı. Bu anlamda, bu denetim eksik olduğu için sonrasında TBMM olarak bizim burada yaptığımız denetim de son derece işlevsiz bir denetim çünkü bu denetim raporları üzerinden yapıyoruz. O yüzden, aslında istediğimiz ve beklediğimiz, bunun da değişmesi ve ciddi anlamda Türkiye Varlık Fonundaki şirketlerin bu kamusal denetime tabi tutulması çünkü 2023 yılı itibarıyla 318 milyar dolar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlıyorum Başkanım.

Sayın Başkan, 318 milyar dolar, millî gelirin yüzde 36'sını oluşturuyor; çok büyük rakamlar. Baktığımız zaman içinde de Türkiye'nin en önemli kurumları var. Yani bu açıdan olumlu olmakla birlikte eksiktir. En çok istenilen, olması gereken de Türkiye Varlık Fonunun gerçekten ciddi bir kamusal denetime tabi tutulmasıdır. Buna ilişkin olarak raporumuzda da zaten anlıyoruz ki buradaki konuşmalarımız ve raporumuz, ek görüş raporumuz da ciddiye alınmış; bu bizi memnun eder Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Ama oradaki diğer eleştirilerimizin de ciddiye alınması ve bu anlamda da -buna ilişkin olarak biz burada bir kanun teklifi hazırlığı içinde olacağız- buna destek verilmesi gerekir ya da Türkiye Varlık Fonu bünyesinde böyle bir hazırlık da yapılabilir. Önümüze gelirse yine bir kanun teklifi içinde gerçekten olması gereken ciddi bir denetimi ortaya koyarız. Şeffaf, açıklık ve hesap verilebilirlik noktasında bir yapının, işleyişin ve denetimin söz konusu olması bu şekilde ancak mümkün olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa bir şekilde... Bir defa, Varlık Fonunun varlığından başlayarak varlığı, denetimi, çalışma usulleri, şirketlerin oraya alınması, borçlanması, bunların hepsine ilişkin ciddi eleştirilerimiz var. Bunları da zaten burada yaptık fakat yeri değil, burada başka bir madde olduğu için ben bu konuya girmiyorum ama bunların da saklı olduğunu bilmesini isterim.

Bu maddede yapılan deęiřiklięin de uygun olduęunu dūřunuyoruz ama umarım, bundan sonra artık Meclisteki gōrūřme takvimi aksamaz. Yani bir gerekęe sōylendi bize buradaki aksamalarla ilgili olarak, ona gōre řu anda bir dūzenleme yapılıyor, bundan sonra aksamamasını temenni ediyoruz. Bu anlamda da madde deęiřiklięini olumlu gōruyoruz.

Teřekkūr ederim.

OTURUM BAşKANI ORHAN ERDEM - Evet, herhangi bir şey var mı? Yok.

Madde dūzerindeki gōrūřmeler tamamlanmıřtır.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeye geçiyoruz.

Buyurun.

MUSTAFA OęUZ (Burdur) - Evet Bařkanım, 11'inci maddede yapılacak olan dūzenleme, mūlkiyeti Hazineye ait olup faaliyet izni kaldırılan vakıf yūksēōęretim kurullarına bedelsiz olarak devredilmiř olan tařınır ve tařınmaz mallar ile hakların tasfiye sūrecine dāhil edilmeden hazineye tekrar intikalinin saęlanmasıyla alakalı bir teklifimiz.

OTURUM BAřKANI ORHAN ERDEM - Teřekkūr ederim.

Madde dūzerinde...

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabūk) - Burada bir sorum olacak Bařkanım. řimdi, mūlkiyeti hazineye ait olup dūniversiteye devredilen vakıf dūniversitelerinde -iřte bunlarda tasfiye sūrecine girilen vakıf dūniversiteleri var- hangi dūniversitelere ne kadar mūlk devredilmiř? Yani, arsa, arazi veya sair binalar, tařınmazlar; o konuda elimizde bir bilgi var mı? Hangi dūniversiteye ne kadar hazine arazisi veya iřte, mūlkiyeti hazineye ait olan gayrimenkuller, tařınmazlar tahsis edilmiř? Bōyle tasfiye sūrecine girip de iade olunacak ne kadar var -bunların dōkūmū yani- bunlar nedir?

MUSTAFA OğUZ (Burdur) - Yazılı verelim.

CEVDET AKAY (Karabūk) - İyi olur yani onu rica edecektim.

OTURUM BAřKANI ORHAN ERDEM - Teřekkūr ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teřekkūr ederim.

Tabii, burada ciddi bir bilgi ihtiyacı var. Bunun boyutu nedir, ne deęildir? Herhāilde bu parsel parsel verme iřini ilgilendiren kısmı burası deęil mi? Būlent Arıncı'nın oyle bir řey vardı ya "Ankara parsel parsel verilmiř." diye. Bunların muhtemelen bir kısmı herhāilde iřin odaęında FETō okullarına verilen yerlerle ilgili hususlardır. Yani yapılan dūzenleme -konunun uzmanı deęilim ama- doęru gibi geliyor bize ama bununla ilgili bilgiye ihtiyacımız var. Nedir, ne deęildir? Ne kadar... Bırakın tasfiye sūrecini, tasfiye sūrecine gelmeden dūnce mūlkiyeti hazineye ait olup bu vakıf dūniversitelerine verilen yerler nedir? řimdi, dūnceden FETō'ye verilirdi, řimdi de bařka bir yerlere veriliyor bunlar; bunları da biliyoruz. Hatta bir eski bakanın dūniversitesine de burada tren garı verildi, bilmem ne oldu falan; bunların bilinmesi lazım. Tabii, esas olan, bunların usulēne uygun olmayan bir řekilde verilmemesi hususudur. Bunun da kayıtlara geçirilmesinin uygun olacaęını dūřundūm.

Teřekkūr ederim.

OTURUM BAřKANI ORHAN ERDEM - Teřekkūr ediyorum.

Milli Emlak Genel Mūdūr Yardımcısı, buyurun.

MILLi EMLAK GENEL MūdūRLūęū HUKUK VE MEVZUAT DAİRESi BAřKANI VELi KARAKAYA - Sayın Bařkanım, kıymetli vekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bahse konu madde genel bir madde. Yūksēōęretim Kanunu'nun Ek 11'inci maddesi; faaliyetlerine son verilen, dūncelikle durdurulan, sonra Cumhurbaşkanlıęınca faaliyetlerine son verilen dūniversitelerin faaliyetleri için -ōęrencilerin maędur olmaması için- bir devlet dūniversitesi garantōr olarak belirlenmekte; faaliyetler, dōęrenciler, çalıřanlar o dūniversitelere devredilmektedir. Evveliyatı itibarıyla mūlkiyeti hazineye ait olup bazı vakıf dūniversitelerine devredilen bu tařınmazların mūlkiyetleri tekrar hazineye geri alınmakta ve YōK tarafından belirlenen garantōr dūniversitelere bu hazine tařınmazları tahsis edilmektedir. Bu dūzenleme onun için yapılmıřtır.

Onun haricinde, vekillerimin sorduğu istatistiklere ilişkin ayrıntılı bir çalışma yapıp Genel Kurul aşamasında iletmiş oluruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Arkadařımız "genel bir madde" dedi de maddeler genel olmalı zaten. Kastınız yani FETō'nūn dıřında bařka řeyler var mı? Mesela kaç tane bōyle vakıf dūniversitesi var tasfiye sūrecine giren bunların dıřında veya onun dıřında el konulan var mı? Yani buraya dūzel...

MILLi EMLAK GENEL MūdūRLūęū HUKUK VE MEVZUAT DAİRESi BAřKANI VELi KARAKAYA - řōyle Sayın Vekilim: Biz kamu dūniversitelerine hazine tařınmazlarını tahsis ediyoruz, vakıf dūniversitelerine ise irtifak hakkı veriyoruz yani mūlkiyeti hazineye kalıyor, sadece kullanımlarını devrediyoruz ancak geçmiř dōnemlerde istisnai kābilden de olsa bazı vakıf dūniversitelerine mūlkiyet devirleri de olmuř. Bunların da řimdi tamamen mūlkiyetlerini geri almıř oluyoruz. Bahsettięiniz, FETō'yle ilgili herhangi bir devir sōz konusu deęil. FETō'den bu kapsamda geri alacaęımız herhangi bir tařınmaz sōz konusu deęil.

ERHAN USTA (Samsun) - Őyle bir dūniversite yok.

MILLi EMLAK GENEL MūdūRLūęū HUKUK VE MEVZUAT DAİRESi BAřKANI VELi KARAKAYA - Onu kapsamıyor, bu madde onları kapsamıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Onların dūniversitelerine verilen...

MILLi EMLAK GENEL MūdūRLūęū HUKUK VE MEVZUAT DAİRESi BAřKANI VELi KARAKAYA - řōyle: Onların dūniversitelerine verilen tařınmazlar daha dūnce irtifak hakkı olarak verilmiř yani mūlkiyetleri hazineye kalmıř, sadece kullanımları verilmiř. O zaman ilgili kanun hūkmūnde kararnameler çerçevesinde o irtifak hakları iptal edilip o tařınmazlar geriye alınmıř zaten.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu řehir Dūniversitesi deęil o zaman.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA - Bu, genel bir düzenleme.

ERHAN USTA (Samsun) - Şehir Üniversitesi...

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA - Şehir Üniversitesinde özelleştirme kapsamında devredilen taşınmazlar var, onların bir kısmı zaten Danıştay kararıyla iptal edilmiş, geriye gelmişti Sayın Vekilim. Eğer onda da devredilmeyen taşınmazlar kaldıysa belki onları etkileyebilir.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, çok kısa, bir kayda girsin bu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu Şehir Üniversitesiyle ilgili hususlarda, biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı -tabii, bu, size değil heyete- o işin içerisinde olanların hepsini "hırsız" olarak adlandırmıştı, Mehmet Şimşek de onların içerisindeydi; kayıtlara girsin.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü madde...

Buyurun.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Evet, Başkanım, bu maddede de "375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 38 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere" denilerek ilgili maddenin düzenlenmesiyle alakalı teknik bir düzenleme yapılmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Maddeyle ilgili herhangi bir söz talebi yok.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü madde...

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - 14'üncü madde, Devlet Hava Meydanları İşletmesi personeline performans prim ödemesine ilişkin bir düzenleme Başkanım. Burada da mevcut durumda bu kaleme ilişkin herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Yeni ek madde ihdasıyla bunun belirli koşullara bağlanması öngörülüyor. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3'üncü maddesinin (b) ve (c) bentleri kapsamına giren personele ülkemizdeki sivil hava limanlarında gerçekleşen giden uçak trafiği sayısının memur aylık katsayısının yüzde 40'ıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarın DHMİ performans primi olarak ödenmesi öngörülmektedir.

Diğer bir durumda da yine ülkemizdeki herhangi bir havalimanına iniş kalkış yapmaksızın transit kullanan sivil hava araçları sayısının memur aylık katsayısının yüzde 120'siyle çarpımı sonucu bulunacak miktar kadar prim ödenmesi öngörülmektedir. Düzenlemeden, Devlet Hava Meydanlarında görev yapan 12.007 personel faydalanacaktır. Bu çerçevede, Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı yani EUROCONTROL'den yıllık yaklaşık 4,5 milyar TL ek ödeme alınacaktır.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada, Devlet Hava Meydanlarında yer hizmetlerinde çalışan bazı personelden bize birtakım talepler geldi, ben onları iletmek istiyorum burada. 8 bin kadar çalışan -bunlar da tabii, uçakların kalkması, inmesinde, rötör yapmamasında etkili olduklarını ifade ediyorlar- prim alıyormuş, tazminat alıyormuş fakat aradaki makasın bu kanunla açıldığını ifade ediyorlar; en azından orta noktada bir talepleri var.

Bir de burada, Devlet Hava Meydanlarında kadrosu olup da başka alanlarda görevli personeller var. Örneğin Cumhurbaşkanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, EUROCONTROL teşkilatı, Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığında geçici görevli olan kişiler var. Bunlar da tazminat prim kapsamına alınmış fakat Mecliste çalışan kişiler var -kadrosu orada olup da geçici- bunların sayısı 5'miş. Siz bir araştırın lütfen; onların da talebi var, dâhil edilmek istiyorlar. Cumhurbaşkanlığı dâhil ediliyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisindeki geçici görevlilerin de dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyorum yani böyle bir düzenleme yaparsanız...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Sayyigüt...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bize de gelen bazı talepler var. Onlarla ilgili birkaç şeyi, iyileştirme adına, maddenin iyileştirilmesi adına ifade etmek istiyorum.

Şimdi, maddenin gerekçesinde bu düzenlemeyle DHMİ personelinin memnuniyet ve verimliliğin artırılmasının amaçlandığı ifade edilmiş ancak getirilmek istenen düzenlemeyle 12.500 personelin yaklaşık 9 bini bu kapsamın dışında kalıyor. Bu da amacın aksine bir duruma sebebiyet vererek eşitsizliğe sebep olacak. Personelin memnuniyetini arttırmak yerine, tam tersi düşürecektir bu memnuniyeti. Bu nedenle bu düzenlemenin tüm personeli kapsaması gerekmeğe.

Yine, aynı şekilde, bu düzenlemeyle getirilmek istenen yüzde 120'lik prim uygulamasının kanun hükmünde kararnamenin 1 sayılı cetvelinde yer alanları kapsadığı belirtilmekte ancak bu grupta yer alıp da uçuş trafiğiyle hiçbir alakası olmayan 1 sayılı cetvelde bulunan personelin bulunması, havacılığa hizmet etmediği hâlde bu tazminattan faydalandırılması anlamına gelecek. Buna karşılık, uçuş trafiğiyle ilgili olan ünvanlardaki diğer personelin de bu grupta tutulmaması sonucunu doğuracak ve iş barışını zedeleyecektir.

Yine, ödeme yapılmayacak durumlar arasında "sağlık raporu" ve "ücretli izin" ibarelerinin bulunması, personeli ücret kaybı yaşamamak için yasal izinlerini kullanmamaya, hastalanmaları hâlinde ise rapor almamaya sevk ediyor. Bu nedenle "sağlık raporu" ve "ücretli izin" ibarelerinin de çıkarılması gerekiyor; böyle bir önerimiz var bizim de.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sağlık raporunun kesin çıkarılması lazım.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Evet.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu çetrefilli bir konu. Önce şöyle bir şeyden geneline bir bakmak gerekir diye düşünüyorum. Yanlış hatırlıyorsam biz 1989'da EUROCONTROL'e girdik. "Girdik" mi diyelim, nasıl ifade edilir o bilmiyorum. Şimdi, mesela ben Fransa'yla mukayese ediyorum; Fransa ile bizim hava trafiğimiz 2023 yılında, arkadaşlar, hemen hemen aynı. Onlar 21 milyonmuş, bizim de 20 milyon. Fransa'nın aldığı para 1,5 milyar euro -1 milyar 518 diye devam ediyor- bizim aldığımız para 497 milyon euro yani onların üçte 1'inden daha az. Aynı trafik var, üçte 1'inden daha az para alıyoruz.

Şimdi, buradaki hava şeyinin... Hizmet değişimi, hava trafiği demeyeyim, hizmeti yani EUROCONTROL üyesi ülkelerle hizmet mukayesesi var; orada bizimki 19,4 milyon, Fransa'daki de 21,1 milyon, aynı hemen hemen. Yani aynı hizmet veriliyor fakat üçte 1'i kadar para alıyoruz. Dolayısıyla, bir defa, buradan daha fazla para almanın bir yolunu bulmak lazım çünkü nihayetinde ülkeye giren bir para bu, değil mi? Burada ihmal göstermemek lazım. Yani bu konuda DHMİ'nin ne yapması gerekiyorsa onu kendileri daha iyi bilirler. Gerçi bilselerdi bugüne kadar yaparlardı ama belki de bilmiyorlar, neyse ama Hükümet bilsin yani Hüseyin Bey bilsin kimse bilmiyorsa da. Yani, daha fazla para alalım ülkemize, para getirelim. Nihayetinde bu hizmet veriliyor, ülke olarak bu hizmeti veriyoruz, hava sahamız kullanılıyor yani biz niye parasını almayalım? Birinci husus bu.

Şimdi, biz, tabii, Devlet Planlama Teşkilatında YPK'de Genel Müdürken yıllarca bu iş bize geldi, o zaman YPK kararıyla bu işler belirleniyordu. Her defasında bunlarla uğraşmaktan bizim anamız ağlıyordu. Şimdi, yine benzer bir durum var; bana da dün arkadaşlar geldi, Hava Trafik Kontrolörleri Sendikası geldi, Havacılık Elektrik Teknik Elemanları Derneği filan da geldi. Tabii, talepler birbirleriyle çelişir bir şekilde. Ben onlara bir hikâye anlattım, onu burada da anlatmak istiyorum. Şimdi, farklı versiyonları var da... İşte kıskanç bir adam varmış, cin adama demiş ki: "Sen benden bir şey talep et fakat komşuna 2 katını vereceğim." Adam düşünmüş "Ya, bir araba istesem, komşuya iki tane verecek; olacak iş değil." demiş ki: "Benim bir gözümü çıkar." komşunun iki gözü çıksın diye. Şimdi böyle yapmamak lazım dedim ben dün arkadaşlara. Burada, şimdi, önce bu kanunun geçmesi lazım yani bu kanunu, maddeyi bence geçirmek gerekir. İçeride biraz problem olduğu iddia ediliyor, herhâlde problem de var, onlara bakmak lazım. O Cumhurbaşkanı kararnamesiyle yapılacak bir düzenleme yani yoksa şimdi "Aradaki fark açılıyor, şöyle oluyor, böyle oluyor." denilip bunun hiçbirisi yapılmazsa hiç kimse faydalanamayacak. Dolayısıyla, hani, genel bakış açımız da buradan en azından daha fazla EUROCONTROL üzerinden para alınması. Sadece, tabii personele verilen para açısından değil, belki sistem amortismanları, başka şeyler nedeniyle de o fazla para almanın yollarını bulmak lazım. Nihayetinde ülkeye gelecek para yani az bir şey değil arkadaşlar, orada Fransa'yla mukayese ettiğimizde 1 milyar euro var, almadığımız bir para var; yıllık bir de üstelik bu para. Dolayısıyla, biraz meseleye öyle bakmak lazım.

Yani, özetle... Tabii, her personel, herkes de her şeyi, aynısını alacak diye bir şey yok. Bu işte çok yakından ilgili onlar vardır, az ilgili olanlar vardır. Kurum içerisindeki çalışma barışını düşünmek lazım, hiç alakası olmasa bile insanların da belli bir standartta bir şey alması gerekiyor. Bu dengelerin kurulması lazım ama bunların yapılacağı yer bu kanuni düzenleme değil, bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle... Özellikle, Danıştaydan o hava elektrikçilerinin lehlerine 2 defa karar çıkmış. Ben onu da burada ifade edeceğimi kendilerine söyledim. Yani, bu, bizzat bizi kanun yapma anlamında bağlayacak bir şey değil, nihayetinde kanuna uymak durumunda. Kanuna uymadığımız zaman Danıştay bizimle ilgili bir karar verebilir ama dolayısıyla o alınan mahkeme kararları da dikkate alınarak, Cumhurbaşkanı kararnamesi aşamasında bu adaletin, bu dengenin ben gözetilmesinin doğru olacağını düşünüyorum.

Bu maddeye ilişkin olarak belki yapılabilecek şeyler şu olabilir: Şimdi, yürürlük tarihi 1 Nisan gibi oluyor herhâlde burada, değil mi, yanlış hatırlıyorsam. O 1 Ocağa çekilebilir diye düşünüyorum veya EUROCONTROL'den geriye doğru birkaç aylık herhâlde öyle günlük şey yapmıyorlardır, en azından onun yürürlük tarihini 1 Ocağa çekelim. Ondan sonra, bir miktar bu tazminatları artırma imkânımız varsa belki -hepsi birlikte, onu söylemeye çalışıyorum- artırılabilir. Şu talep de var, beni aradılar da, Hürriyetçi Ulaştırma Çalışanları Sendikasının önerileri içerisinde de var. Şimdi, yöneticilere de... Tabii, yöneticinin doğrudan pilot olacak, hava kontrolörü olacak hâli falan yok. Nihayetinde yöneticinin alması lazım ama yöneticileri alırken orada şefler ve ve müdür yardımcılarının da bir miktar kademeli bir şekilde bundan faydalanmasının ben uygun olacağını düşünüyorum. Yani, o 1 sayılı listede olmadığı için mi dışarıda kalıyor, nasıl oluyor bilmiyorum ama bu bir kurumda yöneticiyse genel müdürü, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, idari mali işler daire başkanı bile muhtemelen buradan para alıyor. İdari mali işler daire başkanının seyrüsefer hizmetleriyle ilgili bir görevi var mı? Normal şartlarda yoktur yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, sadece para ödüyor canım, o bir görev sayılmaz. Yani öyle bakarsan herkesin bir görevi var, sıhhi tesisatçının da görevi var. Dolayısıyla, yönetici kademesine para veriliyorsa kademeli bir şekilde...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Muhasebecileri kızdıracaksın.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne için?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bordrolarla alakalı...

ERHAN USTA (Samsun) - Yok canım, hayır, küçümsediğimizden değil. Yani, doğrudan seyrüsefer hizmetleriyle alakalı bir şey değil.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Kayıtları onlar yapıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, onaylıyor, ben de onu diyorum. Öbür adam da başka bir şeyini yapıyor, o da personel kaydını tutuyor. Yani, şimdi daire başkanı yapıyor da altındaki müdürü, şefi yapmıyor mu? O da yönetici, ona niye vermiyoruz? Kastım o. Yani, öbürüne verilmesin filan demiyorum yani az önceki meseleye düşmeyelim, o cinin durumundaki kıskanç adam durumuna. Bence verilsin, buradan para almanın yollarına bakmak lazım. Buraya bir bakılsa iyi olur.

Bu senelik... Yani rapordan emin değilim. "Mazeret izninden" denildi ama senelik izin alınması durumunda bu paranın kesilmesinin bir mantığı yok yani yasal bir hak bu. Dolayısıyla, insanlar senelik izin almadan çalışamazlar -kimse paradan vazgeçmeyeceğine göre- ama senelik izin durumunda bu paranın kesilmemesi uygun olur diye değerlendiriyorum.

Çok fazla uzatmak istemiyorum, söylenecek hususlar var ama dediğim gibi yani özetle Cumhurbaşkanı kararnamesinin tekrar gözden geçirilmesi, iyi çalışılması, orada kurum içi dengeye bakılması lazım ama bu kanunun da geçmesinin ben faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de baktığımız zaman bu düzenlemeyi genel anlamda olumlu görüyoruz. Yani EUROCONTROL'den bu şekilde bir seyrüsefer hizmetleri üzerinden alınacak olan bir para çünkü EUROCONTROL zaten bünyesindeki bütün ülkelerin ilgili kurumlarına bu parayı veriyor. Buradan alınması bizler açısından da uygun olacaktır. Tabii, buradaki kanuni düzenlemede de baktığımızda... Yani sivil havalimanında gerçekleşen giden uçak trafiğinden, işte, memur aylık katsayısının yüzde 40'ıyla çarpımı - performans primi- uygundur. Sonra transit olan uçuşlarda gene memur aylık katsayısının yüzde 120'siyle çarpım, gene bu da uygundur.

Burada dikkatimizi çeken aslında bize de geldikleri zaman arkadaşlar -bana da bizzat geldiler- orada da konuştuğumuz 3 grup var havacılıkta çalışan. Birinci grup daha çok işte, hava trafik kontrolörleri, elektronik personel burada. İkinci grup biraz daha elektrik personeli, idari personel, diğer teknik personel var. Bir de üçüncü olarak itfaiye, apron hizmetleri falan gibi hizmetler var. Bunlar arasında da sanıyorum ücretlerde bir uçurum var yani bunun giderilmesine ihtiyaç var. Onun için belki bir şey konulabilir, belki bir ekleme yapılabilir bu görüştüğümüz öbür mevcutlar devam etmek şartıyla, belki transit uçuşlardan onlara da belli bir prim ödemesi yapılabilir; bunun değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ulaş Karasu, buyurun lütfen.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Evet, teklifin 14'üncü maddesi EUROCONTROL'den daha fazla ödeme alınması yoluyla millî gelir maliyetlerinin artırılması, döviz girişi sağlanması olarak açıklanıyor. 2005 yılından bu yana yürürlükte olan bu düzenlemeye göre havacılık tazminatı ödemesinde çalışanlar 3 farklı gruba ayrıldı. Şimdi sormak istiyorum: Yirmi yılda yeni mi aklınıza geldi bu düzenleme, döviz girişi sağlamak? Yirmi yıldır çalışanların maaşını niçin yükseltmediniz? Bakın, Fransa'da uçuş sayısı bizden yaklaşık 1 milyon fazla olmasına rağmen Fransa'nın bildirdiği maliyet 1,5 milyar avro, ülkemiz ise Avrupa'da 2'nci büyük hava sahası konumuna sahip ve bizim bildirdiğimiz maliyet 650 milyon avro ama toplam maliyetler içinde personel maliyeti Fransa'da yüzde 60, Türkiye'de ise yüzde 32 yani bugüne kadar personelin maaşını düşük tutup EUROCONTROL'e o şekilde bildirildiği için yıllardır hava yolu şirketlerinin ödediği uçak başına hava seyrüsefer hizmet bedelleri çok düşük kalıyor. Hava sahamızda seyrüsefer hizmet alıcılarının önemli bölümünün yabancı hava yolu şirketleri olması da dikkate alındığında milyonlarca avro bu yabancı hava şirketlerinin kasasında kalmış durumda. Bunca yıldır döviz girişini niçin sağlamadınız? Oluşan bu zarardan kimler sorumlu?

O zaman şu sorulara da yanıt verilmesi gerekiyor: Maliyetleri EUROCONTROL'e yansıtılan personelin ünvan bazında dağılımı ve maliyetin ünvana göre yansıtılma oranları nedir? EUROCONTROL'e maliyetlerin geri dönüşü çerçevesinde bildirilen geçmiş yılın kesinleşen maliyet toplamı nedir? Personel giderleri bu toplamın ne kadarını oluşturmaktadır? Gelecek yıl için bildirilen tahmini maliyet toplamı nedir? Personel giderleri ünvan bazında bu toplamın ne kadarını oluşturmaktadır?

Kıymetli arkadaşlar, Devlet Hava Meydanlarının gelirlerinin yüzde 30'u seyrüsefer gelirleri, yüzde 70'i ise terminal hizmet gelirleri, kira gelirleri gibi işletme gelirlerinden oluşmakta. Siz şimdi personelin maaşını EUROCONTROL ücretiyle ödemeye çalışıyor, Devlet Hava Meydanlarının diğer gelirlerini hazineye aktarmaya çalışıyorsunuz. Böyle olunca, gruplara ayırdığınız çalışanlar arasında ciddi maaş farkları oluşuyor. Bu durum iş barışını bozuyor, aynı işleri yapan personeli bile birbirine düşman ediyorsunuz. Burada asıl olması gereken yoksulluk sınırının 70 bin liraya dayandığı ülkemizde tüm bu çalışanların maaşlarının da dünya ölçeğinde standartlara yükseltilmesidir. Olması gereken maaşı düşük kalan personelin maaşlarına hazineden belli oranda pay ayırıp maaşların dengelenmesidir Türk Hava Yollarının Genel Müdürünün maaşlarının milyonlarla hesaplandığı ülkemizde, çalışanların aldığı maaşların dahi arasında uçurumun olması kabul edilemez. Eğitim ve iş yüküne bağlı olarak elbette bir fark olacaktır ama bu fark uçurum olmamalıdır. Sizin yaptığınız sistem, seyrüsefer elemanlarının gelir vergisiyle diğer tüm personelin maaşını ödemeye çalışıyorsunuz. Bunun adı garabet bir sistemdir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin hazinesi, Devlet Hava Meydanlarının bütçesi bu insanların maaşlarını düzenlemeye yetmiyor mu? Bir çalışanın gelir vergisiyle diğer çalışanın maaşını ödemek ülkemize hiç yakışmıyor. Siz hem dünyayla rekabetten söz ediyorsunuz hem de personelinize dünya standartlarının altında maaş ödemesi yapıyorsunuz; bunun kabul edilebilir bir yanı yoktur. İş barışını bozduğunuz da söyledim. Bütün bu tartışmalardan dolayı oluşacak olan emniyet zafiyetinin, uçuş emniyet zafiyetlerinin vebali sizin boynunuzda olacaktır.

Zafiyet demişken 18 Şubatta Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün hazırladığı Hava Trafik Kontrolörü Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği'ni de hatırlatmak gerekiyor çünkü yönetmelikle dünyada ilk kez asli görevi her zaman emniyetli trafik akışını sağlamak olan kontrolörlere "Trafiği yeterince hızlandırmazsanız lisansınızı iptal ederiz." tehdidi yapıldı. Sorarım size: Dünyanın neresinde böyle bir uygulama var? Atadığınız bahçe bitkileri mezunuyla, her gün skandallarla anılan hukuk müşavirinizle, hazırladığınız ve baştan sona personelin aleyhine olan bu düzenlemeyle büyük zafiyetlere yol açacaksınız.

Yine, hava taşımacılığımız uluslararası denetimlerde de büyük sorunlar yaşıyor. Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonunun Eylül 2024'te yaptığı denetimde ülkemiz 8 alanda yapılan denetimin 7'sinde sınıfta kaldı. Ülkemizin seyrüsefer hizmetlerinin uyum ortalaması 2019 yılında 86 puan iken bu oran 2024 yılında son denetimde 19 puana kadar geriledi. Bu organizasyona üye 188 ülke arasında 153'üncü sıradayız; 119'uncu sırada Uganda, 98'inci sırada Zimbabve var.

Bakın, Corendon Havayolları yazları Türkiye'den yurt dışı seferleri yaparken kışları uçak ve personelini Hindistan'da çalıştırarak gelir sağlıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karasu.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Başkanım, genelinde konuşacaktım, şunu tamamlayayım en azından.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Genelinde de beş dakika verecektim size.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Yok, konuşmadım genelinde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O zaman da o kadar verecektim zaten, fazla vermeyecektim ki.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Az kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, toparlayın.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Ancak ülkemiz denetimden düşük puan aldığı için şöyle bir sorun ortaya çıktı: Hindistan Sivil Havacılık Otoritesi puanı 70'in altında olan ülkelerin şirketlerinden kiralama yapılamayacağına yönelik bir düzenleme getirdi. Bu durumda maalesef şirketlerimiz de kayba uğruyor. Ülkemizin havacılığını bu duruma düşürmek utanç verici bir modeldir arkadaşlar.

Ayrıca, şunu söylemek istiyorum: Yine, teklifte "Performansa dayalı ödemeler, personele fiilen hizmete katkı sağladığı sürece bulunduğu kadro ve pozisyona göre yapılır. Sağlık raporu, ücretli izin, görevden uzaklaştırılma, tutuklanma, gözaltına alınma gibi durumlarda isabet eden günler için bu madde uyarınca ödeme yapılmaz." hükmü var. Bırakın adil olmayı, insani bile değil. Diyelim ki kanser hastası bir personel var, bu personel paraya en çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde sağlık raporunda uzun süreli heyet raporları alırsa kapsam dışında kalacak. Yine, görevden uzaklaştırılan personele göreve dönüş sonrasında performans ücretinin tamamının ödenmesi gerekiyor. Ücretli izinlerde, doğum, bayram ve idari izinlerde de bu ödemenin yapılması gerekiyor.

Netice itibarıyla, bu düzenlemede adaletsizlikler mevcut; bunların bir an önce giderilmesi gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Şimdi, birçok değerlendirme yapıldı. Tabii, önemli bir madde. Bu paranın ülkemize girmesi açısından tek kriter bu yol mu? Birincisi bu, aklıma takılan.

İkincisi, madde yazımında da bazı sıkıntılar var gibi, fıkralar arasında böyle kat kat... Birinci fıkrada birine bir şey veriliyor, ikinci fıkrada tekrar onun üzerine bir şey daha veriliyor, üçüncü fıkrada tekrar veriliyor gibi anlaşılıyor; doğru mu anlıyorum yani mükerrer bir ödeme mi var belli kişilere?

Bir de bu işin aslı nedir yani havacılığa ve seyrüsefere doğrudan etki eden insanlara mı vermek durumundayız bunu? Eğer böyleyse diğer personele nasıl veriyoruz? Yani bu herhâlde belli birkaç ünvandır.

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRÜ ENES ÇAKMAK - Bütün personele.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bütün personele verebiliyorsak da bu rakamlar yüksek rakamlar gibi görünüyor yanlış hesaplamadıysak. O zaman, bunun kapsamını daha da genişletmek belki mümkün olabilir.

Bir başka mesele, başka yerde görevlendirilen kişiler. Bunlar fiilen bu işi yapmıyorlarsa o zaman niye veriyoruz başka yerde görevlendirilene? Yani verilmesin diye bir şey demiyorum ama bir kısmına veriliyor, parantez içinde verilenler var.

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRÜ ENES ÇAKMAK - Onlar da sadece havacılığa hizmet edenler oldukları için.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - O işi mi yapıyorlar, onun için mi? Eğer öyleyse anlamlı tabii, doğru.

Bir de neticede bu doğrudan... Şimdi, Erhan Bey Cumhurbaşkanlığı kararnamesinden bahsetti, öyle bir şey yok burada ama öyle bir şey konulabilir yani bunun dağıtım şeklinin nasıl düzenleneceğine ilişkin bir şey olmalı. Bu başka bir yerde filan yok, burada "Doğrudan verilir." diyor kanunda. Dolayısıyla öyle bir şey konulursa daha iyi olabilir. Aksi takdirde, şöyle bir endişe var: Çalışma barışına olumsuz yansiyabilir sizin kurumda veya benzer kurumlardaki aynı işi veya aynı işi yaptığını iddia eden... Doğrudan olmasa da dolaylı anlamda bir sıkıntı olabilir. Bunun bertaraf edilmesinin yolu da hakikaten bu dağıtım sisteminin Cumhurbaşkanlığı kararına bırakılması falan olabilir diye düşünüyoruz. Tabii, genel anlamda olumlu olduğunu da ifade etmek istiyoruz. Kuşkusuz, bu para devletimize gelsin, kullanalım, daha fazlasını kullanalım, çalışanlarımız da çok daha fazlasını alsınlar, ondan yana hiçbir sıkıntımız yok ama mümkünse bunu daha geniş kesimlere yaymak mümkün olabiliyorsa bu çerçevede bunu da yapalım.

Bir de bu yazımdaki işte o mükerrer gibi görünen şeyleri ben mi sadece öyle görüyorum, bilerek mi yazıldı, yoksa... Genel Kurula kadar onlara da bir bakılırsa iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, başka söz talebi yok sayın milletvekillerinden.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Sendikamızın söz talebi var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ona geleceğim.

Sayın milletvekillerinin söz talebi bitti, sendikaların söz talepleri var. İkiser dakika vereceğim size değerli arkadaşlar, lütfen, bu süre zarfında görüşlerinizi dile getirin.

Şimdi, kendinizi de tanıtırsanız...

Buyurun.

ULAŞTIRMA MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI KENAN ÇALIŞKAN - Adım Kenan Çalışkan, ULAŞTIRMA MEMUR-SEN Genel Başkanım, Ulaştırma Hizmet Kolunun genel yetkili sendikasıyız.

Öncelikle, bu çalışmanın Meclise gelmesini önemsiyoruz, üç dört yıldır kurum personelinin beklediği bir çalışmaydı ve çalışanlar bunun bir an önce ivedilikle yasalaşmasını bekliyorlar. Geçen yıl da Meclise gelmişti, bir revizyon talebiyle geri çekilmişti, tekrar Meclise gelmesi bir sene sürdü. Bundan dolayı burada bizim önceliğimiz çalışmanın ivedilikle yasalaşmasıdır.

Bunun yanı sıra, az önce vekillerimiz de ifade etti, tabii ki çalışmanın daha iyileştirilmesi anlamında da bu sağlık raporları ve izinler hususunda bunların kesilmemesi gerekiyor. Yine, ifade edildi, yürürlük tarihinin "1 Nisan" değil "1 Ocak" şeklinde olması daha yararlı olacaktır.

Yine, alt grupta alan, 2'nci grupta alan personelin aldıkları ücretin artırılması talebi var, bu da buradaki memnuniyeti arttıracaktır. Vekâlet edilen görevlerde de yine bunun ödenmesi -uygun pozisyondan- öneriliyor ve yine "yönetim hizmetleri" şeklinde geçirilerek şef ve müdür yardımcılarının da buradan yararlanması çalışmanın yararını ve memnuniyetini daha da arttıracaktır.

Genel yetkili sendika olarak tekrardan ifade ediyorum, çalışmanın ivedilikle yasalaşması da sürecin devam etmesi de çalışanların beklentisidir, bu konuyu da vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Buyurun.

ULAŞIM-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI CİHAD KORAY - Adım Cihad Koray, ULAŞIM-İŞ SENDİKASI Genel Başkanım.

Sayın Başkanım, sizleri ve Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum. Yaklaşık yirmi yıl önce başlamıştı bu ödemenin yapılması, o zaman başlayan bir hakkaniyet ölçülerinin dışındaki uygulama kurumda çalışma barışını bozmuş ve bugünlere getirmişti. Son yapılan çalışmayla yüzde 120-yüzde 40 paylaşımı iş barışı ve huzurunu daha çok bozacaktır.

Dün Sayın Genel Müdürümüz kurumda sendikaların genel başkanlarıyla yaptığı toplantıda çok emek sarf ettiklerini, EUROCONTROL'un prensipleri ve ilkeleri doğrultusunda yapılabilecek en iyi çalışmayı yaptıklarını söylemişlerdi. Ve biz de kendisine inanıyoruz ve iyi niyetinden şüphemiz yok ancak bu iyi niyetli ve çok emek sarf edilen çalışmanın kurumda çalışan personelin nazarında bir karşılığı yok. Yaklaşık 6-7 bine yakın personel ile 3 bine yakın personel arasındaki ücret aralığı daha fazla artacaktır.

Şimdi, burada -işletme gelirlerinin çok fazla olduğunu az önce Ulaş Vekilim de izah etti- EUROCONTROL'de prensiplerine uygun olmasa bile işletme gelirlerinden aradaki farkı kapatma noktasında bir aktarım olabilir diye düşünüyoruz. Ayrıca, Kenan Başkanının söylediği gibi, 1 sayılı cetvele tabi şube müdürleri ve müdürler birinci gruba alınıyorsa gene yönetimle bağlantılı olan şefler de müdür yardımcıları da alınabilir, hatta birinci grubun gelirinin artması için elektrik, makine, inşaat bölümünde çalışan teknik personelin de birinci gruba alınarak birinci grubun geliri artırılıp birinci gruptan elde edilen gelir vergisinin daha çoğaltılarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Başkanım, biz de söz istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kaç tane sendikanız ya?

ERHAN USTA (Samsun) - Para çok olunca sendika çok oluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar orayla alakalı olanlara söz vereceğim.

TÜRK ULAŞIM-SEN GENEL BAŞKANI MUSTAFA NURULLAH ALBAYRAK - Ben yetkiliyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kaç tane? O da "Yetkiliyim." diyor.

TÜRK ULAŞIM-SEN GENEL BAŞKANI MUSTAFA NURULLAH ALBAYRAK - Genel yetki, DHMİ'de yetki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ha, yardımcı yetkili; vallahi enteresan!

Tamam, açıyorum, ikişer dakikanız var.

Buyurun.

TÜRK ULAŞIM-SEN GENEL BAŞKANI MUSTAFA NURULLAH ALBAYRAK - Çok kıymetli Başkanım, öncelikle yüce Meclisimizi, siz değerli Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımızı ve değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, TÜRKİYE KAMU-SEN Genel Başkan Yardımcısı ve Türk Ulaşım Sendikası Genel Başkanı ve Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğünde yetkili sendika olarak görüşülmekte olan Devlet Hava Meydanları çalışanlarımızı kapsayan havacılık tazminatı oranlarını kapsayan bu çalışmanın daha da genişletilerek çalışma motivasyonunu artıracığı ve çalışanlarımızdan gelen büyük bir talep doğrultusunda yüzde 120'ye yüzde 40 oranında olan yüzde 40'ın, artı, biz bu verilecek olan tazminatın yüzde 40'a artı 60 oranında da artış talep etmekteyiz. Zaten tüm bu artışlar hazine ve maliyeye yük getirmedeği gibi aynı zamanda çok fazla işletme gelirimiz de düşünüldüğünde tamamı devlete yük getirmeyerek EUROCONTROL tarafından karşılanacak. Ayrıca, müdür yardımcılarımız ve şeflerimiz de yönetici pozisyonunda olduğundan müdür yardımcısı ve şeflerimizin de birinci gruba alınmasını ve yapılan çalışmanın kıymetli olduğunu ben saygılarımla arz ederim. Mustafa Nurullah Albayrak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Hava Trafik Kontrolörleri Sendikası, buyurun.

HTK-SEN GENEL BAŞKANI HALİL İBRAHİM SUNAÇ - Öncelikle kıymetli vekillerim ve Sayın Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Madde gerekçelerinde yer verildiği üzere, söz konusu düzenleme hazinemize hiçbir yük teşkil etmeden DHMİ personel maaşlarında bir iyileştirme öngörüyor. Bu artış Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı yani kısaca EUROCONTROL tarafından finanse edilen bir artış ve bu, ülkemize ciddi miktarda bir döviz girdisi sağlayacaktır.

Adından anlaşılacağı üzere EUROCONTROL, hava seyrüseferini yani hava trafik hizmetlerini temel alan bir kuruluştur. Bu kuruluşun prensipleri çerçevesinde seyrüsefer hizmetlerinde yer alan personelin tüm maliyeti karşılanıyor. Meydan işletme hizmetlerinde yer alan personele yapılacak artış ise maliyeti tamamen karşılanan gruptan kesilecek gelir vergisi yoluyla finanse ediliyor. Dolayısıyla iki personel grubu arasında bir farklılık olması yani bir makasın olması bir zorunluluk teşkil etmekte.

Bu artıştan fayda sağlayacak meslek gruplarından olan hava trafik kontrolörlerimizle alakalı da kısaca bilgi vermek isterim: Hava trafik kontrolörlerimiz uluslararası lisans koşullarına tabi olarak çalışan, belirli yabancı dil ve sağlık koşullarını tüm meslek hayatı boyunca sürdürmek zorunda olan bir meslek grubu. Son derece kritik bir iş icra eden kontrolörlerimiz emsal ülkelerde pilotlara denk bir meslek grubu olarak kabul ediliyor ve özlük hakları da pilotlarımıza denk ancak ülkemizde bu konuda bir uçurum söz konusu. Bu düzenlemeyle bu fark bir nebze olsun kapanabilecek.

Son olarak, yasanın 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren geçerli olmasını bizler de destekliyoruz. Bu, döviz girdisinin artırımına da katkı sağlayacaktır. Tüm vekillerimizden desteklerini istirham ediyoruz.

Çok teşekkür ederim, saygılar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Evet, buyurun.

Sizin hangi sendika?

BİRLEŞİK TAŞIMACILIK ÇALIŞANLARI SENDİKASI GENEL BAŞKANI TONGUÇ ÖZKAN - KESK'e bağlı Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - KESK oradan istiyor, bak, o istiyor.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Başkanım, ben başka bir yerine, hiçbir arkadaşın değinmediği bir yerine değineceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Öyle olmaz, 1 kişi.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Bilmiyorlar Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O zaman biriniz konuşun.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - İş kollarımız farklı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, biriniz konuşun; bir sendika, bir kişi. Öyle o biliyor, bilmiyor diye... Bilmese buraya gelmez adam. Başka sendika kaldı mı? Bundan sonra başka yok değil mi?

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Ben varım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İkiniz de KESK'tensiniz, bir kere söz verdim.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - O taşımacılık kolu, biz büro emekçileri koluyuz. Burada sivil havacılık alıyor bu tazminatı ama Meteorolojiyi atlıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz vermedim size.

BİRLEŞİK TAŞIMACILIK ÇALIŞANLARI SENDİKASI GENEL BAŞKANI TONGUÇ ÖZKAN - Ben de Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Dün de Genel Müdürümüzle ifade ettik, sendikalar da genel anlamda ifade etti, burada madde amacının ve gerekçelerinden bir tanesi de DHMİ personelinin memnuniyeti ve verimliliği olarak açıklanmıştı ama burada ifade etmek istiyoruz ki 9 bine yakın DHMİ personeli bu mevcut taslahta hak ettikleri ücreti alamadıklarını düşünüyorlar. Bu nedenle, yüzde 120'lik ilave tazminattan tüm personelin faydalandırılmasını istiyoruz, teklifin 1 Ocaktan itibaren geçerli olmasını talep ediyoruz, yıllık izinlerde ve sağlık raporlarında herhangi bir kesintiye tabi olunmaması gerektiğini düşünüyoruz. Diğer yüzde 40'lık yani ikinci ve üçüncü gruptaki personel arkadaşlarımızın EUROCONTROL prensipleri gereğince maliyetleri karşılanmadığı gerekçesiyle yüzde 120'lik ilave tazminattan faydalandırılmadığını görüyoruz ama aynı şekilde 1 sayılı cetvelde yer alan kimi personel de havacılık sahasında hizmet etmedikleri hâlde yüzde 120'lik tazminattan faydalaniyor. Bu da ciddi anlamda iş barışını bozduğundan yüzde 120'lik ilave ücretten, tazminattan tüm çalışanların faydalandırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşler izah edildi, mesele anlaşıldı. Sendikalarımızın da gayretiyle beraber çok önemli düzenleme yaptık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Arkadaşımız da konuşsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - KESK'e verdim söz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır ama başka bir şey için söz istedi, dinleyelim bugün.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Herkese söz veriyorum, verdim. İlgili sendika söz aldı, ilgili, yetkili olan söz aldı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Oraya bağlı başka bir sendika ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam da 3 sendika gelirse 3'ü de konuşacak, herkese bir söz veriyorum, yeterli.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Sayın Başkanım, iş kollarımız farklı.

ERHAN USTA (Samsun) - Farklı bir bakış açısı getirebilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çok farklı bir bakış açısı gelmiyor, "ilave artırım" diyorlar, benim gördüğüm o.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkanım, dinleyelim arkadaşımızı da.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

BÜRO EMEKÇİLERİ SENDİKASI MALİ İŞLER GENEL SEKRETERİ İSMET TEMEL - Sayın milletvekilleri, bu yasal düzenlemeyle Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğündeki personele dengesiz de olsa bir tazminat veriliyor ancak havaalanında hizmet veren Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve özellikle Meteoroloji çalışanları var, Meteoroloji Genel Müdürlüğü çalışanları bu verilen tazminatın sadece yüzde 3'ünü alıyor. O yüzden, Meteoroloji çalışanlarına da Devlet Hava Meydanları İşletmesindekiler gibi eşit düzeyde bir tazminatın ödenmesi zaruri, aksi takdirde havaalanlarında uçuş güvenliğine ilişkin sıkıntılar yaşanmaya başlayacak. Onun için, bu düzenlemeyi bir an önce havaalanlarında çalışan diğer kurumları da kapsayacak şekilde genişletmek gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Son sendikamız, buyurun.

HAVACILIK UZMANLARI SENDİKASI GENEL BAŞKANI OLCAY KAHRAMAN - Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum.

Yapılan çalışma olumludur DHMİ çalışanları için. Bunun 1 Ocaktan geçerli olması, izin ve raporlulardan kesinti olmaması ve yüzde 40'lık olan dilimin mümkünse yüzde 60'a çıkarmasını talep ediyoruz. Bir de şef ve müdür yardımcısı arkadaşların da birinci grupta değerlendirmesini istiyoruz.

Teşekkür ederiz efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Evet, ilk defa bir maddeye sendikalar bu kadar ilgi gösterdiler. Hayırlı olsun.

Şimdi, önergeleri işleme alacağım, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 14 - 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun ve Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 5 - Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde bu kanun hükmünde kararnamenin 3'üncü maddesinin ve (b) ve (c) bentleri kapsamına giren personeline; ülkemizdeki sivil havalimanlarında gerçekleşen giden uçak trafiği sayısının memur aylık katsayısının yüzde 80'i ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı DHMİ performans primi olarak ödenir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesinin (b) ve (c) bentleri kapsamına giren personeline birinci fıkra kapsamında yapılan ödemelere ilaveten ülkemizin hava sahasını, ülkemizdeki herhangi bir havalimanına iniş/kalkış yapmaksızın, transit kullanan sivil hava araçları sayısının memur aylık katsayısının %120'si ile çarpımı sonucu bulunacak miktar kadar prim ödemesi yapılır.

Aylık olarak gerçekleştirilecek prim ödemelerinde bir önceki yılın aynı ayında gerçekleşen uçak trafiği sayısı esas alınır.

Performans primi hesaplamasında baz alınan uçuş sayılarında birbirini takip eden yıllarda artış olması durumunda uçuş sayısı artış miktarına tekabül eden performans primi tutarı farkı, artış yılını takip eden ocak ayı içerisinde tek seferlik olarak personele ayrıca ödenir.

DHMİ Genel Müdürlüğüne ait kadro veya pozisyonlara atanmaksızın bu Genel Müdürlükte görevlendirilenler ile DHMİ personelinin diğer kamu kurum ve kuruluşlarında (Cumhurbaşkanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, EUROCONTROL Teşkilatı ve Ulaştırma Bakanlığı İnceleme Merkezi Başkanlığında geçici olarak görevlendirilenler hariç) görevlendirilenlere, görevlendirme süresince bu madde uyarınca ödeme yapılmaz.

Bu madde uyarınca yapılan ödemeler; personele fiilen hizmete katkı sağladığı sürece bulunduğu asli kadro veya pozisyonuna göre yapılır. Görevden uzaklaştırılma, tutuklanma, gözaltına alınma gibi durumlara isabet eden günler için bu madde uyarınca ödeme yapılmaz.

Bu madde uyarınca yapılan ödemeler; gelir ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

Gülcan Kaçmaz Sayyığıt
Van

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Madde gerekçesinde bu düzenlemeyle "DHMİ personelinin memnuniyet ve verimliliğinin artırılmasının amaçlandığı" ifade edilmektedir. Ancak getirilmek istenen düzenlemeyle 12 bin 500 personelin yaklaşık 9 bini kapsam dışında kalacaktır. Bu da amacın aksine bir duruma sebebiyet vererek eşitsizliğe sebep olacağından DHMİ personelinin memnuniyetini artırmak yerine düşürecektir. Bu nedenle, düzenlemenin tüm personeli kapsamaması gerekmektedir.

Aynı şekilde, bu düzenlemeyle getirilmek istenen yüzde 120'lik prim uygulamasının kanun hükmünde kararnamenin 1 sayılı cetvelinde yer alanları kapsadığı belirtilmektedir. Ancak bu grupta yer alıp da uçuş trafiğiyle hiçbir alakası olan 1 sayılı cetvelde bulunan (Genel Müdürlük binasında çalışan ancak uçuş trafiğiyle hiçbir alakası olmayan ve benzeri) personellerin bulunması havacılığa hizmet etmediği hâlde bu tazminattan faydalandırılması anlamına gelecek, buna karşılık uçuş trafiğiyle ilgili olan ünvanlardaki diğer personelin bu grupta tutulmaması sonucunu doğuracak ve iş barışını zedeleyecektir.

Yine, ödeme yapılamayacak durumlar arasında "sağlık raporu" ve "ücretli izinli" ibarelerinin bulunması personeli ücret kaybı yaşamamak için yasal izinlerini kullanmamaya, hastalanmaları hâlinde ise rapor almamaya sevk edecektir. Bu nedenle "sağlık raporu" ve "ücretsiz izin" ibarelerinin çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 5'inci maddeye son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında yapılan ödemeleri geçmemek üzere, yürütülen görevin niteliği ile önem ve sorumluluk düzeyi, personelin ünvanı, hizmet yılı, birimi ile sivil havacılık faaliyetleri kapsamında denetime katılıp katılmadığı gibi

kriterler dikkate alınmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeline bu madde kapsamında ödeme yapılır."

Yaşar Kırkpınar
İzmir

İsmail Güneş
Uşak

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü yürütmekle mükellef olduğu denetim ve düzenleme faaliyetlerini havacılık emniyeti dâhilinde ulusal ve uluslararası standartlarda gerçekleştirmektedir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün söz konusu faaliyetlerini yürüten personelinin maliyetlerinin tamamına yakını Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL) tarafından karşılanmaktadır. Maddeyle Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne EUROCONTROL tarafından daha fazla ödeme yapılması sağlanması ve ülkemize döviz girişinin sağlanması, denetim ücretleriyle (supervision cost) ilgili millî maliyetlerin artırılması, genel bütçeden karşılanan personel maliyetinin azaltılması, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personelinin ücret memnuniyetinin artırılması ve personel kaybının azaltılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 14'üncü maddeyle ilişkin bir redaksiyon yetkisine ihtiyaç bulunmaktadır. Maddeyle 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenmesi öngörülen ek madde 5'te yer alan "ülkemizdeki" ibarelerinin "Türkiye'deki" "ülkemizin" ibaresinin ise "Türk" şeklinde redaksiyona tabi tutulması gerekmektedir.

Maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda ve redaksiyon doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilen önerge doğrultusunda redaksiyona tabi bir şekilde kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) - 1 Ocaktan itibaren geçerli olmasını Genel Kurulda mı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çalışınlar diye söyledim arkadaşlara. Çalışın, HMB ve SBB tarafıyla da görüşün, netleştirelim.

Değerli arkadaşlar, müteakip maddeye geçiyoruz.

15 ve 16'ncı maddeler doğum yardımına ilişkin, birlikte müzakereye açıyorum.

Sayın Altınsoy, buyurun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası aileyi toplumumuzun temel kurum olarak tanımlamaktadır. Anayasa'mızın 41'inci maddesinde yer aldığı üzere devlet, ailenin huzur ve refahı için gerekli tedbirleri almakla mükelleftir. Sadece kanunlarımızda değil, değerlerimiz açısından da ailenin korunması ve aile bağlarının güçlendirilmesi önceliğimizdir.

Şimdi, doğum yardımına yönelik bazı düzenlemeler yapıyoruz. Mevcut durumda Türk vatandaşı ve/veya mavi kart sahibi olan kişilere 15 Mart 2015 tarihinden sonra doğan canlı birinci çocuk için 300 lira, ikinci çocuk için 400 lira, üçüncü ve sonraki çocuklar için ise 600 lira tutarında yardım yapılmakta. Söz konusu tutarlarda 2015 yılından itibaren herhangi bir artışa da gidilmedi. Bu durumda yardımdan yararlananların oranında da büyük bir azalma görülmekte, buna göre 2018 yılında yüzde 94,67'yle en yüksek seviyeye çıkarken 2023 yılında yüzde 64,14'e gerilemiştir. Ayrıca, doğurganlık hızının 2023 yılında 1,51 oranıyla nüfusun yenilenme düzeyi olan 2,10'un altına düşmesi nedeniyle kapsamlı bir doğum yardımı çalışmasının hayata geçirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle, ek maddeyle Türk vatandaşlarına 1/1/2025 ve sonrasında canlı doğan çocukları 5 yaşını tamamlayana kadar, 60'ıncı ay dâhil başvurulması ve Türkiye'de ikamet ediyor olunması koşuluyla doğum yardımı yapılması öngörülmüştür.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyığıt, buyurun lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, TÜİK 2024 verilerine göre, iş gücüne katılım oranları şöyle karşımıza çıkıyor: Kadınlarda yüzde 36,6; erkeklerde yüzde 71,8; yine, 3 yaş altı çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranı yüzde 28; erkeklerde istihdam oranı yüzde 90,5. Ortalama çalışma süresi kadınlarda haftalık yüzde 40,2 saat; erkeklerde yüzde 45,5 saat olarak karşımıza çıkıyor. Yine, çocuk bakımının yüzde 94'ü; ev işlerinin de yüzde 85,6'sı kadınlar tarafından gerçekleştiriliyor. Niye diyorum bunu? İktidarın 2025 yılını "Aile Yılı" olarak belirlemesi, Erdoğan'ın da 3 çocukta ısrar etmesi bizler açısından tesadüf değil, bunu belirtelim. Tüm dünyada belirgin bir şekilde doğum oranındaki azalmanın en temel nedenleri içerisinde ekonomik krizler ve güvencesizlik yerini almakta.

Bu maddede de gerçek bakım yükünü paylaşma, çocuğun geleceğini güvence altına alan düzenlemeler değil, aksine dönemlik parasal yardımlarla çocuk doğurmaya teşvik ve kadını çalışma yaşamından uzak tutma eğilimi karşımıza çıkmakta. Yenidoğan bir çocuk için tek seferlik ve 5 yaşına kadar olacak yardımın içeriği madde metninde yer almıyor; bunun Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi öngörülmüş.

Bu teklif yine aynı zamanda 2025 yılını Aile Yılı ilan etmiş olmalarının bir yansıması olarak da karşımıza çıkmakta. Aile Yılı ilanının hemen ardından da kadınların doğurup doğurmayacağına, kaç çocuk doğuracağına, tüm bunlara reisli aile modeliyle karar vermeye dair söz kuran iktidar eliyle Nüfus Politikaları Kurulu ve Aile Enstitüsü kuruldu. Aileyi güçlendirmek ve korumak adı altında kadının emeğine, bedenine, sağlığına ve tüm yaşamına müdahale eden politikaların bir yansıması olan bu maddeyi kesinlikle kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Az kaldı Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Sayyığıt.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Gebeliği engelleyici yöntemleri dikte eden, kürtajı, hatta sezaryenle doğumu dahi anormal gösteren politikaların devamı niteliğinde olan bu düzenlemenin kadınlara destek, çocukların geleceğine katkı sunan bir noktada olmadığı açık bir şekilde ortada. İktidarın aileci politikaları kadını özne olmaktan çıkaran, sadece aileye hapseden bir zemin yaratmakta maalesef, bu da onun yansıması olarak karşımıza çıkmakta. Söylediklerimizi belki beğenmiyorsunuzdur, gülüyorsunuzdur oradan ama biz ifade etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, şimdi, bu konu önemli bir konu, nüfus meselesi. Yani hakikaten nüfus işi bizde alarm veriyor. Doğurganlık hızı düşmüş durumda yani yenileme sayısının altında bir doğurganlık hızı var. Ben bunu ilk milletvekili olduğumda da Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme getirmiştım "demografik fırsat penceresi" diye. Yani ülkelerin hayatlarında bir kere karşılaştıkları bir şey. Türkiye maalesef bu demografik fırsat penceresini kaçırıyor, kaçırmak üzere. İşte, yaşlanma başladı yani doğum hızı düşüyor. Demografik fırsat penceresini kaçırmayan ülkelerin de kişi başı gelirlerini çok yükselttiği dönemler oluyor, neyse o hikâyeye girmeyeceğim. Yani bu konu önemli bir konu. Şubat 2024'te bununla ilgili İYİ Parti Grubu olarak -konuşmacısı da bendim- bir Meclis araştırması önergesi de verdik. "Ya, bu, siyasetüstü bir konudur, gelin, Meclis bunu bir tartışsın. Türkiye'de bu husus önemli bir husus. Nüfusumuzu nasıl daha sağlıklı bir şekilde, nüfus artışıımızı belli seviyeye getirebiliriz?" diye bakılması gerekir." dedik fakat bizim Meclis araştırması önergemiz maalesef reddolundu.

Şimdi, burada daha özelde tabii çocuk yardımı meselesi var. Şimdi burada yapılsın, yapılmalı zaten yani bu işin teşvik edilmesi isteniyorsa elbette finansal açıdan da insanların, ailelerin desteklenmesi gerekir. Fakat içimde şöyle bir kaygı var: Yani şimdi daha zengin, refah düzeyi daha yüksek ve eğitim düzeyi daha yüksek aileler daha az çocuk yapıyor. Problem sadece bir kesim için en azından para meselesi falan değil yani çocuğun -böyle ne bileyim ben- gündelik ihtiyaçlarının, işte bezinin, şununun bununun karşılanmaması meselesi falan değil. Yani şimdi burada ne var? Yani esas, özellikle bu ailelerin... Çünkü bunlar çocuğa önem veriyor, çocuğun fiziki olarak gelişmesi, zihni olarak gelişmesi, iyi eğitim alması konusunda çok daha gayret...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu işe çok daha fazla kaynak ayıracak aileler, bu ailelerin mesela çocuk yapmasını daha da fazla teşvik etmek gerekiyor, bir şekilde sağlamamız lazım. O yüzden, hani meseleyi böyle... Bakın, bu yapılane karşı falan değilim ama "Ya, biz yaptık, işte, ya, çocuk yardımı artırdık, artık bundan sonra nüfus artar." filan deyip geçiştirilecek bir mesele filan değil. Bunun gerçekten... Bakın, yani burada da bu vesileyle tekrar söyleyeyim: Siz getirin arkadaşlar, bir Meclis araştırması komisyonu kuralım, yine, işin tarafları bir yan yana gelsin -Türkiye açısından çok önemli bir konudur- bunun tartışılması lazım, detayının konuşulması lazım. Nerelerde ne yapmak gerektiği hususunun mutlak surette konuşulması, tartışılması gerekiyor. Tabii, bu çocuk yardımları bir kesim insanlar için teşvik edici veya en azından onların hayatlarını kolaylaştırıcı olacak, o yüzden zaten burada katılacağız, önergemiz olacak biraz daha iyileştirilmesine yönelik, o ayrı bir husus. Ama dediğim gibi, bütün... İşte, kreş çalışan... Yani kadınlar kariyer yapmak ile çocuk yapmak arasında bir ikilem içerisinde kalıyor, bundan çıkarmamız lazım. Ben şimdi 3 kız babası bir kişi olarak konuşuyorum. Hakikaten yani kadının bu toplumda statüsünü ne kadar yükseltebilirsek yükseltelim. Kadının istihdama katılması, onların desteklenmesi hususunda... Ya, bu hem dinimizde var hem töremizde var, kadının yerini yükseltmemiz lazım. Maalesef bugünkü gerçek hayatta, yaşadığımız hayatta bu toplumda kadın olması gerektiği yerde değil yani finansal açıdan, mali açıdan da değil, toplumsal açıdan da değil. Dolayısıyla, bunların hepsinin iyi konuşulması lazım.

Mesela ben o araştırma önergesinde şunu söylemiştim: Bir kesim arkadaşlar bana o zaman -DEM Grubu ve HDP ismini tam... O zaman da DEM'di herhâlde- karşı çıktı. Mesela, şunu söyledim: Bu tartışılacak bir konu, uç bir konu olduğunu biliyorum, siyaseten riskli bir konu olduğunu da biliyorum. Şimdi, arkadaşlar, ekonomik olarak iktisadi büyümesi yüksek olan veya refah geliri yüksek olan illerde teşvik veriyor muyuz? Mesela İstanbul'da veriyor muyuz herhangi bir yatırıma teşvik, bir şeyi teşvik ediyor muyuz? Etmiyoruz. Ama diyelim ki İç Anadolu'da ediyoruz oraya İstanbul'a göre daha...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Doğu, Güneydoğu Anadolu'da daha da zayıf, oradaki kalkınmayı, büyümeyi teşvik ediyoruz. Şimdi, burada da yani bunu bir... Ben bunu Cevdet Yılmaz'a da -ben bürokrat, o Bakanken de- söylemişim ya, bu tehlikeli olan, biraz etnisite falan bir şey değil ya. Şöyle düşünmek lazım: Yani eğer bir bölge, bazı bölgeler nüfus artışında çok hızlıysa yani orada teşvik etmekten ziyade bunun daha yavaş olduğu bölgeyi teşvik etmek... Ben orada ırkına bakmıyorum, oradaki az doğuran çok doğuran, işte, şudur, budur filan diye. Yani böyle de bir mesele var. Tabii, bu biraz, belki, şu anda uç bir şey olarak gelebilir ama bence buna da bakılması lazım yani nasıl ekonomik teşvikleri bölgelere göre farklılaştırabiliyorsak, burada doğurganlık hızının düşük olduğu bölgelerde daha fazla teşvik vererek belki bunun yapılması... Mesela bizim Karadeniz enteresan, nedendir bilmiyorum, İsmail Bey belki bilir. Yani çok düşük Karadeniz'de de. Yani o hızlara baktığınız zaman Karadeniz'de çok düşük. Yani "Refahla alakalı falan." dedi, hani şey desen, hani doğu, güneydoğuya yakın desen, doğu, güneydoğuda yüksek. Şimdi batı desen, batıdan bile neredeyse düşük; enteresan bir şey var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Göçler...

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, yok, göçten değil, doğurganlık anlamında, orada kalanın doğurganlık hızı anlamında bakınca. Nüfus zaten azalıyor bizim oralarda o ayrı bir şey de. Ama doğurganlık hızı da düşük.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Evde yaşamı kadın taşıyor ya ondan, kadın yoruluyor...

ERHAN USTA (Samsun) - Türkiye ortalamasının altında Karadeniz, enteresan bir şekilde böyle bir durum var.

Özetle şunu söylemeye çalışıyorum değerli arkadaşlar: Yani biz buraya, bu maddeye bu anlamda katılacağız ama daha iyileştirilmesi lazım, onunla ilgili Ayyüce Hanım'ın da söyleyecekleri var. Ama bu mesele millî bir meseledir, ülkenin meselesidir. Bu meseleyi bu tür yardımlarla çözülecek bir mesele olarak görürsek yanılırız, vakit geçirmiş oluruz. Madem bu yıl Aile Yılı, dolayısıyla bu nüfus meselesini bir Meclis araştırması komisyonu kurarak daha teferruatlı bir şekilde çalışmanın da gerekli olduğunu bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Son olarak da -Başkanım, sonradan aklıma geldi- bu, asgari ücreti vergi dışı bırakınca asgari geçim indirimi müessesesini kaldırdık. Arkadaşlar, bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun da kayıtlara girmesi lazım yani AK PARTİ'li arkadaşların kulaklarına dolarsa belki bugün olmazsa yarın faydası olur. Mesele şu: Şimdi orada ne vardı öncesinde? Diyelim ki asgari ücretli açısından bakıyoruz, neti konuşuyorduk, tamam mı? O net, bekâr ve çocuk sahibi olmayan üzerinden konuşuluyordu. Evli ve çocuk sahibi ise onun neti o konuştuğumuz, tartıştığımız rakamın üzerine çıkıyordu o asgari geçim indirimi sistemiyle. Şimdi ister bekâr olsun, ister kaç çocuğu olursa olsun asgari ücreti herkese eşitledik ve bu sistemi sadece asgari ücretli açısından değil, herkes açısından kaldırdık. Dolayısıyla, bakın, şu anda yapmak istediğinizin tersi bir şey, bu asgari ücret vergi dışı bırakılırken yapıldı. Ben o zaman da ikaz ettim. Yani "Vergi dışı bırakacaksak da yine asgari geçim indirimi müessesesini korumak gerekir." diye, bunu da tekrar vergi mevzuatında arkadaşların düşünmesi lazım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, benim aşağıda konuşmam vardı, onun için 9'uncu maddede burada konuşmak istemiştım ama şimdi bir bilgi edinmek istiyorum. Bu 9'uncu maddede yabancı plakalı araçların geçiş ücretlerini ödememe olayıyla ilgili 2015 yılında dönemin Ulaştırma Bakanının bana verdiği yanıtta otoyol ve boğaz köprülerinde ücret ödemeden geçişlere yönelik düzenleme yapıldığını belirtiyordu, aradan on yıl geçti. Şimdi yılda 5 milyon dolarlık gelir bekleniyor. 50 milyon dolar boşa mı gitti? Verilen yanıtlar gerçek değil miydi? Bununla ilgili varsa burada yetkili bir arkadaşımız bir açıklama yapsın da 2015'te bu iş çözülmüyordu, niye bugüne kadar çözülmedi; onu bir öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında görüşülmekte olan kanun teklifini olumlu karşılıyoruz ama burada zannedersem Anayasa Mahkemesine gönderme, yetkilerle ilgili bir sıkıntı var fakat onunla ilgili sınırlamayla ilgili çalışılıp bunu bence götürmemek de lazım ki bir an önce aslında bu ailelerin teşvik edilmesi gerekiyor. Şunu söyleyeceğim: Biz AK PARTİ olarak hiçbir zaman kadın ile aileyi birbirinin rakibi olarak görmedik. Yani ne kadın ne aile birbirinin rakibi değildir. Bu bir bütündür. Yani bir anne-kız da bir ailenin ferdidir, bunu bu şekilde düşünmemek lazım. Kadına yönelik işte Sayyigît söyledi ki: "Hiç politika üretilmedi." Öyle değil, yirmi bir yıldır sayısız politikalar üretildi yani hem şiddetle mücadeleyle yönelik, aynı zamanda, işte çocuk yaşta evlenmelerle, işte töre, namus, cinayetlerine 2005 yılındaki Türk Medeni Kanunu'na girdi vesaire birçok düzenleme yapıldı.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Politika varsa neden artış var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Aynı zamanda, en son biliyorsunuz Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu kuruldu, ki bu da hani Avrupa Birliğinde de, birçok Avrupa ülkesinde de olması gereken... Belki de hani o şöyle baktığımızda İstanbul Sözleşmesi'ndeki bütün maddeler tık tık tık yerine getirilmiş, kadına yönelik, kadının güçlendirilmesine yönelik bütün maddelerle kıyaslanan; bir tek bu koordinasyon kuruluyla ilgili bir şeyi vardı.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - İstanbul Sözleşmesi'nden neden çekildiniz o zaman?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Sayyigît, ben sizi dinledim.

Dolayısıyla bu da kuruldu yani şöyle tabii ki bu bir mücadele, durmadan devam edecek ama şu söylenemez: Yani bu getirdiğimiz kanunla "Kadını eve hapsediyorsunuz, kadının doğurganlığını ön plana çıkarıyorsunuz." değil. Bunu bugün Avrupa dâhil olmak üzere dünyada bütün ülkeler uyguluyor. Türkiye'nin de doğurganlık hızı 1,51 olmuş durumda; 2,1'in altında. Şimdi, peki, biz bununla ilgili bir düzenleme hayata geçiriyoruz. Bununla ilgili partisel olarak da çalışmalar yaptık ama bunu yaparken "AK PARTİ sadece kadının doğurganlığı için çalışıyor." anlamına da getirilmesini doğru bulmuyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız "3 çocuk." dediğinde "Oo, işte 3 çocuk, aile hayatına da mı karıştıyorsunuz?" denildi ama Norveç Başbakanının mesela şöyle bir söylemi var: "Kendiniz için değil, aileniz için değil ama devletin için lütfen çocuk doğurun." Norveç ciddi anlamda... Yine Singapur'da MENTOS şirketi devletle birlikte ortak proje düzenleyerek de orada böyle bir şarkıyla toplumda herkese işte "Ailen için, ben bir sağlıklı anneyim, sağlıklı bir babayım..." böyle bir rap müzik yaparak doğurganlıkla ilgili... İşte, burada da mesela, Singapur'un da sorunu, dünyada herkesin sorunu; bununla ilgili adımlar atılmış. Tabii, bu rakamlar vesairelere bütüncül bakmak lazım. Erhan Bey'in de söylediği gibi, sadece mesela işte gelir düzeyi artınca oranlar da düşüyor. Tabii, aynı zamanda sağlıkla ilgili de düzenleme yapmak lazım. Türkiye'de maalesef son zamanlarda doğumlar sezaryene iletiliyor ve 2'den fazlasında 3'üncü sezaryen sağlık açısından açıkçası sakıncalı bulunuyor. Bununla ilgili çalışmaların yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Bence bütüncül bakılması... Bununla da ilgili aslında Külliye'de de çalışmalar yapılıyor. Yine, Cumhurbaşkanı Yardımcımız Cevdet Yılmaz'ın Başkanlığında yapılıyor ama...

ERHAN USTA (Samsun) - Parlamentoda da yapılmalı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Kesinlikle katılıyorum size, bununla da ilgili çalışmalar yapmak lazım.

Bunu kadını eve sokmak ya da kadının... Bu, kadın değil yani bu doğurganlık, nüfus politikası bu aslında doğurganlık değil. Nüfus politikaları sadece kadınla düşünülemez, nüfus politikalarında hem erkeğe hem kadına bütüncül olarak bakmak gerekiyor. Ailenin, işte yaşanan iş hayatının ya da ev içi iş paylaşımı vesaireye, bunlara bakmak gerekiyor. Tabii, bunun medya etkisi de var. Yeni, mesela, dünyada trendler var "Sadece biz, sen ve ben." Yani 2 eş olsaydık daha iyi olurdu diye bunu özendirme çalışmaları var; bunlar akım akım, Türkiye'de de var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Toparlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen toparlayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yine, yaşla ilgili, eğitimle ilgili var. Üniversitelerde şimdi ne oldu? Okullaşma oranı da... Önceden mesela, 2001 yılında yüzde 12,8'di kız çocuklarının üniversiteleşme oranı, bugün bu oran yüzde 50'lere geldi; işte, erkek çocuklarda da aynı şekilde, yüzde 50'lerde. Ne oluyor? Bu sefer, aileden "Okulunu bitir, üniversiteni bitir, ondan sonra hani aile hayatına katıl." gibi... Bir kızın en sağlıklı olduğu doğurganlık oranı yaşı -sağlık açısından söylüyorum, kadınların hani olarak değil, yanlış anlaşılmasın- açıkçası, 20, 21, 22'nci yaşlar en çok hani yumurtalıkların üreme döneminin en fazla yoğun olduğu dönemler. Buna böyle bir bütüncül bakıp yapmak lazım. Ben bu anlamda maddeyi olumlu buluyorum ama yeterli de bulmuyorum ve ben bunun sınırlama... Hani şunu da söylemek istiyorum: Zaten böyle bir karar alındı, bunun devamının gelmesi gerektiğinin bence olumlu olacağı... Cumhurbaşkanı bunu artırsın, artırabilir, hani sınırı artırabilir; bence azaltacağını hiç kimsenin düşünmüyorum, artırabilir; artırımayla da ilgili, hani sınırla da ilgili Anayasa Mahkemesine taşınmaması gerektiği düşünüyorum ama biraz önce görüştük, herhâlde Genel Kurul aşamasına kadar bununla da ilgili bir çalışma yapacak arkadaşlarımız.

Ben teklifi getirenlere teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Sayyigıt...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Sayın Ök'e çok kısa iki şey sormak istiyorum kendi cümlelerinde geçtiği için. Şimdi, İstanbul Sözleşmesi'nin maddelerini tekrar hayata geçirecekseniz farklı bir çatı altında...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - "Tekrar hayata geçireceğiz." demedim.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - "Benzer maddeler" dediniz. İstanbul...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Öyle demedim.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ben tamamlayabilir miyim.

İstanbul Sözleşmesi'nden öyleyse bir gecede niye çekildiniz; bu, bir.

Bir diğeri, kadına yönelik şiddeti önleme politikalarınızdan bu kadar eminseniz her gün neden kadın cinayetlerinde, kadına yönelik şiddette, tacizde, tecavüzde, istismarda artış var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Cevap hakkı doğdu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şöyle: İstanbul Sözleşmesi'ne alternatif olarak söylemedim yani biz böyle karşılaştırdığımızda da bizim en önemli olarak 6284 gibi bir Kanun'umuz da var. Şunu da söylemek istiyorum: Biz burada getirdiğimizde... Yani Türkiye olarak İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sebebini söyleyeyim: Maalesef, İstanbul Sözleşmesi marjinal grupların suistimaline gitti. Ben, kesinlikle öyle olduğuna, buna inanıyorum ve bunu söylüyorum. Dolayısıyla, kötü niyetli bir şekilde uygulandı ama biz burada, işte, bunu "Kadına yönelik şiddetin önü açılsın, vesaire olsun." da değil. Sözleşme yaşatmıyor, biliyorsunuz, kanunlar yaşatıyor. Biz kadınların yaşamlarını kanunlarla güvence altına almaya çalışıyoruz ve bu yönde de düzenlemeler yapıyoruz. Evet, kadına yönelik şiddet... Bir kadın bile, bir kadın bile ölsün, canı gitsin, şiddet mağduru olsun asla istemeyiz ama maalesef, bu sadece Türkiye'nin değil, tüm dünyanın sorunu. Biz bununla ciddi anlamda mücadele ediyoruz. Bakın, boşanmış eşin bile ısrarlı takibi birçok dünyadaki ülkeden -ki tektir belki de- Türkiye'de var yani bununla ilgili gerekli düzenlemeleri hayata geçiriyoruz. Caydırıcı... İşte, kravat indirimi, vesaire gibi o indirimleri kaldırdık ama tabii ki şimdi ne deniliyor? Aynı zamanda Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulumuz da var illerde, biliyorsunuz. Buralarda da hem sağlıklı olarak ailelerin bilgilendirilmesi... Burada Aile Bakanlığının bir şekilde evlere girdikleri ASDEP'ler var. ASDEP'lerle birlikte müdahale ettikleri, o an anında müdahale ettikleri, çözüme ulaştırdıkları vakalar da var. Bu bir bütüncül mücadele. Türkiye'ye de baktığımızda da dünya ortalamasında gibi istemeyiz yani asla istemeyiz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Nilgün Hanım, teşekkür ederiz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama bu, bizim bir Hükümet politikamız değildir; bu, biz mücadele etmiyoruz anlamına gelmez. Bununla topyekûn hem Türkiye olarak hem dünya olarak başa çıkılacak. İnsanın olduğu yerde, maalesef, şiddet, çok üzgünüz, olabiliyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Çok teşekkür ederim.

Evet, 15'inci madde üzerinde 1 önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) esas numaralı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Manisa

Cavit Arı
Antalya
Mustafa Erdem
Antalya

Cevdet Akay
Karabük
Veli Ağbaba
Malatya

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Akay.

CEVDET AKAY (Karabük) - Şimdi, getirilen yeni düzenlemeyle yardım miktarları belirsizleştirilmiştir, bir yardımın tek seferlik miktarı veya aylık olarak yapılacak miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecektir; bu, hukuki güvenlik ilkesini açıkça zedelemektedir. Söz konusu düzenleme Anayasa'nın Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 104'üncü maddesine de aykırı bulunmaktadır. Düzenlemenin Anayasa'ya aykırılığı dikkate alınarak yeniden tedvin edilerek yasallaştırılması, Cumhurbaşkanına tanınan yetkilerin sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir.

Biz de Anayasa Mahkemesine gitmek istemiyoruz, Sayın Ök'ün de dediği gibi, Genel Kurula kadar burayı daha somut, belirgin hâle getirirsek bu madde uygun olacaktır diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı madde üzerinde 1 önerge var, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 16- 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Doğum yardımı geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 12- (1) 1/1/2025 tarihinden önce doğan çocuk için, beş yaşını tamamlayana kadar (altmışıncı ay dâhil) Kanunun ek 4 üncü maddesindeki diğer şartları sağlaması koşuluyla doğum yardımı sağlanır."

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ayyüce Hanım, buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de bu konunun çok önemli olduğunun idrakinde olan bir milletvekiliyim, Erhan Bey detaylı konuştu, ben bir daha tekrar etmek istemiyorum. Ben sadece burada bir eksik olduğunu düşünüyorum; burada, kanun teklifindeki bu sınırlama bu tarihten önce doğmuş çocukları ve 5 yaşından küçük olanların kapsamamış oluyor, onları da kapsamasının doğru olacağını düşünmekteyiz. Onunla ilgili bir önerge sunduk.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Önergeyi...

ERHAN USTA (Samsun) - Önergeyi oylamadan önce, hakikaten bu çok makul bir talep gibi, arkadaşlar da şey değil mi? Yani 1 yaşında bir çocuk 1/1/2025'ten önce doğmuş, e, bu çocuğun da desteğe ihtiyacı var, bu ailenin de desteğe ihtiyacı var, onu niye yapmıyoruz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşların bir söyleyeceği var mı, yoksa bu Genel Kurulda da muhakkak çalışılır.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ben de bir şey sorabilir miyim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Mesela, SED yardımı alanlar var, hani, çocuklar için sosyoekonomik destek alanlar var. Diyelim ki tek başına kadın, 3'üncü çocuk doğdu, sonra ayrıldı. Hem SED yardımı veriyoruz diye bu yardımı verip vermeme... SED alanlar bunu alabilecek mi, alamayacak mı? Fikrimi söyleyeyim: Almalılar yani sonuçta bir nüfus yardımı olduğu için düzenlemeyi de ona göre yapalım, o mevcut çocuk yardımları kesilmesin.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - SED yardımı alanlar da faydalaniyor, onu söyleyelim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Diğer konu da teknik olarak bir çalışılsın.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük maddelerine geçmeden, madde ihdaslarına ilişkin önergeler var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

EK MADDE- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 87- Bu Kanuna göre emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı bağlananlara, (7.983) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarında ilave ek ödeme yapılır."

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bunu genelini konuşurken de bir miktar konuşmuştuk. Bir söz verilmişti, memur emeklilerine seyyanen zam artışı sözü; memurlara verilmişti, memur emeklilerine verilmedi.

Arkadaşlar, tabii, bir kesim insan için çok ciddi bir gelir kaybı ama bir de işin esasında baktığımız zaman, çalışan ile emekli arasında da çok ciddi bir makas oluşturmaya başladı. Bu sistem açısından da ciddi bir sorun oluşturacak bir şey. Biz burada 7983 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpılması sonucu bulunacak tutar kadar memur emeklilerine seyyanen bir artış yapılması, ilave ödeme yapılmasını talep ediyoruz. Bugünkü katsayılarla bunun miktarı 8.085 liradır yani bugün çalışanların bu kapsamda aldıkları rakam 15.965 lira ama hiç olmazsa memur emeklilerine de yarısı kadar seyyanen bir ödeme yapilsın istiyoruz. Dediğim gibi, buna ihtiyacı var memurların, bunun sözü de verildi. Artı, onun da ötesinde, sistem açısından çalışanlar ile emekliler arasında çok ciddi bir makas oluşmaya başladı, bu da doğru bir şey değil. Artık insanların emekli olması lazım ama insanları emekli olmamaya, çalışmaya, verimsiz bir şekilde iş başında kalmaya da teşvik ediyor; birçok şeyi bozuyor bu, bunu düzeltmek gerekir. Önergemiz buna yöneliktir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Madde ihdasına dönük önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Madde ihdasına dönük diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

'MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler;

415.387 TL'ye kadar	%15
1.038.469 TL'nin 415.387 TL'si için 62.308,05 TL, fazlası	%20
1.439.300 TL'nin 1.038.469 TL'si için 186.924,45 TL (ücret gelirlerinde 2.076.938 TL'nin 1.038.469 TL'si için 186.924,45 TL), fazlası	%27
4.317.900 TL'nin 1.439.300 TL'si için 295.148,82 TL (ücret gelirlerinde 5.192.348 TL'nin 2.076.938 TL'si için 467.311,08 TL), fazlası	%35
4.317.900 TL'den fazlasının 4.317.900 TL'si için 1.037.024,82 TL (ücret gelirlerinde 10.384.696 TL'den fazlasının 5.192.348 TL'si için 1.557.704,58 TL), fazlası	%40

oranında vergilendirilir."

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biliyorum, hepimiz yorulduk, iftar vakti de yaklaşıyor, sabrınızı çok zorlamak istemiyorum. Tabii, önemseydiğimiz için önergeleri vereceğiz ve konuşacağız ama çok kısa yapmaya çalışacağım. Bu da yine, sabah kısmen bahsettiğim vergi dilimleri meselesi. Gerçekten, bu vergi dilimlerinin 2000 yılı sonrasında yeniden değerlendirilmesinin altında artırılmasından kaynaklı bir şekilde bütün çalışanlarda -bu, işçi olur, memur olur- efektif vergi yükü arttı yani insanlar gereğinden fazla, olması gerekenden fazla vergi ödemeye başladılar. Bu da tabii, devlete gelir oldu ama çalışanlar açısından da bir külfet oluşturdu. Bakın, fazla falan bir şey demiyoruz, geriye doğru gittik, 2000 yılından itibaren bunları artırıyor artırıyordu. Bugün olması gereken şey, diyelim ki ilk dilimde 185 bin lira değil 415 bin lira olması gerekiyor. Bunu yeniden değerlendirilmesinin bugünkü rakamlara getirince bulduğumuz rakamlara ilişkin bir tekliftir. Sonucu ne olacaktır? Ortalamanın biraz üzerinde bir çalışanın yıllık net gelirin 20 bin lira civarında artması anlamına gelecektir.

Teklifimize sizlerden destek bekliyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Yeni madde ihdasına dönük önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Madde ihdasına dönük diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

'Komisyon, asgari ücretin artış oranını, komisyon toplantılarının yapıldığı tarih itibarıyla açıklanmış son dört çeyreklik cari fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla toplamının bir önceki dört çeyreklik cari fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla toplamına göre artış oranından daha az tespit edemez. Bir takvim yılı içerisinde birden fazla defa asgari ücret tespiti yapıldığında gayrisafi yurt içi hasılanın mükerrer dönemlerine ait artış oranı hesaba katılmaz."

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere, buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, arkadaşlar, asgari ücret nasıl tespit ediliyor? Bir kuralı yok bunun, işte, seçim yıllarında genelde yüksek verir hükümetler, seçim olmadığı yıllarda biraz baskılamaya filan çalışır. Bu, bir defa, başlı başına zaten bir sıkıntı; istikrarsızlık getiriyor, işverenler açısından bir öngörülemezlik getiriyor. Bakın, şimdi düşük veriyorsunuz ama mesela, seçim dönemine geldiğinde de belki enflasyonun 2 katı kadar verilecek. Bu sefer istihdam eden, işveren açısından da bir öngörülemezlik getiriyor, onun rekabet gücünü olumsuz etkiliyor, şu oluyor, bu oluyor; diğer, sair zamanlarda da çalışanı eziyor.

Arkadaşlar, ya, gelin -bilmiyorum, bazen de insan yorulunca takip edemiyor- buna bir kural koyalım. Söylediğimiz kural şu: Millî gelir rakamımız var ya, kim açıklıyor? Türkiye İstatistik Kurumu açıklıyor. 30 Kasım'da üçüncü çeyreğin sonucunda hem son dört çeyreği, dolayısıyla, üçüncü çeyreği ve son dört çeyreği... Millî gelir rakamları var yani yıllık olarak millî gelir artışı elimizde var. 1 Aralık'ta da Komisyon çalışmaya başlayacak. TÜİK ne açıklamış millî gelir rakamını, oradaki değişimi? Atıyorum, yüzde 50 açıklamış çünkü o rakam büyümeden farklı yani enflasyon artı büyüme yansıtan bir rakam millî gelir, nominal, cari fiyatlarla millî gelir. Zaten üretimdeki artış bu bir anlamıyla, üretim yönüyle bakarsak; gelir yönüyle bakarsak gelirdeki artış, toplumun geliri böyle artmış. Şimdi, bu artan geliri niye biz çalışana vermeyelim ücret olarak? Bunu vermemenin zaten bir esprisi yok "Bunu vermememiz lazım, daha altında verelim." diye bir teorik açıklaması falan da yok. Bu kural bazlı bir şey. Dolayısıyla, orada Asgari Ücret Tespit Komisyonu bunun üzerine çıkmak isterse yine çıksın ancak oradaki baz alacağı husus millî gelir rakamı ne kadar büyüdüyse, arttıysa o artış Asgari Ücret Tespit Komisyonunda baz alınacak rakam olsun, bunun altında kalsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun birkaç faydası olacak; hükümetlerin millî gelir rakamlarını biraz gereğinden fazla şişirmesi veriyi bozar, şişirme gibi bir şey olur, öyle bir eğilim olur, bir defa onu engelleyecek veya bu enflasyon rakamları üzerinden verildiği için enflasyon rakamlarını iktidar baskılıyor daha düşük maaş, ücret ayarlamaları yapılsın diye; dolayısıyla hem verinin bozulmasını engelleyeceğiz hem de çalışanların millî gelirden aldığı payı da bu vesileyle korumaya çalışacağız. Dediğim gibi, bu şekilde yapılmış olsaydı... Mesela bunun -2025 yılı için yapılamaz- önümüzdeki yıldan itibaren yapılmasını öngörüyoruz ama 2025'te buna göre yapılmış olsaydı asgari ücret 22 bin değil 29 bin lira olacaktı ve bence çok daha makul bir rakam olacaktı.

Evet, önergemize sizlerden destek bekliyoruz, AK PARTİ ve MHP Grubundan. Reddederseniz millete sizi şikâyet edeceğim, ona göre.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Yeni bir madde ihdasına dönük önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'ek ödeme dâhil 14.469 Türk lirasından' ibaresi 'ek ödeme dâhil cari yıl için belirlenen net asgari ücret tutarından' şekilde değiştirilmiştir."

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, çok kısa.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada da en düşük emekli maaşının asgari ücretle eşitlenmesine ilişkin bir önerge. Bu önergemizi kabul ederseniz bir önerge daha olacak çünkü biz bunun bir anda olmasını da istemiyoruz. Bunun mali yükünün fazla olacağını değerlendirerek beş yıllık bir süre içerisinde 5'er puan artırılarak son dönemde en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine yükseltilmesine yönelik bir madde ihdasıdır.

BAŞKAN ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Madde ihdasına dönük önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ERHAN USTA (Samsun) - Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ milletvekilleri reddetti.

BAŞKAN ORHAN ERDEM - Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 110- 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2025 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2025 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2025 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2025 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere % 20,75 oranında artırılır.

Birinci fıkra uyarınca artırılan gelir ve aylıklar, 55 inci maddeye göre ayrıca artırılamaz."

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada da bu SSK ve BAĞ-KUR'lulara biliyorsunuz ocak ve temmuz aylarında artış yapılıyor. Oradaki artışların 5 puan artırılmasına yönelik bir şeydir.

2 önergeyi birden söyleyeyim burada, takip eden bir önergemiz daha var, kanunen ayrı ayrı yapmak gerekiyor, o da memur ve memur emeklileri için. Temel gerekçesi de şu: Şimdi, özellikle memur ve memur emeklilerinde hedef enflasyon dikkate alınarak verildi. Bu artış yapılırken hedef enflasyon 2025 yılı için yüzde 21'di, bu zaten hemen şimdi yüzde 24'e yükseltildi ve bunun çok daha üzerine çıkmasına yönelik de bir şey var. Biz asgari 10 puan sapacağını düşünüyoruz değerli arkadaşlar, 10 puan sapacak. Peki, niye 5 puan istiyoruz? Bu 10 puanın 5 puanının başlangıçta verilmesi, diğer 5 puanının da enflasyon farkı olarak dönem sonunda verilmesi. Zaten sapma olduktan sonra dönem sonunda her hâlükârda bu verilecek ama o geçen altı aylık veya bir yıllık dönemde insanlar çok daha düşük maaşla çalışmış oluyor, altı ay sonra enflasyon farkı olarak verilmesi işi çözmiyor, altı aylık refah kaybını gidermiyor. Bu anlamda, bütün emekliler ve sadece memurlar için ocak ayından itibaren ilave 5 puan artışa yönelik taleptir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Madde ihdasına dönük önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 111- Bu Kanunun ek 19 uncu maddesi uyarınca belirlenen tutarlar;

1/1/2025-31/12/2025 tarihleri arasında %75 oranında,

1/1/2026-31/12/2026 tarihleri arasında %80 oranında,

1/1/2027-31/12/2027 tarihleri arasında yüzde %85 oranında,

1/1/2028-31/12/2028 tarihleri arasında yüzde 90 oranında,

1/1/2029-31/12/2029 tarihleri arasında yüzde 95 oranında,

uygulanarak hak sahiplerine ödenir."

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, zaten bunu geri çekmemiz gerekirdi, unuttuk. Az öncekini kabul etmediğinize göre bunu sakın kabul etmeyin yani asgari ücret eşitlemiş olsaydık bu onun geçiş hükmüydü ama onu kabul etmediğiniz için bunu geri çekiyoruz, kabul etmeyin sakın.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Konuşmanızda bahsetmişsiniz, teşekkür ederiz.

Önerge geri çekildi.

Evet, yeni bir madde ihdasına dönük önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2983) esas numaralı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE - 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30'uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan 'sözleşme ücreti dışında' ibareleri, 'sözleşme ücreti ile iş sonu tazminatı dışında' şeklinde değiştirilmiş; aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan 'esasları' kelimesinden sonra gelmek üzere 'ile sözleşmenin sona ermesi halinde iş sonu tazminatı ödemesinin koşulları ve miktarı' ibaresi eklenmiştir.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
Cevdet Akay
Karabük

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Mustafa Erdem
Antalya

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Kanun koyucu Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında danışmanlık yapan sözleşmeli personel ILO ve Anayasa'ya aykırı olarak iş sonu tazminatı almamaktadır, Meclis çatısı altında yıllardır süren bu hukuksuzluğun derhâl sona ermesi gerekmektedir. İş sonu tazminatına engel olan maddede yer alan ibarenin çıkarılmasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki sözleşmeli personele iş sonu tazminatının ödenmesi amaçlanmaktadır. Bunu defalarca veriyoruz ama bugün, inşallah, hepiniz bu önergeyi kabul ederseniz, böylece bu mağduriyet ortadan kalkmış olur.

Evet, kabul ediyorsunuz herhâlde değil mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Soracağım şimdi.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Cumhuriyet Halk Partisinin madde ihdasına yönelik önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"EK MADDE- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 48- 4688 sayılı Kanun uyarınca verilen 31/08/2023 tarihli ve 2023/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararının 4 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 2025 yılı Ocak Ayına Ait Mali ve Sosyal Haklara İlişkin Genelge ile belirlenmiş olan katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları ve ücret tavanlar % 5 artırımlı olarak uygulanır.

1/1/2025 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki döneme karşılık gelen fark tutarları bu maddenin yayımı tarihini izleyen bir ay içinde ödenir."

Ayyüce Türkes Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye'de kamu görevlileri ve memur emeklileri devletin işleyişinde kritik roller üstlenen, kamu hizmetlerinin etkin ve sürdürülebilir bir şekilde sunulmasını sağlayan temel unsurlardır. Hükümet tarafından 2025 yılı Ocak ayının ilk altı aylık dönemi için belirlenen yüzde 11,54'lük zam, diğer çalışan ve emekliliğe ayrılmış vatandaşlarımızı olduğu gibi memurlarımızı ve memur emeklisi vatandaşlarımızı da enflasyonun ve hayat pahalılığının yarattığı kayıplar karşısında ezilmeye mahkûm etmiştir. Resmî enflasyon verileri dahi temel tüketim kalemlerindeki fiyat artışlarının çok daha yüksek olduğunu gösterirken memurların ve emekli kamu görevlilerinin bu artışlarla geçinmek zorunda bırakılması büyük bir adaletsizlik oluşturmaktadır. Bu nedenle, yüzde 5 ek zam yapılması kamu görevlilerinin ve emeklilerin ekonomik koşullara karşı daha iyi korunmasını sağlayacak ve yaşadıkları geçim sıkıntısını hafifletecektir. Önerdiğimiz düzenleme kamu hizmetlerinin sağlıklı şekilde yürütülmesine de katkı sunacaktır. Kamu çalışanlarının ekonomik sıkıntılarla boğuştuğu bir sistemde hizmet kalitesi de doğal olarak düşmektedir. Memurların ve kamu emeklilerinin refah seviyesinin korunması kamu hizmetlerinin etkinliğini artırarak vatandaşlara sunulan hizmetlerin sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır. Devlet çalışanlarının ve emeklilerinin insanca yaşayabilecekleri bir gelir sağlamakla yükümlüdür ve bu düzenleme bu yükümlülüğü yerine getirmesi adına bir adımdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, az önce gerekçesini dinlediğiniz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, 17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini; ayrıca, muhalefet şerhlerinin 17 Mart Pazartesi günü saat on ikiye kadar verilmesini; kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Nilgün Ök, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Sami Çakır, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Hayırlı iftarlar diliyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.37